

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

49'uncu Birleşim 6 Şubat 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	220
II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	225
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	225:229
1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ek 1'inci maddesi gereğince siyasi partilere yapılacak olan devlet ödeneğine ilişkin gündem dışı konuşması	225:226
2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, polislerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	226:228
3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Akça Koca Bey'in ölümünün 691'inci yıl dönümüne ve Kocaeli'nin tarihine ilişkin gündem dışı konuşması	228:229

III.- AÇIKLAMALAR

229,243,262,267,287,296,
326,329

- 1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, bilimsel ve teknik verilerden uzak yöntemlerle kullanıma açılan Adana-Karataş yolunun can almaya devam ettiğine ilişkin açıklaması 229
- 2.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, halkın ekonominin iyi yönetilememesinin hesabını 31 Mart yerel seçimlerinde soracağına ilişkin açıklaması 229
- 3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, işçilerin yargıda yaratılan yandaş ve vicdansız hukuk anlayışı karşısında emeklerinin karşılığını alabilmek için ne yapmak gerektiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 230
- 4.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, yoğun bakım ünitelerindeki yatak sorununun çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 230
- 5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, esnafın sorunlarının arttığına ve seslerini AKP iktidarının duymasını beklediklerine ilişkin açıklaması 230
- 6.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, zeytinciliğin gelişmesi konusunda katkı sağlanmasını bekleyen sanayici ve üreticilerin yemeklik yağa atık yağ vergisi getirilmesine izin verilmemesini istediğine ilişkin açıklaması 231
- 7.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 12 Şubat Kahramanmaraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 99'uncu yıl dönümünün bir hafta süreyle kutlandığına ilişkin açıklaması 231
- 8.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Türk Hava Yollarının Zonguldak Havalimanı'ndan Almanya'nın Düsseldorf kentine uçak seferi düzenleyen Alman hava yolu şirketinin iflas etmesiyle oluşan mağduriyetin giderilmesi için yurt içi ve yurt dışı uçuşlarına başlaması gerektiğine ilişkin açıklaması 231
- 9.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Türkiye'de artan bireysel silahlanmayla mücadele edebilmek için çözüm üretilmesi ve sağlıkta şiddet yasasının çıkarılması gerektiğine, İstanbul'un yağmalanmasına devam edildiğine ilişkin açıklaması 232
- 10.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, iş akitleri feshedilen Adıyaman ili Besni ilçesindeki BETAŞ Tekstil Fabrikası işçilerinin hakları ödeninceye kadar olayın takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması 232
- 11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Cumhuriyet İttifakı adaylarının milletin gönlünü kazanarak 31 Mart yerel seçimlerinde ipi göğüsleyeceğine ilişkin açıklaması 232
- 12.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa ili Yenişehir ilçesinde tesis edilecek olan TSE Otomotiv Test Merkezinin kamulaştırılmasından başka neden hiçbir adım atılmadığını ve son durumun neden kamuoyuyla paylaşılmadığını, kamulaştırmayla ilgili herhangi bir mağduriyetin söz konusu olup olmadığını Sanayi ve Teknoloji Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 233

- 13.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 9 Şubat Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun 50'nci yıl dönümünü kutladığına ilişkin açıklaması 233
- 14.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, on altı yıldan bu yana Cumhurbaşkanının önderliğinde eğitimde devrim yaşandığına, 2018-2019 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde öğrenci, öğretmen ve eğitim camiasına başarılar dilediğine ilişkin açıklaması 233
- 15.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ve Antalya başta olmak üzere bölgede yaşanan sel, hortum ve fırtına nedeniyle zarar gören turfanda sebze meyve üreticilerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine, hemşehrilerine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması 234
- 16.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Kuşadası Limanı'nın eski potansiyeline kavuşması ve esnafın durumunun iyileştirilmesi için çalışma yapılıp yapılmadığını Kültür ve Turizm Bakanından, Kuşadası esnafına özel kredi ve teşvik projesinin olup olmadığını Hazine ve Maliye Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 234
- 17.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 6 Şubat Osman Bölükbaşı'na ölümünün 17'nci yıl dönümünde Allah'tan rahmet dilediğine, 5 Şubat Gulca katliamının 22'nci yıl dönümünde şehit Uygur Türklerini rahmetle yâd ettiğine, Gebze ve Darıca'daki hastanelerde yaşanan çocuk doktoru sorununun giderilmesi için çalışma yapılıp yapılmadığını Sağlık Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 234:235
- 18.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 6 Şubat Osman Bölükbaşı'na vefatının 17'nci seneidevriyesinde Allah'tan rahmet dilediğine, 9 Şubat Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun 50'nci yıl dönümü vesilesiyle başta Alparslan Türkeş olmak üzere dava şehitlerini rahmetle yâd ettiğine, KİT'lerde çalışan taşeron işçilerin kadro imkânına kavuşması hususunda gerekli çalışmanın yapılmasını arzu ettiklerine ilişkin açıklaması 235:236
- 19.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Türkiye'de sorunlu yargı sisteminin hızla geliştiğine, Sedat Peker'in AKP'yle bağlantısının olup olmadığı ve tehditler savuran, iç savaş çağrısı yapan bu kişinin tutuklanmamasının nedenini öğrenmek istediğine, Hakkâri Milletvekili Leyla Güven'in mevcut hukuka uyulması talebinin karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması 236:237
- 20.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhurbaşkanının Meclise geldiği günler Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı ekiplerin Meclisi işgal ederek milletvekillerine terör estirilmesini kabul etmelerinin mümkün olmadığına ve ekonominin kuralları olduğuna ilişkin açıklaması 237:238
- 21.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, milletin tepesinde güç kullanmak gibi düşüncelerinin söz konusu olmadığına ve ülke ekonomisini tefecilere teslim etmediklerine ilişkin açıklaması 238:239

- 22.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, amaçlarının Afyonkarahisar ilini futbol takımlarının kamp merkezi hâline getirmek olduğuna ilişkin açıklaması 239
- 23.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 243:244
- 24.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 244
- 25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 723'üncü haftada Cumartesi Annelerinin Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz'in akıbetini öğrenme taleplerine kulak verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 262
- 26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 267
- 27.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, Sinop ili Gerze ilçesindeki balıkçı barınaklarında çıkan yangında meydana gelen hasarın giderileceği düşüncesiyle ilgililere teşekkür etmek istediğine ilişkin açıklaması 267
- 28.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Şule Çet'in ölümüyle ilgili davadaki Adli Tıp Kurumu raporuna ilişkin açıklaması 287:288
- 29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 296:297
- 30.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, bireysel silahsızlanma mücadelesi veren Umut Vakfı Kurucu Başkanı Nazire Dedeman'ın vefatı nedeniyle yakınlarına başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması 326
- 31.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, hayatını kaybeden Umut Vakfı Kurucu Başkanı Nazire Dedeman'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 329

IV.- ÖNERİLER

240,244

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

240:243,244:258

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanlığının, Danıştayın Andımız'la ilgili vermiş olduğu kararı uygulamamakla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesi ile 52'nci maddesini ihlal etmekle yargının kararları yerine getirilmemiş olup Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde yer alan görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu açıkça ortadadır. Sorunların çözümü için gerekli araştırmaları yapmak amacıyla 6/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

240:243,244:245

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan tarafından, derinleşen ekonomik krizin önüne geçilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 6/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 245:252

3.- CHP Grubunun, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekili tarafından, Yusufeli’nde yaşanan çeşitli sorunların incelenerek ilçe halkının talepleri doğrultusunda sorunların giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 17/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/890) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 252:258

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 258,263,268,288,297,326, 329

A) KANUN TEKLİFLERİ 258:262,263:266,268:287,

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) 288:296,297:326,326:329, 329:337 258:262,263:266,268:287, 288:296,297:326,326:329, 329:337

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI 338

1.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban’ın, Bodrum Kissebükü’ndeki bir otel yatırımına ve şahsına yönelik iddialara ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy’un cevabı (7/7707) 338:340

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.03'te açılarak beş oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay, okul içi şiddet, akran zorbalığı ve yıldırma konularına,

Antalya Milletvekili Aydın Özer, Antalya ilinde meydana gelen hortum felaketinden zarar gören çiftçilerin sorunlarına,

Bilecik Milletvekili Selim Yağcı, 27 Ocak Osmanlı Devleti'nin kuruluşunun 720'nci yıl dönümüne, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, toplum olarak, ülke olarak yargının siyasallaşmasının bedelinin ödendiğine, Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin neden açıklanmadığını, haksız ve hukuksuz uzun tutukluluklar karşısında somut adımın ne zaman atılacağını Adalet Bakanından öğrenmek istediğine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, 2018 yılının ihracatta rekor yılı olduğuna ve ihracatın 2019 yılında da her alanda artmaya devam edeceğine,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, Çanakkale ilinin Biga ilçesinin Koruoba köyü, Hacıpehlivan köyü, Örtülüce köyü, Güvemalan köyü taşkın koruma ve ıslah çalışmalarının tamamlanamamasından kaynaklanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine,

Niğde Milletvekili Selim Gültekin, 5 Şubat Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Niğde'ye gelişinin 85'inci yıl dönümü vesilesiyle şehitleri rahmetle yâd ettiğine ve başta milletvekilleri olmak üzere tüm halkı Niğde ilinin kültür ve tarihî güzelliklerini görmesi için davet ettiğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, eğitimi ülke kalkınmasının temel aracı olarak gören AK PARTİ'nin son on altı yılda eğitim alanında köklü reformlar gerçekleştirdiğine,

Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu, 5 Şubat Adnan Kahveci'yi vefatının 26'ncı yıl dönümünde rahmet ve minnetle yâd ettiğine,

İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu, 9 Şubat Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun 50'nci yıl dönümüne,

Burdur Milletvekili Bayram Özçelik, Salda Gölü'ne yapılacak olan millet bahçesine,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, Antep fıstığı üreticilerinin ve sektörde çalışan işletmelerin karşılaştığı sorunlara,

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, 9 Şubat Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun 50'nci yıl dönümü vesilesiyle Alparslan Türkeş başta olmak üzere ülkücü şehitleri rahmetle andığına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, halkın ekonomiyi güllük gülistanlık göstermeye çalışanlara 31 Martta gereken cevabı vereceğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, 5 Şubat laiklik ilkesinin Anayasa'ya girişinin 82'nci yıl dönümüne,

Çorum Milletvekili Erol Kavuncu, 4 Şubat İskilipli Atıf Hoca'nın şehadetinin 93'üncü seneidevriyesinde Hazreti Hüseyin başta olmak üzere şehitleri rahmetle yâd ettiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki sağlık çalışanları arasında yapılan ayrımcılığın giderilmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, ekonomik krizle birlikte vatandaşların zor duruma düştüğüne, İŞKUR aracılığıyla istihdam edileceklerin AKP teşkilatları tarafından belirlendiğine yönelik şikâyetler olduğuna ve insanların işiyle, ekmeğiyle oyanmaması gerektiğine,

Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu, yüksek faizli krediler yüzünden çiftçilerin zor durumda kaldığına ve Türk çiftçisinin bekasının neden umursanmadığını öğrenmek istediğine,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, 2018 yılında yapılan operasyonlarda İHA, İKU ve SİHA'ların etkin kullanıldığına,

Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde çalıştırılmak üzere gıda mühendisleri ile veterinerlere kadro talep ettiğine,

Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy, 4 Şubat Dünya Kanseri Günü vesilesiyle kanser hastalığına farkındalık yaratmak ve gerekli önlemlerin alınması adına dikkat çekmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, sağlık turizminde Türkiye'nin sınırlarını dünyaya açmak için yapılması gerekenlere,

Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal, diyabet hastalarının mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine,

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, odyometri bölümü mezunlarının işsizlik sorununun çözülmesi gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, 2018-2019 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde öğrencilere ve öğretmenlere başarılar dilediğine, 137 ülke içerisinde Türkiye'nin matematik ve fen bilimleri eğitimindeki kalite sıralamasında 104'üncü sırada yer aldığına, 5 Şubat Adnan Kahveci'yi vefatının 26'ncı yıl dönümünde rahmetle andığına, emeklilikte yaşa takılanların mağduriyetinin toplumsal sorun hâline dönüştüğüne, Salda Gölü'nün tehlike altında olduğuna,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, 2018-2019 eğitim öğretim yılının yarıyıl tatili sonrası 5 Şubat itibarıyla ders başı yapan öğrencilere, öğretmenlere ve eğitim camiasına başarılar dilediğine, kadroya geçirilen taşeronların ücret ve özlük haklarında ortaya çıkan sıkıntılara çözüm bulunması gerektiğine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, iktidarların eskiden seçim sürecinde partiler arasında eşitliği ve adaleti sağlamak için itina gösterdiğine, Hakkâri Milletvekili Leyla Güven, 23, 24'üncü Dönem milletvekili Sebahat Tuncel, 24, 25, 26'ncı Dönem milletvekili Selma İrmak'ın mevcut hukuka uyulması için açlık grevi yaptığına ve Meclisin ölümler olmadan sorumluluk alması gerektiğine,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Burdur'un Bucak ilçesinde çok sayıda kişinin bulantı, kusma, ishal şikâyetiyle hastaneye başvurması konusunda Sağlık Bakanlığının gerekli hassasiyeti göstermesi gerektiğine, Salda Gölü'nün doğal bir sit ve koruma alanı olduğuna, yapılacak herhangi inşaat faaliyetinin gölün biyolojisine, ekolojisine zarar vereceğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, 5 Şubat Adnan Kahveci'yi vefatının 26'ncı yıl dönümünde rahmetle andığına, Salda Gölü'nde özel çevre koruma bölgesi ilan edilerek daha sıkı koruma tedbiri uygulanacağına ve amacın kontrolsüz yapılaşmanın önüne geçmek olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 6, 7, 12, 13 ve 14 Şubat 2019 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre

teselsül ettirilmesine; 5 Şubat 2019 Salı günü birleşiminde 4 Şubat 2019 tarih ve (3/537) sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin okunarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılmasına; 5 Şubat 2019 Salı günü birleşiminde ALS, SMA, DMD, MS hastalıkları ve kesin tedavisi bilinmeyen diğer hastalıkların tedavi ve bakımlarında karşılaşılan zorluklar ile bu hastalıklara sahip kişiler ve yakınlarının yaşadıkları sorunların ve çözümlerinin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan 10/184, 10/185, 10/281, 10/403, 10/585, 10/604, 10/734, 10/914, 10/915, 10/917, 10/920 ve 10/921 esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına; 5 Şubat 2019 Salı günü birleşiminde Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin tamamlanmasını müteakip gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçilmesine; 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının; bölgede seyreden Türk Bayraklı ve Türkiye bağlantılı ticari gemilerin emniyetinin etkin şekilde muhafazası ve uluslararası toplumca yürütülen deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleriyle müşterek mücadele amacıyla yürütülen uluslararası çabalara destek vermek üzere, Aden Körfezi, Somali karasuları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde görevlendirilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10/2/2009 tarihli ve 934 sayılı Kararı'yla Hükûmete verilen ve 2/2/2010, 7/2/2011, 25/1/2012, 5/2/2013, 16/1/2014, 3/2/2015, 9/2/2016, 8/2/2017 ve 10/2/2018 tarihli 956, 984, 1008, 1031, 1054, 1082, 1107, 1136 ve 1179 sayılı Kararları ile birer yıl uzatılan izin süresinin 10/2/2019 tarihinden itibaren bir yıl daha uzatılmasına, ayrıca denizde terörizmle mücadele harekâtlarına katkı sağlanabilmesi amacıyla unsurlarımızın bölge ülkeleri karasuları dışında (2442 [2018] sayılı BMGK Kararı gereğince Somali karasuları dahil olacak şekilde) denizde terörizmle mücadele görevi için yetkilendirilmeleri ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/537) Genel Kurulun bilgisine sunularak yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in (3/537) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, HDP'nin verdiği sözlerin arkasında durma cesaretini gösteren parti olduğuna, halkların kendi kaderini tayin hakkına inanılması ve Kürt sorununun demokratik çözümünün masaya yatırılması gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in (3/537) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün ve İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Milliyetçi Hareket Partisinin duruşunun net olduğuna,

Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Orta Doğu ve Türkiye'deki yanlış politikaların PKK denklemine sıkıştırılarak bertaraf edilemeyeceğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine, AK PARTİ'nin Suriye'nin toprak bütünlüğünden yana olduğuna,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Cumhuriyet Halk Partisinin haksızlığa uğrayanın yanında olduğuna,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Cumhurbaşkanlığı'nın milletin takdirine, desteğine mazhar olan, Türkiye'nin karşılaştığı sıkıntılara karşı koymayı bilen ittifak olduğuna,

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, Balıkesir Adliyesindeki yangın söndürme sisteminden karbondioksit gazının deşarjı sonrasında yaşanan zehirlenme olayından sorumlu olanların tespit edilerek gerekli işlemlerin yapılmasını talep ettiklerine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, su taşkınlarının çiftçinin kaderi mi olduğunu, Büyük Menderes Nehri'nin dip temizliğinin ne zaman biteceğini, Aydın'ın afet bölgesi ilan edilip edilmeyeceğini ve çiftçilerin mağduriyetinin önlenmesi için çalışma yapılıp yapılmadığını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine,

Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara Milletvekili Murat Emir'in (3/537) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Suriye'deki yangını AKP'nin çıkartmadığına ama Emevi Camisi'nde namaz kılma hayali kuranın AKP olduğuna,

Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Türkiye'yi kimsenin bölüp parçalayamayacağına ilişkin bir açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin (2/439) esas numaralı 19/10/2015 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi (İhlas Finans Mağdurlarının Alacaklarının İadesi) Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen;

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 28 milletvekilinin,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 24 milletvekilinin,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 32 milletvekilinin,

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekilinin,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan ve 19 milletvekilinin,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 19 milletvekilinin,

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin,

MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın,
Ankara Milletvekili Arife Polat Düzgün ve 23 milletvekilinin,
Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 34 milletvekilinin,
Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 milletvekilinin,
Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekilinin,

ALS, SMA, DMD, MS hastalıkları ve kesin tedavisi bilinmeyen diğer hastalıkların tedavi ve bakımlarında karşılaşılan zorluklar ile bu hastalıklara sahip kişiler ve yakınlarının yaşadıkları sorunların ve çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri (10/184; 10/185; 10/281; 10/403; 10/585; 10/604; 10/734; 10/914; 10/915; 10/917; 10/920; 10/921) yapılan ön görüşmelerden sonra kabul edildi.

Kurulacak komisyonun, 12 üyeden teşekkül etmesi, çalışma süresinin başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olması, gerektiğinde Ankara dışında da çalışması kabul edildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) görüşmelerine başlanarak tümü üzerindeki görüşmeleri sırasında verilen aradan sonra Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, 6 Şubat 2019 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.05'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Barış KARADENİZ

Sinop

Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

6 Şubat 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Siyasi Partiler Kanunu’nun ek 1’inci maddesi gereğince siyasi partilere yapılacak olan devlet ödeneği hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Nuhoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’nun, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu’nun ek 1’inci maddesi gereğince siyasi partilere yapılacak olan devlet ödeneğine ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ek 1’inci madde devlet yardımını, hepimizin bildiği hazine yardımını düzenlemektedir. Bu kapsamda, 24 Haziran milletvekilliği genel seçimlerinde hazine yardımı almaya hak kazanmış bir parti olarak gerekli mercilere bu ödeneği almak için yaptığımız müracaatlar ve orada karşılaştığımız durumları sizlerle paylaşmak için söz aldım.

Değerli arkadaşlar, biz dilekçemizi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına verdik. Bu Başkanlık kendi görev alanına girmediği gerekçesiyle Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderdi müracaatımızı. Bakanlığın Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı da Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne gönderdi. O Genel Müdürlük Ekonomik Hizmetler Dairesine gönderdi. Bu Daire de başvurumuzu “İlhan Konuk” isimli bir personele havale etti. Bu personel hiçbir inceleme yapmadan dosyayı kapatmış ve dilekçemizi sürekli saklama kategorisinde saklıya almıştır. Doğrusu, saklıya almak ne demektir ben ilk defa öğrendim, belki bilenleriniz vardır. Saklıya almanın anlamı şuymuş: Evrak içeriğini kendisinden başka kimsenin görmemesi. Zaten bu memur, oraya giden bizim hukukçu arkadaşımıza hazine yardımının partimize ödenmeyeceğini, tayini çıktı çıkacağı için de evrakı başkasının görmemesi için saklıya aldığı açıkça söylemiştir. Bu işlemden birkaç gün sonra da Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına müdür olarak atanmıştır zaten. Geçen hafta, yani ocak ayının son günlerinde partimizi temsilen hukukçu arkadaşımız gene bu arkadaşımızı, bu personeli ziyarete gitmiş ve dilekçemizin akıbetini sormuştur. Sümen altı edildiğini tekrarlamış, ısrarlar üzerine, bu hafta içinde genel müdüre sunulacağını söylemiştir ama şu ana kadar böyle bir durum gerçekleşmemiştir. Biz bunu sonuna kadar takip etmeye elbette devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, hak edilmiş bir ödemenin engellenmesi sadece kanuna aykırı değil, aynı zamanda İYİ PARTİ olarak faaliyetlerimize karşı bir tavır almak anlamına geliyor. Hazine yardımı almaya hak kazanmış diğer partiler bu yardımı almışken İYİ PARTİ’nin bundan mahrum edilmesinin hiçbir makul izahı olamaz. Kuruluş aşamasında başlayan engelleri aşa aşa bugünlere gelen İYİ PARTİ,

bir ihtiyaçtan doğduğu için, Türk siyasetinde yeni bir umut oluşturarak kısa zamanda milletimizin gönlünde yer bulmuştur. Elbette seçim meydanlarında çok sık duyulan “Alternatif yok ki, başka kim var, hangi partiye oy verelim?” sorularının karşılığında bir İYİ PARTİ ortaya çıktı. Bunu istemeyenlerin kimler olduğunu bu Mecliste bulunan herkes elbette biliyor ama İYİ PARTİ, bugüne kadar engelleri aştığı gibi bu engeli de aşacak ve hak ettiği devlet yardımını alacaktır. Ama bizim temennimiz ve beklentimiz, yargıya başvurmadan bu sorunun çözülmesidir. Bunu Türkiye Büyük Millet Meclisiyle, buradaki değerli milletvekilleriyle paylaşmak istedim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, polislerin sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’a aittir.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, polislerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, bugün, polislerin sorunlarını dile getirmek için gündem dışı söz aldım. Polis, devletin millete uzanan koruma ve yardım elidir. Polis devletin emrinde ve halkın hizmetinde olan, aynı zamanda devlet ile millet arasında tanzim ve bir düzenleme müessesidir.

Bugün, iktidar tarafından en çok seçim malzemesi yapılan ve en çok umut verilip kandırılan meslek grubu olan polislerden bahsedeceğim ben. Ekmeğini hayatını tehlikeye atarak çıkaran güvenlik güçlerimizin maddi ve manevi tatmine ulaşamadığı AK PARTİ iktidarında, polis, âdeta Hükûmetin görevlisi hâline getirilmiştir. Olağanüstü hâl dönemlerinde ailelerinin yüzünü göremeyen polislerimiz için, günlerce eve uğramadan çalışan polislerimiz için mesai artık bir yaşam tarzı olmaktadır. Polisler ayda ortalama iki yüz kırk saat çalışıyorlar. Türkiye'nin içinde bulunduğu görev, risk ve sorumlulukları ile çalışma koşullarının yanında, ek görev haricinde çalışan polis memurları ayda üç yüz yirmi saat mesai yapmakta, ek görevleri eklendiğinde bu, dört yüz saate ulaşmaktadır. Daha kötüsü, gece ve gündüzü birbirine karıştırmakta, aile ve sosyal çevreleriyle ilişkileri zayıflamaktadır. Polisin tüm sosyal ve aile yaşamını etkileyen çalışma koşulları ve görevle ilgili sorumlulukları göz ardı edilmemelidir. Polis ne istiyor sorusunun cevabını somutlaştırmadan bu sorunu çözmek mümkün değildir.

1) Yirmi beş yıl hizmet eden polisin en düşük devlet memuruyla aynı maaş üzerinden değil, meslekte aldığı maaş üzerinden emekli edilmesini istiyor.

2) Polisin çalışma şartları amir ve müdürünün iki dudağının arasında olmamalıdır, “ikinci bir emir” kavramı ortadan kaldırılmalıdır, polisin de insan olduğu unutulmamalıdır.

3) Liyakat usulünün yerle bir edildiği Emniyet teşkilatında, başka bölümlerden mezun olan, mesleğini yapamamış olanlar, altı aylık eğitimle yardımcı komiser olanlar, işi bilmedikleri için polis memuruna mobbinge varan uygulamalarda bulunuyor.

4) Toplumun huzur ve güvenliğini emanet ettiğimiz polislerin hak ettikleri ücretlendirme için ek göstergelerinde bir düzenleme yapmak gerekmektedir. Polisler ek göstergelerinin 3600 olmasını istiyor. Polislerin çözülmesini en çok istediği sıkıntı ek gösterge sorunudur. Polis teşkilatında lise mezunu polisler yok sayılmış durumda. Mesleğe sonradan giren -meslek içinde- yüksekokul ve üniversite mezunu olanların ek göstergeleri 3000 yapıldı ancak lise mezunu olan polislerin ek göstergesi 3000 yapılmadı. Tahsil farkı gözetmeden, ek göstergenin adil olarak tıpkı Jandarmada olduğu gibi polisler arasında da ayırım yapılmadan verilmesi gerekmektedir.

5) Polislerimizin özlük haklarının Jandarmanın özlük haklarıyla eşitlenmesi gerekmektedir. Bundan tam üç yıl öncesi, 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Jandarma teşkilatının sivilleştirilmesi, Emniyet teşkilatı ile Jandarma teşkilatının eşitlenmesi amaçlanmış idi ancak yasalar nezdinde eşitlediğimiz jandarma ile polisin özlük hakları eşitlenmemiştir. Yani ikisi de şehit oluyor, ikisi de ağır şartlar altında çalışıyor, ikisi sayesinde bu ülkenin güvenliği sağlanıyor ancak 2 kurum arasında mali eşitlik yok. Terör tazminatının belirlendiği yılların ocak aylarında sürekli uçuk rakamlardan bahsedilir ancak bu anlamda adil bir düzenleme yapılmamış durumda. İstanbul ili içerisinde terör tazminatı 275 TL olarak veriliyor.

6) Polise görev esnasında verilen kumanyalar yetersiz. Kantin usulü, bir çocuğun doyabileceği miktarda kumanya veriliyor.

7) Polis memurları yirmi dört saatinin üçte 2'sini çalışarak geçiriyor, fazla mesai artık polisin yaşam tarzı oldu. Bir polisin fazla mesaisi hesaplanırsa memurun 2-3 maaşına denk gelir. Polise ek gösterge tazminatı verilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Özür dilerim, bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – 8) Polisin olmazsa olmazı şu kelepçeleri polis kendi parasıyla alıyor değerli arkadaşlarım. Bunu kendi parasıyla aldığını biliyor musunuz? Devlet her polise kelepçe vermiyor. Örneğin, Terörle Mücadeleye veriliyor, Çevik Kuvvete bu kelepçe veriliyor ancak çoğu birime bu kelepçe verilmiyor. Kelepçenin yanı sıra, polisin kullandığı şu montu, yine monta veya kazağa taktığı şu armaları polis yine kendi cebinden alıyor ve aynı zamanda, bazı birimlerde, polis, kullandığı şu copları yine aynı şekilde kendi parasıyla alıyor.

Bu şekilde, devlet bürolarında çalışan polis memurlar var. Bu memurlar göreve gönderildikleri zaman deniliyor ki: “Şu yeleği kendi paranla al, nereden bulursan bul, kelepçeyi nereden bulursan bul ama yeleği de sivil giyindiği zaman giymek zorundasın.” Bu zorunluluğu getiriyor. Mademki sivil olarak polisi göreve gönderiyorsa devletin, polisin bu teçhizatını, bu malzemesini de temin etmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, özür diliyorum.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – 9) Polisler için bir başka sıkıntı da POLSAN. POLSAN çok önemli bir kurum. POLSAN'a üyelik daha önce ihtiyariydi, yasayla bu zorunlu hâle getirildi. Mademki Jandarmayla eşit hâle getirildi, OYAK'ta verilen tazminat miktarları daha yüksek, kredi oranları daha yüksek ve faizleri daha düşük ama POLSAN'daki gerek faiz ve gerekse de verilen kredi oranları polisin aleyhine bir durum teşkil etmekte.

Yani Emniyet mensuplarımızın ek göstergelerinin iktidar için bir gurur meselesi olması gerekirken iktidar burada üç maymunu oynamaktadır. Halkın huzuru polisin gururudur, peki, polisin huzuru neden kimsenin umurunda değildir? İktidarın değil halkın polisinin varlığı güvenli ve huzurlu bir toplum için önemlidir. Jandarma ile polis arasındaki yasal eşitliği sağladık ancak özlük haklarındaki eşitliği sağlamadık. Özlük haklarındaki eşitliğin sağlanmaması, aynı kuruma bağlı iki birim, aynı görevleri yaptıkları hâlde iki birim arasındaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Vatandaşın huzur ve selameti için görev yapan gerek polis teşkilatımıza gerek Jandarma teşkilatımıza aynı yasaya tabi oldukları için, aynı görevleri yaptıkları için, yasal anlamda aynı bakanlığa bağlı oldukları için, biri belediye sınırlarının içerisinde, biri belediye sınırlarının dışında görev yaptığı için eşit haklar, eşit özlük hakları verilmesi gerekirken Jandarmaya verilen hakların polise verilmemesi bir eşitsizliktir, bir insan hakkı ihlalidir, bir adaletsizliktir. Bu uygulamaya derhâl son verilerek eşitliğin sağlanmasını talep eder ve Sayın Başkana bu toleranslı davranışından dolayı da çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunarım.

İyi çalışmalar diliyorum hepinize. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Akça Koca'nın ölümünün 691'inci yıl dönümü ve Kocaeli'nin tarihi hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'e aittir.

Buyurun Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Akça Koca Bey'in ölümünün 691'inci yıl dönümüne ve Kocaeli'nin tarihine ilişkin gündem dışı konuşması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli'ye ismini veren Akça Koca'nın 681'inci ölüm yıl dönümü ve Kocaeli'nin tarihi konusunda söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tarihçi Aşıkpaşazade'ye göre, Akça Koca'nın ailesi Kayı boyundan olup Ertuğrul Gazi'yle birlikte Horasan'dan Erzurum yoluyla Ankara bölgesine, oradan da Söğüt tarafına gelmişlerdir. Söğüt'ten Sapanca'ya, oradan Kandıra'ya kadar Sakarya Nehri boyunca fetihlerde bulunun ve Kocaeli'ye ismini veren Akça Koca, Osmanlı'nın kurucu beyleri Ertuğrul Gazi, Osman Gazi ve Sultan Orhan'ın silah arkadaşı ve yoldaşdır. Osman Gazi, oğlu Orhan Gazi'yi Sakarya boylarında fetihlere gönderirken yanına Akça Koca'yı ve diğer alpleri de yardımcı olarak görevlendirmiştir. Osmanlı tarihi yazarlarından İsmail Hakkı Uzunçarşılı “Akça Koca ise Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda hizmeti görülen aşiret beylerinden olup Osman Gazi'nin silah arkadaşıdır.” diye ifade etmektedir.

1326 yılında Sakarya'nın batısına akınlar düzenleyen Akça Koca, Kandıra Araman'ı, Kandıra Kalesi'ni, Akmeşe bölgesini ve Sapanca Gölü çevresini fetheder. Akça Koca'nın göstermiş olduğu kahramanlık nedeniyle Orhan Gazi bu bölgeye “Koca ili” adını verir ve idaresini Akça Koca'nın yönetimine bırakır. 1326'da Kandıra'nın fethiyle adını tarihe “Kandıra'nın Fatih”i olarak yazdıran Akça Koca, Kandıra bölgesini sever, buraya yerleşir ve Nikomedia yani İzmit için yapacağı akınlarda burayı üs olarak kullanır.

Değerli milletvekilleri, Osmanlı Beyliği topraklarını Sakarya Nehri boyunca genişleten ve ilk defa Karadeniz'e ulaştıran Orhan Gazi ve Akça Koca olmuştur. Akça Koca, Konuralp ve Abdurrahman Gazi'yle Samandıra ve Aydos Kalesi'ni de fethetmiştir. Akça Koca'nın asıl hedefi Nikomedia yani İznikmid yani İzmit'i fethetmektir ancak ömrü vefa etmez, 1328 yılında, 94 yaşlarında vefat eder, mezarı Kandıra Babaköy yakınlarındaki Baba Tepesi'nde bulunmaktadır. Akça Koca'nın vefatı sonrası ailesinin büyük bir kısmı Gebze bölgesine taşınır. Akça Koca'nın oğlu İlyas Bey Gebze'de ilim ve irfanla meşgul olur, Gebze'de bilimin gelişmesine ön ayak olur; cami, zaviye, kitaplık, tekke, medrese, mektepler yaptırır; hâlen ismiyle anılan cami, cadde ve resmî kurumlar bulunmaktadır. İlyas Bey'in oğlu Fazlullah da Gebze'de kadılık ve vezirlik görevlerinde bulunur, bilimin gelişmesine ön ayak olur. Her ikisinin de mezarları Gebze'de bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Akça Koca'nın Ertuğrul Gazi, Osman Gazi, Orhan Gazi dönemlerini de görmesi, yaşaması, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu aşamasına şahitlik etmesi ve devletin kurucu iradesini oluşturan alp ve sultanlarla birlikte mücadele vermiş bir kişi olması bakımından tarihimizdeki önemli bir şahsiyettir. Akça Koca ölümünden önce İzmit'in fethi için vasiyette bulunur ve bu vasiyeti Orhan Gazi'ye iletir. 1337 yılında Orhan Gazi Abdurrahman Gazi'yle birlikte Nikomedia'yı yani İznikmid'i yani İzmit'i fetheder ve Akça Koca'nın vasiyeti de yerine getirilmiş olur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orhan Gazi, Akça Koca ve arkadaşlarının gerçekleştirdiği İzmit ve diğer fetihler sonunda İstanbul Boğazı'ndan Düzce'nin batısındaki Melen Çayı arasına kadar olan yarımada'nın tamamı "Koca ili sancağı" olarak adlandırılır. Akça Koca ölünce Koca ili sancağının yönetimi 1337'de Orhan Gazi'nin oğlu Gazi Süleyman Paşa'ya verilir ve Koca ilinin ilk yöneticisi olur. Cumhuriyetin kurulmasıyla Koca ili Kocaeli olarak değiştirilir ve ilk valisi 1924 yılında Mehmet Vehbi Demirel olur.

Bu cennet vatani bizlere yurt edinerek emanet eden şehit ve gazilerimizi şükranla, minnetle anıyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şevkin, bir trafik olayıyla ilgili söz istemiştiniz.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, bilimsel ve teknik verilerden uzak yöntemlerle kullanıma açılan Adana-Karataş yolunun can almaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, yapım çalışmaları uzun yıllardan bu yana devam eden Adana Karataş yolu can almaya devam ediyor. Yüreğir ilçesine bağlı Hilton Otel kavşağından başlamak üzere Akdeniz, Havutlu, Doğan kent, Seyhan, Haydaroğlu, Solaklı mahallelerindeki vatandaşların yoğun olarak kullandığı Karataş yolu âdeta ölüm yoluna dönüşmüştür. 2 Ekim 2018'de Ümit Peynirci adlı gencin beton mikserinin altında kalarak hayatını kaybettiği acı olayın ardından son olarak 31 Ocakta, asker uğurlaması sırasında midibüs ile iş makinesi çarpışmış, 3 kişi hayatını kaybetmiş, 13 kişi de yaralanmıştır. Ne yazık ki ölenlerden biri de askere uğurlanan bir gencimizdir. Bilimsel ve teknik verilerden uzak bir yöntemle kullanıma açılan yol ölüm saçmaya devam etmektedir. Kavşak düzenlemesi olmayan, ışıklı levha, trafik ışığı, kaldırım, yaya yolu, alt ve üst geçit, okul geçitleri ve duraklardan yoksundur, yolda yürümek, araç kullanmak, karşıdan karşıya geçmek mümkün değildir. Yeter artık, durdurun, durdurun, durdurun! Bu yolu yapın!

BAŞKAN – Teşekkürler.

Mehmet Taytak var mı? Yok.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Özdemir...

2.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, halkın ekonominin iyi yönetilememesinin hesabını 31 Mart yerel seçimlerinde soracağına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hızla eriyen Merkez Bankasının net rezervi 29 milyar dolara inerken işsizlik yüzde 12'ye dayandı. Asgari ücret 2.020 lirayken açlık sınırı 2.009 liraya, yoksulluk sınırı ise 6.550 liraya yükseldi. Enflasyon yüzde 21'e yükselirken gıda enflasyonu yüzde 30 oranında arttı. İşte, ekonominin iyi yönetilememesi nedeniyle işsizlik, pahalılık yüksek enflasyon, refah kaybı ve iflaslardan kaynaklanan market market, pazar pazar ucuz ürün arayan seçmenlerin öfkesinin sandığa yansımaları azaltmak için Adalet ve Kalkınma Partisi ve Cumhurbaşkanı dikkatleri başka yöne çekme gayreti içindedir. Ancak ne kadar uğraşırsanız uğraşın halkımız bu kötü yönetiminizin hesabını ilk seçimlerde, 31 Martta soracaktır.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayıoğlu'nun, işçilerin yargıda yaratılan yandaş ve vicdansız hukuk anlayışı karşısında emeklerinin karşılığını alabilmek için ne yapmak gerektiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Son dönemlerde işçilerin alacaklarıyla ilgili olarak açmış olduğu davalarda Yargıtayın işçiler aleyhine kararlar verdiğini daha önce de açıklamıştık; özellikle boş çikolata kutusu davası bunun en acı örneğiydi. Bununla birlikte, avukat arkadaşlarla yaptığımız müzakerelerde şöyle bir gerçekle karşılaştık: İşçilerin hak ettikleri alacaklarla ilgili, AKP'li belediyelere karşı açtığı davaların Yargıtay tarafından reddedildiği, CHP'li belediyelere karşı açılan davaların ise kabul edildiğini gördük.

Şimdi sizlere soruyorum: Yargıda yaratılan bu yandaş ve vicdansız hukuk anlayışına karşı, işçiler emeklerinin karşılığını almak için ne yapsınlar, eşkıyalık mı yapsınlar?

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

4.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, yoğun bakım ünitelerindeki yatak sorununun çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yoğun bakımlardaki yatak sorunu bütün Türkiye'nin sorunu hâline geldi. Ben bu konuyla ilgili 23 Temmuz 2018 yılında Sağlık Bakanımızın yanıtlaması istemiyle bir soru önergesi verdim ancak altı ay geçmesine rağmen hâlâ bu soru önergeme cevap gelmedi. Geçtiğimiz pazartesi günü 2 kamu hastanesiyle, 4 özel hastaneyle tam 47 tane telefon görüşmesi yapmışım bu konuyla ilgili. Şu anda Ordu'nun dışına, ta Elâzığ'a kadar, Uşak'a kadar -Elazığ 550 kilometre- hasta sevki yapılmaktadır.

Ben, Sağlık Bakanına şunu soruyor: Siz hasta olarak değil, sağlam olarak bizim o dağ yollarında sadece 5 kilometre ambulansın arkasında bir yolculuk yapın, ben bütün söylediklerimi geri alacağım. O yüzden, bu yoğun bakım sorununu bir an önce çözmenizi diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, esnafın sorunlarının arttığına ve seslerini AKP iktidarının duymasını beklediklerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Her kesim gibi esnafımızın sorunları da artmaktadır. Her gün kapanan iş yerleri yanında, kent içi AVM'ler mahalle manavı, bakkalı, kasabını yok etmektedir. İktidarın fiyatını belirlediği doğal gaz, elektrik gibi giderler, esnaf ve sanatkârlar için ciddi yük oluşturmaktadır. Merkez ve yerel yönetimlerin kayıt dışılık kontrol ve denetimi tam anlamıyla çalışmadığı için haksız rekabet esnafı sıkıntıya sokmaktadır. SSK primleri, stopaj vergileri gibi maliyeti etkileyen yükler de esnaf için karşılanabilir olmaktan çıkmıştır. BAĞ-KUR ve SSK yani sosyal güvenlik primlerini ödemekte zorlanan esnaf sayısı artmaktadır. İşletmeler, ayrıca ciddi finansman sorunları yaşamaktadır. Nakit para sıkıntısı, piyasa durgunluğu ve kredi faizlerinin yüksekliği esnafımızı etkilemektedir. Vergi sistemlerindeki sürekli değişiklik, vergi adaletsizliği, kayıt dışılık esnafın şikâyetleridir. Yeni açılan işletmelere en az iki yıl vergi muafiyeti istenmektedir. Esnaf sesini AKP iktidarının duymasını beklemektedir.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Akın...

6.- *Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, zeytinciliğin gelişmesi konusunda katkı sağlanmasını bekleyen sanayici ve üreticilerin yemeklik yağa atık yağ vergisi getirilmesine izin verilmemesini istediğine ilişkin açıklaması*

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Başkan, iktidar elini vatandaşın cebinden çıkarmıyor. Burada devamlı söylüyoruz ama alışkanlık hâline gelmiş. İktidara geldikleri gün 100 liraya dolan bir sepet bugün tam 430 liraya doluyor. Bunu da hâlâ görmezden gelerek Çevre Kanunu'na dayanarak yemeklik yağa vergi getirmek için bir mücadele içindeler. Vatandaşın yemeğinde kullandığı zeytinyağından, ayçiçeği yağından 10 kuruş atık yağ vergisi alacaklar yakında. Yemeklik yağın geri dönüşünde kilo başı 10 kuruş alarak yeni kaynak arayışında olan iktidara zeytin ve ayçiçek üreticilerimiz ve sanayicilerimiz tepki gösteriyor. Millî varlığımız zeytinciliğin gelişmesi konusunda katkı sağlanmasını bekleyen yağ sanayicilerimiz, üreticilerimiz zeytinyağı tüketimine bariyer koyacak bu uygulamaya izin verilmemesini istiyor. Millet adına sesleniyorum: Elinizi vatandaşın cebinden çekin, yaktınız milletin ocağını, yaktınız milletin cebini.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

7.- *Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 12 Şubat Kahramanmaraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 99'uncu yıl dönümünün bir hafta süreyle kutlandığına ilişkin açıklaması*

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün, bir hafta süreyle kutlanan Kahramanmaraş Kurtuluş Haftası etkinlikleri başlamıştır. Maraş'ın Kurtuluş Savaşı sırasında şehir halkıyla birlikte topyekûn bir direniş göstererek çevre vilayetlerin de yardımına koşması toplumda büyük bir takdirle karşılanır. Kurtuluş Savaşı sonrasında Maraş'a bir yazı gönderilerek Millî Mücadele'ye katılanların listesi istenir. Şehrin ileri gelenleri ve yöneticileri toplanır, bir durum tespiti yapar, sonunda Ankara'ya “Maraş'ta Millî Mücadele'ye katılmayan tek bir fert bile yoktur.” cevabı verilir. Bunun üzerine 5 Nisan 1925 yılında toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi İstiklal Madalyası'nın Maraş'ta fertlere değil, şehir halkına verilmesini kararlaştırır. Kırk altı yıl önce, 7 Şubat 1973 tarihinde “kahramanlık” payesiyle ödüllendirilir Kahramanmaraş. Dün istiklal mücadelesinin öncü şehri Kahramanmaraş bugün de 1 milyon 300 bin nüfusuyla, 11 ilçesiyle, istikbal mücadelesinde önemli bir şehirdir.

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu...

8.- *Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Türk Hava Yollarının Zonguldak Havalimanı'ndan Almanya'nın Düsseldorf kentine uçak seferi düzenleyen Alman hava yolu şirketinin iflas etmesiyle oluşan mağduriyetin giderilmesi için yurt içi ve yurt dışı uçuşlarına başlaması gerektiğine ilişkin açıklaması*

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim bölgem Bartın ile civar illerimiz Karabük ve Zonguldak'ı ilgilendiren bir güncel husustan bahsetmek istiyorum. Zonguldak Havalimanı'ndan Almanya'ya uçak seferi düzenleyen tek firma olan bir Alman hava yolu şirketi bu hafta içinde iflas müracaatında bulundu ve uçuşlarını durdurduğunu açıkladı; dolayısıyla da mart ayından itibaren başlayacak seferlere yönelik bilet alan vatandaşlarımız şu anda mağdur durumdadır. Bölgemizden yaklaşık 700 bin gurbetçinin Almanya'da yaşadığını da hesaba katarak, bu soruna ilişkin bizim önerimiz nettir: Millî ve yerli hava yolu şirketimiz Türk Hava Yollarının yurt içi ve yurt dışı uçuşlarına derhâl başlamasını ve havaalanının aktif hâle getirilmesini Cumhuriyet Halk Partisinin Zonguldak, Karabük ve Bartın bölge vekilleri olarak buradan da bir kez daha talep ediyoruz ve böylece vatandaşlarımızın mağduriyetinin de önleneceğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

9.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Türkiye'de artan bireysel silahlanmayla mücadele edebilmek için çözüm üretilmesi ve sağlıkta şiddet yasasının çıkarılması gerektiğine, İstanbul'un yağmalanmasına devam edildiğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesine bağlı Kasımpaşa Askerî Deniz Hastanesi Psikiyatri Polikliniğinde bir psikiyatri uzmanı silahla rehin alındı ve daha sonra kurtarıldı. Ortalığa ateş edenlerin, bu kadar bireysel silahlanmanın yaygınlaştığı bir Türkiye'de bir an önce bireysel silahlanmaya karşı bir çözüm üretmemiz gerekiyor.

“Sağlıkta şiddet yasası çıksın.” diye bekliyor hekimler, yıllardır çıkmadı. Bir psikiyatri uzmanı hayatını kaybetmişti. Tekrar bir arkadaşımız daha, bir doktor arkadaşımız daha hayatını kaybetmeden sağlıkta şiddet yasası bir an önce çıkarılmalı.

İstanbul'un yağmalanmasında sıra üçüncü havalimanı çevresindeki orman alanlarına geldi. 2 milyon 796 bin metrekaarelik alan maalesef 31 Ocak tarihinde, Şehircilik Bakanlığının onayıyla imara açıldı. Ormanlar yağmalanmasın, İstanbul'un akciğerleri parçalanmasın diyorum.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

10.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, iş akitleri feshedilen Adıyaman ili Besni ilçesindeki BETAŞ Tekstil Fabrikası işçilerinin hakları ödeninceye kadar olayın takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Besni ilçemizde BETAŞ fabrikasında çalışan 108 işçimizin iş akitleri önceki yıllarda haksız ve hukuksuz yere feshedildi. Fesih üzerine başlayan yargı süreci işçilerimizin lehine sonuçlanmış olmasına rağmen bugüne kadar işçilerimizin tazminatları ve hakları ödenmedi. Ekonomik krizle birlikte ağırlaşan hayat koşullarıyla mücadele eden işçilerimiz, 108 aile, onlarca çocuk perişan durumda. Buradan açıkça çağrıda bulunuyorum: Bu işçilerimizin alın terinin karşılığını, haklarını ödeyin. İşçilerimizin hakları ödeninceye kadar bu işin takipçisi olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Hacı Özkan...

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Cumhuriyet İttifakı adaylarının milletin gönlünü kazanarak 31 Mart yerel seçimlerinde ipi göğüsleyeceğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tevazu, samimiyet ve gayretle, “Memleket işi gönül işi.” diyerek, “gönül belediyeciliği” sözüyle 31 Martta aziz milletimizin huzuruna çıkıyoruz. Hedefimiz, hiç kimseyi ayırmadan tüm fertleriyle milletimizin gönlünü kazanmak, desteklerini almaktır. Vatandaşlarımızın hayat kalitesini artırmayan hiçbir işe vakit ve kaynak ayırmadan fiziki dönüşümü kültürel, ekonomik ve sosyal dönüşümle birlikte tasarlayarak taklitten ve tekrardan uzak, geçmişten feyzalan, bugünün ve geleceğin ihtiyaçlarına cevap veren bir mimariyi şehirlerimize hâkim kılacağız. Şeffaf ve hesap verilebilir bir anlayışla insan, şehir, tabiat dengesini gözeterek yeşil ve sürdürülebilir büyüme ilkesiyle değer üreten şehirler inşa ve ihya edeceğiz. Cumhuriyet İttifakı'nın adaylarının aziz milletimizin gönlünü kazanarak ipi göğüsleyeceklerine inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yüksel Özkan...

12.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa ili Yenişehir ilçesinde tesis edilecek olan TSE Otomotiv Test Merkezinin kamulaştırılmasından başka neden hiçbir adım atılmadığını ve son durumun neden kamuoyuyla paylaşılmadığını, kamulaştırmayla ilgili herhangi bir mağduriyetin söz konusu olup olmadığını Sanayi ve Teknoloji Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bursa ili Yenişehir ilçesinde yapılması planlanan Yenişehir TSE Otomotiv Merkeziyle ilgili karar 2014 yılında 7040 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır. 2015 yılında ilgili haritada yer alan ada parsellerin kamulaştırılması tamamlanmış olup ne yazık ki o tarihten bu yana hiçbir gelişme olmamıştır. Bursa ve bölgemiz için stratejik bir önemi olan bu TSE Otomotiv Merkezi için Yenişehirli soruyorlar; ben de Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank’a soruyorum: Soru önergemize hâlâ cevap yok. Yenişehir ilçesinde tesis edilecek Yenişehir TSE Otomotiv Test Merkezinin kamulaştırılması yapılmasına rağmen neden başka hiçbir adım atılmamıştır? Kamulaştırmayla ilgili herhangi bir mağduriyet söz konusu mudur? Çalışmaların devam edememesinin sebebi nedir? TSE Otomotiv Merkeziyle ilgili son durum nedir? Kamuoyuyla neden paylaşılmadığı da merak konusudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

13.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 9 Şubat Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun 50'nci yıl dönümünü kutladığına ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

8-9 Şubat 1969 tarihinde kurulan Türk İslam ülküsü ve Türk milliyetçiliğinin yılmaz savunucusu Milliyetçi Hareket Partisinin 50'nci yılı kutlu olsun, şanlı olsun. Milliyetçi Hareket Partisi, Türklüğün güvencesi, Türkiye'nin huzur, istikrar güvenliğidir. Milliyetçi Hareket Partisi, millî birlik ve kardeşliğe derin bağlılıktır; vatana, millete ve bayrağa eşit sevgi ve sadakattir. Büyük Türk milletinin bekası tehlikeye düştüğünde Milliyetçi Hareket Partisi sinmez, menfaat peşinde koşmaz, bugüne kadar da koşmamıştır.

Yapacağımız bellidir; millî bir duruş sergileriz, milletin ve devletin yanında yer alırız, millî beka için tüm varlığımızla son nefesimize kadar mücadele ederiz.

Şehidiyle gazisiyle, şanlı, şerefli mazisiyle nice elli yıllara. Partimizin 50'nci yılı tekrar kutlu olsun, yeni zaferlere, yeni başarılarla müjdecisi olsun. Ne mutlu Türk'üm diyene.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

14.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, on altı yıldan bu yana Cumhurbaşkanının önderliğinde eğitimde devrim yaşandığına, 2018-2019 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde öğrenci, öğretmen ve eğitim camiasına başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eğitime yapılan yatırım insana yapılan yatırımdır, insana yapılan yatırım ülkenin hatta insanlığın geleceğine yapılan yatırımdır. Bir öğrenci yetişir dünya değişir anlayışıyla AK PARTİ döneminde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde on altı yıldan bu yana eğitimde devrim yaşandı. Eğitime ayrılan bütçe ise 2,5 milyar liradan 42 milyar liraya çıktı. 2002 yılında 73 olan üniversite sayısı bugün 181'e yükseldi. Ülkemizi ve yarınlarımızı emanet edeceğimiz öğrencilerimizin daha iyi donanıma sahip olması için her türlü gayreti göstereceğiz.

2018-2019 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde tüm öğrenci, öğretmen ve eğitim camiası çalışanlarına başarılar dileyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

15.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ve Antalya başta olmak üzere bölgede yaşanan sel, hortum ve fırtına nedeniyle zarar gören turfanda sebze meyve üreticilerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine, hemşehrilerine geçmiş olsun dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, son günlerde domates, biber, patlıcan, yaş sebze ve meyve fiyatlarının yüksekliği Türkiye kamuoyunu meşgul etmektedir.

Tabii, başta seçim bölgem olan Mersin ve Antalya olmak üzere bu bölgede yaşanan yoğun yağış, sel, hortum ve fırtınadan dolayı turfanda sebze, meyve yetiştirilen seraların büyük bir kısmı zarar görmüştür. Maalesef insanların çoğunluğu tapu sorunlarının olması, miras problemleri bulunması sebebiyle TARSİM'den herhangi bir destek alamamaktadır. Bu konuyla ilgili başta AFAD olmak üzere Tarım Bakanlığımızın gerekli girişimleri yaparak çiftçilere mutlaka bir destek vermesi, en azından bu seraların tamiriyle, onarımıyla ilgili ve fide desteği verilerek üretimin artırılması, nakliyeyle ilgili de mutlaka nakliyeciler için mazot fiyatının düşürülmesi ve maliyet ucuzlatılarak bütün Türk insanının ucuz sebze ve meyve tüketimi sağlanmalıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle bütün hemşehrilerime geçmiş olsun diyor, saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Süleyman Bülbül...

16.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Kuşadası Limanı'nın eski potansiyeline kavuşması ve esnafın durumunun iyileştirilmesi için çalışma yapılıp yapılmadığını Kültür ve Turizm Bakanından, Kuşadası esnafına özel kredi ve teşvik projesinin olup olmadığını Hazine ve Maliye Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, TÜİK verilerine göre Aydın, 3 milyona yakın turist konaklama gün sayısı bakımından en önemli turizm merkezlerindedir. Ancak Aydın'ın en önemli limanı olan Kuşadası yeterli destek ve teşviki alamamaktadır. Kuşadası Limanı artık yüzde 30 doluluk oranında hizmet vermektedir. Bacasız sanayi olarak bilinen turizm Kuşadası'nda her geçen gün etkisini yitirirken esnaflarımız da ağır ekonomik koşullar nedeniyle kiralalarını ödeyemez durumda bir bir kepenk kapatmaktadır. Sayın Turizm Bakanına soruyorum: Kuşadası Limanı'nın yeniden eski potansiyeline kavuşması için çalışmanız var mıdır? Eski yıllarda sezon boyu 600'ü bulan gemilerin sayısı 100'ü geçmemektedir. Bu konuda ve gemiden inan turistlerin esnafı ziyareti ve alışveriş yolları konusunda bir çalışmanız var mıdır?

Hazine Bakanına soruyorum: Yaklaşan turizm sezonunda Kuşadası'nda geçimini turizmden sağlayan esnafımıza özel kredi ve teşvik projeniz var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, söz isteyen grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Türkkkan.

17.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın, 6 Şubat Osman Bölükbaşı'na ölümünün 17'nci yıl dönümünde Allah'tan rahmet dilediğine, 5 Şubat Gulca katliamının 22'nci yıl dönümünde şehit Uygur Türklerini rahmetle yâd ettiğine, Gebze ve Darıca'daki hastanelerde yaşanan çocuk doktoru sorununun giderilmesi için çalışma yapılıp yapılmadığını Sağlık Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk siyasetinin önemli mihenk taşlarından biri ve halk arasında “Anadolu Fırtınası” olarak tanınan Osman Bölükbaşı'nın 17'nci ölüm yıl dönümü bugün. Millet Partisinin de kurucusu olan Sayın Bölükbaşı, hâlâ Türk siyasetinin en renkli kişilerinden birisi olarak anılmaktadır. Merhum Bölükbaşı'nı hayırla yâd ediyorum, Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Bugün aynı zamanda Doğu Türkistan'daki Gulca katliamının da 22'nci yıl dönümü. Katliamda şehit düşen Uygur Türk'ü kardeşlerimi rahmetle yâd ediyorum, Rabb'im mekânlarını cennet etsin. Doğu Türkistan bizim milli davamızdır. Bu davadan taviz vermeyeceğiz. Yaşanan tüm insanlık zulmüne sessiz kalan Hükûmete rağmen, biz, İYİ PARTİ olarak son nefesimize kadar Doğu Türkistan'ın ve soydaşlarımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada Sayın Dışişleri Bakanına bir şey sormak istiyorum. Sosyal medyada Alaaddin Keykubat Üniversitesi ALES sınavında 48 kişi arasında sondan ikinci olmasına rağmen Sayın Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun akrabasının -veya "yeğeninini eşi Şeyda Çavuşoğlu" diye ifade ediyor- mülakatla sınavı kazandığına dair yazılar çıkıyor. Bu çıkan yazılardan sonra sınav sonuçlarına ulaşılmasına da engel getirildiği bu haberler arasında. Biz bunun doğru olmadığını düşünmek istiyoruz. Sayın Bakandan da eğer doğru değilse bu konuda kamuoyunu aydınlatmasını rica ediyoruz, zira bu konuda ciddi anlamda bir tepki var. İş bulamayan gençlerin intihar ettiği, bakan yakınlarının torpille işe yerleştirildiği böyle bir dönemde böyle bir şey varsa gençlerimizi gittikçe umutsuzluğa sevk edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir başka konudan kendi seçim bölgem Gebze ve Darıca'dan bahsetmek istiyorum. Gebze ve Darıca'daki hastanelerde çocuk doktoru sıkıntısı var, hem özel hastanelerde hem de devlet hastanesinde mesai saati dışında çocuk doktoru bulmak neredeyse imkânsız. Bu nedenle, hastalar genellikle İstanbul Kartal'daki Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesine ya da İzmit'teki hastanelere yönlendiriliyor. Çocuklarımızın ateşli hasta oldukları yetmezmiş gibi, o hâlde bir de uzaktaki hastanelere gece vakti götürülmeleri isteniyor. Bu sıkıntı yani Gebze ve Darıca'da mesai saatleri dışında çocuk doktoru bulunmaması sıkıntısı uzun zamandan beri de devam ediyor. Bölgedeki insanımız artık bu sorunun ivedilikle giderilmesini bekliyor. Sağlık Bakanı Sayın Koca Meclis Genel Kurulunda Sağlık Bakanlığı bütçesi görüşülürken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – ...“2019 yılında pratisyen hekim, uzman hekim, diş hekimi ve eczacı olmak üzere toplam 25 bin personelin atamasını gerçekleştireceğiz.” demişti. Şimdi buradan Sayın Bakana da sormak istiyorum: Bu atama kapsamına Gebze ve Darıca'daki hastaneler de dâhil mi? Buradaki hastanelere çocuk doktoru ataması yapılması düşünülmekte midir? Gebze ve Darıca'daki hastaneler bu atamalara dâhil değilse bu ilçelerimizde ivedilikle çözüm bekleyen çocuk doktoru sıkıntısının giderilmesi için herhangi bir çalışmanız olacak mı Sayın Bakan? Bu sıkıntıyla ilgili nasıl bir düzenleme yapmayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

18.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 6 Şubat Osman Bölükbaşı'na vefatının 17'nci seneidevriyesinde Allah'tan rahmet dilediğine, 9 Şubat Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun 50'nci yıl dönümü vesilesiyle başta Alparslan Türkeş olmak üzere dava şehitlerini rahmetle yâd ettiğine, KİT'lerde çalışan taşeron işçilerin kadro imkânına kavuşması hususunda gerekli çalışmanın yapılmasını arzu ettiklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, “devlet ve millet adamlığı” denildiğinde akıllara ilk gelen şahsiyetlerden birisi olan ve bizim Milliyetçi Hareket Partisinin siyasi geleneğinin öncü liderlerinden olan Sayın Osman Bölükbaşı'nın vefatının seneidevriyesinde kendisine rahmet diliyor, onu saygı ve minnetle yâd ediyoruz.

Bu vesileyle 50'nci yılını kutlamış olduğumuz Milliyetçi Hareket Partisinin banisi Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş olmak üzere, bütün dava büyüklerimizi ve şehitlerimizi saygıyla, rahmetle yâd ediyorum.

Dünkü oturumda Türkiye'de 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kadroya geçirilen taşeron işçilerimizin maaş zamlarının, ücret zamlarının sözleşmeleri gereğince çok cüzi oranda kaldığını ve enflasyona karşı ciddi oranda bir ezilme söz konusu olduğunu ifade etmiştik. Bugün de kadroya hak kazanamayan işçilerimizin sorunlarının hâlâ devam ettiğini ifade ederek bu konuşmayı yapmak istiyorum.

Kamuda taşeron işçiliğın sona erdirilmesi amacıyla çıkartılmış olan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin çok garip bir uygulama hâline gelmiş olan kamudaki taşeron işçiliğın sorunlarını büyük oranda halledebilecek bir çözüm getirdiğı kanaatindeyiz ve bunu biz memnuniyetle karşılamıştık. Ancak, oransal olarak bu toplam işçi sayısının yüzde 10'unu dahi bulmayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...kamu iktisadi teşekküllerinde, kamu kurumlarının yemekhane hizmetlerinde, araç teminine dayalı ihalelerde, mal alımı ihalelerinde ve hastane bilgi yönetim sistemi işlerinde çalışan işçi kardeşlerimiz bu kadro imkânının dışında kalmışlardır.

Örneğın tam da genel seçimler öncesinde Çalışma Bakanı Sayın Jülide Sarıeroğlu üç bakanlığın bu konuda altyapı çalışmasını tamamladığını ve hastane bilgi yönetim sistemi çalışanlarının artık kadroya geçişinin önünün açıldığını burada ifade etmişti, bunu da bu çalışan arkadaşlarımız bir müjde olarak kabul etmişti. Fakat sonrasında bu konuyla alakalı olarak herhangi bir gelişme ortaya çıkmadı. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak Konya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Kalaycı Bey'in vermiş olduğu kanun teklifini bu noktada hatırlatmak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Kadroya geçme imkânını yakalayamayan bu cüzi miktardaki işçi kardeşlerimizin kadro imkânına kavuşması hususunda gerekli çalışmaların Meclis bünyesinde yapılmasını biz arzu ediyoruz. Bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi hazırdır, kanun tekliflerini de vermiş durumdadır, oluşacak irade, ortaya çıkacak kanun mutlaka bu işçi kardeşlerimizin problemlerini halledecektir diyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan...

19.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Türkiye'de sorunlu yargı sisteminin hızla geliştiğine, Sedat Peker'in AKP'yle bağlantısının olup olmadığını ve tehditler savuran, iç savaş çağrısı yapan bu kişinin tutuklanmamasının nedenini öğrenmek istediğine, Hakkâri Milletvekili Leyla Güven'in mevcut hukuka uyulması talebinin karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'de sorunlu bir yargı sisteminin hızla geliştiğini hep söyleyedurduk. Bugün de yakın zamanda da gördük, daha önce de örnekleri olan, organize suç çetesinin başı olmaktan hüküm almış biri resmen bir iç savaş çağrısı yaptı. Bu kişinin ilk tehditleri değil, daha önce “Dışarıda yakaladıklarımızın hepsini ağaçlara, bayrak direklerine astıktan sonra o cezaevlerine de gireceğiz, onları cezaevlerinde de asacağız. Boyunlarından asacağız bayrak direklerine.” demişti. Burada yine bir göstermelik dava açılmış, bu davanın sonucunda “Vatan görevini kendi dünya görüşü çerçevesinde kendince ifa etmiş.”

denilerek beraat ettirilmişti. Barış İçin Akademisyenler İnisiyatifi'yle bir araya gelen 1.128 akademisyen hakkında "Oluk oluk kanlarınızı akıtacağız, ve kanlarınızla duş alacağız." demişti. Yine burada da dava açılmış, sonuç, tehdit, tahrik unsurları oluşmadığı gerekçesiyle beraatla bitmişti. Bir gazeteciye yönelik "Seni bugüne kadar öldürmemiş olmam bile benim suç örgütü lideri olmadığımın en büyük kanıtıdır." demişti. Sonuç, suç unsuru oluşmadığından beraat olarak bitti. Yine aynı kişi yakın bir zamanda "İmkânı olanlar mutlaka ruhsatlı silahlar, av tüfekleri alsınlar, mutlaka hazırlıklı olsunlar. Biz kötüye hazır olalım da iyi gelirse amenna." diyor. Bu sözlerine de göstermelik bir soruşturma açılmış. Bize göre bu soruşturma sadece kamuoyunun tepkisini dindirmek için açılmıştır. Soruşturmanın sonucunu tahmin etmek için müneccim olmaya hiç gerek yok. Sonuçlarını bildiği için bu kadar rahat tehditler savurabilen bu kişinin, hakkında dava açılrsa bile diğer 3 davada olduğu gibi, yine beraat edeceğini tahmin ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Buradan sormak da istiyoruz: Bu şahsın AKP'yle bir bağlantısı var mı?

Daha önce sosyal medyada dolar kurunu "tweet" olarak atan insanlar tutuklandı, "Çocuklar ölmesin." diyen tutuklandı, "Savaşa hayır." diyenler tutuklandı ama tehditler savuran, iç savaş çağrısı yapan kişi tutuklanmıyor. Tutuklanmayı bırakın, açılan davalar dalga geçer gibi gerekçelerle sonuçlanıyor. Bu kişinin tutuklanmamasının nedeni, siyasi bağlantıları var mıdır diye sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bir konuya, yine her zaman değindiğimiz konuya tekrar bir kez daha burada değinmek istiyorum: Bugün Leyla Güven'in açlık grevi devam ediyor, 91'inci günüdür. Bir kez daha, Leyla yaşasın, hukuki zemini olan talebinin karşılanması için çaba gösterelim diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay...

20.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhurbaşkanının Meclise geldiği günler Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı ekiplerin Meclisi işgal ederek milletvekillerine terör estirilmesini kabul etmelerinin mümkün olmadığına ve ekonominin kuralları olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, burası Parlamento. Salı günleri bırakın Meclisi izlemeye gelen vatandaşları, AK PARTİ milletvekilleri dâhil hepimiz, herkes burada bir gerilim yaşıyor. Gerilimin sebebi şu: AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan Meclise geliyor. Gelecek tabii, bir itirazımız yok. Meclisin tepesinde fir dönen helikopterlere de bir itirazımız yok. Meclisin etrafında, yerleşke dışında alınan tedbirlere de bir itirazımız yok ama Türkiye Büyük Millet Meclisi Yerleşkesi'nin içinde yani bahçede ve Genel Kurula, grup toplantı salonuna bağlı salon ve fuayelerde bir terör estiriliyor Sayın Başkan, koruma terörü estiriliyor. Meclisin korumasıyla ilgili bir müessese var, Türkiye Büyük Millet Meclisi Koruma Müdürlüğü var. Fakat o gün bütün bu Meclisin Koruma Müdürlüğünün yetkileri, etkileri, görevleri baypas ediliyor, Cumhurbaşkanlığı Koruma Genel Müdürlüğüne bağlı ekipler Meclisi işgal ediyor. İşgalden kastım kötü anlamda anlaşılmasın. Çok şükür, Türkiye darbeler devrini kapattı diyoruz. Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve herhangi bir yerinde bir saldırı olursa, merak etmesin, biz de en az onun kadar kendisini savunma noktasında gayret içinde oluruz. Ama bana ve diğer milletvekillerine Cumhurbaşkanlığı Koruma Müdürlüğü tarafından Meclisin içinde her gün geçtiğim yol kapatılıyorsa ben o koruma müdürünü ya da o polisi fena yaparım, fena yaparım. Bu, bana değil; bu, millete edepsizliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu, millete saygısızlıktır. Ben geçtim, dinlemedim geçtim, bariyeri kırdıracağımı anladı, açtı. Belki beni tanıdı ama tanınmayan milletvekillerimize, tanıyamadıkları milletvekillerine zaten direkt “Şuradan geçeceksin.” diyorlar. Bizim bunu kabul etmemiz mümkün değil. Ben bunu kabul edenin milletvekilliğinden de şüphe ederim. Bu kadar açık söylüyorum. İşte Meclise bir darbe arıyorsanız budur. Milletlin seçtiği milletvekili Meclis Yerleşkesi’nde... “Cumhurbaşkanı burada” diye olağanüstü boyutlarda, dünyanın hiçbir lideri için alınmayan güvenlik önlemini Mecliste niye alıyorsun kardeşim? Kimden korkuyorsun ya da böyle bir güvenlik basıncıyla muradın ne? Milletlin tepesinde çok büyük bir güçmüş edasını, havasını mı sergileyeceksin ya da kendisi böyle arzu etmiyorsa, bu kraldan çok kralcılığın anlamı nedir?

Sayın Başkan, bu vesileyle Başkanlığınıza sözlü müracaat da yapmış oluyorum. Erdoğan salı günleri Meclisin huzurunu, ahengini bozmasın. Gelsin, toplantısını yapsın. Makul düzeyde koruma, güvenlik tedbirleri alınsın. Ama işin Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekillerine terör estirecek hâle getirilmesini kabul etmemiz de mümkün değildir. Bu konuda önümüzdeki günlerde daha olumsuz gelişmelerin yaşanmaması için ben samimi bir uyarı yapıyorum.

Ve bir şey daha söylüyorum: Sayın Erdoğan’a Türkiye Büyük Millet Meclisi içinde kimse bir şey yapamaz. Onu korumalarından önce gerekirse biz koruruz. Ama bu gösteriş, debdebenin, bu şatafatın koruma noktasında da Türkiye Büyük Millet Meclisine böyle indirilmiş olması garip.

Ben, Türkiye’nin en büyük 2’nci partisinin grup başkan vekiliyim. İstanbul’un sokaklarında, caddelerinde tek başıma geziyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir talebim de yok. Elbette devletin Başkanı, Cumhurbaşkanı korunsun, siyasi partilerin genel başkanları, sizler korunun. Benim bu millettten korkum yok. Millettten korkanlar böyle yüzlerce korumayla Meclise gelir.

Ben bunun demokrasimize hâle getirdiği kanaatindeyim. Her vesileyle “Demokrasi, demokrasi...” diyenlerin Türkiye Büyük Millet Meclisine yüzlerce koruma ordusuyla gelmesi demokrasimizin kaçınıcı sınıf olduğunun da açık bir göstergesidir.

Sayın Başkan, ilgili bakan fiyatlara ayar çekeceğini, patlıcan, patates, domates, biber fiyatlarına ayar çekeceğini, müdahale edeceğini söyledi. Demokrasiye yönelik parti devletinin sopasıyla tanıştık ama ekonomiye de sopayla müdahale edeceğini ilan eden ilk garabet bir yönetimle de bu vesileyle tanıştık.

Ekonomiye sopayla müdahale edilmez Sayın Başkan. Ekonominin kuralları var. Kurallara uymazsınız, ülke ekonomisini tefecilere teslim edersiniz, böyle toslarsınız. Ondan sonra bakkala, markete, küçük esnafa, kasaba basmak, çökmek mantığıyla bu işi çözmeye çalışırsınız ki bu da Türkiye için hayırlı sonuçlar vermeyecek bir iştir. Domates, biber, patlıcan fiyatlarını ucuzlatacaksan önce elektrik ve akaryakıt zammını geri çekeceksin. Sen akaryakıt zammını geri çek, elektrik zammını geri çek, domatesin de, biberin de, patlıcanın da fiyatları düşer, merhum Barış Manço’nun ruhu da rahat eder.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş...

21.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, milletin tepesinde güç kullanmak gibi düşüncelerinin söz konusu olmadığına ve ülke ekonomisini tefecilere teslim etmediklerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Altay’ı dinledim, ben de Türkiye’nin en büyük partisinin grup başkan vekiliyim, ben de İstanbul’un sokaklarında tek gezerim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben bunu bir nakisa diye söylemedim kardeşim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Buralarda da tek gezerim. Bunda bir çekincemiz de yok, milletvekillerimiz de tek gezer.

Şunu ifade etmek isterim: Milletlin tepesinde bir güç kullanacak, bunu ima edecek, böyle bir niyet, böyle bir şekil yapalım gibi bir düşünce asla söz konusu olamaz, bunu Sayın Altay da iyi bilir. Fakat eğer burada koruma ekiplerinin bazı uygulamalarından milletvekilleri rahatsızlık duyuyorsa, bir rahatsızlık oluşuyorsa buna biz de gereken hassasiyeti gösterir, ilgililere iletiriz ama korumaların buradaki bazı uygulamalarından yola çıkıp milletin tepesinde güç gösterisi yapıyormuş gibi bir şeyin söylenmesini de asla kabul edemeyiz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Bu mu yapılmak isteniyor?” dedim, “İlla bu yapılıyor.” demedim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dolayısıyla bizim meseleye yaklaşımımız budur, bunun bir kere altının çizilmesini isterim. Recep Tayyip Erdoğan’ın da zaten nasıl birisi olduğunu milletimiz gayet iyi bilmektedir.

Ülke ekonomisiyle alakalı da tabii ki muhalefet partisi eleştirecektir, buna hiçbir itirazımız olamaz fakat şurada bir konuya açıklık getirmek isterim: Biz ülke ekonomisini tefecilere asla ve asla teslim etmedik. Biz, ülke ekonomisine eğer tefeciler çöreklenmeye çalışıyorsa onları bertaraf ettik, onları gönderdik. Bunun da milletimiz tarafından bilinmesini isterim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taytak, buyurun.

22.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak’ın, amaçlarının Afyonkarahisar ilini futbol takımlarının kamp merkezi hâline getirmek olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Afyon, batıyla doğuyu birleştiren, kuzey ve güneyi birbirine kavuşturan Türkiye’nin bağlantı ve buluşma noktası, hoşgörü ve emeğin şehridir. Son yıllarda ekonomisi uçsuz bucaksız bir hâl alan ve dünyanın spor oyunu olan futbolda cazibe noktalarından biri olmak için en büyük adaydır. Afyon ilimizin futbol takımlarının sezon öncesi kamplarının yapılması için uygun coğrafyaya, iklime, alana ve altyapıya sahip olduğu futbol otoriteleri tarafından belirtilmiştir. Geçen yaz, Süper Lig, Türkiye Futbol Federasyonu 1. Lig ve yurt dışından gelen kulüplerle birlikte 65’e yakın kulübün yaz kampı dönemini Afyon’da geçirdiğini biliyoruz. Nihai amaç, Afyon’un futbol takımlarının kamp merkezi hâline getirilmesi, yakın coğrafyadan takımlar için cazibe bölgesi olarak dünya futboluna örnek bir şehir olması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.58

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.24****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IV.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanlığının, Danıştayın Andımız’la ilgili vermiş olduğu kararı uygulamamakla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 28’inci maddesi ile 52’nci maddesini ihlal etmekle yargının kararları yerine getirilmemiş olup Türk Ceza Kanunu’nun 257’nci maddesinde yer alan görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu açıkça ortadadır. Sorunların çözümü için gerekli araştırmaları yapmak amacıyla 6/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/2/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/2/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Millî Eğitim Bakanlığının, Danıştayın Andımız’la ilgili vermiş olduğu kararı uygulamamakla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 28’inci maddesi ile 52’nci maddesini ihlal ettiği, yargının kararları yerine getirilmemiş olup Türk Ceza Kanunu’nun 257’nci maddesinde yer alan “görevi kötüye kullanma” suçunu oluşturduğu açıkça ortadadır. Sorunların çözümü için gerekli araştırmaları yapmak amacıyla, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve arkadaşları tarafından 6/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/2/2019 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk’a söz veriyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepinizin bildiği üzere, hem şahsım hem TÜRK EĞİTİM-SEN Genel Merkezince Andımız'ı kaldıran yönetmeliğe yönelik olarak bir dava açılmıştı. Davayla ilgili, Danıştay yürütmeyi durdurma kararı verdi. Ne zaman verdi? 23 Ekim tarihi itibarıyla. 23 Ekimden bu yana herhâlde otuz günden fazla süre geçti. Çünkü idari dava kararlarının otuz gün içerisinde uygulanmak gibi bir mecburiyeti var. Yani isterse bir üst mahkemeye itiraz edilmiş olsun, idare yargı kararını otuz gün içerisinde uygulamak zorundadır. Şu anda Millî Eğitim Bakanlığı açıkça bir suç işliyor. Tabii, doğrudan Millî Eğitim Bakanını ilgilendiren bir konu değil bu. Bu bir siyasi kararı gerektiriyor mutlaka. Çünkü Millî Eğitim Bakanı, netice itibarıyla bu konuda kendi siyasi partisinin talimatlarıyla hareket etmek durumunda. Ama ortada bir yargı kararı var. Hani Türkiye hukuk devletiydi? Yani siz hukukun gereğini iktidar partisi olarak yerine getirmezseniz, vatandaşlarımızdan hukuka uygun davranmasını bekleme hakkına sahip olamazsınız.

Bu Andımız'dan aslında rahatsızlığımızın ne olduğunu da bir türlü anlayamadım. "Türk'üm, doğrucum, çalışkanım." ifadelerini evlatlarımıza söyletmemizden kim rahatsız olabilir? Dolayısıyla, millîlik, yerlilik vurgusu yapan bir siyasi iktidarın "Andımız" gibi bir metinden rahatsız olması asla söylemleriyle örtüşen bir durum değildir. Ya söylemlerinizde bir hata var, milleti aldatmak adına millîlik, yerlilik vurgusu yapıyorsunuz, zaman zaman milliyetçilikten bahsediyorsunuz, Türklükten bahsediyorsunuz ama Türklüğü ifade eden "Andımız" gibi bir metni uygulamamak için hukuku ayaklar altına almaktan çekinmiyorsunuz. Bunu anlamakta zorlanıyoruz. Bunu birilerinin izah etmesi lazım, millete izah etmesi lazım.

Bugünlerde bir sürü, işte "Şu şununla beraber, bu bununla beraber." dedikodusu yapıyorsunuz. Hadi buyurun, Andımız'ı okutalım okullarımızda. "Atatürkçüyüz, Atatürk'ü seviyoruz." diyorsunuz. Burada "Atatürk" geçtiği için mi, "Ey Büyük Atatürk!" sözünden mi bir rahatsızlık var, bir hassasiyetiniz var? Bunu da izah edin, millet de gerçek fikrinizi, gerçek kanaatinizi anlansın. Milliyetçi misiniz, Türkçü müsünüz, başka bir şey misiniz; milletimiz bunu anlansın.

İYİ PARTİ Grubu olarak Andımız'ın tekrar okullarımızda evlatlarımıza okutulmasını istiyoruz çünkü buradaki Türklük kavramı asla ırkçılık değildir. Kaldı ki Anayasa'nın 66'ncı maddesinde "Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür." tanımlaması varken Türk'ü sadece bir etnik kökene indirgemek büyük bir hata olur. Dolayısıyla Andımız'ın okullarımızda okutulması önemlidir, bunun okutulması için olumlu karar vermenizi ve hukuka uygun davranmayan Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili vermiş olduğumuz bu araştırma önergemize olumlu oy vermenizi bekliyorum. Dolayısıyla, vatandaşlarımız burada görececek şimdi kim buna olumlu oy veriyor, kim olumsuz oy veriyor; kim kiminle beraber, kim kimin yanında, hep beraber göreceğiz birazdan.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bağırmaqla olmaz.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bunu elbette yüreği yanan bir Türk milliyetçisi duyarlılığıyla anlayabilesiniz diye ifade etmek zorundayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir cümle daha söyleyeceğim.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Varlığım Türk varlığına armağan olsun. Ne mutlu Türk'üm diyene! (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Sayın Mustafa Adıgüzel'e söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Danıştay 8. Dairesinin 24 Nisan 2018 tarihli kararıyla, 8 Ekim 2013'te yapılan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'ndeki Andımız'la ilgili değişikliğin Andımız'ın kaldırılmasıyla ilgili kısmı iptal edilmiş durumda. Fakat o tarihten bu yana, aşağı yukarı dokuz on aydır bununla ilgili Millî Eğitim Bakanlığında bir uygulama gelmedi. Biz Andımız'daki ifadelere, Anayasa'mızdaki vatandaşlık hukukuna göre ifade bulan aidiyet duygusuyla bakıyoruz. Buradaki asıl sorun Andımız da değil; esas, eğitimle ilgili damdan düşer gibi ani kararlar alınarak paydaşlarına, diğer partilerin fikirlerine danışılmadan yapılmasını eleştiriyoruz.

Sevgili milletvekilleri, cumhuriyetimiz 29 Ekim 1923'te kurulduktan sadece dört ay sonra, 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla bu ülkede millî eğitimin çok önemli olduğunu vurgulayacak şekilde eğitimle ilgili düzenlemeler geldi. Millî eğitim bütün ülkenin genel bir sorunu, hepimizin paydaş olması gereken bir sorun. Maalesef, gelen iktidarların birçoğu hep kendine göre, kendi siyasi felsefesine göre düzenlemeler yapıyor. Şimdi, bu, sadece Andımız'la ilgili de değil. Bakın, serbest kıyafete geçiş bile ani bir şekilde oldu. Hatırlarsınız, siyah önlükten mavi önlüğe geçiş bile beş yıla yayılmış, daha yavaş bir süreçte olmuştu. Şimdi, önce yapıyorsunuz, sonra tekrar geri dönüyorsunuz.

Türkiye, ırk temeline dayanan bir devlet değildir, bir siyasi bilinç devletidir. Andımız'da belirtilen ırk temelli bir şey değil; sınırlarımız içerisinde, vatandaşlık temelinde, yurttaşlık bilincinde bir mana ifade eder. Burada tartışılması gereken esas bu mevzu da değil; esas mevzu Sayın Erdoğan'ın Danıştay hâkimlerini azarlayarak, aşağılayarak âdeta bu kararı tanımaması meselesidir, bir yargı sorunudur. Danıştay kararı yerindedir ve buna uyulması zorunludur. Hayati Yazıcı "Danıştay kararı yok hükmündedir." demiştir yine benzer bir şekilde. Burada mesele, yargı kararıdır. Andımız'da ne var? Vatan sevgisi var, kalkınma var, birlikte yaşama arzusu var, aidiyet duygusu içerisinde millî bir anlayış var, cumhuriyet idealleri var. Bunun neresine karşı çıkıyorsunuz? O yüzden, bunu bir yargı sorunu olarak görmek lazım. Yargıyı tabii, kendinize göre dizayn ederseniz öyle oluyor. Biz de ne diyoruz? Ayarını bozduğunuz kantar gün olur sizi de tartar.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Sayın Yılmaz Tunç'a söz veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Yılmaz.

AK PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz grup önerisiyle Millî Eğitim Bakanlığının, Danıştayın Andımız'la ilgili vermiş olduğu kararı uygulamamakla Türk Ceza Kanunu'nun görevi kötüye kullanma suçunu işlediğinden bahisle bu konuda Meclis araştırması komisyonu kurulması istenmektedir.

Danıştay 8.Dairesi, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12'nci maddesini yürürlükten kaldıran, 2013 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1'inci maddesinin iptaline oy çokluğuyla karar vermiştir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'nın 125'inci maddesinin dördüncü fıkrası açıktır ve "Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemez." biçiminde düzenlenmiştir. Benzer hüküm İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinde de mevcuttur: 2'nci maddede "İdari mahkemeler... idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler." denilmektedir. Hem Anayasa'mız hem diğer mevzuatımız bu hükümleri içermektedir.

Danıştay 8.Dairesinin vermiş olduğu yönetmelik değişikliğine ilişkin karar, Anayasa'nın 125'inci maddesini ve İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesini ihlal eden, idari eylem ve işlem niteliğinde olan ve idarenin takdir yetkisini ortadan kaldıracak nitelikte bir karardır. Bu kararla Danıştay, kendisini yürütmenin yerine koymuş ve Andımız'la ilgili yönetmelik değişikliği maddesini iptal etmiştir.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Yönetmeliği nereye dava edeceğiz, onu da söyle de öyle yapalım. Nereye, Amerika'ya mı, Rusya'ya mı? Nereye dava edeceğiz yönetmeliği?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunda dava devam etmektedir, karar temyiz edilmiştir. Ortada uygulanması mümkün olan bir yargı kararı bulunmamaktadır değerli milletvekilleri.

Ayrıca yürürlükte de Öğrenci Andı'nın okutulmasını zorunlu kılacak bir yönetmelik hükmü de bulunmamaktadır. Danıştay 8.Dairesi yönetmelik değişikliğini iptal etmiştir, değişikliğe uğrayan önceki yönetmelik de ortada yoktur. Dolayısıyla karar, eski yönetmeliği diriltebilecek, yürürlüğe koyabilecek bir karar değildir. Aksi takdirde, Danıştaya yönetmelik yapma yetkisi vermiş oluruz ki bu durum, Anayasa ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Vekil.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Kaldı ki yönetmelik değişikliğinin iptaliyle ilgili karar kesinleşmemiş olup temyiz sonucunda da Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu eğer onama kararı verecekse bu durumda da yeni yönetmelik yapma gereği hasıl olabilecektir. Bu nedenle İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'nci maddesi ve 52'nci maddesinde belirtilen yargı kararlarının yerine getirilmediği yönündeki iddialar ile Türk Ceza Kanunu'ndaki görevi kötüye kullanma suçunun unsurları şu aşamada oluşmuş değildir. Karar da henüz temyiz sürecindedir, uygulanmasını gerektirebilecek ortada bir karar yoktur, yönetmelik de yoktur. O nedenle Meclis araştırmasını gerektirecek bir husus da söz konusu değildir.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, bir söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Lütfü Bey söz istiyor, Grup Başkan Vekili.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Arkadaşımızın bir maruzatı var.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, şimdi, hatip, bir yönetmelikle ilgili aslında nereye dava açabileceğimiz konusunda hem Meclisin hem kamuoyunun kafasını karıştıran bir konuşma yaptı. Aslında Andımız'la ilgili kararı beğenmeyenlerin böylesine anlamsız, hukuki olmayan bir gerekçenin arkasına sığındığını da geçmişte gördük ancak yönetmelikle Andımız'ın okutulması yasak hâle getirildi. Dolayısıyla yönetmelikle ilgili davayı açacağımız merci Danıştaydır. Eğer Danıştaya açılmasının yanlış olduğunu söyleyen arkadaşlarımız varsa bu davanın nereye açılacağını da burada ifade edebilmeleri gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Yıllardır, Türkiye Cumhuriyeti devleti kuruldu kurulalı, idari davalar var oldu olalı yönetmeliklere karşı hep Danıştay nezdinde dava açılır. Onlarca, yüzlerce yönetmeliğe karşı açılmış davalar vardır ve doğru yere açılmıştır, mahkeme kararı vermiştir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesinde mahkemenin kararının otuz gün içerisinde uygulanması gerektiği söyleniyor, 52'nci maddesinde de “Temyiz veya istinaf yoluna başvurulmuş olması, hâkim, mahkeme veya Danıştay kararlarının yürütmesini durdurmaz.” deniliyor. Yani “Temyiz edilmesi kararın uygulanmasının geciktirilmesi için bir mazeret olamaz.” hükmünü getiriyor.

Dolayısıyla, kıymetli kardeşimiz burada doğru bilgilerle bizi bilgilendirmemiştir.

Saygılar sunuyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tunç.

24.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Danıştay 8. Dairesi yönetmelik değişikliğine ilişkin yönetmeliğin 1'inci maddesini iptal etmiştir. Dolayısıyla, önceki yönetmeliği yürürlüğe koyacak bir karar ortada yoktur. Yönetmelik değişikliği iptal edildi, önceki yönetmelik de yok. Dolayısıyla, uygulanabilecek bir yönetmelik olmadığı için burada “Otuz gün içinde uygulanması gerekir.” düşüncesi doğru değil çünkü uygulanma kabiliyeti olan bir karar değildir. Neyi bekleyeceğiz? Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu bir karar verecek, eğer “8. Dairenin kararı doğrudur, onama kararı veriyorum.” diyorsa o zaman yeni bir yönetmelik yapılması gündeme gelebilecektir ama şu aşamada temyiz sonucunu beklemeden uygulanması gereken bir yönetmelik hükmü olmadığı için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – ...Millî Eğitim Bakanlığının görevini kötüye kullandığı yönündeki gerekçeler doğru değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Türkkkan, buyurun.

IV.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanlığının, Danıştayın Andımız'la ilgili vermiş olduğu kararı uygulamamakla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesi ile 52'nci maddesini ihlal etmekle yargının kararları yerine getirilmemiş olup Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesinde yer alan görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu açıkça ortadadır. Sorunların çözümü için gerekli araştırmaları yapmak amacıyla 6/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.52****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. İYİ PARTİ Grubu önerisinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmemiştir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, saydınız mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar saydılar.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan tarafından, derinleşen ekonomik krizin önüne geçilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 6/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/2/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/2/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Fatma Kurtulan

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

6 Şubat 2019 tarihinde Mersin Milletvekili Grup Başkan Vekili Fatma Kurtulan tarafından (1463 grup numaralı) derinleşen ekonomik krizin önüne geçilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/2/2019 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu’na söz veriyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu önergeyi vermemizin bir sebebi var ve sebebi çok karışık bir sebep de değil. Türkiye’de, bir çevre, ekonomide işlerin iyi gittiğine dair bir kanaati sürekli vurguluyor, her şeyin kontrol altında olduğuna dair bir kanaati sürekli olarak televizyonlarda topluma zerk ediyor. Fakat öte yandan hepimiz biliyoruz ve görüyoruz ki ekonomide işler o kadar iyiye gitmiyor. En azından toplumun bir kesiminin de işlerin iyi gitmediğine dair bir kanaati var ve bu kanaat esas itibarıyla birinci görüşle ilintili olarak da kafa karışıklığına sebep olan bir durum yaratıyor.

Şimdi, arkadaşlar, bu sebeple biz bu önergeyi verdik. “Gerçekten Türkiye’de ekonomide ne oluyor, gerçekten iktidarın söylediği gibi işler iyiye mi gidiyor yoksa işler kötüye mi gidiyor, eğer iyiye gidiyorsa sevinelim ama kötüye gidiyorsa ne gibi tedbirler alalım?” diye sorular var ve bu soruların cevabını bulmamız gerekiyor. Dolayısıyla da biz, Meclisin böyle bir misyonu olduğu kanaatiyle bu önergeyi tekrar gündeme getirdik; “tekrar” diyorum çünkü daha önce de buna benzer bir önergeyi gündeme getirmiştik.

Değerli arkadaşlar, enflasyon rakamları başta olmak üzere son zamanlarda ekonomiden gelen veriler, esasında işlerin iyi gitmediğine dair işaretler olarak ortaya çıkıyor. Son olarak Kadir Has Üniversitesinin yaptığı bir araştırmada “Son bir yılda ekonomide işleriniz iyiye gitti mi?” diye bir sorunun cevabı olarak yüzde 57,1 kötüye gittiğini söylüyor, yüzde 29 civarında da iyiye gittiğini söylüyor veya -yanılmıyorsam öyleydi- çok bir değişiklik olmadığını söylüyorlar.

Şimdi, arkadaşlar, ben, geçenlerde Sayın Cumhurbaşkanının iktidarın başı olarak grupta yaptığı konuşmada ifade ettiği bu iyimserlik havasının gerçekçi olmadığını ve üstelik de Sayın Cumhurbaşkanının esasında gerçekleri de tam olarak açıklamadığını iddia edeceğim ve o sebeple de işlerin iyi gitmediğine dair kuşularımızın gerçekçi kuşular olduğunu sizlere anlatmaya çalışacağım.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı -bir kere birinci olarak şunu söyleyeyim, daha önce de söylediğim bir şeydir bu- diyor ki: “Biz iktidara geldiğimizde millî geliri 3.500 dolardan aldık, 11 bin dolara çıkardık.” Şimdi, arkadaşlar, bu rakamlar doğru yani hangi tablodan -IMF, Dünya Bankası- bakarsanız bakın doğru ifadeler fakat bu ifadede eksik olan şey, aynı dönemde diğer başka ülkelerin de ne yaptığıdır. Şimdi, böyle baktığımızda, arkadaşlar, ben size şunu söyleyeyim: Arjantin, Brezilya, Rusya, Romanya, hatta Sırbistan -kabaca çıkardığım rakamlar bunlar- 2002’de bizim kişi başına millî gelirimizin altında bir değerde iken -veya “eşit” diyelim isterseniz- 2018’de millî gelir rakamları bizim millî gelir rakamımızdan çok yukarıda. Örneğin Arjantin’de 2018’de kişi başına millî gelir 14 bin dolar. Bizim ne olduğuna baktığımızda, özellikle ülkemize misafir olarak gelmiş olan Suriyeli mültecilerin de varlığını dikkate alırsak bu rakamın esasında 9 bin dolar civarında olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla da bu yanılmayı Sayın Cumhurbaşkanı çok sıkça yapıyor ama bu doğru değil, gerçeği ifade etmiyor.

Bunun dışında, yine aynı konuşmada şöyle diyor: “Satın alma paritesine göre bakalım, Türkiye dünyada 13’üncü sırada ve inşallah önümüzdeki yıl da 12’nci sıraya gelecek.” Biz de temenni ederiz ama arkadaşlar, gerçekten, ben IMF’nin rakamlarına baktığımda evet, 13’üncü sıradayız biz fakat satın alma paritesine göre millî geliri kişi başına yaptığınız zaman geldiğiniz rakam nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Dünyada 76’ncı sıradayız. Zaten Türk lirasıyla da hesapladığımızda 68’inci sıradaydık, şimdi de yani satın alma paritesine göre yine bize benzeyen birçok ülkenin çok daha altında olduğumuzu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha...

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Dolayısıyla da arkadaşlar, bunlar yanıltıcı ifadelerdir, yanıltıcı bilgilerdir ve maalesef, Sayın Cumhurbaşkanı bunu çok sıkça yapıyor. Bu, yanıltıcıdır. Türkiye, evet, 3.900 dolardan 10 bin dolarlara gelmiştir, doğrudur ama biz bu süreyi yaşarken başka ülkeler, bize benzeyen ülkeler de en azından bizim kadar veya bizden daha hızlı koşmuşlardır. Dolayısıyla, burada, anormal, büyük bir başarı hikâyesi yatmıyor arkadaşlar, lütfen bunu dikkate almanızı tavsiye ederim.

Tabii, yine çok kısa bir süre bu ama onun ötesinde iki şey söyleyeyim: Bunlardan bir tanesi, enflasyon oranları özellikle gıdada yüzde 30'lar civarında arkadaşlar; bu, reel enflasyona işaret ediyor. Hükümetin yayınladığı yüzde 20,3 civarındadır ama esas itibarıyla reel enflasyon oranını gıda enflasyonundan çıkarmamız lazımdır. Dolayısıyla, benim gördüğüm kadarıyla, Türkiye ekonomisi, fiyatlara ne kadar ayar çekerseniz çekin düzelecek bir noktada değil arkadaşlar. Bunu, bugün söylüyoruz burada, ben bundan önce de söyledim, yarın da söyleyeceğim muhtemelen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Hepimiz buradayız nasıl olsa ve bunları tekrar konuşacağız. Yanlış yapılmaktadır, yanlışın ana sebebi de -altını çizerek tekrar edecek olursam- şu anda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi denilen sistem ekonomideki -siyaseti bırakıyorum- bütün kararların da merkezileşmesi yolunu açmıştır ve merkezileşen kararların olduğu bir ülke ekonomisinin sağlıklı gelişme şansı yoktur arkadaşlar. O sebeple de, lütfen, özellikle birinci partideki arkadaşların bu gerçeği görmeleri ve Türkiye'nin daha kötü günlere doğru gittiğinin bilinciyle bir müdahalede bulunmaları lazım geldiğini düşünüyorum. Açıkçası, bu müdahale de bu oyunu nasıl oynamak istiyorsanız bunu açık ve seçik bir şekilde ifade edin. Serbest piyasaysa serbest piyasa, devletçi bir ekonomi yapmak istiyorsanız devletçi bir ekonomi ama böyle iki arada bir derede 31 Marta kadar medya manipülasyonlarıyla gerçekten bir şey olmayacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş'a söz veriyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi İYİ PARTİ adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün ülkemizin en önemli sorunu ekonomik sorunlar. Bunu artık Türkiye'de herkes biliyor. Bütün kamuoyu araştırmalarında bu mesele herkeşçe malum ancak bir tek Hükümetimiz ve devletimizi yönetenler bu işin farkında değil. On yedinci yıla girmişler, faizleri on yedi yılın rekoruna getirmişler, enflasyonu yine on yedi yıl sonra rekora ulaştırmışlar. Döviz artışını dememize gerek yok, malum “dış güçler”. İşsizlik almış başını gidiyor. Aslında Türkiye'yi yönetemiyorlar ama bir türlü de itiraf etmiyorlar çünkü 24 Haziran öncesi Türk milletine öyle bir Türkiye vadettiler, öyle bir Türkiye'de hepimiz için her şeyin daha mükemmel olacağını, daha iyiye gideceğini, hatta Avrupa'yı yakalayacağımızı filan iddia ettiler “uçacağız, kaçacağız.” dediler amma gelin görün ki bu sistem, bu elbise bize uymadı. Tek başına bir kişiye verilen tüm yetkiler sonucu altı ayda Türkiye kaosu eşliğine geldi. Sorumlu asla karar vericiler değil. Sorumlu, iktidar hiç değil. Bu soğanı depolayanlar, döviz artırıyanlar, karaborsa yapanlar, pazarda patlıcan biberi zamları artıranlar, hele bu marketler... Herkes suçlu, bir tek iktidar masum! Sanki ülkeyi bunlar yönetmiyor. On yedi yıldır birileri bu ülkeyi yönetiyor amma AK PARTİ yönetmiyor. AK PARTİ'nin gölgesi mi yönetiyor, belli değil. İşler kötüye gittiği zaman masum; iyi bir şey olduğu zaman, aman ya Rabb'i, ballandıra ballandıra “Biz iktidarımızda şunları yaptık, bunları yaptık...” Şimdi geldiğimiz işsizliğin sorumlusu da herhâlde Amerika; esnafın, çiftçinin perişanlığının sorumlusu Rusya; memur ve işçinin sorumlusu Japonya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Hele bu iflasların, icraların, perişanlığın sorumlusu da Çin ya da bu ülkeyi yönetmekten aciz hâle gelmiş olan muhalefet. Öyle ya!

Kardeşim, bir gün bir sorumluluk alın Allah aşkına ya, itiraf edin ya. Hâlâ diyorsunuz ki: “Efendim, memleket güllük gülistanlık.” Siz herhâlde esnafa gitmiyorsunuz, çiftçiyle muhatap olmuyorsunuz, emekli, memurdan haberiniz yok, işçiden haberiniz yok. Buradaki deri koltuklar size çok iyi geliyor amma bakın, 31 Mart yaklaştı. Vallahi billahi -inşallah- 1 Nisandan sonra burada hepinize Türk milleti 1 Nisan şakası yapacak. Ben size söyleyeyim AK PARTİ’liler. Tamam mı kardeşim?

Haydi hoşça kalın. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayhan Barut’a söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisi grup önerisi üzerinde partimiz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Burası manav değil. Gördüğünüz gibi, burada biber, domates, patlıcan, kuru soğan var. Türkiye, ülkemiz tarihinin en büyük siyasi ve ekonomik krizini yaşıyor. Gün geçmiyor ki konkordatolar, iflaslar olmasın, gün geçmiyor ki iş yerleri kapanmasın. On altı yıllık siyasi iktidarınızın getirdiği son nokta şu: Esnaf perişan, çiftçi perişan, işçi perişan, inşaat sektörü perişan. Meclis çalışmalarına verilen iki haftalık arada seçim bölgeme gittim ve gezdiğimde şunu gördüm: Bundan iki gün önce, inşaat sektöründeki bir iş adamı ekonomik kriz yüzünden intihar etti; buradan kendisine Allah’tan rahmet diliyorum. Özellikle orada gezdiğimde bütün sektörlerin kan ağladığını gördüm. İşsizlik yüzde 11,6’ya çıkmış, sanayi bir yılda yüzde 6,5 gerilemiş, enflasyon maksimum seviyelere çıkmış, konut ve inşaat sektörü âdeta son yılların en kötü zamanlarını yaşıyor. İnşaatçılar diyorlar ki: “Bankalar bize duvar örüyor, kredi kullanamıyoruz. 0,98 görünen konut kredisinin aslı 1,78’dir; 0,80’ini bize ödetiyorlar. Buna rağmen, yeterli faydayı sağlayamadı.”

Çiftçiler kan ağlıyor. Özellikle buradan çiftçilerimize geçmiş olsun diyorum. Türkiye’nin birçok bölgesinde, Adana’da, Antalya’da, Mersin’de selden, taşkınlardan zarar gören üreticilerimize geçmiş olsun diyorum. Gördüğünüz bu ürünler gariban çiftçilerimizin elinde para etmezken, 5 kuruşa satılmazken, bugün burada, ülkede, Mecliste ve bütün medyada son günlerin konusu bu zam konusu oldu. Dalında çürümeye terk edilen, kanallara dökülen ürünlerden... Bugün üretici de ürettiğinden para kazanamıyor, tüketici de fiyatların pahalılığından dolayı ürünlerden yeterince faydalanamıyor. Yiğit kuru soğana muhtaç olmuş, geçtiğimiz yıl kanallara dökülürken, çürürken fiyatı avroyla yarışmış; bir ay önce depolar basılmış, bir ay sonra sıfır gümrükle ithalat yapılmış ve ithalat patlaması yaşanmış.

Keza, patates yine aynı; bir yıl önce yine çürümeye terk edilmiş, o da dolarla yarışırken bugün yine gelinen noktada zam şampiyonu diye gösterilenlerin arasında.

Biber: Değerli arkadaşlar, biber yüzde 87,87’yle zam almış, fiyatı 15 liraya çıkmış, daha yemeden hem tüketenin hem de üretenin, acısı elini yakmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Barut.

AYHAN BARUT (Devamla) – Patlıcan, yüzde 80 zamlı... Değerli arkadaşlar, patlıcanın meşhur yemeği var; karnıyarık. Hem üreticinin hem tüketicinin karnını yardı bu fiyatlar değerli arkadaşlar.

Özetle, milletimiz manavdan ürünleri artık kiloyla değil taneyle, bağla alacak. Şu gördüğünüz yaş soğan 23 lira, 1 bağı 23 lira olmuş değerli arkadaşlar. Bütün bunları aşmak yerine marketlere, depolara, baskın ve cezalarla gıda fiyatlarını düşüremezsiniz. Değerli arkadaşlar, bunlar neyle kontrol altına alınır? Üretene, çiftçiye destek vermekle. Faizciye, tefeciye, rantçıya değil, üreticiye, sanayiciye, çiftçiye destek vermekle bunlar aşılır diyorum.

Ziraat Bankasıyla ilgili de şunu söylemek istiyorum: Çiftçi bankası olan Ziraat Bankası, asli görevini yapmalıdır, onun görevi sporcu kulüplerini kurtarmak değildir, onun görevi borç batağında olan üreticilerimizin, çiftçilerimizin kredilerini yenilemek, onlara destek vermektir diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ağabey, orada servet var, mal beyanında bulun!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Mal beyanına yaz onları!

AYHAN BARUT (Adana) – Verelim size.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Ben alayım onları.

AYHAN BARUT (Adana) – Hemen veriyorum size.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Soğanın değeri düşmez yere düşmekle.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ağabey, bir saniye... Onları al oradan ya. Kendi masana koy onları.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın İbrahim Aydemir’e söz veriyorum.

Süreniz üç dakika.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, HDP’nin grup önerisinde bir hüküm cümlesi var, aynen şöyle ifade ediyor: “Ekonomik krizin önüne geçilmesi, başta siyasi kriz olmak üzere tüm sebeplerine çözüm bulunması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzük’ün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını teklif ediyoruz.”

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Altay, kendi sıranıza koyun, kendi sıranıza koyun patatesinizi, soğanınızı.

AYHAN BARUT (Adana) - Kendisi istedi Başkanım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - İstedi, arkadaş istedi ya.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Al onları!

AYHAN BARUT (Adana) – Çok özür dilerim “Al onları.” diye sen kime emrediyorsun, nasıl konuşuyorsun?

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) - Sen nasıl konuşuyorsun, sen başkan vekili değilsin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şovun manası yok.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Başkanım, baştan alalım mı?

BAŞKAN - Buyurun İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, HDP önerisinde, altını çizerek söylüyorum ki bir hüküm ifadesi kullanılmış: “Ekonomik krizin önüne geçilmesi, başta siyasi kriz olmak üzere...” diye geçiyor ve Anayasa’nın ilgili maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması teklifinde bulunuluyor.

Bir defa arkadaşlar, kriz nerede var, nereden çıktı bu kriz? [CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar (!)]

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Soğandan çıktı!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, kriz diye bir şey yok. [CHP ve İYİ PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar (!)]

Arkadaşlar, bakın, krizin bir tarifi var, tarifi ben yapmıyorum çok genelgeçer bir tarif, lügatî bir tarif, müsaadenizle onu okumak istiyorum. “Bir yapının üst düzey hedeflerini, işleyişini tehdit eden veya hayatını tehlikeye sokan acil karar verilmesi gereken uyum ve önleme sistemlerini yetersiz hâle getiren gerilim durumu.” Var mı böyle bir şey? (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yok, tövbe haşa!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, şunu bileceğiz: İki kavram... [CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar (!), CHP ve HDP sıralarından gürültüler]

Niye tahammül edemiyorsunuz kardeşim? Tahammül edeceksin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sana kriz yok, memlekete var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Patates üreticisinin depolarını bastınız. Ayıptır, ayıp!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Kafası, zihin yapısı, zihin haritası imha üzerine kurulu olanlar bu dediğimi anlamazlar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Soğan var, kriz yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Biz ihya siyaseti yapıyoruz. Bugüne kadar on yedi yılda yaptıklarımız yüz yetmiş yılda yapılmayacak kadar...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tahribattı, doğru.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - ...milletin, memleketin menfaatindedir ve bunu bütün parametreler ortaya koymaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tahribattır, tahribat.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Arkadaşlar, bir iktisadi yönelme yaşandı. Bunu herkes biliyor, bütün dünya biliyor. Neydi bu? 15 Temmuz kanlı ihanetine iktisadi yönden ayak verme girişimiydi. Bunu herkes biliyor. Akim kaldı, beceremediler.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin ortağınız yaptı, biz mi yaptık ya! Tövbe, tövbe ya! Ortağınız yaptı.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Şimdi ona ses verme, buradaki sizin gibi, milleti temsil eden milletvekillerinin hâli olmamalıdır, bu yanlış.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aç millet, aç, aç!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Devleti teslim eden de sizsiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Arkadaşlar, biz, şu heyet, şu ak heyet her hâlimizle milletin içindeyiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Halkımız aç, aç!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gülen’e teslim eden de sizsiniz devleti.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Sadece seçimden seçime değil, seçim bittiği gün de seçim varmış gibi çalışan bir heyetiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Herkesi süründürdünüz, herkesi mahvettiniz!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Benim, burada, muhalefette olan bir arkadaşımın beraber hafta sonu Erzurum’da yaşadığım bir hâli ifade etmek istiyorum.

Bakın, muhalefet milletvekili de benimle beraberdi. İş âlemini tarif eden bir sivil toplum yapısının kongresine katıldım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Konuşmacıların tamamı, iktisadi hâlin çok verimli olduğunu, yönelmenin farkında olduklarını ama bunu atlattıklarını...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Doğru değil!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - ...önümüzdeki dönemde çok daha iyi gelişmelerin olacağını...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kasa tamtakır, tamtakır.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hayır, doğru değil, doğru değil!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Aynen bunlar söylendi, yan yana oturuyorduk.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Öyle bir şey konuşulmadı. Doğru değil!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Orada tam da bunlar söylendi.

BAŞKAN – Meclise hitap edin Sayın Milletvekili.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Hatta sen de çıktın, o yapıyı teşyit ettin.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Mehmet Sekmen söyledi. Doğru değil!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Yok, Sayın Sekmen değil...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Beni katmayın. Doğru değil! Hayır!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - ...oradaki sivil toplum yapısının temsilcileri bunu anlattılar..

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Doğru değil. Beni katmayın yalanınıza! Hayır!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Sen oradaydın. Yalanı sen söylersin, ben söylemem. Yalanla itham etme beni.

BAŞKAN – Meclise hitap edin Sayın Milletvekili.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) - Yalan senin işin. Ayıptır.

BAŞKAN – İbrahim Bey, Meclise hitap edin.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hayatta yalan söylemedim ben!

BAŞKAN – Sayın Cinisli, laf atmayın arkadaş.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Amma söylemezsin ki ya!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Doğru değil.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Terbiyesiz adam!

Bakın arkadaşlar, şunu özellikle not düşünüyorum: İnsanların zihnine kriz mefhumunu ne kadar sokmaya çalışırsanız çalışın, bu millet asla bu neviden negatif kavramları artık kabul etmiyor. Çünkü ak anlayış on yedi yıldır bu milletin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – İbrahim Ağabey, İbrahim Ağabeyciğim; muhalefette hortumlayamama krizi var, hortumlayamama krizi var ya! Kriz bu işte.

BAŞKAN – Söz atmayın, arkadaşınız konuşuyor Sayın Milletvekili ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bir müsaade ederseniz, krizi tarif edeyim. Sahici krizi tarif eden iki rakam vereceğim ben size: Dolar...

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, bir, Meclise hitap edelim; bir de toparlayın.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, krizi tarif eden iki rakam veriyorum: Bakın, dolar 12 lirayken 47 liraya çıkmış, enflasyon yüzde 70'lerden yüzde 125'lere çıkmış. Sadece bu iki rakama bakıp mevcut hâlle kıyasladığınızda kriz kavramını siz de zihninizden sileceksiniz. Bunu geçin arkadaşlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hangi parti zamanında olmuş, hangi parti? Partisini söyle!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Millet, siz bunu söyledikçe zihnini daha da temizliyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Partisini söyle, partisini söyle, partisini! Söyle de duysunlar!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Allah’ın izniyle 1 Nisanda krizin nerede yaşandığını millet size gösterecek.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Söylemeyince kriz olmuyor!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hangi parti, hangi parti? O artışın olduğu dönemin partisini söyle!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gözümüzü kapatınca kriz olmaz mı?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Millet kendi kumaşının dışındakilere hep ders verdi, bundan sonra da verecek Allah’ın izniyle. O tarihi bekleyin.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gözümüzü kapatınca kriz olmaz mı şimdi? Böyle yapsak...

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

(HDP sıralarından “Kabul edildi.” sesleri)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, değerli milletvekilleri; özellikle bir şey söylemek istiyorum. Ben şahsen Meclisi yönetirken laf atan bir milletvekiline “Niye laf atıyorsunuz?” demek istemiyorum. Hatipleri dinleyelim, takdir milletimize ait. O bakımdan, özellikle rica ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekili tarafından, Yusufeli’nde yaşanan çeşitli sorunların incelenerek ilçe halkının talepleri doğrultusunda sorunların giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 17/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (10/890) ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Şubat 2019 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/2/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/2/2019 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

CHP Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Yusufeli’nde yaşanan çeşitli sorunların incelenerek ilçe halkının talepleri doğrultusunda sorunların giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/890) esas numaralı Meclis Araştırma Önergesi’nin görüşmesinin Genel Kurulun 6/2/2019 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Artvin ili Yusufeli ilçesi, Artvin’de yapılmakta olan Çoruh havzası barajları kapsamı içerisinde kamulaştırmaya alınan ve bütünüyle baraj gölü içerisinde kalacak olan bir ilçe -bunu bütün Türkiye biliyor- ve ilçe merkezi yeni bir yere taşınıyor değerli arkadaşlarım. Bu nedenle, ilçe merkezinde ciddi anlamda sıkıntılar var, hem kamulaştırmadan kaynaklanan sıkıntılar var hem de ilçe merkezinin yeni yere taşınmasına ilişkin sıkıntılar var. Değerli arkadaşlarım, ilçe merkezinin taşındığı yeni yerde 250’nin üzerinde bina inşaatı tamamlandı. Ne yazık ki bu bina inşaatlarının yapılmasındaki malzemelerle alakalı kişilerde sıkıntılar var. Bunun hangi malzemenin yapıldığı, toprak mı katıldığı konusunda, denetim konusunda da ciddi sıkıntılar var. Yine, aynı şekilde, ilk üç katlarının bir bölümünün toprakta kaldığı ve bu konuda vatandaşların da ciddi problemler yaşadığı görülmektedir değerli arkadaşlarım.

Biz, ilçe merkezinin yeni yere taşınmasıyla alakalı olarak bir an evvel taşınmasını istiyoruz ama ilçe merkezi tamamlanmadan yeni yerde de bir viyadük çalışmasının yapıldığı gerçeği de bir heyula gibi vatandaşın karşısında durmaktadır değerli arkadaşlarım.

Yine aynı şekilde, hak sahipliğiyle alakalı da ilçe merkezinde ve orada yaşayanlar bir sıkıntı çekmektedir. O da nedir? 11/9/2014 tarihinden geriye doğru üç yıl ikamet şartı aranmakta, üç yıl ikamet eden kişilere hak sahipliği tanınmakta, bunlarla ilgili olarak da mutlaka bir aile şartını yerine getirmesi gerekmektedir ama ne yazık ki bugüne kadar bu şartla alakalı da ciddi sıkıntılar yaşanmıştır. Neden? Bekâr olanlarla alakalı, aile olmayanlarla veya o üç yılla alakalı olarak, o tarihte köyde yaşayanlarla, görevli olanlarla veya köyde ikamet edenlerle ilgili olarak da bu konuda da hak sahipliğiyle alakalı sıkıntılı bir durum söz konusu olmaktadır. Değerli arkadaşlarım, ilçe merkezi çok küçük. Yusufeli, Türkiye’nin ve Artvin’in en güzel, en şirin ilçelerinden bir tanesi. 1.188 kişiye hak sahipliği çıkmadı. 147 esnafa, 40 şirkete ne yazık ki hak sahipliği çıkmadı değerli arkadaşlarım.

Bir başka problem daha var Yusufeli’de, bu da kamulaştırmayla alakalı. Kamulaştırmada ne yazık ki devlet ciddi anlamda hani bir tüccar mantığıyla hareket ediyor ve kamulaştırmada diyor ki: “Seninle beraber pazarlığa oturabilmem için öncelikle uzlaşma şartını yerine getirmen lazım. Dava yoluna gitme, sana davada para ödemem.” Böyle de bir problemle Yusufelili, Yusefeli’de yaşayanlar karşı karşıya kalmaktadır değerli arkadaşlarım. Bakın, bu sorunun halledilebilmesi için öncelikle Kamulaştırma Kanunu’nun o katı kurallarının dışında bir uygulamayla Yusufelili karşı karşıya kalmalı. O da nedir? Özellikle esnafa alakalı. Esnaf olanlar ciddi bir mağduriyet yaşamaktadırlar değerli arkadaşlarım.

Yusufeli başka bir heyulayla da karşı karşıya. O da nedir? Viyadüğün ne zaman yapılacağıyla alakalı bir belirsizlik söz konusu. Değerli arkadaşlarım, yeni yerleşim yeriyle alakalı olarak burada herhangi bir şekilde henüz bir tamamlanma söz konusu değil ama ilçede de hemen 1 Nisanda, 31 Mart seçimlerinden sonra mutlaka bir viyadük çalışmasının başlayacağına ilişkin Yusufelilide bir tereddüt var. Eğer böyle bir çalışma başlarsa hemen o viyadüğün altında 700 kişinin okuduğu Halitpaşa Ortaokulu var, ilk planda 20’ye yakın esnaf etkileniyor, 100’e yakın konutun etkilenmesi söz konusu değerli arkadaşlarım. Bu ne demektir, biliyor musunuz? Bir ilçeyi canlı canlı, suların altında toprağa gömmeye alakalı bir projedir. O nedenle, Yusufelili, orada olan esnafın şunu diyorlar: “Yeni yerleşim birimi bitmeden, yeni yerleşim yeri tamamlanmadan, biz oraya geçmeden viyadük çalışmasına ilişkin herhangi bir kazma vurulmasın.” Neden? Eğer böyle bir şey yapılırsa hem oradaki toz bulutları açısından hem ilçenin sosyoekonomik yapısına darbe vurulması açısından ciddi tehdit ve tehlikeyle karşı karşıya kalacağız.

Yine arkadaşlar, burada sıkıntılardan bir tanesi de şu: Bakın, bir kamu yararı kararı alınmasına ilişkin olarak 2013 yılında bir düzenleme yapıldı bu Mecliste, Kamulaştırma Kanunu'nun 25'inci maddesine bir hüküm getirildi. Denildi ki: "Beş yıl süreyle kamu yararı kararının ilan edildiği tarihten bu tarafa doğru, herhangi bir şekilde askıda kesinleşme tarihinden bu tarafa doğru hem bina ve konutların yapılması açısından hem de ağaçların bedelleri ödenmez." diye bir hüküm getirildi. Şimdi bu beş yıllık sürenin dolmasına üç gün kala 2018 yılının Ekim ayının sonunda değerli arkadaşlarımız Yusufeli'de Cumhurbaşkanlığı karaminesiyle -ki bu Yasa'da amir hüküm var, buna cevaz veriyor- bir beş yıl daha getirdiler. Bu ne demek? Bakın, Yusufeli'de 300 konut var, bunlar proje üzerinden satılmış veya karkas hâlinde duruyorlar. Bu 300 konutun sahibine ilişkin olarak kamulaştırma bedelleri ödenmiyor. Daha doğrusu şunu ifade etmeye çalışıyorum: Hangi tarafından tutarsanız tutun, Yusufeli kendini veriyor, bir şey demiyor, devletin kamulaştırma işlemine ilişkin olarak "başımın üzerinde" diyor ama Yusufelili kamulaştırma bedelini, toptrağın gerçek bedelini alamıyor değerli arkadaşlarımız. O nedenle ben yüce Parlamentodan bir kere daha Türkiye'ye seslenmek istiyorum. Evet, Çoruh Vadisi projeleri çok önemli projeler, bu projeler nedeniyle Türkiye'deki özellikle aydınlanma ve diğer enerji konusunda ciddi bir fedakârlıkta bulunuyor Artvinli, Yusufelili. Sizlerden beklediğimiz şudur: Eğer bu fedakârlığın da bir karşılığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Başkanım, bir müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Tamamlayın.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Artvinli, Yusufelili şunu bekliyor: "Biz bir kere kamulaştırılırız, bir kere kamulaştırılıyorz." diyor. Bakın, kolay bir olay değil, mezarlarından kemiklerini çıkartıyorlar, bir ilçeyi canlı canlı suların altına gömüyorlar. Diyorlar ki: "Biz bu fedakârlıkta bulunuyoruz, devlet de bize baktığı zaman üvey evlat muamelesi yapmasın." Bakın, AK PARTİ'deki değerli arkadaşlarımız, Yusufelili size çuvalla oy veriyor, çuvalla oy veriyor. Siz onlara baktığınız zaman neden üvey evlat muamelesi yapıyorsunuz? Burada bir sıkıntı var, gidin sokakta esnaf odalarından başlayın, bütün sivil toplum örgütlerine gidin, minibüscülere -aklınıza kim geliyorsa- sokaktaki herhangi bir esnaf vatandaşa gidin, Yusufeli'de bir kanayan yarayla karşı karşıya olduğunuzu göreceksiniz. O nedenle buradan yöre milletvekili olarak -biraz sonra burada diğer parti grupları adına da söz alacaksınız- bu kamulaştırmayla alakalı belirsizliğin, yeni yere taşınan Yusufeli'yle alakalı devam eden bu belirsizliğin ortadan kalkması için bir an evvel buna müdahale edin. Bakın, Sayın Bakana sordum: "Bu viyadükle alakalı belirsizlik ne zaman giderilecek?" diye. Sayın Bakan, bana verdiği cevapta şunu diyor: "Kamulaştırma işlemlerini DSİ, proje işlemlerini Karayolları yapıyor." Sanki ben bunların Diyanet tarafından yapıldığını zannediyorum değerli arkadaşlarımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

O nedenle Yusufeli'nin yaşadığı bu belirsizliğin, hem kamulaştırmayla alakalı yaşadığı belirsizliğin hem yeni yerleşim yeriyle alakalı yaşamış olduğu belirsizliğin hem de viyadük yapılacak diye bir heyula gibi, başında tehdit gibi algılanan bu belirsizliğin bir an önce ortadan kaldırılması için Hükümetin, yetkililerin bu olaya el koyması gerekiyor.

Değerli arkadaşlarımız, bir ilçeyi anlarıyla, mezarlarıyla, hayalleriyle, umutlarıyla suyun altına gömüyoruz. Gelin, bu Parlamentoda bir el ele verelim, hep beraber bu araştırma önergemize destek verelim ve Yusufeli'nin çekmiş olduğu bu belirsizliği ortadan kaldıralım. Bu konuda Yusufelili adına, bütün siyasi partilerin adına, orada yaşayanların adına yüce Parlamentoda bu talebimi yineliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs'e söz veriyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Örs.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin Artvin'in Yusufeli ilçesinde yapılan viyadük ve inşaatın ilçeye verdiği zararların araştırılması hakkındaki önergesiyle ilgili İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Artvin il merkezine 85 kilometre uzaklıkta, Çoruh Nehri ve Barhal Çayı'nın birleştiği bir vadide yer alan Yusufeli ilçemizde yaşayan vatandaşlarımız bugünlerde bir hayli dertli, bir hayli sıkıntılıdır.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunu belirtiyim ki, tarihinde 6 kez yer değiştiren ve 7'inci kez taşınmaya hazırlanan Artvin'in Yusufeli ilçesinde viyadük inşaatının sebep olduğu sorunlar büyük boyutlara ulaşmıştır. Burada yeni yerleşim yeri bitmeden bir viyadük çalışması yapılıyor. Viyadük çalışmasının yapılacağı yerde esnaf ciddi anlamda bir mağduriyet içerisinde. Şu an ilçede yani Yusufeli'de faaliyet gösteren 147 esnaf ve iş yeri ile 40 civarında şirkete ikametgâh ve medeni hâl gibi gerekçelerle hak sahipliği çıkmamıştır yani yeni yerleşim yerinde insanlar ticari faaliyette bulunamayacaktır. Söz konusu viyadük ilçenin tam merkezinde yapılacağı için tüm köyler dâhil, ilçe halkı bu viyadük yapımından olumsuz etkilenecektir. İlçe merkezi viyadük inşası nedeniyle şantiye sahasına dönüşecektir. Viyadüğün tam da altında 700'e yakın öğrencisi bulunan Yusufeli'nin en büyük okulu olan Halitpaşa Ortaokulu bulunmaktadır. Bu okulun başka bir alanda prefabrik bir yapıya taşınması söz konusudur. Buradaki öğrenciler, veliler, herkes bu durumdan şikâyetçidir. Viyadük nedeniyle yaklaşık 100'e yakın konutun tahliyesi söz konusudur. Yusufeli ilçesinde kiralık konut ve boş daire bulma sorunu varken bu insanlar nerede ikamet ettirilecektir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Biz millete yapılan her hizmeti takdir etmeyi biliriz ancak yeni bir yerleşim yeri bitmeden ve ilçeyi yeni yerleşim yerine taşımadan ilçenin tam ortasında ilçeyi her türlü etkileyen bir inşaat yapımı nedeniyle Yusufeli halkının mağduriyetini dile getirmek de bizim görevimizdir. Yetkililerin, bu viyadüğün yapımının yeni yerleşim yerine geçildikten sonraki bir tarihte ertelenmesini sağlaması gerekir diye düşünüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Adnan Selçuk Mızraklı'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Mızraklı. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika.

HDP GRUBU ADINA ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli izleyiciler; ben de sözlerime hepinizin çok iyi bildiği, kimilerinin Kızılderililere, kimilerinin Afrika halklarına atfettiği bir sözle başlamak istiyorum: “Bu dünya bize atalarımızdan miras kalmadı, çocuklarımızdan ödünç aldık.”

Şimdi, bu gerçeklikten hareketle Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen bu grup önerisinde Yusufeli ilçesinin yerinin değiştirilmesi kararı üzerine görüşlerimizi ifade edeceğim. Arkadaşımız bir kısımdan bahsetti, Yusufeli nüfusu sürekli azalan bir ilçe. 1990 yılında nüfusu 35 bin civarındayken 2015 yılında 20.917 olarak sayılmış. Beraberinde, yine -bu yapılacak barajın altında- tarım alanlarının oldukça az olduğu bir ilçe olan Yusufeli'nin zaten yüz ölçümünün yüzde 5'i kadar tarım alanı var ve bu alanlar da yine yapılacak barajın altında kalacak.

Şimdi, bu çerçeveden hareketle baktığımız zaman yani kentlerin yerini değiştirebilirsiniz, binaların yerine çok çok daha güzel binalar yapabilirsiniz. Diğer başka şeylerde, bina örnekleri olarak İstanbul’da gökdelenleri yapıp da övündüğünüz zaman gibi yine övünebilirsiniz ama her coğrafyanın insanıyla beraber binalarının da coğrafyasının da taşının, toprağının da bir hafızası vardır arkadaşlar. Siz bu hafızaya rağmen iş yapmaya kalktığınız zaman âdeta Avatar filmindeki hayat ağacının verdiği refleks gibi doğanın size refleks verdiğini görürsünüz. Ne olur? “Otoyol yaptık.” dersiniz, “Karadeniz Otoyolu’nu yaptık.” dersiniz ama sürekli heyelanlarla karşılaşsınız, sürekli yolun trafiğe kapandığını veya çok sayıda insanın, evin sular altında kaldığını görürsünüz. Brezilya’da görüldü; maden ocakları açılmıştı, o çamur kümeleri kentlerin üzerine yürüdü, 350 civarında insan yaşamını yitirdi. Niye? Çünkü Amazon dünyanın soluk alıp verdiği yerd. Siz doğaya rağmen iş yaparsanız doğa size cevabını veriyor.

Şimdi bir kenti geçmişiyile birlikte sular altında bırakacaksınız; Hasankeyf’te olduğu gibi, Halfeti’de olduğu gibi. Bizler bu öyküleri çok iyi biliriz. O anlamda tarihimizi, insanlığımızı, bizi canlı canlı olarak gömecek bu tür politikalardan kaçınmalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – İzinizle Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Vekil.

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – Ve şunu hatırlatayım: Eğer bir yerde doğa katlediliyorsa bilin ki orada insanlar ve insanlık katlediliyordur. Doğa bizden bağımsız değil, biz bu doğadan bağımsız değiliz, böyle görmek lazım.

Şimdi şu ifadeyi tekrar etmek istiyorum: “Devlet kimdir? Devlet biziz. Ben halkım. Ben bu toprakların hamuruyla yoğrulmuşum. Ben halkım, devlet bizim sayemizde devlettir.” demişti Havva Ana Cerattepe’de, değil mi arkadaşlar. O Cerattepe’nin de patronları vardı, oradaki maden şirketinin. Hani millete böyle sinkaflı sözler de sarf etmekten hiç de imtina etmeyen birileriydi ama oralar, o doğa onlara peşkeş çekilmişti.

Yine aynı şekilde sevgili Bülent Şık kalktı, bir rapor yayınladı üç yıldır devletin arşivlerinde olan ve o arşivler açılmadığı için, halk bilgilendirilmediği için ve gerekli tedbirler alınmadığı için kanser oranlarının nasıl arttığına işaret ediyordu, âdeta devletin gizli kayıtları gibi kalkıldı, on iki yıl gibi bir ceza verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – Çok özür diliyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayın...

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – Cezayı alması gerekenler acaba oradaki önlemleri almayanlar mıydı, yoksa Bülent Şık mıydı? Benim vicdanımca şüphesiz ki o önlemleri almayanlardır.

Arkadaşlar, insanlık aşırı üretiyor, gereksiz yere tüketiyor. Bundan kaçınmak lazım. Parayı ve gücü çok sevmemek lazım ama doğayı ve insanı sevmek gerekiyor. Borcumuza sadık olmalıyız. Doğaya olan borcumuza sadık olmalıyız yoksa bugün Antalya’daki yaşanan hortum felaketi gibi daha önce hiç alışık olmadığımız felaketleri görürüz.

Ve ben son olarak şunu söylemek istiyorum: Burası bir Parlamento, yasama ve denetleme organı ama aynı zamanda da her Parlamento bir vicdan mahkemesidir, bizler de onun yargıçlarıyız. Rolümüzü ve sorumluluğumuzu iyi ve doğru bilelim.

Sağlıkla kalın arkadaşlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Abdullah Güler’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun Artvin ili Yusufeli ilçesinin sorunları hususunda Meclis araştırması açılması için vermiş olduğu grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, aziz milletimizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Çok saygıdeğer milletvekilleri, Artvin Milletvekilimiz Erkan Balta şu anda Artvin’de. Yusufeli ve diğer ilçelerimizle ilgili mevcut vatandaşlarımızın ilettiği şikâyetlerle ilgili olarak bir toplantı tertip ettiğinden şu anda Genel Kurulumuza katılamadılar. Ben de TOKİ’de eskiden görev almış olan ve aynı zamanda Yusufeli’yi bilen ve yakından takip eden bir milletvekili olarak bazı hususları da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekillerimiz, Yusufeli Barajı, Çoruh havzası enerji yatırımları içerisinde yer alan, 10 tanesi ana kol, 7 tanesi yan kol olmak üzere toplam 17 tane barajın en büyüğüdür. Yükseklik bakımından Türkiye’nin en yüksek, dünyanın ise 3’üncü en yüksek barajıdır. Toplam 4 milyon metreküp gövde hacmine sahip olacaktır ve tesisin kurulu gücü de yaklaşık 588 megavat olacaktır. Yıllık enerji üretiminden merkezi bütçemize 1 milyar TL de katkı sağlayacaktır. Yusufeli Barajı, bir ilçe merkezini, 4 köyün tamamını ve 14 köyü de kısmen etkileyecek şekilde yapılan bir enerji yatırım projesidir. Baraj 2020 yılının ilk yarısında su tutmaya başlayacak, şu an itibarıyla da toplamda 275 metre olacak baraj yüksekliğinin 61 metresi de gerçekleştirilmiş durumdadır. Yusufeli ilçemizde şu anda ikamet eden yaklaşık 12 bin vatandaşımızın da yeni ilçe merkezine taşınması da öngörülmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Yusufeli Barajı’yla beraber sular altında kalacak mevcut ilçe merkezinde yaşayan vatandaşlarımızın aynı bölgede yaşantılarını devam ettirmeleri için yeni bir yerleşim yeri inşa edilmektedir. Yusufeli yeni yerleşim merkezinin şimdilik üç bölgeden oluşması planlanmaktadır. 3’üncü bölgede 1’inci etap olarak 334 konut, 6 adet dükkân, 1 adet 24 derslikli lise, 1 adet sağlık ocağı, 1 adet ilçe jandarma komutanlığı inşaatı ve aynı zamanda altyapı ve çevre düzenlemesi inşaatları yapılacaktır. 1’inci etap inşaat çalışmaları şu anda yüzde 80 oranında tamamlanmıştır. İnşası devam eden bu 334 konut tipi dediğimiz 3+1, 106 metrekare ve 110 metrekare daireler şeklinde, Tip5 dediğimiz 4+1, 168 ve 170 metrekare daireler şeklinde de inşaatları devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekilim.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – 1’inci bölge 2’nci etap üstyapı çalışmaları kapsamında da merkez camisi, müftülük, öğretnenevi, 16 derslikli ortaokul, kapalı spor salonu, ilçe gençlik spor müdürlüğü, PTT, kütüphane, adliye, hükümet konağı, ilçe emniyet Amirliği de yer alacaktır.

Çok saygıdeğer milletvekilleri, mevcut biraz önce değerli hatiplerin dile getirdiği üzere, şu anda gündemde olan yaklaşık 225 metre yüksekliğindeki viyadük şu andaki yeni ilçe merkezine de ulaşımı sağlayacaktır. Dolayısıyla yeni ilçe merkezine ulaşımı sağlayacak bu viyadüğün -vatandaşlarımızı mağdur etmeden, orta bir yolu bularak, herhangi bir sorunu ötelemeden- baraj inşaatının da devamlılığını sağlayacak şekilde mevcut milletvekillerimiz ve bölgede çalışan yetkililerimiz gerekli çalışmayı yürütmektedirler.

Bu konuda ben saygıdeğer vatandaşlarımızın müsterih olmalarını diliyorum, yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 41 sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerindeki ilk konuşma İYİ PARTİ Grubu adına yapılmıştı.

Şimdi, teklifin tümü üzerinde ikinci söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan’a aittir.

Buyurun Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizi izleyen büyük Türk milletini saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Geçen hafta Antalya’da meydana gelen hortumda hayatını kaybeden Bayram Demir ve 13 yaşındaki Berivan Karakeçili evladımıza Allah’tan rahmet diliyorum. Buse Acar kardeşimiz ise hâlâ bulunamamıştır, ailesine sabırlar diliyorum. Bu felaket sonucu zarara uğrayan çiftçilerimize ve esnafımıza tekrar geçmiş olsun diyor, bir an evvel yaralarının sarılması ve yardımların yapılması konusunun takipçisi olacağımızı Antalyalı hemşehrilerimin bilmesini istiyorum.

Bu kapsamda Tarım Bakanlığımız da hemen harekete geçerek Antalyalı çiftçilerimize 30 milyon lira civarında acil destekte bulunmuş ve oluşan hasar bir nebze hafifletilmiştir. Artık Antalya’mız yarı tropik iklim kuşağına geçmiş olup bu tür afetlerin daha sık görülme ihtimalinden dolayı acil önlem alınması ve hazırlıklı olunması zaruri olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; madenler, temelde insanın tabiata karşı mücadelesinde çok önemli bir güç kazandırmıştır. Öyle ki tarihte insanlığın gelişim evrelerinde madenlerin bulunması ve işlenmeye başlanması büyük rol oynamış, çağlara bile madenlerin isimleri verilmiştir; Tunç Çağı, Bakır Çağı, Demir Çağı gibi. Yerleşik yaşama geçiş ve tarım toplumunun ortaya çıkması, buna bağlı olarak ortaya çıkan iş bölümü, yönetim alanlarındaki gelişmeler, zaman içerisinde gerçekleşen sanayileşme ve yaşamın ekonomik, politik, sosyolojik hemen her alanında yarattığı etkiler büyüktür. Bu noktadan hareketle madencilğin dünyanın en eski mesleklerinden biri olduğunu söyleyebiliriz.

(x) 41 S. Sayılı Basmayazı 5/2/2019 tarihli 48’inci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Türkiye’de madencilik faaliyetleri 1935 yılında kurulan Maden Tetkik Arama Enstitüsü, Eti Maden ve özel sektör tarafından yürütülmektedir. Türkiye, maden çeşitliliği bakımından zengin bir ülkedir. Günümüzde dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden sadece 13’ü Türkiye’de bulunamamıştır. Ülkemizde 60 civarında farklı madenin fiziki üretimi yapılmaktadır.

Türkiye’nin zengin olduğu madenler arasında ilk sırayı, dünya rezervlerinin yüzde 73’ünü oluşturan bor mineralleri almaktadır. Bugün 3,3 milyar ton bor rezervimiz olduğu artık bilinmektedir. Rezerv çalışmaları hâlen Eti Maden, MTA iş birliğiyle sürmektedir.

Ülkemizde bor tüketiminin artırılması, bora dayalı sanayinin geliştirilmesi, borla ilgili üretilecek verimli ve yenilikçi yatırımların artırılması amacıyla sektörel iş birlikleri oluşturularak sanayi kuruluşları desteklenmelidir. Dünyada bor ürünlerinin tüketimi yaklaşık 3,86 milyon tondur. 2017 yılında dünya bor talebinin yaklaşık yüzde 57’si Türkiye tarafından karşılanmış olup 2017 yılında rafine bor ürünlerinin üretimi 2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 2,2 milyon ton bor üretimi gerçekleştirilmiş ve 1 milyar dolar civarında gelir elde edilmiştir. Bor üretimine sahip çıkarken, bor bazlı, katma değeri yüksek ihracat ürünlerinin araştırılması, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün en önemli görevlerindedir.

Bor, tarımdan kimyaya, sanayiden uzay çalışmalarına kadar birçok alanda kullanılan çok önemli bir millî servetimiz olup komple teorilerine ve spekülasyonlara alet edilemeyecek kadar kıymetli bir madenimizdir. Bor dışında perlit, ponza, feldspat, bentonit, barit, manyezit, sodyum sülfat, kaya tuzu, trona, stronsiyum tuzları, zeolit, sepiyolit, mermer, kuvarsit ve linyit zengin kaynaklara sahip olunan madenlerimizden birkaçıdır.

2018 yılı sonu itibarıyla 7 milyon 461 bin ton doğal taş ihracatıyla 1 milyar 908 milyon dolar, 18 milyon 867 bin ton mineral ihracatıyla 2 milyar 653 milyon dolar, toplamda da 4 milyar 561 milyon dolarlık maden ihracatımız gerçekleşmiştir. 1 milyar dolarlık bor ihracatımız ve 635 milyon dolarlık soda külü ihracatımız bu rakamlara dâhil değildir.

Ton başı maden ihracat fiyatı ortalama 175 dolar civarında olup bunu işlenmiş maden olarak ihracıyla önce 250, sonrasında da 500 dolar seviyesine çıkarmak millî hedefimiz olmalıdır. 2023 yılı hedeflerine ulaşmak için maden ihracatımızın 15 milyar dolar seviyesine çıkarılması maden sektörünün rüşünü ispat etmesine neden olacaktır.

Madencilik sektörünün gayrisafı yurt içi hasıladaki payının düşük olmasının en önemli nedenleri olarak, ülkemizin sanayileşmede arzu edilen seviyeye henüz gelememesi, mamul madde üretiminin yeterli düzeyde olmaması ve madenlerimizin ham madde olarak ihrac edilmesi gösterilebilir. Madenlerimizin ham olarak ihrac edilmesi yer altı kaynaklarının ekonomimize katkısını düşürmekte olup katma değeri yüksek üretime geçmemizi elzem hâle getirmiştir.

Son yıllarda küreselleşmenin etkisiyle sanayideki gelişmeler maden kaynaklarıyla ilgili yeni durumları gündeme getirmiştir. Bu koşullarda farklı maden kaynaklarına sahip olmak ülkeler için daha stratejik bir avantaj hâline gelmiştir. Öyle ki gelişmiş ülkelerin dış politikalarını bile giderek yer altı kaynaklarına göre şekillendirdiği gözlenmektedir. Dolayısıyla, gelişmiş ülkelerin, maden kaynakları açısından zengin olan diğer ülkelerle olan ticari ilişkilerini bu yönde güçlendirdikleri görülmektedir. Örnek olarak Çin’in Afrika ve Avustralya madenlerine yatırımları gösterilebilir.

Birçok ülke, sahip olduğu önemli maden kaynaklarından dolayı Türkiye’ye yönelik yatırımlarına ivme kazandırmışlardır. Şu anda Türkiye’de maden arama ruhsatı olan yabancı ortaklı şirketlerin büyük bölümünde yerli sermayenin yok denecek kadar az olduğu bilinmektedir. Bu açıdan yerli ve millî sermayeye destek verilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; madencilik sektörü hakkında kamuoyunun çoğunlukla sorun olarak gördüğü nokta, sektörde yaşanan iş kazalarıdır. Tabii ki sektörün sorunları bu iş kazalarıyla sınırlı değildir. Bu iş kazaları aslında asıl sorunların görünen tarafıdır.

Madencilik sektörünün bugününü maden potansiyeli, ihracat ve ekonomiye katkısı olarak ele alırken sektörün temel sorunlarına değinmek yerinde olacaktır. Sektörün sorunları şu şekilde özetlenebilir: Madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimliliği konusudur. Madencilik konusunda uzman mühendislere gereken önem verilmelidir. Teknik nezaretçi uygulamasında, aynı zamanda iş güvenliğinden de sorumlu olan mühendis ücretini, denetlemek durumunda olduğu işyeri sahibinden almakta olup bu durumda mühendislerin işletmeyle ilgili kararlarında adil davranmasında zorlukları vardı. Bu yasayla sorun giderilmiştir.

Sektörde pazarlama araştırması olgusu iyice geliştirilmelidir.

Sanayimizin ana girdisi elektrik enerjisinin önemli ham maddelerinden biri olan yerli kömür kaynaklarının yeterince kullanılamaması, bunun yerine ithal kömür ve ithal doğal gaz dayalı politikalar enerji arz güvenliğinden öte, ülke güvenliğini de tehlikeye sokmaktadır.

Ayrıca, önümüzdeki elli yılda kömürün önemini azalacağı düşünülürse bir an önce kömür rezervleri ekonomiye kazandırılmalıdır. Madencilik sektörüne yeterince değer verilmesiyle ülkemizdeki işsizlik ve göç sorunu önemli ölçüde azalacaktır. Madenlerimiz çoğunlukla kırsalda olup istihdam sağlanırsa şehirlere olan ilgi de azalacaktır. Bugün görüşeceğimiz yasanın hazırlanmasının bir amacı da budur.

Daha önce belirtildiği gibi, madenlerimizin çoğu ham madde olarak ihraç edilmektedir. Buna rağmen madencilik sektörünün ihracattaki payının, maden açısından zengin bir ülke olarak nitelendirilen Türkiye'miz için düşük olduğu bilinmektedir. Bu durumun sebeplerinden biri, madenlerin pazarlanması konusuyla ilgilidir. Madencilik sektörünün, pazarlama açısından incelendiğinde çeşitli sorunları olduğunu görmekteyiz. Sektörün pazarlama açısından en önemli problemlerinden biri, iç ve dış pazarlarda ortak bir pazarlama stratejisinin olmaması ve bu durumun sektörün rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemesidir. Gerek var olan gerekse gelişen pazarlara uygun stratejilerin geliştirilmesi için, pazarlama araştırmaları konusunda zayıf olan sektörün kendini bu yönde geliştirmesi için gerekli destek çalışmaları yapılmalıdır.

Maden ihracatında firmaların uyguladıkları fiyatlandırma politikalarında da dengesizlikler görülmektedir. Özellikle dış pazara yönelik satışta fiyat birliğinin olmaması ve yüksek oranda iskontolara gidilmesi piyasadaki fiyat dengelerini bozmaktadır. Bu durum, ham madde olarak ihraç edilen madenlerimizin değerlerinin çok altında bir fiyatla dış pazarlara satılmasına ve Türk firmaların kâr oranlarının düşmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla firmaların pazarlama ve fiyat stratejisi konusunda uyması gereken politikalara ihtiyaç duydukları belirtilmektedir. Madenleri gerçek değerleriyle pazarlamak ve piyasada bir fiyat dengesi oluşturmak için firmaların bilgilendirilmesine önem verilmelidir.

Bununla birlikte, bazı madenlerin pazarlama aşamasında bir isim birliğine sahip olmadıkları da görülmektedir. Bununla birlikte, ülkemizde çok çeşitli renk ve desende doğal taş işlenmekte ve bazen aynı ocaktan çıkan taşlar bile farklı isimler almaktadır. Bu durum da müşterinin bazı madenlerin çeşitlerini tanımasını ve bu madenlerin yurt dışında marka olmasını zorlaştırmaktadır. Bunun engellenmesi için madenlerde isim birliğine gidilmesinin gerekliliği artık bir sır değildir.

Ülkemizde doğal taş ürünlerinin iç ve dış pazar paylarının artırılması için üretimde modern teknolojilerin kullanımı, özellikle bu taşların işlenmesinde teknolojinin daha da geliştirilmesi öngörülmektedir. Ancak bu gelişmelerle ilgili malzeme, üretim teknolojisi ve tasarım konularında firmaların pazarlama departmanında görev alan personelin eğitilmesi olumlu sonuçlara vesile olacaktır.

Yurt dışındaki müşterilerin genellikle kendi ülkelerinde şubesi bulunan firmaları tercih ettikleri görülmektedir. Ülkemizin en önemli zorluklarından biri de markalaşmadır ve gerek Hükümetimiz gerekse firmalarımız ve sivil toplum örgütlerimiz, ihracatçı birliklerimiz markalaşma konusunda gerekli destekleri sağlamaktadırlar.

Bu açıdan değerlendirildiğinde, Türk firmalarının pazarlarını genişletmelerinin, ülkelerin pazar yapılarını anlamak ve buna uygun tanıtma stratejileri belirlemenin, ülke tanıtımı ve markalaşmak için farklı ülkelerde şube açmalarının yararlı olacağı düşünülmektedir. Bunlara ek olarak, sektördeki firmaların, işlenmiş ürün kapasiteleri ve ürün çeşitlilikleri ile ürün kalitelerini arttırmaya yönelik yatırımlar yapmaları ve etkin dağıtım ağları kurmaları başarının altın anahtarı olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de madencilik sektörüne genel olarak bakıldığında ülkenin sahip olduğu maden kaynaklarından yararlanma noktasında öngörülen hedeflerin yakalanamadığı görülmektedir. Bu konuyla ilgili olarak çoğu kez dile getirilen şey, madencilik yatırımlarının ve ihracatının son derece cazip hâle getirilmesinin gerekliliğidir. Türkiye’de madenciliğin ekonomiye katkısının artırılması ve dolayısıyla istihdam sağlama, sosyal yarar gibi olumlu katkılarının hayata geçirilebilmesi için öncelikle Türk madenciliğinin önemi üzerinde durulmalı, bu bilinçle gerekli düzenleme ve uygulamalar gündeme getirilmelidir.

Madencilik sektörü, sanayileşmenin temel girdilerini üretmektedir. İnsanlık tarihi içerisinde, üretimin ve ihracatın zamanla tarımdan sanayiye kayması, sanayi için kaliteli ham maddelerin ekonomik olarak elde edilmesini gerekli kılmıştır. Gelişmiş sanayi ülkelerinin hemen hepsinde de bu gelişmeyi sağlayan öncü faktör madencilik olmuştur. Türkiye’nin kalkınması ve ekonomik gelişmesi için madenciliğin sağlayacağı bu büyük katma değeri kullanabilmesi şarttır. Azımsanmayacak sayıda madene sahip ve maden kaynakları yönünden zengin olarak nitelendirilen bir ülke olarak Türkiye’imizin bu avantajını kullanabilmesi çok önemlidir.

Ayrıca, ülkemizin, madencilikte dünyada rekabet gücünün yüksek olduğu önemli madenleri vardır. Bunlar, başta bor tuzları olmak üzere krom, manyezit, trona, toryum ve mermer gibi madenlerdir. Altın madeni üretimimiz de düşüş trendindeyken 2018 itibarıyla düşüş durmuş, üretim yükselişe geçmiştir. Yıllık üretimimiz 30 tona yaklaşmış olup bu rakamın altın madenciliğine verilen yeni teşviklerle 50 tonlara çıkarılması, ulaşılabilir bir hedef olacaktır.

Madencilik sektöründeki sorunların belirlenip bunlara yönelik çözümlerin hızlı şekilde uygulamaya konulması, bu yasayla daha da mümkün olacaktır. Genellikle üzerinde hemfikir olunan temel düşünceler, ana girdi maliyetleri ile nakliye ücretlerinin düşürülmesi, yeni teknolojilerin kullanımı ve AR-GE çalışmalarına önem verilmesidir. Bu sayede madenciliğin iç ve dış pazarlarda rekabet gücünün artırılması mümkün olacaktır. Ayrıca, verimlilik artışının yakalanması açısından teknik eleman istihdamının artırılması, ileri teknolojilere uyum sağlayacak iyi eğitilmiş iş gücünün kullanılması ve üniversite ile sektör iş birliğinin artırılması bu yasayla önerilmektedir. Bunlara ek olarak, maden pazarları yakından izlenerek değişimlere uygun olarak sektörde çeşitli pazarlama stratejilerinin oluşturulması, rekabette bizi bir adım daha öne geçirecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son dönemlerde enerji alanında atılımlar yapmakta olan ülkemizde Maden Yasası’nın ve yer altı kaynaklarımızı yönetmekte olan kurumlarımızın tek bir çatı altında toplanarak günün şartlarına uygun bir şekilde yönetilmesi kaçınılmazdır. Enerji sektörünün farklı alanlarında gerek yatırım gerek ihracat ve gerek ithalat yapan birimlerin ayrı ayrı ele alınması bu sektörleri rahatlatacaktır.

Bugün görüştüğümüz bu kanun teklifiyle, yerli ve milli sermayeye sahip olan kamu ve özel sektör temsilcilerimize önemli teşvik ve destekler verilecektir. Son dönemlerde üretim düşüklüğü yaşanan madenlerde üretimin, verimliliğin ve bunun sonucu mamul madde ihracatımızın artırılması, ülkemiz açısından önemli bir artı değer yaratacaktır.

Maden üreticilerimizin ve maden çalışanlarının memnun olduğu, çevreye duyarlı, katma değeri yüksek ürünler üretip ihraç etmek, yeni maden çağının ve Türk madenciliğinin en önemli göstergesi, 4.0'ı olacaktır. Millî madencilik politikası, arz güvenliği, yerlileştirme ve öngörülebilir piyasa üzerine inşa edilmelidir. Bu yasanın titizlikle uygulanması, istihdama ve sektörün büyümesine katkı sağlayacak ve ortaya konan katma değerle Türkiye'nin cari açığının azalmasına vesile olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler bu kanunun komisyon aşamasında her maddesi üzerinde titizlikle durduk. Bazı konularda biz siyasilere fikir ayrılıklarımız olabilir ama savunma gibi, enerji gibi, beka sorunu olan konularda birlik olma zorunluluğumuz vardır.

Bu hafta, 9 Şubatta partimiz Milliyetçi Hareket Partisinin kuruluşunun şerefle dolu, vazgeçilmez yeminle bir ülkünün peşinde 50'nci yılını kutlayacağız. Tüm dava arkadaşlarımıza kutlu olsun, daha nice 50 yıllara.

Sözlerimi Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in sözleriyle bitiriyorum: "Milletin gönlüne ilmek ilmek işledik kutlu davamızı. Akıl ve ahlakla düşünüp, cesaretle büyüüp bozkurt gibi, Türklüğün şafağında doğduk."

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak (2/1410) esas numaralı Kanun Teklifi'ne olumlu oy vereceğimizi belirtiyor, yüce heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sezgin Bey buyurun, söz istemiştiniz.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 723'üncü haftada Cumartesi Annelerinin Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz'in akıbetini öğrenme taleplerine kulak verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim. İç Tüzük 60'a göre söz istedim.

Cumartesi Anneleri, maalesef 723'üncü haftasında da Galatasaray Meydanı'nda yaslarını tutamadılar ve adalet taleplerini dile getiremediler. Cumartesi Anneleri, geçtiğimiz hafta 25 Ocak 2001 tarihinde Silopi'de zorla kaybedilen Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'i andılar.

Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz, 25 Ocak 2001 tarihinde çağrı üzerine Silopi Jandarma Komutanlığına gitmişlerdi, o tarihten itibaren de kendilerinden haber alınmadı. Beş gün sonra Şırnak Valiliği, kamuoyu baskısı nedeniyle, gözaltına alındıklarını ama yarım saat sonra serbest bırakıldıklarını açıklamak zorunda kaldı. İnsan hakları örgütleri, aydınlar, Birleşmiş Milletler Yargısız ve Keyfi İnfazlar Komisyonu, Tanış ve Deniz'in akıbeti için çalışmalar yaptılar, devreye girdiler ancak hiçbir sonuç alınamadı. Dosya, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşındı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, sözleşmenin 38, 2, 3, 5 ve 13'üncü maddelerinden Hükümeti mahkûm etti ve ağır bir mahkûmiyet kararı verdi. O davada ben de tanıklık yaptım. Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'in yakınları ve çocukları adalet bekliyorlar. Bu adalet talebinin sözcüsü olarak da burada ben, failerin bulunması ve adaletin gerçekleşmesi noktasında Cumartesi Annelerinin bu sesine bakanlığın ve Parlamentonun kulak vermesini talep ediyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde üçüncü söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamıyorum.

Ben de, HDP adına 41 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum.

Tabii, bu kanun teklifi, içerisinde Maden Kanununu, petrol ve türevleriyle ilgili çeşitli düzenlemeleri, ölçü ve tartı aletleriyle ilgili çeşitli düzenlemeleri, LPG, elektrik piyasası ve benzeri konulardaki doğrudan düzenlemeleri ilgilendiren bir kanun teklifi. Aslında dolaylı olarak ormanla ilgili birtakım düzenlemeleri de içeren ve benzeri birtakım konuları da, dolaylı birtakım yasaları da içeren bir torba kanun hâlinindedir bu. Dolayısıyla, biz öncelikle Komisyon da bunları dile getirdik. Bu şekilde bir kanun yapılmasının doğru olmadığını... Çünkü bu kanun teklifi Komisyona gelmeden iki gün önce yani Komisyon toplanmadan iki ya da üç gün önce bildirildi ve arkasından Komisyon toplandı ve çalışmalarını sürdürdü.

Şimdi, şunu gördük ki bu şekilde yapılan kanunlar aslında kamuoyu ve kanundan doğrudan yaşamı etkilenen muhatapları tarafından yeterince tartışılmadığı zaman eksik çıkıyor ve hatalı çıkıyor ve daha sonra da bu hataları düzeltmek için yeniden düzenlemeler ve kanunlar yapılmak durumunda kalınıyor. Şimdi, bu Maden Kanunu da 14'üncü kez geliyor karşımıza. Yapılması gereken şeydu ya da bütün kanunlarda yapılması gereken şudur: Öncelikle, bütün kanunun, yapılmadan en az bir ay, iki ay, hatta üç ay öncesinden ilan edilmesi gerekir, bunun duyurulması gerekir. Konunun bütün muhataplarının, o sektörün ilgililerinin, konuyla ilgili vatandaşların bu kanunları tartışması, görüşlerini bildirmesi, aktarması gerekiyor. Ondandır komisyonlarda bu kanunlar tartışılmalı ve komisyonlarda son hâli verildikten sonra Genel Kurula gelmeli ve Genel Kurulda da belki de üzerinde çok fazla tartışmadan, rahatlıkla kanunlar bu şekilde geçebilir hâle gelecektir. Ama biz bütün bu süreçleri bu şekilde işletmiyoruz, o yüzden de Genel Kurula sıkıştırıyoruz ve arkasından da torba kanun şeklinde hızlıca kanunları geçirmek için yol, yöntem üretiyoruz.

Şimdi, tabii, bu kanunlar çıkarılırken biz Komisyonda şunu gördük: Bu kanunda, demin saymış olduğum, piyasalardaki “büyük oyuncu” dediğimiz büyük sermaye sahipleriyle oturmuş, onlarla düzenlemeler yapılmış, madde üzerinde çalışılmış, ondan sonra da Komisyona getirilerek kamuoyuna duyurulmuş. Kamuoyuna duyurulduktan sonra, sektörle ilgili Jeoloji Mühendisleri Odası, Maden Mühendisleri Odası, çeşitli dernekler, bu konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının kanun maddelerinden haberi oldu ve bütün bu süreçlerle ilgili, o kısa süre içerisinde itirazlarını dile getirmeye Komisyona gelerek biz Komisyon üyelerine iletmeye çalıştılar. Bütün gayretlerimiz ve çabalarımız neticesinde onların itiraz ettikleri ancak bir iki noktada, sadece birkaç noktada -belki üç bile yoktu- düzenlemeler, değiştirmeler yapılabildi kitle örgütlerinin talepleri doğrultusunda. Ama onun dışında,

tüm kanun, hazırlandığı şekliyle, büyük sermaye şirketlerinin sahipleriyle nasıl hazırlanmışsa o şekilde de şu an karşımıza gelmiş durumda. Tabii, biz burada, önemli ölçüde, madencilikte iş ve işçi güvenliği meselesini önemsemediğimizi ifade ettik. Şimdi, baktığımız zaman, Soma, Zonguldak, Şırnak, buralarda yaşanan maden kazalarını biz kaza değil “cinayet, iş cinayeti” olarak tanımlıyoruz ve Soma benzeri kitlesel cinayetlerin olduğu yerleri de “katliam” olarak nitelendiriyoruz. Çünkü bunlar öyle ifade edildiği gibi “fitrat” “kader” filan değildir, bunlar önlenabilir kazalardır. Yani önlenebilir olduğu için de kaza kapsamında değerlendirmek de mümkün değildir. Bunları biz doğrudan “iş cinayetleri” olarak değerlendiriyoruz. Bunlar zaten hani böyle “kaza” “kader” filan diye tanımlandığı için, şöyle Soma katliamını bir düşünersek, Soma katliamına sağlıkçılardan önce Diyanetin imamlarının gönderildiğini hatırlamamız gerekir. Çünkü meseleye buradan bakarsanız olaya da böyle yaklaşırsınız. Oysa, burada yaşanan bir katliamdı, bir cinayetti, benzeri katliamların ve cinayetlerin olmaması için de buralardaki tedbirlerin alınması gerekiyor. Dolayısıyla bu Maden Kanunu’nda da işçilerin güvenliğini sağlayacak düzenlemelerin yapılmasının öncelik olması gerekiyordu fakat burada bunu göremedik.

Tabii, diğer bir husus da, orman alanlarının ve tarım alanlarının tahrip edilmesine yönelik. Her ne kadar Komisyona katılan ilgili dernek yöneticileri bu alanların yüzdesinin düşük olduğunu ifade etmiş olsa bile, yaşanan orman tahribatının yüzdesi ne kadar düşük olursa olsun, netice itibarıyla ülkenin, bu ülkenin yurttaşlarının ortak değeridir ve ormanlar öyle sonradan ağaç dikerek oluşturulacak şeyler değil; ekosistem gereğince, sonradan, siz “1 ağaç kestim, yerine 5 tane diktim.” diyerek orman oluşturamazsınız. Onların, bir bütün olarak ekosistemin içerisinde kendiliğinden oluşan ormanların tahrip edilmemesi bu nedenle son derece önemlidir. Yine, su havzaları kirletiliyor, taş ocakları nedeniyle ormanlar büyük oranda tahrip ediliyor. Bir diğer şey de bu maden aramaları ve maden çıkarmaları nedeniyle inanç, ibadet mekânları tahrip ediliyor.

Şimdi, inanç, ibadet mekânı dediğimiz zaman, sadece dört duvar, tuğladan yapılmış yapıları algılamamamız gerekiyor çünkü bu ülkede yaşayan Alevi yurttaşların kutsal ağaçları, kutsal ormanı, kutsal dağları, kutsal suları vardır ve bunların oralarda inanç, ibadet ritüellerini yerine getirdiği mekânlar vardır. Divriği’deki Mursal gibi, Antalya Elmalı gibi, Kangal’daki Yılanlı Dağı gibi birçok mekân var. Bu mekânların üzerine de bu hassasiyetle yaklaşıp buradaki meselelere de oradan bakmak gerekiyor.

Rantçı yaklaşımın tarım alanlarını da önemli ölçüde yok ettiğini görmemiz gerekiyor. Sadece tarım alanlarındaki kayıplara baktığımızda, Tarım ve Orman Bakanlığının Türkiye’de Tarım Alanları Tablosu’na göre son dört yılda tarım alanlarında ciddi bir azalma söz konusudur. 2014 yılında 23 milyon 939 bin hektar olan tarım alanı 2015’te 5 bin hektarlık düşüşle 23 milyon 934 bin hektara, 2016’da ise 23 milyon 711 bin hektara gerilemiştir. 2017 yılında tarım alanları önceki yıla göre 336 bin hektar azalarak 23 milyon 375 bin hektara gerilemiştir. Böylesine bir gerilemeye yol açan başlıca nedenlerden bir tanesi, tarım alanlarının rant kısılcacında madencilğe açılmasıdır. Dolayısıyla, bu Maden Kanunu’nun bu yönüyle de ele alınıp buradaki talancı, rantçı yaklaşımdan vazgeçilmesi gerekiyor.

Teklif içerisindeki maddelerden örneğin 30 ve 37’nci maddelere de baktığımız zaman, sermayenin tek elde toplanmasını da hedefleyen bir durum söz konusu ve yine 4’üncü maddede “millî menfaatlere uygun olarak maden araması” gibi bir tanım konuluyor. Biz bunu Komisyonda da söyledik yani bu Mecliste yapılan kanunlar millî menfaatlere uygun olarak yapılmıyor mu? Yani sadece bu kelimeyi koyduğunuz zaman mı millî menfaatlere uygun yasa yapmış oluyoruz biz? Dolayısıyla buradaki koyma amacı nedir? Siz bunu buraya koyarak yarın öbür gün maden ocaklarının istemediğiniz rantiyeci insanların elinde olması durumunda el koymayı mı düşünüyorsunuz? Bu maddelerin birçok yönüyle bunu işaret ettiğini çok net bir şekilde görebiliyoruz.

Yine, nükleer santrallerdeki denetim özel hukuk tüzel kişilerine devrediliyor. Yani nükleer santrallerdeki tahribatların nasıl bir sonuca yol açtığını dünyanın örneklerinden bilmemiz gerekiyor, burada özel sektöre devredilecek bir durum söz konusu olamaz, “Bu güvenliğin daha da artırılarak yapılması gerekir.” diyeceğim ama biz zaten nükleer santrallerin olmaması gerektiğini söylüyoruz. Yani bizim buna bakış açımız çok nettir. Nükleer santraller artık dünyanın terk ettiği bir sistemdir ve dolayısıyla da kesinlikle nükleer santral projelerinden vazgeçilmesi gerekiyor.

Sayın milletvekilleri, gündemin bu maddesinde, bundan sonraki kısmında çeşitli siyasi konulardaki görüşlerimizi aktaracağım. Biliyorsunuz, bugün Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven’in açlık grevinin 91’inci günündeyiz. Kendisinin açlık grevi için Meclis Grubumuz dün gece sabaha kadar burada barış, adalet, demokrasi nöbeti tuttu. Ve biz, Leyla Güven arkadaşımızın talebinin yerine getirilmesi ve tecridin kaldırılması için Leyla Güven’in sesine ses olmaya devam edeceğiz.

Leyla Güven ne istiyor? Aslında Leyla Güven, Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin kendi yasalarını uygulamasını istiyor. Ayrıca özel bir hukuk, özel bir talepten ibaret değil kendisinininki ve cezaevlerindeki durum: Şu anda 285 tutuklu bu amaçla açlık grevinde ve bunun haricinde başka insanlar da örneğin Selçuk Kozağaçlı’yla birlikte 5 avukat arkadaşı da adalet talebi nedeniyle açlık grevindeler. Yine, Eren Erdem’in de yakın zamanda bu taleple açlık grevi içerisinde olduğunu biliyoruz.

Yine, Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel arkadaşlarımız, bu Parlamentonun üyesi arkadaşlarımız, bizim Alevi inancının ocakzade kadınları, yol erenleridir; kendilerini de buradan saygıyla, sevgiyle anıyorum. Kendileri, özellikle Gültan Kışanak Başkanımız, belediyciliği esnasında yedi gün yirmi dört saat, üç yüz altmış beş gün boyunca müfettişler belediyede yatıp kalktılar, hiçbir yolsuzluk, hırsızlık bulamadılar ve ondan sonra da siyasi birtakım nedenlerle görevinden alarak -bütün belediyelerimizde olduğu gibi- kendisini cezaevine koydular. Ve kayyumların atandığı yerlerde kayyumlar hırsızlıktan, yolsuzluktan dolayı görevden alındı, arkadaşlar yani atanmış birçok kayyum hırsızlıktan yolsuzluktan dolayı görevden alındı.

Şimdi, seçim atmosferindeyiz ve bu seçim atmosferinde görüyoruz ki birtakım önergeler, araştırma önermeleri filan “Acaba hangi parti, HDP’yle birlikte oy kullanacak?” üzerinden verilmeye başlamış. Yani HDP olmasa üretecek siyasetiniz, söyleyecek sözünüz, konuşacak lafınız yok neredeyse. Bekliyorsunuz ki HDP kiminle oy kullandı, hemen “tweet” atalım. Siyasetinizi bunun üzerine kurmuşsunuz ve HDP kime oy verecek, HDP’liler kime oy verecek, bunun hesabını yapıyorsunuz. Ve biz biliyoruz ki HDP kaybetmediği sürece siz kazanamayacaksınız. HDP bu ülkede bu duruşunu, bu onurlu siyasetini yaptığı sürece de siz kaybetmeye, HDP de kazanmaya devam edecektir.

Şimdi, herkes bir beka sorunu ortaya koyuyor ve HDP’yi de iktidarıyla, kimi muhalefetiyle, bu beka sorununun bir tarafı olarak gösteriyorlar. Evet, HDP, bir beka sorunudur ama nasıl bir bekanın sorunudur? Sizin saraycı, saltanatçı iktidarınız, sizin mevki, makam hevesiniz açısından bir beka sorunudur. Sizin “Ne istediler de vermedik.” dediklerinize karşı bir beka sorunudur. Sizin bu ülkeyi parsel parsel sattıklarınıza karşı bir beka sorunudur. Her türlü hırsızlığı, yolsuzluğu, talanı, yalanı, iftirayı, rantçılığı “Vatan, millet, Sakarya, bayrak.” edebiyatıyla üstünü örtenlerin oluşturduğu beka sorununun karşısında HDP vardır. O yüzden sizin için HDP, beka sorunudur. Bu anlamıyla, HDP, sizin bu rantçı, talancı ve sahte vatansever yüzünüze karşı beka sorunu olmaya devam edecektir.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz bir tane organize suç örgütü lideri var, ceza almış, hüküm giymiş bundan dolayı ve çıkıyor her seferinde halkı tehdit ediyor, muhalefeti tehdit ediyor ve toplumdaki gelen birtakım baskılar neticesinde kerhen savcılar göreve geçip hakkında soruşturma açıyorlar. Peki, sonra ne oluyor? Bir bakıyorsunuz o soruşturmanın hepsinden takipsizlik veriliyor, beraat ediyor beyefendi.

Şimdi, ama bakıyorsunuz, bu ülkede bir ergen bakan var, bu ülkede kendisini televizyoncu olarak gören televizyoncu bozuntuları var, onlar çıkıyorlar, bu ülkenin muhalefet liderlerine hakaret ediyorlar, her türlü küfrü ediyorlar ve bunlar hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor.

Bizim bir önceki dönemlerde grup başkan vekilimiz olan Ahmet Yıldırım, AKP Genel Başkanına padişah benzetmesi yaptı diye iki buçuk yıl ceza aldı ve milletvekilliği düşürüldü ama bir tarafta da atanmış bakanlar muhalefet liderlerine, sadece bir tanesine de değil, her türlü hakareti yapıyorlar ama haklarında hiçbir işlem yok, hatta normal eleştiri kapsamında değerlendiriliyor. Gelinek nokta ve getirdiğiniz yer buradır ve seçimlere de böyle hazırlanıyorsunuz. Selahattin Başkan –Sayın Demirtaş-boşuna demiyordu “Adil, özgür ortamda seçim yapalım, istiyorsanız her hafta yapalım. Hiç sorun yok.” Ama siz bu yöntemlerle bizi ve muhalefeti her gün terörize ederek, kriminalize ederek, bir yerlere yamamaya, yamatmaya çalışarak, “Efendim, şunun yanında, bunun yanında.” diyerek bir taraftan da işgal ettiğiniz, ele geçirdiğiniz havuz medyası, bütünüyle hepsi tek taraflı yayınlarla bu algıları oluşturarak aldığınız seçimler meşru bir seçim değildir, meşru bir sonuç da değildir, biz bunların hepsini biliyoruz ama bütün bunlara rağmen, bütün bu olanaksızlıklara rağmen de sizin siyasetinize mahkûm olmayacağız.

HDP’liler nerede kime oy vereceklerini çok iyi biliyorlar. HDP seçmeni, HDP’ye oy veren seçmen, Türkiye’nin en bilinçli, en politik seçmenidir. Bunu biz söylemiyoruz, bunu bu konuyla ilgili araştırma şirketleri söylüyorlar. Yaptıkları bilimsel çalışmaların sonucu olarak söylüyorlar ve biz şunu biliyoruz ki HDP’liler bu seçimde de nereye oy vereceklerini çok iyi biliyorlar ve kendi kimliklerini yok sayan, inancını, ibadetini yok sayan, kültürünü, dinini yok sayan, cemevlerini ibadethane olarak kabul etmeyen, Kürt’ün dilini, ana dilini yok sayan ve talancı, rantçı, yalancı, iftiracı siyasetlerle manipülasyon yapanlara oy vermeyecek. Parti ismine filan gerek yok. Herkes kendisini bu süzgeçten geçirsün, görsün. Kim ki bu tür tavır içerisindeyse HDP’lilerden oy alamaz; bu, çok nettir.

HDP ve HDP’liler, onurlu siyaset yapan ve davasına, mücadelesine sahip çıkan insanlardır. Her şekilde kendi siyasetimizi de kendi oyumuzu da kendimiz belirleyerek veriyoruz. Kiminle yan yana düştüğü bizim umurumuzda değil, onu siz düşünün.

Değerli arkadaşlar, iki konuya daha değinip konuşmamı tamamlayacağım. Biliyorsunuz, avcılık meselesi vardı. Özellikle Dersim’de ve geçen gün de Maraş’ta ilk defa görülen dağ keçilerini katlettiler. Avcılık bir spor değildir, avcılık bir katliamdır. Bunun, spor olmaktan çıkarılması ve yasaklanması gerekiyor.

Bakın, bizim inancımızda, Alevi inancında avcılar ceme alınmazlar, ibadete alınmazlar. Niye ibadete alınmazlar? Çünkü zevk için cana kıydıkları için ibadete almayız biz onları, düşünün sayarız. İbadetten, inançtan menederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Dolayısıyla bu avcılığı da artık kimsenin spor olarak görmemesi gerekir. Bu, bir katliamdır.

Şu an Hızır ayındayız, Hızır inancı içerisindeyiz. Önümüzdeki hafta Hızır oruçlarımızı da tutacağız. Hızır, cümlemizin yardımcısı olsun. Hızır, darda kalanların yanında yer alsın, yoldaşı olsun ve cümle mazlumların yar ve yardımcısı olsun.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, yerimden pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bugün Maden Kanunu ve enerji alanında bazı düzenlemeleri konuşuyoruz ve tümü üzerindeki müzakereleri dinliyoruz.

Hatibi dikkatle dinledim. Şunu özellikle ifade etmek isterim: Kıymet verip cevap verme gereği hissetmediğimiz bir konuşmadır. Bunun altını özellikle çizmek isterim. (HDP sıralarından gürültüler)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Cevap vermeniz için konuşulmadı ki zaten!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Zaten cevap veresin diye konuşmadım!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Saygılı ol!

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bu ne nezaketsizlik, bu ne haddini aşma!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İfade etmek istediğim şudur: “Hırsızlık, yolsuzluk, rantçı” gibi kavramların beka meselesiyle, vatan, millet, bayrak sevgisiyle örtülmeye çalışıldığı gibi iddialar ortaya atıldı. Milletimiz, hırsız da rantçıyı da bölücüyü de bölücüye destek olanı da gayet iyi tanıyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aynen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tanıyor, tanıyor, sen hiç merak etme!

TUMA ÇELİK (Mardin) – İyi biliyor, merak etme.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Seçimlerde onlar zaten gereken cevabı alacaklardır. Memleketi bölmek isteyenler, bu niyeti olanlar, onlara şakşakçılık yapanlar da gereken cevabı alacaklardır.

Kimse kimseyi kriminalize edemez değerli arkadaşlar. Herkes kendisini bir yerde konumlandırır. Kimse kimseyi de terörize edemez.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – O bir tek size ait. Onu bir tek siz yapıyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İnsan, grup ya da kurumsal yapılar kendi kendilerini terörize ederler. Herkes, yaptıklarıyla karşılaşır, yaptıklarıyla bir değerlendirmeye tabi tutulur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Barış Bey, söz istemiştiniz 60'a göre.

Buyurun.

27.- *Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, Sinop ili Gerze ilçesindeki balıkçı barınaklarında çıkan yangında meydana gelen hasarın giderileceği düşüncesiyle ilgililere teşekkür etmek istediğine ilişkin açıklaması*

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün Sinop Gerze ilçemizdeki balıkçı barınaklarımızda bir yangın çıktı, 16 tane balıkçı barınağımız kül oldu. Orada yaşayan vatandaşlarımız küçük balıkçılar ve geçimlerini, eve ekmeklerini, çocuklarının okumasını o balıkçı barınakları sayesinde sağlıyorlar. Biz de burada Sayın Valimizle görüştük, gerekli inceleme komisyonunu oluşturdu ve hasar tespiti yapılıyor şu anda. Gerekli yerlerin, ilgili bakanlığımızın, bu konuda, Sinop Gerze ilçemize, balıkçılıkla geçinen bu vatandaşlarımıza şimdiden yardım edeceğini, bu yaraların beraber sarılacağını düşünüyorum. Şimdiden teşekkür ediyorum. Tek tesellimiz, can kaybının olmaması.

Burada yaşanan olaydan dolayı üzüntülerimi tekrar belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *İstanbul Milletvekili Nevzat Şatiroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)*

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde gruplar adına son söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Kazım Arslan’a aittir.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

CHP GRUBU ADINA KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tarihimizin en derin üretim ve dış borç krizinin yaşandığı bir dönemde maliyet ve cezaları artıran bir teklifle karşı karşıya bulunuyoruz. Bu önemli düzenlemeden sektör temsilcileri son anda haberdar olmuş, onların görüşleri filan dikkate alınmadan Komisyondan geçmiştir. Bu teklif, enerji alanında, maden, petrol, LPG başta olmak üzere, girdi maliyetlerini azaltmayacak ve sektörün asıl taleplerini karşılamayacak bir düzenleme olacaktır. Kanun teklifi, Komisyonumuzda sektörel talepler yeterince alınmadan, son derece hatalı hesaplamalarla Komisyonumuza getirilmiş ve Meclise de öyle gelmiştir. Böylesine önemli alanları etkileyen bir teklifin etki değerlendirme analizi yapılmamıştır. Bu nedenle, sorunları çözen değil yeni sorunlar yaratan bir düzenleme olacaktır. Teklifin sektöre, tüketiciye, üreticilere, dağıtıcılara maliyetinin, kazanç ve kayıplarının açıkça rakamlara dökülmesi gerekirken, bu hesaplamalar Komisyonumuza sunulmadan, aceleci bir şekilde Komisyonumuzdan geçirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bugün Genel Kurulda görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle ilgili olarak, dört yıl önce hazırlanan Soma Komisyonu raporundan da, CHP olarak yayımladığımız Haziran 2018'deki seçim bildiremizden de -madencilige aynı doğrultuda baktığımız düzenlemeden de- bizim eleştirilerimizden de hiç faydalanılmamıştır. Bu konularda bir çözümün getirilmediğini görüyoruz. Bazı konular teklife konulmuşsa da birçok sorunun çözümüne çare olmadığını da söylemek istiyoruz.

İki kitap hâlinde hazırlanan rapordan gerçekten hiç esinlenilmediğini de belirtmek istiyorum. Özellikle maddeler hâlinde, belirtilen bu Soma Komisyonu raporunun bazı ana başlıklarını da sizlere arz etmek istiyorum:

“Kamunun işlettiği madenlerde redevans uygulaması kaldırılmalıdır.” denilmiştir ama burada özellikle, yine redevansı öne çıkaran ve özellikle madencilik sektörünü gerçekten zora sokacak yeni düzenlemelerin ortaya konulduğunu görmekteyiz.

Yine, raporda “Madencilikte maden rezervlerinin yok yere heba edilmemesi için sahalar irili ufaklı parçalara ayrılmamalı. Sahadaki rezervi en iyi biçimde çıkarmak ve işlemek için havza madenciliği uygulanmalıdır.” denildiği hâlde yine bu düzenlemede hiç dikkate alınmadığını görmekteyiz. Oysa bu teklif, açıkça havza madenciliğinden uzaklaşmakta, madenciliğin kilit terimi olan “üretimin zorlanması”na yenik düşmekte, maden sahalarını daha fazla parçalayıp ruhsatları bölmenin altyapısını hazırlamaktadır. Oysa Soma Araştırma Komisyonu raporunda madencilikte havza madenciliğine geçilmeyişin kazaların bir nedeni olduğu belirtilmişse de düzenlemede buna yine yer verilmemiştir.

Yine Soma Komisyonu raporunda ulusal madencilik politikasının oluşturulması, eksiklik ve yanlışlıkların tespiti, iş cinayetlerinin önüne geçilmesi amacıyla tüm sektör bileşenlerinin, odaların, üniversitelerin, sendikaların ve işçilerin de katıldığı madencilik zirvesinin yapılması önerilmiş; bu konuda herhangi bir zirve yapılmadan da bu taslak, bu teklif önümüze getirilmiştir.

Yine, raporda madende taşeron sistemine derhâl son verilmesi belirtildiği hâlde, taşeronlaşmanın madencilik sektöründe giderek arttığını ve teşvik edildiğini görmekteyiz.

Yine, “Genel havza planlamaları en başından yeniden yapılmalı.” denildiği hâlde, “Kamuya en yüksek yararı sağlayacak şekilde gerek iş güvenliği gerekse mühendislik ve teknoloji bakımından en yüksek standartlarda projelendirilmeli ve madencilik bu çerçevede yapılmalıdır.” denildiği hâlde yine bundan da faydalanılmamıştır.

Yine, ilkel koşullarda çalışan çok sayıda madenin faaliyette olduğu bilinen bir gerçek olduğu hâlde bunlarla ilgili ne tür tedbirler alınacağı noktasına da düzenlemede yer verilmediğini görmekteyiz.

“Yalnızca bölgede değil, yurt genelinde ruhsatsız çalışan madenler ivedilikle, öncelikle tespit edilmeli.” noktasında bir çalışmanın olmadığını ve bunların koşulsuz olarak mutlaka önlenmesi ve derhâl kapatılması noktasında da bir çalışmanın olmadığını görmekteyiz.

“Çalışma yaşamını iş sağlığı ve güvenliği açısından düzenlemek ve denetlemek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip, işçi, işveren, devlet ve meslek odaları temsilcilerinden oluşan bağımsız bir ulusal iş sağlığı ve güvenliği kurumu kurulmalıdır.” diye belirtilmiş. Bu noktada herhangi bir düzenlemenin olmadığını görmekteyiz.

Yine “Madencilikte denetim zafiyetinin önüne geçilmelidir.” deniliyor ama denetimle ilgili, bu konularda cezalardan başka bir yaptırımın gelmediğini de görmekteyiz.

Ayrıca, yine, okul sıralarında, ortaöğretim ve üniversitelerde iş kazalarına yönelik iş güvenliği derslerinin mutlaka okutulması ve müfredata konulması ve gençlerimizin ve çocuklarımızın bu alanda bilinçlendirilmesi noktasında bir ibare olduğu hâlde, bu noktada da bir düzenleme yoktur.

Sektörün özelliği de dikkate alınarak yepyeni bir maden iş kanunu çıkartılmasına işaret edilmiştir. Madencilik sektörüne yönelik ihtisas mahkemelerinin kurulması ve bunun için de hukukçulardan oluşan temsilcilerle ve yine sektör temsilcileriyle geniş çapta bir düzenlemenin yapılması ve bu alanda oluşan iş kazalarının önlenmesine yönelik olarak ihtisas mahkemelerinin mutlaka görevlendirilmesi noktasında bir çalışmanın da yapılması gerekmektedir.

Madenlerdeki tüm çalışma alanlarında çalışma ve üretim koşullarının kamerayla görüntülenmesi yapılmalı, izlenmeli, altyapısı buna göre hazırlanmalıdır. Bununla, maden işletmelerinde neler oluyor, ne bitiyor, yakinen takip edilmelidir.

Tehlike anında çalışanlar için kaçış yollarını belirlemek amacıyla her maden işletmesinde kaçış planlarının hazır olması gerekmektedir. Bu bilgiler çalışan işçilere uygulanarak aktarılmalı ve bu konuda bilinçlendirilmelidir.

Yine, yanıklı kazazedelerin sevk edilebileceği ve içinde işlevine uygun olarak yanık tedavi merkezlerinin bulunduğu hastanelerin yapılmasının zorunlu olduğu belirtilmiş, bu tedavilerin özellik arz etmesi sebebiyle buna ihtiyaç duyulduğu arz edilmiş, bu konuda da düzenlemeye bir madde, bir ilave getirilmemiştir.

AFAD’ın madencilik alanında meydana gelen iş kazalarında yetersizliği göz önünde bulundurulduğunda, bu alanda AFAD’a ya da başka bir kuruma bağlı müstakil bir maden arama kurtarma biriminin derhâl oluşturulması noktasında bir çalışma da bu düzenlemede yoktur.

“Kapalı maden ocaklarında çalışanların en az otuz gün geçirebilecekleri yaşam odaları kurulması zorunlu olmalıdır.” deniliyor. Bu konuya da bu düzenlemede herhangi bir yer verilmemiştir. Bu da bana göre bir eksiklik.

Yaşamını iş kazasında kaybedenlerin mirasçılarına bedelsiz sosyal konut verilmesi ve bu alanda zarar görenlerin zararlarının tazmin edilmesi noktasında birçok söz verilmesine rağmen, bu konuda da yine madenden zarar görmüş olan ailelerin bu ihtiyaçlarının da hâlâ giderilmediğini görmekteyiz. Bu yasada bu konuda da bir düzenleme yoktur.

Biz bu teklifin öncelikle geri çekilmesi ve yeniden, geniş anlamda bir düzenleme yapılması noktasında çok ısrarcı olduk ama bu talebimiz kabul edilmedi. Yine de bu talebimizi burada yineliyoruz. Bu teklifin geri çekilerek daha geniş anlamda, detaylı, teferuatlı, gerçekten madencilikte oluşan sorunların cevabını verebilecek çözüm noktaları ortaya konularak bir düzenleme yapılmasının ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyoruz.

Özellikle maliyetleri artıran, cezai hükümleri çoğaltan, sektörde var olmak isteyenleri yatırımdan soğutabilecek, madenleri ve petrol rafinerilerini yok yere kapatabilecek bir düzenlemeyle karşı karşıya kaldığımızı da belirtmek istiyorum.

Bugün, madencilerimiz zor durumda olduğu gibi, özellikle Denizli ilimizde mermer üretimi yapan mermer üreticilerimizin de zor günler geçirdiğini belirtmek isterim. Yine, Bilecik’te, Burdur’da ve Afyon’da üretim yapan mermercilerin sorunlarına da eğilmenin, üretimin devam edebilmesi ve bu işletmelerin yaşayabilmesi için yeni teşviklerin verilmesi gerektiğini de belirtmek istiyorum.

Bu, plansız, öngörüsüz, hukuken sorunla dolu, maliyeti yüksek olan teklif, zaten krizle boğuşan maden işletmecisini, Anadolu’daki petrol işletmecisini, LPG sektörünü derinden etkileyecektir. Bu alanda faaliyet gösteren işletmelerin sorunlarını azaltmak yerine çoğaltmaktadır. Teklif sahibi 6 milletvekilimize bu teklifin mali, finansal yönünü sorduğumuzda, rakam istediğimizde yüzeysel bir çalışmanın ürünü olduğu açıklıkla ortaya çıkmıştır, bize de cevabı verilememiştir. Neye göre bu hesaplamayı yaptığınızı sorduğumuzda cevap alamadığımızı söylemek istiyorum. Demek ki madencilikteki sorunları çözmek yerine artırmaya yönelik bir düzenleme olduğunu tekrar belirtmek istiyorum.

Yer altı kaynaklarımızın değerlendirilmesi ve ekonomimize kazandırılması yönünde bir teklif olmadığını da belirtmek isterim çünkü burada, madencilığı teşvik etmenin ötesinde, madencilığı yok etmeye yönelik bir düzenleme olduğunu söylemek istiyorum.

Ayrıca, sektör temsilcileri, Komisyonadaki görüşmeler sırasında, mali hesabı belirsiz olan kritik maddelerin geri çekilmesini, bunların olgunlaştırılmasını istediler ama maalesef, bu da geri çekilmemiş ve aynı şekilde Meclisimizin Genel Kuruluna gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu teklif Komisyonada birtakım değişiklikler geçirmiş olsa bile, bu değişiklikler aslında işin özüne çok uygun olan değişiklikler değil ve genel anlamda, bir düzenleme, bir iyileştirme yapamamıştır, getirememiştir. Görüştüğümüz bu düzenlemenin, mevcut işletmeleri kapatmaya ya da minimum kârla iş yapmaya mecbur bırakacağı bir gerçektir. Madencilikte büyüme olmayacaktır, istihdam artmayacaktır, ekonomimiz de bu konuda zarar görecektir. Bunu da bilmenizi isterim. Devletin iş yapmanın önünü açması gerekirken bu yasa teklifi üretim iştahını kesecektir, heyecanı kıracaktır, bazı işletmelerin de kapanmasına neden olacaktır. Bu yasa teklifi, üretenin, istihdam yaratanın, enerjide bağımlılığı kırmak isteyenlerin önüne duvar örmektedir; bu alanda yatırım yapacakların hevesini de kırarak, yok edecek ve yatırım da duracaktır. Bu teklif, daha nitelikli madencilik için kanun yapmak varken daha çok para cezasına, daha çok faaliyet durdurma cezasına mahkûm bırakmaktadır. Çalışma şartlarını ve ortamını düzenlemeden yapılan bu düzenlemelerdeki cezalar sonuç vermeyecektir.

Sorunu, madenciligimizi topyekûn bilimsel bir anlayışla ele almakla çözüme kavuşturabileceğimizi düşünüyorum. Dünyada madencilik nasıl yapılıyor, verim nasıl artırılıyor, burada madenler nasıl ekonomiye kazandırılıyor, bu alanda iyi bir çalışmanın yapılmasına ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyorum. Sorunu, ayrıntılı yönetmelikler düzenleyerek değil, ayrı bir maden iş kanunu çıkararak yani yeni bir maden bakanlığı kurarak, siyasi kayırmacılığa son vererek, dünya ölçeğinde bir madencilik anlayışını getirerek çözebileceğimizi belirtmek istiyorum. Yer altı kaynaklarımızı iyi bir şekilde değerlendirmek istiyorsak sektör temsilcileri ve maden mühendisleri odalarıyla geniş kapsamlı bir araştırma yapmak ve ona göre madenciligimize yön vermek gerektiğini söylemek istiyorum. Sorunu, maden sahalarını daha fazla parçalayarak ve redevansa havale ederek değil, havza madencilğini teşvik ederek çözebileceğimizi düşünüyorum. Ayrıca, bu teklif tamamen bunun tersinden hareket etmektedir.

Sayıştayın, son Türkiye Taşkömürü Kurumu denetim raporu da göstermiştir ki maden sahalarında redevans artışı kaçak usulde madencilği büyütmede, işçi sağlığını ve güvenliğini daha riskli hâle getirmektedir. Bu nedenle, sık sık maden kazaları olmakta, birçok işçimiz kurban edilmekte, ölümler giderek çoğalmaktadır. Sorun, sadece mühendisi cezalandırmakla, işletmeciyi ağır cezaya boğmakla çözülmeyecektir. Geniş kapsamlı bir düzenlemeye, sorunları çözmeye yönelik bir teklife de ihtiyaç olduğunu belirtmek istiyorum. Bunun üzerinde çalışma yapmak için, kanunun tümü geri çekilmek suretiyle, köklü ve kalıcı, üretime dönük ve üretimi artıran, yatırımı artıran yeni bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu söylemek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bu teklif, madencilikte birikmiş temel sorunlarımızı çözmeye değil, maden denetimlerinde maden mühendislerini baştan günah keçisi ilan etmeye yöneliktir. Alt komisyondaki kısmi iyileştirmeler gerçekten yeterli değildir. Madencilğe daha topyekûn yaklaşmak gerektiğini belirtmek istiyorum.

Teklifte, kriz şartlarında maden işletmelerinin ödeyeceği cezaların insafsızca katlandığını görmekteyiz. Teklif sanki madencilğin gerçeklerine ve sorunlarına gözünü kapatmış, soyut bazı tespitlerle bir hazırlığın yapıldığını göstermektedir. Ruhsat alanlarındaki muhtemel rezervlerin çok kısıtlı zaman içinde görünür rezerve dönüştürülmesi şartı teknik ve mali yönden imkânsızdır. Sektördeki aktörleri iş yapmaktan, yatırımdan soğutacağımı söylemek istiyorum. İştah kabartan bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu, yeni yatırımlara ve yer altı kaynaklarımızı değerlendirmeye, ekonomiye kazandırmaya yönelik bir düzenlemeye, teşvike ihtiyaç olduğunu da söylemek istiyorum.

Bu teklif, hesapsız, plansız, öngörüsüz bir madencilğin, daha pahalı petrol arama ve işletme anlayışının önünü açmaya dayalıdır. Bu anlayışın hiçbirimize faydası olmayacağı gerçektir. Hele hele millete faydası olmayan bu teklifin, bu düzenlemenin devlete de faydası olmayacağı bir gerçektir. TÜPRAŞ'ın ve petrol sektöründeki diğer firmaların da ortaya koyduğu üzere, daha maliyetli petrol teslimatı konusundaki açık uyarılar gösteriyor ki bu teklif yerli petrole ve petrol ürünlerine daha çok zarar verecektir; maliyetleri katlayacaktır, hatalı bir hesaplamayla piyasayı olumsuz etkileyecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifin 4'üncü maddesiyle madencilğe millî menfaat üzerinden yaklaştığını iddia edenlerin, aynı teklifin 31'inci maddesiyle Batman Petrol Rafinerisini kapatabilecek bir hesaplama hatasının içine girdiklerini de söylemek isterim. Eğer böyle bir tehlike yoksa, teklif sahiplerinin getirdikleri teklifin her bir maddesinin mali etki analizini yaparak önümüze koymaları gerekmektedir, bu da maalesef yoktur.

Teklif sahipleri “millî menfaat” diyedursun, aynı maddede yerli ham petrolün hem rafineri alım fiyatını yükseltip hem de rafineri ile üretici arasında eşit paylaştırılan boru hattı taşıma maliyetinin tamamını bu kriz şartlarında rafineriye yüklemektedir. Bunun yıllık ek maliyeti 43 milyon doları bulacaktır. Bu teklif, petrolde, sektör oyuncularını arasında, dere geçerken at değiştirmekle eş değerdir; bize faydası olmayacaktır, ülkeye de zararı olacaktır.

Yatırımın kaçtığı, ertelendiği yerlerde bankalar tarafından elde edilen faiz kazancı artacak, böylece en yüksek kurumlar vergisi ödeyenler, sanayi ve enerji kuruluşları değil, bugünkü gibi yine bankalar olacaktır.

Değerli milletvekilleri, yine, teklifin 8'inci maddesiyle, maden faaliyeti ile bir köprü, yol, baraj ya da yandaş bir şirketin özel yatırımı aynı arazide çakışırsa bu maden faaliyetinden vazgeçilmesi ya da tam tersine, madenler için şahısların yatırımlarının ertelenmesi için Bakanlığa yetki devredilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

KAZIM ARSLAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teklif, MTA'nın şirket kurması, piyasaya açılması hususunda ek düzenlemeye gitmek isterken biz de sormak isteriz: Peki, Türkiye'deki madenleri kim araştıracaktır, kim bulacaktır, kim ekonomiye kazandıracaktır? Bu sorunun cevabı da maalesef bu düzenlemenin içinde yoktur. MTA'nın gerçek anlamda, ülkenin madencilğe ilişkin sorunlarını çözmesinin ve ülke içi sorunları, madencilikle ilgili problemleri çözdükten sonra yurt dışıyla ilgili çalışmalar yapmasının daha doğru olacağını belirtmek istiyorum.

Sözlerimi bitiriyorum. Hepinize çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Teklifin tümü üzerinde şahıslar adına ilk söz Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin Tarhan'a aittir.

Buyurun Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu Teklifi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de madencilik sektörü, orta ve büyük ölçekli kamu kuruluşlarından ve onların çevresinde küçük ölçekli özel sektör kuruluşlarından oluşan bir yapıya sahipti. Ancak, yakın zamana kadar devam eden bu yapı özellikle AKP iktidarıyla değişime uğramıştır. Başta Eti Maden İşletmelerine bağlı ortaklıkların özelleştirilmesi, Türkiye Kömür İşletmelerine bağlı şirketlerin özelleştirilmek üzere Elektrik Üretim Anonim Şirketine devredilmesi sonucunda sistem tamamen değişmiştir. Türkiye, sanayisinin gerek duyduğu, yurt içi kaynaklardan yeterli kadar üretilmeyen madenleri ithal etmek zorunda kalmaktadır. Kendi öz kaynağı olan madeni çıkarıp işletmeyen devletler ne yazık ki geri kalacaklardır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin acilen enerji ve maden sahaları yapılanmasını gözden geçirmesi gerekmektedir. Son verilere göre, ülkemizin enerjide dışa bağımlılığı yüzde 73'tür. Bununla birlikte Türkiye, enerji ham maddesinde büyük oranda yurt dışı firmalara bağımlı durumdadır.

Bugün tartıştığımız Maden Kanunu yetersizdir. Enerji alanında birçok temel hususun çağın gereklerine göre yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Enerji politikaları tüm dünyada gelecek yüzyılın en önemli yatırımları hâline gelmişken ülkemizde ne yazık ki maden sahaları -iktidara yakın olduğu için- ruhsatsız çalışmaya devam ediyor. Madenlerde çöküntü yaşanırsa iktidarın ilk işi televizyonlara yayın yasağı koymak oluyor.

Bugün ülkemizde asgari ücretli maden emekçisi otuz altı saat çalışmak zorunda kalıyorsa sorumlusu on altı yıllık AKP iktidarlarıdır. Maalesef “Kazayı nasıl önleriz, madenleri daha verimli nasıl çalıştırırız, dışa bağımlı maden politikasından nasıl vazgeçeriz”i düşünmeyen bir iktidar anlayışı var. Tüm bu çağın gerisindeki madencilik anlayışı, hafızalarımıza yer eden talihsiz olaylar, iktidarımızın maden sahalarında doğru ve kararlı uygulamalar yapmaması, yandaşlara göre yasaları esnetmesi sebebiyle gerçekleşmektedir.

Değerli milletvekilleri, defalarca dile getirdik, kanun yaparken kaliteli, çözüm üretecek, güdübirlik değil uzun soluklu, sağlam temeller üzerine kurulmuş yasalar yapmak gerekmektedir. Eğer Maden Kanunu yapılacaksa öncelikle maden emekçisini koruyacak odaların, sendikaların, sektör bileşenlerinin görüşleri alınarak yapılması gerekirdi. Ne yazık ki yıllardır devam eden “Ben yaptım oldu.” anlayışı bu kanun teklifinde de karşımıza çıktı. Ekonomik krizin her geçen gün etkisini gösterdiği bu dönemde hazırlanan kanun teklifi, hiç kimseye danışılmadan, sektörün görüşleri alınmadan, ceza kanununa dönüştürülmüş bir metin olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeni sistemde artık kanun tasarıları bakanlıklar eliyle değil doğrudan milletvekilleri eliyle teklif olarak hazırlanacak ve görüşülecek. “Bu durum vatandaşın ihtiyaçlarına daha net çözümler üretecek.” deniyordu ancak bu durumu ne yazık ki görmüyoruz. Sahanın sorunları bürokrasinin işleyişine teslim ediliyor, sektörün değil bürokratların talepleri dinleniyor.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin birçok maddesi kabul edilebilir değil. Özellikle 10’uncu maddede düzenlenen teknik eleman ve daimî nezaretçiye verilecek para cezasının Komisyon aşamasında 5 bin TL’den bin TL’ye indirilmiş olması doğru bir karar olmakla birlikte, bu unvanla çalışan emekçilere mutlaka iş güvencesi de verilmelidir. Komisyon Başkanı olarak görüşmeler sırasında iş güvencesi için Genel Kurulda düzenleme yapılacağına dair söz vermişsiniz Sayın Başkan, şimdi gereğini yapmanızı bekliyoruz.

Yine, kanun teklifinin 18’inci maddesi maden sahalarını ihale edilmeksizin devlet kuruluşlarına Bakanlık onayıyla verebilmeyi düzenlemektedir. İhale edilmeden sahaların Bakanlık onayıyla verilebilmesi talanın önünü açabileceği gibi, Varlık Fonu devreye sokularak tamamen usulsüz durumlar da ortaya çıkarabilir. Böyle bir düzenleme bir yandan Anayasa’nın “Çalışma ve sözleşme hürriyeti” başlıklı 48’inci maddesine, öte yandan planlama ilkelerini düzenleyen 160’ıncı maddesine aykırıdır. Kanun teklifinin maddeleriyle ortaya çıkan devlet hakkındaki artışın, ruhsat harçları ve cezaların, idari yaptırımların madencilik sektörüne nefes aldırılmayacağı kesindir. Sektörü ayağa kaldırıp çağ atlatacak düzenlemelere ihtiyaç vardır.

Teklifin 45’inci maddesi doğaya ve çevreye zarar verecektir. Ömrünü tamamlamış santrallerin iki sene daha bulunduğu şehrin havasını, doğasını, çevresini, çocuklarını zehirlemesine izin vermek Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, son olarak, sürekli yerli ve millî söylemlerine sığınanlar için bir konuyu hatırlatmak istiyorum. Türkiye’de yaklaşık 6 bin maden sahasında üretim yapılıyor. Bu sahaları işletenlerin büyük bir kısmı yerli sermaye, küçük ve orta ölçekli işletmeler. Peki, Türkiye’deki maden sahalarının hangilerinin yabancılara ait olduğunu biliyor musunuz? Altın ve değerli metal çıkarımı yapan maden ocakları. Yani millî sermaye kömürün karasıyla uğraşırken yabancı sermaye altının ışıltısıyla uğraşiyor. Madenlerin yabancılara satılması kimin zamanında gerçekleşti? Millî kaynaklarımızı, zenginliklerimizi yabancılara kim teslim etti? Bu sorunun cevabını hepimiz çok iyi biliyoruz. Canını tehlikeye atan maden emekçisini değil, cebi tehlikeye giren maden işletmecisini kolladığımız sürece Türkiye madenciliği gelişmeyecektir. Bir avuç kömür için bir ömür verenleri sömürü düzenine mahkûm edenler maden emekçisinin yüzündeki karanın sorumlusudur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde şahıslar adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Şatıroğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Şatıroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hazırladığımız bu kanunla, başta madencilik olmak üzere, elektrik, petrol, LPG piyasalarını yakından ilgilendiren düzenlemeler yapılmış, enerji verimliliği, nükleer kanunla ilgili uygulamalar ve ölçü ayarların ilgili kanunlarında yapılan düzenlenmelerle belirsizlikler ortadan kaldırılmaya çalışılmış, EPDK'nin teşkilat yapısında yapılan düzenlemeyle de kurumun denetim fonksiyonunu daha etkin yürütmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerek maden gerek enerji sektöründe çağ atlattığımız on yedi yılı geride bırakmış bulunmaktayız, gururla ve iftiharla. 2002 yılında 680 milyon dolar olan maden ihracatımız AK PARTİ dönemindeki başarılı politikalar sonucu 4,6 milyar dolara yükseltilmiştir. Bu kanun teklifiyle maden sektörünün ekonomimizdeki payının daha da artırılması, sektörün sorunlarına çözümler getirilmesi ve daha sürdürülebilir bir madencilik politikasının sağlanması amaçlanmıştır.

Bilindiği üzere, ülkemiz maden rezervleri bakımından dünyanın sayılı ülkelerinden biridir; dünyada bilinen 90 çeşit madenden 77 adedi ülkemizde bulunmaktadır. 1985 yılında yürürlüğe giren Maden Kanunu'yla madenlerin aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesiyle ilgili esas usuller düzenlenmektedir. Ancak gelişen şartlar ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar sebebiyle kanunda değişiklikler yapılması zarureti doğmuş ve bu nedenle bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Bu kanun teklifiyle, MTA'nın yurt dışında faaliyet göstermek üzere kuracağı şirketlerin arama ve araştırma faaliyetleri dışında işletme faaliyetlerinde de bulunması imkânı sağlanacaktır. Petrol Kanunu'nda yer alan “millî menfaatlere uygun” ifadesi Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ile Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün birleşmesi doğrultusunda, uyum sağlanması için Maden Kanunu'na eklenmiştir.

Uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar kapsamında, “görünür rezerv geliştirme hakkı” kavramı geliştirilmiş ve bunun hisselerle bölünemeyeceği ve bu hakkın Bakanlık onayıyla devredilebileceği düzenlenmiştir. Ayrıca, madencilik yapacak şirketlerin statüsünde madencilik yapabileceği yazılı olma şartı kaldırılarak Maden Kanunu, Ticaret Kanunu'yla uyumlu hâle getirilmiştir.

İşletme izinlerinin tapu kayıtlarına işlenmesi sağlanarak, diğer yatırımlar planlanırken bölgede maden işletmesi olup olmadığının tespiti kolaylaştırılmış, böylece rezerv kaybının önlenmesi amaçlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine Maden Kanunu kapsamında yatırım çakışması durumları için oluşturulan kurul kaldırılarak daha hızlı hareket edilebilmesi amacıyla kurulun yetkileri Enerji Bakanlığına devredilmiştir. Yetkilendirilmiş tüzel kişilerin ve teknik elemanların yaptıkları beyanlara sorumluluk getirilerek gerçek dışı ve yanıltıcı beyanların önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Mahallinde yapılacak tetkik ve incelemeler esnasında denetimin engellenmesi hâlinde mahallinde tetkik ve inceleme yapıncaya kadar üretim faaliyetleri durdurma müeyyidesi getirilmiştir. Kaçak üretim ve izinsiz sevkiyata ilişkin madde yeniden düzenlenmiş ve bu hususta cezayı uygulayacak idarelere açıklık getirilmiştir.

Yurt içinde çıkarılan IV. Grup (c) bendi madenlerden altın, gümüş ve platin hariç diğer madenlerin yurt içinde entegre tesislerde metal hâle getirilmesi durumunda devlet hakkının yüzde 75'i alınmayarak madencilik sektörü uç ürün üretimine yönelik teşvik edilmiştir. Buluculuk talepleri için Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu koduna göre teknik standartlar getirilmiş, görünür rezerv hakkı geliştirme hakkının maden siciline şerh edilme hakkı elde edilmiştir. Maden sahalarının tamamında maden rezervlerinin tespit edilmesi amacıyla işletme izinli ruhsatların birleştirilebileceği düzenlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, madencilik faaliyetlerinin yapılması mümkün olmayan küçük alanların madencilik faaliyetlerine engel teşkil etmemesi için ruhsattan taksir edilmesi ile ayrı ayrı üretilmesi imkânı olmayan farklı gruptaki madenlerle ilgili uygulamalarda yeknesaklık sağlanması amaçlanmıştır. Ara ve uç ürün üretmek ve tesis kurmak şartıyla maden sahalarının Bakan onayıyla ihale edilmeksizin ihtisaslaşmış devlet kuruluşlarına -ki bu kuruluşlar madencilik faaliyeti yapan kuruluşlarımızdır- verilmesi ve bu sayede ara ve uç ürün ithalatının azaltılması amaçlanmıştır. Kanun maddesi değişikliği teklifiyle yerli ham petrolün gerçek fiyatlandırılması sağlanmış olacak, ayrıca, mevcut ve yeni arayıcı şirketler için de teşvik ve güven ortamı sağlanmış olacaktır.

Enerji piyasalarımızın adil, şeffaf ve rekabetçi yapısının korunmasına büyük önem veriyoruz. Piyasalarımız için daha fazla yatırım, daha fazla yatırımcı ve daha fazla istihdam istiyoruz. Bu açıdan, hazırlanan bu kanun değişikliğinin sektörümüzün yapısına ve işleyişine büyük katkılar sunacağına inanıyoruz. Hiç şüphesiz piyasalarımızın, özellikle de akaryakıt piyasalarımızın sağlıklı işleyişi, şeffaf ve adil yapısının muhafaza edilmesi de sektörümüz için hayati önem taşımaktadır. Piyasa yapısını bozucu faaliyetlere izin vermemek adına yapılan düzenlemeyle 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 3'ünü maddesinde yer alan lisansların tabi olacağı usul ve esaslar yeniden düzenlenerek piyasayı bozucu etkisi olan şirketlerin sistemden ayıklanması amaçlanmıştır.

Ayrıca bu düzenlemeyle kaçak akaryakıt ticareti yapılması, ÖTV ve KDV usulsüzlükleri yaparak oluşturulan vergi kaybının önlenmesi amaçlanmıştır. Akaryakıt kaçakçılığı kapsamına giren ve niteliği itibarıyla düzeltme imkânı bulunmayan fiiller yönünden doğrudan soruşturma açma ve gerektiğinde cezai işlem uygulama usulü belirlenmiş, kaçakçılıkla ilgisi olmayan ve niteliği itibarıyla düzeltme imkânı bulunan mevzuat ihalleri için ise soruşturma açma veya idari para cezası uygulanmadan önce ihtar müessesesi getirilmiştir. Yani akaryakıt kaçakçılığıyla sektörümüzü âdeta dinamitleyen eylemlere asla taviz verilmeyecek, denetimler hız kesmeden sürdürülecek ve gerekli cezai işlemler uygulanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin bildiği üzere, çok zengin hidrokarbon kaynaklara sahip ülke değiliz ama su gibi, rüzgâr gibi, güneş gibi yenilenebilir kaynaklar bakımından zengin bir ülkeyiz. Bu noktada 2002 yılından bugüne kadar yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızın ekonomiye kazandırılması konusunda çok büyük gelişmelere imza attık. Şöyle ki: 2002 yılı 2018 yılı mukayesesine baktığımızda baraj hidroelektrik santrallerimizi 11.469 megavattan 20 bin megavata, nehir tipi hidroelektrik santrallerimizi 770 megavattan 7.700 megavata, rüzgâr kurulu gücümüzü 19 megavattan 7 bin megavata, güneş kurulu gücümüzü hiç yokken, sıfırdan 5 bin megavata ve jeotermal kurulu gücümüzü de 18 megavattan 1.283 megavata yükseltmiş bulunmaktayız.

Yine 2002-2018 yılları arasında toplam elektrik kurulu gücümüzü 31.800 megavattan 88 bin megavata yükseltmenin gururunu yaşıyoruz.

EPDK'nin görev alanında doğal gaz, elektrik, petrol ve LPG piyasalarında izleme, inceleme ve analiz etmek amacıyla yapılan yazılımlar, talep edilen bilgi ve datalar gün geçtikçe daha fazla artmakta ve bu işe özel detay işlemler artmaktadır. Bu maksatla EPDK bünyesinde Bilgi İşlem Daire Başkanlığı kurulması sağlanmış olacaktır.

3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarını yapmak için bakanlık tarafından yetkilendirilen servislerin, yetki kapsamındaki hizmetlerde ilgili kanun ve yönetmeliklere aykırı faaliyette bulunmasının yasaklanması öngörülmektedir.

Yine bu düzenlemeyle nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin çerçevesinin çizildiği 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede de bazı değişiklikler yapıyoruz. Bu meyanda, nükleer enerji ve radyasyon güvenliği alanlarında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşların uyması gereken kuralları daha net bir şekilde belirliyor, birinci önceliğimiz olan çalışanların, halkın ve çevrenin korunması amacıyla konulan kuralları ihlal edenlere uygulanacak olan yaptırımları düzenleme altına alıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken bu kanunun hazırlanmasında emeği geçen imza sahibi milletvekillerimize, Enerji Bakanlığı bürokratlarımıza, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonumuzun Kıymetli Başkan ve üyelerine, sektörün çok değerli temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Kanun teklifimizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, teklifin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız. Bu sürenin on dakikası sorulara, on dakikası cevaplara ayrılacaktır.

Sayın Oral? Yok.

Sayın Çelik? Yok.

Sayın Aksoy? Yok.

Sayın Çepni? Yok.

Kaçaklar tespit ediliyor, bak.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına soruyorum:

1) Kömür rezervlerimizin değerlendirilmesi açısından bu konuyu değerlendirecek bir kurumu kurmayı ve kömür enstitüsü gibi bir kurumu kurmayı düşünüyor musunuz?

2) Madencilik alanında dünya tecrübesi, kanunlardan ziyade, her olası duruma karşı saha elemanlarının, müfettişlerin nasıl bir yaptırım uygulanacağını belirten ayrıntılı yönetmeliklerin hazırlanması yönündedir. Yaşadığımız mevzuat eksikliğinin temelinde ayrıntılı yönetmeliklerin olmaması da yatmaktadır. Öyle ki madencilikte bazı başarılı ülkelerde kısa kanunlara karşılık 600 sayfalık yönetmeliklerin olduğu biliniyor. Gecikmeli olarak çıkarılan 50 sayfalık 21 Eylül 2017 tarihli Maden Yönetmeliği haricinde Bakanlığınız bir yönetmelik çalışması yapacak mıdır?

3) Madencilik Fonu'nun yerine ikame edilen Madencilik Teşvik, Destekleme ve Kredi Komisyonunun daha işler ve daha verimli hâle getirilmesi için neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde mühendislik, mimarlık meslekleriyle ilişkili iş ve işlem yapan tüm mühendislerin 6235 sayılı Yasa gereği ilgili meslek odalarına üye olmaları ve bunu devam ettirmeleri zorunludur. Meslek örgütlerinin üyeleri üzerinde mesleki denetim faaliyetleri yürütebilmeleri, ilgili meslek erbabının ürettiği mühendislik hizmetine her türlü rapor, harita ve belgeyi kendi siciline kaydettirmesiyle mümkün olabilecektir. Tüm dünyada Pan-European Code for Reporting of Exploration Results, Mineral Resources and Reserves, PERC, CRIRSCO, SAMREC madencilik sektöründe çalışan yetkin mühendislerin meslektaşlarına karşı hesap verebilir olmasını istemekte olup bu mühendisler tarafından düzenlenen her türlü proje, rapor, harita, belgenin doğruluğu meslek odasına karşı sorumluluğu yerine getirerek mesleki sicile kaydettirmesiyle sağlanmaktadır.

Sayın Bakana soruyorum: Mühendislik hizmeti üreten gerçek tüzel kişiler ile daimî nezaretçiler beyanlarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sözcü yazarlarından Soner Yalçın'ın 5 Şubatta yazmış olduğu bir yazı var. "Siz önce aynaya bakın." diye bir yazı yazmıştı. Bu yazısı da Adalet ve Kalkınma Partisi kurucularından 2 dönem milletvekili olan Ramazan Toprak'la ilgili, ki Ramazan Toprak 1960 doğumlu, 12 Eylül savcısı olarak itham ediyor yazısında, ki 12 Eylül olduğunda da kendisi 20 yaşında, savcı falan da değil. Sonra, Malatyalı şehidimiz, Allah cennet mekân eylesin, Cengiz Baktemur'un davasında da savcılık falan yapmadı. Böyle bir yazıyı yazarak neyi kastetti? Olsa olsa İzmir'deki Tunç Soyer'i kurtarmaya çalıştı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1) Türkiye'de petrol aramaları ne durumdadır?

2) Doğal gazda tamamen dışa bağımlıyız. Doğal gazı ağırlıklı olarak hangi ülkelerden ithal ediyoruz?

3) Türkiye kömür zengini bir ülkeyken neden sanayide ve ısıtmada doğal gaza başvurulmaktadır? 2018 yılında ne kadar doğal gaz ithal edilmiş ve buna ne kadar döviz ödenmiştir?

4) Geleceğin enerjisi olarak nitelendirilen kaya gazında Türkiye'nin ne kadar rezervi vardır? Kaya gazının kullanımına ve işletilmesine yönelik çalışmalarınız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, kişilerin yaşamını ve sağlığını tehlikeye düşürecek şekilde bozulmuş, değiştirilmiş gıdalar üreten ve satan firmaların adı ürün markası ilgili Bakanlıkça kamuoyuna duyuruluyordu. Bakanlık denetim sonuçları kamuoyuyla paylaşılıyordu. 2012 yılından 2018 yılına kadar 769 firma ve bozuk 1.605 ürün açıklanmıştı. Son olarak Bakanlık 23/3/2018 tarihinde taklit ve bozulmuş gıda ürünlerini açıkladı. Tarım ve Orman Bakanlığı sitesinde bunlar yer alırken şu anda arasanız da zor buluyorsunuz.

Sayın Başkan, bozuk ve zararlı ürünü, katkılı ürünleri halkın bilme hakkı olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle Başkanlığımız tarafından Tarım ve Orman Bakanlığına piyasada yapılan denetimler sonucu bozuk ve taklit ürünlerin neden açıklanmadığı konusunun iletilerek bununla ilgili kamuoyunun bilgilendirilmesi yönünde soru yöneltmenizi talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'nin enerji ihtiyacının yüzde 10'unu karşılaması beklenen Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projesi'ni Rus devlet nükleer enerji şirketi ROSATOM yürütüyor. Altmış yıl işletme ömrüne sahip olması planlanan nükleer santral için Türkiye'nin yapacağı yatırım tutarı ne kadardır?

BAŞKAN – Sayın Erbay...

BURAK ERBAY (Muğla) – Örgütlenme hakkı, temel insan haklarının olmazsa olmazı, demokrasinin temel taşlarından biridir. Muğla TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonunda çalışan işçi kardeşlerimiz Anayasa'nın 51'inci maddesinin kendilerine tanıdığı sendika kurma ve üye olma hakkını kullanarak insan onuruna yakışır bir ücret ve çalışma koşulları için DİSK Nakliyat-İş Sendikasına üye olmuşlardır. Araç muayene istasyonunda çalışan işçiler işverenin hukuk tanımaz tutumu ve sendika düşmanlığı sonucunda işten atılarak açlığa ve sefalete mahkûm edilmiştir. Bu hukuksuzluk karşısında susmayan işçi kardeşlerimiz bütün olumsuz koşullara rağmen yüz yetmiş beş gündür iş yerinin önünde direnmekte, işine, ekmeğine ve geleceğine sahip çıkmaktadır. Yetkililerin bu haklı çağrıyla kulak vermesini bekliyoruz. En kutsal değer olan emek ve alın teri için mücadele eden işçi kardeşlerimizin bu haklı mücadelelerinde yanında olduğumuzu bilmelerini istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çilez...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Madencilik, ekonomik kalkınmaya büyük katkılar sağlar. Yer altı kaynaklarının etkin kullanımı, bunların madencilik faaliyetleriyle çıkarılmasını ve işlenmesini ifade eder. Yüzyıllardır ülke ekonomilerine yön veren madenler ülke halklarının refahını doğrudan etkilemiştir. Yeni buluşların ve araştırmaların tetikleyicisi olan madencilik faaliyetleri medeniyetin gelişmesine ve bugünkü boyuta erişmesinde çok önemli bir faktör olmuştur. Ülke kaynaklarımızın, madenlerimizin etkinlik ve verimlilik prensipleri doğrultusunda kullanılması cari açığı azaltacak ve makro ekonomik dengeleri olumlu yönde etkileyecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, seçim bölgem Çanakkale'nin Bayramiç ilçesine bağlı Karaköy köylüleri odunculuk ve elmacılıkla geçiniyorlar. Köylülerimiz, devletin kestirdiği odunu metreküpü 100 TL'den alıp kendilerine metreküpü 500 TL'ye satmasından şikâyetçiler. Alış fiyatının düşüklüğü, devletin kesim maliyet hesabında taşıma için öküz ve eşek kullanıldığını varsaymasından kaynaklanıyor. Köylü, kesimde traktör kullandığı için fiyatın artması gerekmektedir.

Elmacılıkta ise ihracata verilen destek artırılmalıdır.

Ayrıca, Çan termik santrallerinin etkisiyle, çiftçimiz eskiden 4 ilaçla ürün alırken şimdi tam 30 çeşit ilaç atarak ürün alabiliyor. Buna bir de köy bitişiğinde açılmaya çalışılan altın arama işletmesinin verebileceği zarar da eklenince köylümüz gelecek endişesi taşıyor.

Devlet köylümüze ve üretime sahip çıkmalı, gereken önlemleri almalıdır.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına soruyorum: Maden ruhsatları verme yetkisini doğrudan Başbakan'a bağlayan (2012/15) sayılı Başbakanlık Genelgesi hakkında Ocak 2016'da Danıştay tarafından verilen iptal kararına rağmen bu yargı kararı neden uzun süreden beri uygulanmamış ve ruhsat yetkisi neden uzun süre MİGEM'e devredilmemiştir?

İki: 150 bini aşan maden işçisinin en az 60 bini kömür alanında çalışmaktadır. Kömür madenciliğinde ayrı bir iş sağlığı ve güvenliği yasası çıkarmayı düşünüyor musunuz?

Üç: Yıllar süren bir gecikmeyle Temmuz 2017'de kurulan Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasının kurulduğu tarihten bu yana somut faaliyetleri neler olmuştur, hangi verilere ulaşmıştır?

Rezerv raporları konusunda uluslararası alanda akredite ulusal rezerv raporlama kurumunu oluşturması konusunda bir çalışmanız var mıdır?

Cevher nakliyesinde kolaylık sağlanması adına hangi çalışmalarını yapmayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, ciddi bir petrol ithalatçısı ülkedir. Bütün dünya ülkelerinde petrole tarımsal ürünler ve kullanılabilir atıklar katılarak maliyetler düşürülmektedir. Örneğin, Brezilya'da mazota yüzde 10 civarında bitkisel yağ katılmaktadır yani biyodizel elde edilmektedir. Yine, şeker pancarı atıkları benzine katılarak biyoetanol elde edilmektedir. Bitkisel atık yağlar katılarak elde edilen biyodizelde bizde yüzde 1'lere kadar izin verilmektedir. Bu karışım miktarını daha yukarılara çekerek hem çevreyi korumak hem de petrole harcanan döviz azaltma yönünde bir politikanız var mıdır?

BAŞKAN – Şimdi cevaplar için Komisyona söz veriyorum.

Buyurun Sayın Başkan.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, Genel Kurulda görüşlerini beyan eden değerli milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Dikkatle dinledik. Komisyon da genellikle Komisyon üyesi arkadaşlarımız burada sözlerini beyan ettiler. Komisyondaki yaptıkları çalışmalarından, katkılardan dolayı da teşekkürlerimi sunuyorum.

8 arkadaşımız soru sormak için söz aldı, 2 arkadaşımız da kalan vakitte ikinci kere değerlendirdiler, Sayın Arslan ve Sayın Gaytancıoğlu.

Sayın Gaytancıoğlu'nun birinci turda sorduğu soru: “Doğal gaz hangi ülkelerden ithal edilmektedir? 2018’e kadar ne kadar doğal gaz ithal edilmiştir?” 2018 yılında yaklaşık doğal gaz ithalatı 50 milyar metreküp, kasım sonu itibarıyla ocak-kasım döneminde 44 milyar 308 milyon metreküp, yani yıllık ortalama 50 milyar metreküp diyebiliriz. İthal ettiğimiz ülkeler Rusya, İran, Azerbaycan ve diğer ülkeler diye tanımladığımız Katar, Cezayir, Nijerya, Amerika Birleşik Devletleri, Norveç. Çoğunluk Rusya, İran, Azerbaycan, diğer ülkeler kısmında da Cezayir, Amerika Birleşik Devletleri Nijerya gelmektedir.

Diğer konu: “Akkuyu Nükleer Santrali’yle ilgili ne kadar yatırım yapılacak?” Santrale ilişkin tüm yatırımlar Rusya Federasyonu tarafından yapılacak. Konu, hükümetler arası anlaşma kapsamında düzenlenmiştir. Bu çerçevede de Türkiye'nin Rusya'yla yaptığı uluslararası sözleşme çerçevesinde yapılan bir düzenleme hasil olmuştur.

Diğer konulardan kömür rezervlerinin değerlendirilmesi, kömür faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde çalışmasıyla ilgili Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıyla yapılan bir soru önergesiyle ifade edebileceğimiz bir durum söz konusu. Onu, Bakanlık yetkilileri notlarına aldılar, Sayın Arslan'a gerekli cevapları yazılı bir şekilde bildireceklerdir diye tahmin ediyorum.

Petrol ve doğal gaz aramalarına altlık oluşturulması açısından Oruç Reis ve Barbaros Hayrettin Paşa Gemilerimiz sismik faaliyetlerine devam etmektedir. Bir arkadaşımız bu konuyla ilgili “Petrol araması nasıl gidiyor?” diye soru sormuştu. Ayrıca, Fatih Sondaj Gemisi de sondaj faaliyetlerine devam ediyor, karada da Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı sondaj ve aramaya devam ediyor.

Kaya gazıyla ilgili rezerv tespit çalışmaları devam etmektedir.

Güvenli madencilik vizyonumuz doğrultusunda iş sağlığı ve güvenliği, işletme güvenliği denetimleri yapacak müstakil bir birim kurulması için çalışmaların devam ettiğini Bakanlık yetkilileri ifade etti.

Tarım Bakanlığının bozuk gıdalarla ilgili faaliyetleri kapsamında ve taklit, tağşiş ürünlerle ilgili bir açıklama yapılmasını söyledi Sayın Gürer. Buradan Sayın Bakanlık yetkilileri muhakkak bu tutanakları inceleyecekler, Sayın Gürer’le de meseleyi tartışacaklardır.

Yine, sendika kurduklarından dolayı araç muayene istasyonundan ihraç edilen işçilerin yüz yetmiş gündür yaptıkları etkinlikler konusunu da herhâlde ilgili mahkemeler ve Çalışma Bakanlığı dikkate alacaktır.

Bakanlığa sorulan soruların cevaplarını Bakanlık mensubu arkadaşlarımız burada bize iletiyorlar. Sayın Arslan, onu yazılı soru yerine bize verdikleri yazılı metinlerle biz size intikal ettirmiş olalım.

TÜVEK (Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankası) devreye alınarak -sektörde karot ve numuneler alınarak- veri bankasında depolanmaya başlanmıştır.

Bize gelen sorularla ilgili kısım bu.

Sayın Başkanım, Komisyon çalışmalarıyla ilgili bazı arkadaşlarımızın itirazları oldu, “Aniden yapıldı, görüşüldü, bilgi sahibi olmadık.” diye ifade ettiler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı 7 Aralık 2018 tarihinde -biraz önce isimleri zikredilen milletvekili arkadaşlarımız- Sayın Nevzat Şatroğlu ve 6 milletvekilinin imzasıyla kanun teklifi olarak verilen teklif, 7 Aralık 2018 tarihinde Başkanlığımıza ulaştı. 25 Aralık tarihinde ilk toplantımızı gerçekleştirdik ve aldığımız karar çerçevesinde biz de alt komisyon kurulmasıyla ilgili bir mutabakat doğrultusunda bunu yaptık. Alt komisyonumuzdaki arkadaşlarımız hakikaten gerekli bir çalışmayı gerçekleştirdiler. Bu süre içerisinde Komisyon Başkanı olarak bana müracaat eden sivil toplum örgütlerinin, ilgili kanun maddeleri konusundaki hassasiyetlerini ve eleştirilerini dinledik, aynı şekilde alt komisyona gönderdik.

Komisyonla ilgili kamu kurum, kuruluşu ve bakanlıklardan 18 kurumu davet ettik. Yine, Komisyona 29 sivil toplum örgütü kuruluşu temsilcilerini davet ettik. Alt komisyonla sivil toplum örgütlerinin temsilcileri görüşlerini beyan etmişlerdir. Her bir sivil toplum üyesi temsilcisi o komisyonla bulunup görüşlerini beyan etmiştir. Orada arkadaşlarımızın itirazı şu, daha sonra bize geldi: Maddeler üzerinde görüşme yapmadıklarını ifade ediyorlar. Biliyorsunuz kanun genel anlamda enerji piyasasını ilgilendiren bir kanun; burada Maden Kanunu'nu ilgilendiren, Petrol Piyasası Kanunu'nu ilgilendiren, LPG- Gaz Piyasası Kanunu'nu ilgilendiren üç ana başlıkta düzenlenmiş. Maden Kanunu'yla ilgili baktığımızda, 1, 2, 3, 4, 5 gibi çeşitli alt gruplar hâlinde de toplanan maden unsurlarının her birinin paydaşlarının farklı görüşleri ve burada ilgili maddeler neyse o konuyu beyan etmeleri gerekirken belki sivil toplum örgütleri İç Tüzük'te yapılan değişiklik doğrultusunda ilk defa herhâlde geneli üzerinde bir konuşma yapacaklarını düşündüklerinden dolayı maddelerdeki hassasiyetini dile getirme imkânı, fırsatı bulamamış olabilirler ama bize, Komisyon Başkanlığına bütün sivil toplum örgütleri kanun maddeleriyle ilgili hangi sorunlar olduğunu teker teker detaylı bir şekilde intikal ettirmişler ve bunu da biz değerlendirmek imkânı bulduk.

Alt komisyonla sivil toplum örgütlerinden 70'e yakın arkadaşımız toplantıya katılmış ve milletvekillerimizin, ilgili kurum, kuruluşlarımızın görüşlerini dinleme imkânı bulmuşlar. Aynı şekilde, üst komisyonla gelen sivil toplum örgütlerinin talepleri hâlinde her bir sivil toplum örgütüne de konularıyla ilgili madde geldiği anda söz verdiğimiz herhâlde Komisyon üyesi arkadaşlarımız da burada teyit ederler diye tahmin ediyorum.

Sayın Başkan, eleştirilen maddelerden biri bu kanunun madencilikle ilgili kısmı. Bakın, maden işletmelerinin daha verimli ve güvenli çalışmasını sağlayabilmek, iş sağlığı ve güvenliği açısından denetimlerini etkin bir hâle getirmek amacıyla yapılan önemli bir düzenlemedir. Verimliliğin denetimlerin etkin bir hâle getirilmesinin kişiye yetki verilmesi, artı yetki verilen kişilerin yetkilerini kullanmadıkları takdirde ne gibi bir müeyyideyle karşılaşacaklarının da altı çizildiğinden dolayı maden sahalarında ortaya çıkabilecek sorumlulukları, iş kazalarını, ihmallerden kaynaklanan iş kazaları sonucunda ortaya çıkacak olumsuz meselelerin önlenmesi açısından önemli bir düzenlemedir diye düşünüyorum.

Bakın, madenlerle ilgili kimler denetim yapma imkânına sahip? Bir, daimî nezaretçi var; iki, işletmede sorumlu olarak çalışan mühendis var; üç, yetkilendirilmiş tüzel kişilik mensubu olan kurumlar var. Daimî nezaretçiler eğer herhangi bir şekilde kamunun denetim yapmasıyla ilgili bir kısmı engellemeye çalıştıkları takdirde... 10'uncu maddede yani orada bir müeyyide getirilirken ne ifade ediliyor, madde metnini buradan sizinle paylaşmak istiyorum: "Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve/veya haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemana ve daimi nezaretçiye 1.000 TL idari para cezası uygulanır."

Bu ne diyor? Teknik bir elemanın, ilgili kurum ve kuruluşun maden sahasında, maden işletmesinde yapacağı incelemeyi engellediği takdirde, oradaki olumsuzlukları bertaraf etmek, ötelemek, ertelemek için o anda anlık yapılan takibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Başkanım.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) -...engellediği takdirde daimî nezaretçiye, teknik elemana 1.000 lira para cezası verilmesi, ikinci kere olduğu takdirde 5.000 liralık para cezasıyla karşı karşıya kalması, ayrıca bunların bir yıllık raporlarının dikkate alınmamasıyla ilgili durum söz konusu.

Yetkilendirilmiş tüzel kişiliklerle ilgili kısma baktığımızda, yetkilendirilmiş tüzel kişilikler kendilerine verilen görevi bihakkın yerine getirmedikleri takdirde -çünkü bunlar kamu adına bir denetim yapıyorlar- bunların da sorumluluklarını artırmak için yapılan bir unsurdur.

Biraz önce Komisyon Üyemiz, Değerli Milletvekilimiz Tahsin Tarhan'ın ifade ettiği 10'uncu maddedeki iş güvenliğiyle ilgili konuyu Sayın Bakanla, ilgili arkadaşlarla tartıştık. Orada "İş güvenliğiyle ilgili herhangi bir şekilde para cezası müeyyidesiyle karşı karşıya kalan daimî nezaretçi ve diğer ilgililer iş akdi feshiyle karşı karşıya kaldıkları takdirde iş güvencesi kapsamına alalım." diye bir durum ifade ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Başkanım.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İlk anlamda bu uygun gibi geliyor ama karşılıklı bir zorlama, yaptırım da beraberinde gelebilir endişesi hasıl oluyor. Aslında, yasa metnini tam olarak okuduğumuz takdirde, kimlerin bu konuda müeyyideye tabi olduğunu, hukuk dışı yollarla yaptığını ifade ettiğimiz takdirde zaten o konunun önemli bir hadise, iş güvenliği açısından da bir problemi beraberinde getirmediğini, eğer biz böyle bir şey yaparsak daimî nezaretçi ve diğer ilgili arkadaşlarımızın para olmadığı takdirde işlerini savsakladığı gibi o yetkililere de o kişilere de bir haksızlık yaptığımızın ifade edildiğinin altını çizmek istiyorum ki bu da o sektörde çalışan arkadaşlarımıza bir manada haksızlık olur. Eğer kontrol dışı, olumsuz çalışmaları veya raporları, ihmalleri neticesinde ortaya çıkabilecek bir kaza varsa bunun da sorumlulukları herhâlde kendilerine aittir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 22'nci maddeye bağlı geçici madde 38 ile geçici madde 42 dâhil 1 ila 25'inci maddeler arasını kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi geneli üzerinde değerlendirmelerde bulunmak için İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan önce, ekmeklerini, tabiri caizse taştan, madenden çıkararak, çıkarırken Rahmetirahman'a kavuşan maden işçilerini saygıyla anıyorum.

Teklifteki maddelerin birçoğu birbiriyle bağlantılı değildir. Bu şekilde getirilen bir kanun teklifi yasama yapma faaliyetinin de özüne aykırıdır. Göstermiş olduğumuz yoğun gayret ve yapıcı muhalefet anlayışıyla alt komisyonda ve üst komisyonda Komisyon Başkanının iyi niyetli gayretleriyle teklifin birçok maddesinde, yeterli olmasa da iyileştirmeler yapılmıştır. Fakat teklifin içeriğinde hâlâ kamu yararı, ekonomik şartlar ve üretimdeki verimlilik açısından tartışmalı maddeler söz konusudur. Bu kanun teklifine tekniği açısından karşı olmamızın ve muhalefet etmemizin nedeni iktidar partisi grubunun alışlagelmiş bir yöntem olarak kullanmış olduğu torba kanun teklifidir. Örneğin, teklifin 46'ncı ve 50'nci maddeleri Nükleer Düzenleme Kurumuyla ilgilidir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Yasin Bey, bir dakika.

Değerli arkadaşlar, Sayın Ağbaba, değerli milletvekilleri; sohbetiniz kuliste devam ederse daha keyifli olur, çok ses geliyor.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Bu şekilde yapılan çalışmalar da çok kısa sürede uygulamada hatalara sebep vermektedir. Nükleer Düzenleme Kurumu 9 Temmuz 2018 tarihinde yayınlanan kanun hükmünde kararnameyle kurulmuştur. Bu kanun teklifinde açıkça görülmektedir ki daha altı ay önce yayınlanan kanun hükmünde kararnameyle kurulan bir kurumla ilgili bile hızlı ve tartışılmadan yapıldığından dolayı eksik, hatalı maddeler bulunmaktadır. Bu kanun teklifiyle bu eksik ve hatalı maddeler revize edilmektedir, unutulmuş hükümler eklenmektedir. Bu kanun teklifinde 5 tane madde de bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Konuyla ilgili uzmanların ve sivil toplum kuruluşlarının bile takip etmekte zorlandığı bir kanun yapma sistemimiz vardır. Örneğin Maden Kanunu'yla ilgili bir değişikliğin içinde ölçme ve tartmayla ilgili bir maddeyi bulabiliyoruz. Kişi ve kurumlar kendi sektörlerini ilgilendiren yasa maddesini mevzuatta, ayrı ayrı kanunlarda aramak zorunda kalıyor. Madencilik sektörünün temsilcileri günün şartlarına göre teknolojik gelişmelere uygun, bütünlük içeren, sektörün gerçeklerine uygun, yorumdan uzak, daha anlaşılır ve net bir kanunun hayata geçirilmesini beklemektedirler. Uzmanların ve sektör temsilcilerinin öneri ve talepleri Anayasa'ya uygunluk içerisinde, serbest piyasa ekonomisine ve millî menfaatlerimize uygun bir şekilde değerlendirilmelidir.

Bu kanun teklifi ise genel itibarıyla idari yaptırımları ve para cezalarını artırmaya ve yeniden düzenlemeye yöneliktir. Ülkemizin ekonomik olarak bulunduğu şartlar göz önüne alındığında yaptırımların ve idari para cezalarının artırılması işletmeler açısından işçi ve işveren krizine yol açabilir, şirketlerin kapanmalarına ve işsiz sayısının artmasına sebep olabilir. Teklifte iptaller kolaylaştırılarak ruhsat güvencesi iyice azaltılmakta, ruhsat bedelleri ve devlet hakkı oranları altından kalkılmayacak şekilde artırılmaktadır. Kanun teklifi kabul edilirse maden ve benzeri işletmeler küçülmeye devam edecek ve ayağa kalkamayacaktır.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nda da birçok değişiklik öneren bu teklif piyasa şartlarını ve sektörü zora sokacaktır. Kanunun kendini tanımlarken "Yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin olunan petrolün doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin düzenlenmesini sağlamaktır. Bu Kanun; petrole ilişkin piyasaların sağlıklı ve düzenli işlemelerinin sağlanmasına ve geliştirilmesine yönelik; düzenleme, yönlendirme, gözetim ve denetim işlemlerini kapsar." denilmektedir. Bu kanun teklifi,

piyasa faaliyetlerinin istikrarlı, eşitlikçi ve şeffaflık içinde sürdürülmesini hüküm altına alan 5015 sayılı Kanun’la da çalışmaktadır. Söz konusu teklif, bir tekelleşme yaratacak ve yerli işletmelerin birçoğunun kapısına kilit vurulmasına neden olacaktır.

Kanun teklifinin bütün maddeleri üzerinde gerek esas komisyon gerekse alt komisyonda ülkemiz ve sektörümüz açısından uygun olmayan hükümleri ifade etmiştik. Bazı maddeler üzerinde iyileştirmeler ve düzenlemeler yapıldı ama yapılan bu düzenlemeler beklentileri karşılayacak şekilde yapılamadı. Teklifin 8’inci maddesinde yer alan “Ruhsat sahaları, hafriyat toprağı, cüruf, inşaat yıkıntı atığı ve benzeri atıklar için döküm alanı olarak kullanılamaz.” ibaresi, madencilik faaliyetleri sonrasında ruhsat alanının rehabilitasyon amaçlı kullanılmak şartıyla aynı alandaki dekapajlar sonucu alınan üst örtü toprağı için, ilgili saha içinde yeterli bir alan bırakılması, hem işletmecinin rehabilitasyon maliyetlerini düşürmesi açısından hem de doğaya uygun olarak toprak dokusuyla rehabilite etme açısından önemli olduğu kanaatindeyiz.

Yine, kanun teklifinin 10’uncu maddesinde “Daimi nezaretçinin yıllık izin deyken veya raporluyken, işletmede yeni bir durumun ve/veya işletme güvenliği açısından riskli bir durumun ortaya çıkması hâlinde bu hususu aynı gün deftere kaydetmesi zorunludur.” ibaresinin uygulanabilirlik açısından mümkün olmadığını komisyon toplantısında da ifade etmiştik. Ayrıca, 10’uncu maddede bulunan (h) ve (ı) bentlerindeki yaptırım ve cezalar 12’nci ve 7’nci maddede ayrıca düzenlenmiştir. Aynı suç nedeniyle iki farklı ceza uygulanamayacağına dair hukukun evrensellik ilkesi gereğince bu bentlerin teklifte bulunmasının uygun olmadığı kanaatindeyiz.

Kanun teklifinin 12’nci maddesinde idari para cezalarının tekrarı hâlinde bir zaman sınırlaması yoktur. Burada bir zaman sınırlaması olması gerekmektedir. Yine, aynı madde içinde ruhsatsız alanda ya da kaçak maden üretimine uygulanan cezalar ile ruhsatlı ancak, izin sınırı aşımı faaliyetlerine uygulanan cezalar orantısız bir şekilde düzenlenmektedir. Ruhsatsız üretim ile taşmalara neden olanlara uygulanan ceza oranının yasal açıdan değerlendirildiğinde, ruhsatlı olanlara oranla daha fazla olması gerektiği ya da aynı oranda cezai işleme tabi tutulmaları gerektiği bu maddede açıklığa kavuşturulmalıdır. Taşmalarla ilgili tanımların olduğu söylene de patlatmadan kaynaklı veya yanlışlıkla çok az olan bir taşmada bile ruhsatlı olanlara uygulanacak ceza oranlarının orantısız olduğu ortadadır. Ya bu cezalar ruhsatsız olanlar için de artırılmalı ya da her taşma durumuna bağlı olarak ruhsatlı olanlara verilecek cezaların daha net bir şekilde tanımlanarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Teklifin 14’üncü maddesinde devlet hakkı ödeme hükmünde, ruhsat sahibinin zorlayıcı sebeplere dayanarak aldığı bir geçici tatil döneminde dahi devlet hakkı ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Piyasa şartları nedeniyle veya mücbir sebeplerden -deprem, sel, heyelan veya grizu patlaması ve bunun gibi- üretimi durduran kişilerden ise buna ek olarak üretim yapmadığı hâlde bir bedel daha talep edilmektedir. Ülkemizin şu anda bulunduğu ekonomik şartlar göz önünde bulundurularak bu madde tekrar düzenlenmelidir.

Teklifin 21’inci maddesi redevansçıyı sorumluluktan muaf tutarak sorumluluğu ruhsat sahibine veriyor. Devredilmiş olan ruhsat sahalarında yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak Maden Kanunu, İş Kanunu, iş sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar ruhsatı devralana aittir. Sahayı işleten, kullanan kişi redevansçı olduğu için redevansçıya da sorumluluk yüklenmesi gerekmektedir.

Kanun teklifinin 27’nci maddesinde periyodik muayene yapan kuruluşların TÜRKAK tarafından akredite olma zorunluluğu açıkça belirtilmemiştir. Bu zorunluluğun açıkça belirtilmesinde fayda vardır.

Teklifin 45'inci maddesinde 31 Aralık 2019'a kadar verilen süre, 31 Aralık 2021'e kadar uzatılmıştır. 31 Aralık 2019 tarihine kadar belirlenen sürenin aşlamayacağına ve kesin olduğuna dair 2014 ve 2017 yıllarında iki ayrı Anayasa Mahkemesi kararı vardır. 2014 tarihli Anayasa Mahkemesi kararında "Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı uzun süreli olarak vazgeçilecek haklardan değildir. İnsanın, toplumun ve çevrenin varlık, sağlık ve güvenliği ile bu konuda Anayasa'nın devlete yüklediği görev göz önünde bulundurulduğunda, dava konusu kuralda belirtilen süre zarfında EÜAŞ'a bağlı santraller ve özelleştirilen santrallerin elektrik üretim faaliyetlerinde çevre mevzuatına tabi olmaması kabul edilemez." denilerek bu santrallerin çevre mevzuatından bu kadar uzun bir süreyle muaf tutulmasının kabul edilemez olduğu vurgulanmıştır. Özelleştirme yapılırken alıcı şirketlere getirilen veya getirildiği ifade edilen üretim ve yatırım şartları ihlalinin yaptırımı nedir? 30 Mart 2013 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemeyle şirketlere beş yıl süre verilirken 31 Aralık 2018'de biten süre Bakanlar Kurulu kararıyla bir yıl uzatılmıştı, bu düzenlemeyle iki yıl daha uzatılıyor. Süre bittiğinde tekrar uzatılmayacağı ne malum? Bu düzenleme çevre mevzuatına aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Bu kanun teklifini tümüyle incelediğimizde, birbirinden farklı konularda düzenleme yapılmıştır. Birbirini ilgilendirmeyen konuları tek bir kanun hâlinde, bir torba kanun hâline getirip Meclis gündemine getirilmesi kanun yapma tekniği açısından uygun değildir. Eminim ki değiştirdiğimiz bu maddeler bile birkaç yıla kalmaz tekrar Meclis gündemine gelecektir çünkü AK PARTİ iktidarı kanun yaparken sektörlerin ihtiyaçları ve sorunları konusunda bir çalışma yapıp gerekli düzenlemeleri yapmamaktadır. Ekonomik sıkıntıların yaşandığı ülkemiz piyasalarında moral ve desteğe ihtiyaç duyan sektörün ağır cezalarla karşı karşıya bırakılması bu kanun teklifinin Ceza Kanunu'na dönüştüğü algısına neden olmaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bölüm üzerinde ikinci söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Metin Nurullah Sazak'a aittir.

Buyurun Sayın Sazak. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

İnsan et, kemik ve kandan ibaret olmadığı gibi, insan olmasını sağlayan değerleri vardır. Toprak da taş, kum ve çakıldan ibaret olmayıp vatan yapan değerleri malumdur.

İnsan için toprak kavramı iki anlamda önemlidir. Birincisi, yaratılışın ham maddesi olan toprak ile insan arasında görünenin ötesinde manevi bir bağ ve aidiyet vardır. İnsanın, toplumun, milletin toprağıyla olan bağı, aidiyeti yok olursa varlığının, maneviyatının anlamı kalmaz. Bundan bir asır önce bir karış toprak uğruna açlık, sefalet, parasızlık içinde sadece iman, aidiyet duygusu ve canı pahasına savunulan toprak Türkçede vatan kelimesiyle anılır.

Mensubu olmaktan gurur ve onur duyduğum, Allah'ın bize şeref olarak bahşettiği Türk milleti tarihin başından beri geçimini sağladığı, yurt edindiği bütün toprakları vatan hâline getirmiştir. Göçtüğü, savaştığı, fethettiği her karış toprak ve eşliğindeki mahlukatı, insanı bağrına basmış, aidiyetinden ayırmamıştır ve kendinden saymıştır.

Toprağın ikinci önemi ise yaşamının fiziksel olarak devamı için şart olan maddi ihtiyaçların karşılanmasıdır. Hayatta kalabilmek için beslenme ihtiyacının toprağın üst kısmındaki verimli bölgede tarım yaparak kullanan insan varoluş standardını artırmak için aklını ve gücünü kullanarak toprağın altındaki enerji kaynaklarını keşfetmiştir. İnsanoğlunun hayatını kolaylaştırmak için yaptığı her keşif hem refahı hem de bozgunculuğu bir arada getirmiştir. Bugün gelinen noktada dünyanın en verimli tarım toprakları ve rezervi en güçlü yer altı kaynakları üzerinde oturan insanlar en büyük sefaleti ve açlığı çeken topluluklar hâline gelmiştir. Bu yaman çelişkinin ana unsuru ise aynı aileden türeyen krallıklar diyarı, sözde yüksek demokrasi şûrası, insan hakları merkezi Avrupa -“Batı” da diyebiliriz-başlangıcı Avrupa’nın kanun kaçakçılarının oluşturduğu “yeni dünya” denilen, insanını, kaynaklarını talan ederek yerleştiği topraklarda olmayan gelenekleri, töresizliği, devleti, aidiyetiyle dünyayı sinema filmine çevirmeye çalışan Amerika ve bunları elinde tutan isimsiz, topraksız fakat kanlı ve pis parasıyla kendince yeni dünya düzeni kurma çabasındaki sakat akıllı güçlerdir.

Konuyu güncel olarak örneklediğimizde dünyanın en büyük petrol rezervlerinden birine sahip olan Venezüella yıllardır ekonomik müdahalelerle yıpratıldıktan sonra hâlâ istenilen sonuca ulaşamayınca demokrasi denilen başlığıyla demokrasi savunucuları tarafından en antidemokratik hamleyle darbeye sürüklenmektedir. Bizim coğrafyamızda ise petrol rezervlerine göre yüz yıl önce dantel işlenir gibi çizilen sınırlarımızda 1950’den başlayarak İran’da demokrasi getirilmek adına kan ve gözyaşıyla bölünen Irak’ta ve Orta Doğu’da bitmeyen kaos ve savaşlar malumunuzdur.

Bugün dünyada ham madde olarak en zengin ve en verimli topraklara sahip ama en garibanların yaşadığı Afrika’ya gelelim. Yıllardır insanlarına yapılan zulmü, topraklarına yapılan sömürüyü kimler yaptı da insan haklarından bahsediyorlar, o da ayrı bir meseledir.

Bugün dünyadaki kaosu ana sebeplerinden birisi Afrika’nın yer altı ve yer üstü zenginliğinin paylaşamayışı, tıpkı yüz yıl önce Osmanlı’yı paylaşamamaya Dünya Savaşı’na sürükleyişini hatırlatmaktadır. Bu güçler, toprağın üstü, altı ve maneviyatı yüksek olan her yerde insanı hem fiziken hem ruhsal olarak yıpratma ve sonuçta yok etme oyununu oynamaktadır. Kudüs, İstanbul, kutsal topraklar, verimli Mezopotamya havzası ve petrol şehirleri bu yüzden rahat nefes alamamaktadır. Öyle ki, kapımızda canla başla mücadele veren Kerkük ve Musul Türkmenlerini gündeme almamız engellenirken kanayan yaramız Doğu Türkistan’daki kardeşlerimize yapılan zulme verdiğimiz ve asla vermekten geri durmayacağımız tepki bile menfaatlerimize ket vuracak Çin ticaret yolunun engellenmesi adına onursuzca kullanılıyor. Fakat biz necip Türk milleti bu oyuna yıllardır direndik ve direniyoruz.

Maddi imkânsızlıklar ve savaş sonrası yorgunluklar içerisinde imanla kurulan son Türk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti devleti, içindeki hainleri temizleme çabalarına, doğrulma çabalarına devam etmektedir. Her türlü iç ve dış işbirlikçilerine karşın millî ekonomi ve kalkınma yolunda adımlar atılacak, bu toprakların yer altı kaynaklarına bu millet sahip çıkacak, bu toprakların manevi değerlerine de çocuklarımızın, gençlerimizin aklından çıkarma çabalarına mahal verilmeyecektir. Millî kalkınma, millî ekonomi ve tam bağımsızlık için atılan bütün adımlar her vatansever tarafından desteklenmeli, yola çıkılıp atılan adımlar atıldıktan sonra, tabii ki mükemmelleşmesi için sorgulanmalı, eleştirilmeli ve gerekli düzenlemeler her daim yapılmalıdır. Mecliste görmek istediğimiz tablo bu olmalıdır. Yoksa bölücü ve bölücü destekleyicisi görmek, siyasi çıkar umarak bunlara göz yummak zavallılıktır, görmek istemediğimiz bir tablodur.

Nükleer enerji, elektrik, petrol ve madencilik sektörleri, ülkelerin ekonomilerinde lokomotif rol oynamaktadır. Maalesef ki ülkemiz senelerdir enerjide dışa bağımlılığı sürdürmektedir. Ülkemizin enerji ihtiyacının büyük çoğunluğunu ithalat yoluyla karşılaması, cari açığın artmasında temel sebeplerdendir.

Millî enerji hamlesiyle elde edilen gelişmeler sevindirici olsa da 2018’de enerji ithalatı yani mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünlerin ithalatı, TÜİK verilerine göre bir önceki yıla kıyasla yaklaşık yüzde 15 artarak neredeyse 43 milyar doları bulmuştur. Ekonominin yanında, enerji bağımlılığının yüksek olması, dış politikada ülkelere karşı bağımsız bir politika yürütülmesini zorlaştırmaktadır. Ülkemizde enerji üretiminde çeşitliliğe yönelerek dışa bağımlılık azaltılmalı, bu kapsamda yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının efektif değerlendirilmesine ve madenciliği etkili olarak kullanmasına yönelik çalışmalar için atılacak her türlü adım desteklenmelidir. Altmış yıldır çıkarılmayan atom kanunu konusunda geç kaldığımız bir gerçektir. Nükleer silahlanma yarışının hız kazandığı bu dönemde artan nükleer atıkların maalesef, gemilere doldurularak ülkemizin kıyılarına boşaltıldığı bilinmektedir. Bu konu üzerinde duracak ilave yasa ve mevzuat değişikliğine acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

Bugün esas konuşmamız gereken ise Endüstri 4.0 dönemiyle gelişen uzay madenciliğidir. Meteorlar üzerinde tespit edilen kıymetli madenlerin, kazınarak dünya piyasasına sunulmasına yönelik düzenlemeler ABD tarafından 2015 yılında yasalaştırılarak pazarlanmaya hazır hâle getirildiği bilinmektedir. Türkiye’nin yer altı kaynaklarında geç kalınmış düzenlemeleri yaparken uzay madenciliğinde de zamanı yakalamamız gerektiği gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Maden Kanunu Teklifi’nde yapılan bu değişikliklerle MTA Genel Müdürlüğü yurt dışında petrol, gaz ve maden arama ve işleme faaliyetlerinde bulunabilecek olması olumlu bir gelişmedir. MTA’nın kuracağı şirketler evrensel ve millî değerlere sahip olmalı; bu, tıpkı Rusların Gazprom’u, Arap dünyasının Aromco’su gibi yüksek hacimlere ve cirolara ulaşmalıdır. Yüksek hacimli bu şirketlerin, ülke genelindeki yatırımlar için finansmanlar sağlayacağı gibi yurt dışından borçlanarak alınan kredilerin önüne geçeceği umulmaktadır. Bu kapsamda, MTA’nın yurt dışında araştırma ve işletme faaliyetleri Türk-İslam dünyasının kalkınması için önem arz edecek millî bir adımdır.

Kanun teklifinin 9’uncu maddesinde altın, gümüş ve platin madenleri için uygulanan devlet hakkı teşvikinin yüzde 25 olarak düzenlenmesiyle artırılması planlanmaktadır. Doğal kaynakların devlet gelirine katkı sağlaması doğru bir gelişmedir. Çıkarılan ürünlerin nihai ürün hâline getirilerek kendi sınırlarımız içerisinde işlenebilmesi millî ekonomi açısından çok kıymetli bir adımdır. Yurt içerisinde çıkarılan altın, gümüş ve platin hariç maddelerin yurt içinde entegre tesislerde metal hâline getirilmesi durumunda devlet hakkının yüzde 75 alınmayarak madencilik sektörünün nihai ürün üretimine teşviki hedeflenmektedir.

10’uncu maddeyle teknik elemanların ve yetkilendirilmiş tüzel kişilerin beyanlarında sorumluluk getirilerek gerçek dışı beyanların önüne geçilmesi amacıyla tüzel kişilerin hazırladıkları rapor, proje ve sundukları bilgi ve belgelerin hepsinde sorumlu tutularak idari para cezası getirilmesi, masa başı gayriciddi, bilimsellikten uzak atılan imzaların önünü keserek süreçlerin doğru ve olması gerektiği yönde işlemesine sebep olacaktır.

Türkiye’de özelleştirmeden ziyade devlet destekli millî şirketler dönemi başlamalıdır. Ülkemizin kalkınması ve yarınlarmı kurtarmanın yolunun devlet destekli millî maden şirketlerinin kurulmasından geçtiği kanaatiyle ülkemizde verimsiz maden işletmelerinin ruhsatlarını veyahut işletilmeyen, yıllardır bekleyen ruhsatların devletleştirilmesi ve MTA’nın kuracağı millî şirketlere devredilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz keşfedilen, keşfedilmek üzere olan, keşfedilmeyi bekleyen, keşfedilip de üretime geçilmeyen yer altı kaynakları açısından oldukça zengindir. 2016 yılı verilerine göre, dünyada yaklaşık olarak 6,35 milyon ton toryum rezervi olduğu ve bu rezervlerin yüzde 6’sının ülkemizde olduğu tahmin edilmektedir. İngiliz fizikçilerin bir avuç toryum ile Londra’yı bir hafta aydınlatabileceği iddia ettikleri bir dönemde ülkemiz toryuma gereken ilgiyi göstermelidir. Seçim bölgem Eskişehir ve çevresi dünya bor

rezervinin yüzde 70'ine sahiptir. Bugün dünya bor pazarında neredeyse yüzde 50'lik bir pazar payımız bulunmaktadır. Dünyadaki en büyük tınkal rezervlerinin üzerinde kurulu Eskişehir Kırka tesisleri aynı zamanda dünyanın en büyük bor üretim kompleksi olma özelliğini haizdir. Millî servetimiz olan bor üretimine verilen destekler artırılmalı ve bor içeren nihai ürünlerin araştırılması ve üretilmesi teşvik edilmeli, bu kapsamda Eskişehir'e yapılan yatırımlar artırılmalıdır. Bu tesislerde üretilen ve yeni yılla birlikte pazara sunulan Boron deterjanı inşallah dünya pazarında millî kaynaklarımızla ürettiğimiz ürün olarak gelecekte önemli bir yer tutacaktır. Temennim odur ki ülkemizde bulunan madenlerin daha iyi değerlendirilmesi ve yeni nitelikli ürünlerin üretilmesi için verilen destekler artırılır ve yurt genelinde kurulacak olan teknoloji merkezlerinde yapılan araştırma ve geliştirme faaliyetlerine önem verilir.

Son olarak, belki de bugünlerde en önemli noktalardan biri olarak petrol ve doğal gaz kaynaklarıyla alakalı Doğu Akdeniz bölgesinin öneminden bahsetmek istiyorum. Hâlihazırda stratejik önemi büyük olan bölgede keşfedilen enerji kaynakları ülkemizdeki, bölgedeki jeopolitik ve siyasi durum önemini katlamıştır. Yavaş yavaş ısınan Ege sularındaki gerilimlerin sebebini görmemek mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım, Sayın Sazak.

METİN NURULLAH SAZAK (Devamla) - Doğu Akdeniz'de ülkemizin yüzlerce yıllık ihtiyacını karşılayacak hidrokarbon rezervinin olduğu tahmin edilmektedir. Geçtiğimiz ay Doğu Akdeniz'de Gaz Form'uyla beraber Türkiye Cumhuriyeti'ni dışlayan kirlili bir enerji ittifakı oluşturulmuştur. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Lozan Anlaşması'ndan doğan haklarımızı, kazanımlarımızı görmezden gelerek Doğu Akdeniz'i paylaşmış, küstahça tek taraflı münhasır ekonomik bölge ilan etmiştir. Ancak ilan ettiği 13 ruhsat sahasının 7'si Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kıta sahanlığıyla kesişmektedir. Barbaros Hayrettin Paşa'nın komutasında Preveze Deniz Zaferi'yle Türk gölü hâline gelen Akdeniz'de şuursuz akılların yaptığı, çalıştığı yok sayma hareketi kabul edilemez, edilmeyecektir. Bölgede huzurun oluşması ve barışın tesis edilmesi için Türkiye, Doğu Akdeniz gelişmelerinde her daim var olacaktır. Bu bağlamda, merhum Büyükelçi Orhan Eralp'in 1979 Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi toplantısında Rum temsilcisine sarf ettiği "Kıbrıs sorunu bir aritmetik toplama işlemi değildir, bir cebir denklemdir. Bu denklemin X'i de Türkiye'dir. Tüm dünya sizi tanısa bile Türkiye sizi tanımadıkça bu denklem çözülemez." ifadesini hatırlatmak isterim.

Var olan birliğimizi bozmaya çalışan, kalkınmamızı engelleyen, kardeşi kardeşe düşman eden emperyal tuzağa düşülmemesi dileğiyle sözlerime son vermeden önce; Milliyetçi Hareket Partisinin "Önce Ülkem ve Milletim, Sonra Partim ve Ben" ilkesiyle, necip Türk milletinin faydasına olacak bütün kanunları desteklediğimizin altını çizer, muhterem heyetinizi saygılarımla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir söz talebim vardı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Şule Çet'in ölümüyle ilgili davadaki Adli Tıp Kurumu raporuna ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, kamuoyunda oldukça tepki uyandıran Şule Çet cinayetiyle ilgili olarak o davayı takip ettik ve dava da özellikle şimdi mayıs ayına ertelendi daha derin araştırmalar yapılması için ve sanıkların tutukluluk hâlinin devamına karar verildi. Tabii ki herkes mahkûm olana kadar masumdur, bu anlamda masumiyet karinesine saygı duyarız fakat bu davada gerçekten çok vahim olan bir şey var, bir adli

tabip raporu var, özellikle bunu ifade etmek için söz aldım. Bu raporu veren adil tıp uzmanı Mehmet Nuri Aydın'ın, 1989'da işkencede kolu kırılan Kutay Meriç'e sağlam raporu verdiği için Ankara Tabip Odası tarafından dokuz ay meslekten men edildiği ve bu cezasının da Tabipler Birliği tarafından onaylandığı ortaya çıktı ve aynı kişi bu davayla ilgili raporda şöyle bir ifade kullandı, çok vahim bir şey bu, kendisine gerçekten tabip demeye dilim varmıyor: "Bir kadın bir erkekle تنها bir yerde içki içmeyi kabul etmişse cinsel ilişkiye rıza göstermiş sayılır." Böylelikle aslında kadın cinayetlerinin üstü örtülmeye çalışılıyor. Ama bugün adliyede bütün kadın örgütleri ve avukatlar gücünü gösterdi ve gerçekten davayı izlemek, müdahil olmak için ciddi bir çaba gösterdiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Bizler de Meclisin çeşitli komisyonlarından vekiller olarak oradaydık ve hatta söz alma fırsatımız da oldu. Önemli olan adil yargılamaya ve adalete ulaşmaktır. Gerçekten bunun için özellikle de kadın örgütlerinin bu tür davalarda müdahale taleplerinin artık kabul edilmesi gerekir çünkü "suçtan zarar görme" kavramının böyle yorumlanması gerekir. Bütün kadınlar, bizler de aslında potansiyel olarak tacize, tecavüze uğramaya ya da bir cinayetle karşı karşıya kalma tehlikesiyle karşı karşıyayız. Bu nedenle suçtan zarar görme ve orada olayın aydınlatılması için özellikle önleme yükümlülüğü olan devletin önlem almadığı yerlerde kadın örgütlerinin davalarda müdahil olma taleplerinin artık çağımızda bütün uluslararası sözleşmelere uygun olarak kabul edilmesi gerekir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Bölüm üzerinde gruplar adına üçüncü söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay Pekgözegü'ye aittir.

Buyurun Sayın Pekgözegü. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birinci bölüm üzerine konuşma yapacağım fakat öncelikle sizlere tekrar Leyla Güven'i hatırlatmak istiyorum. Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven 91'inci gününde açlık grevinin. Bu Parlatentonun çok değerli bir üyesi olarak (Amed) Diyarbakır Cezaevinde başlattığı açlık grevini evinde sürdürüyor.

Değerli arkadaşlar, ben, Leyla Güven'in açlık grevini daha başladığı ilk hafta burada gündemleştirmiştim ve herkesi bu konuya duyarlı olmaya davet etmiştim. Burada, özellikle AKP Grup Başkan Vekili, bizlerin, milletvekillerimizin yaptığı konuşmaların hemen ardından şöyle bir cümle kuruyor ve yaptığımız konuşmalara dair sözlerini söylüyor, diyor ki: "Ben hatibi dikkatle dinledim." Grup başkan vekili, herhâlde şimdiki kadar Leyla Güven hakkında yaptığımız çağrılarını pek dikkatle dinlememiş olacak ki bugüne kadar bu konuda, neden gereğinin yapılmadığı konusunda bize herhangi bir söz söylemiş değil.

Biz şunu söylüyoruz: Bir açlık grevi var. Bu açlık grevinin talebi, İmralı'daki tecridin, mutlak tecridin kaldırılmasıyla ilgili, barışın ve demokrasinin yolunun açılmasıyla ilgili bir taleptir ve anayasal bir taleptir. Yasalar, uluslararası sözleşmeler, zaten izolasyonu, mutlak tecridi yasaklamıştır. Onlara sorduk, dedik ki: Siz tecritten yana mısınız, tecridi savunuyor musunuz, neden bu tecrit kalkmıyor?

Parlamentonun işlevi konusunda sık sık tartışıyoruz: Bu Parlamento işlevli midir, işlevsiz midir; tek adam rejimi bu Parlamento'yu boşa mı düşürmüştür, baypas mı etmiştir? Buradan, işte, Parlamente'nin kendisini ortaya koyması, kendisini kanıtlaması için bir fırsat; kendisi hem yasama hem de denetleme yetkisini işte burada ortaya koyabilir, kendi yasasının uygulanmaması üzerine çıkan bu sorunu çözebilir.

Bakın, doksan bir gün sonra tablo nasıl değişti? Bu açlık grevleri bütün cezaevlerine yayıldı. Bugün 60'ı aşkın cezaevinde süresiz, dönüşümsüz açlık grevi var ve bu açlık grevleri sadece cezaevlerinde değil, yurt dışında da yaygınlaşmış durumda. 295 tutsak bedenini açlığa yatırmış durumda ve açlık grevleri Hewlêr'de 78'inci gününde, Strazburg'da 23'üncü gününde ve cezaevlerinde aynı şekilde tehlikeli boyutları, 50'li günleri aşmış durumda. Dolayısıyla aslında aynı zamanda bir siyasi sorunla da, siyasi bir krizle de karşı karşıyayız. Şimdi biz Türkiye'de cezaevlerinden tabutların çıktığına hep beraber tanık olduk, yıllardır böyle sorunlarla karşı karşıyayız. Ne bekliyoruz? Türkiye tekrar cezaevlerinden tabutların çıkmasını mı bekliyor, insanların yaşamını yitirmesini mi bekliyor?

Açlık grevi dünyada medeniyetin olduğu tarihten bugüne pek çok kez denenmiş, ezilenler tarafından ortaya konmuş eylemlerdir ve kendi tarihimizde de Nazım Hikmet'ten Celal Bayar'a kadar sesini duyurmak isteyen, bir baskıya, ezilmeye uğradığını düşünen herkes açlık grevine başvurmuştur. Gandhi'nin bu açlık grevine ne kadar çok başvurduğunu hepimiz biliyoruz. Açlık grevi aslında toplumu sorunların çözümüne çağırma, toplumu bu politik meseleyi çözmeye davet etmektir, duyarlı olmaya da çağırma aynı zamanda. Dolayısıyla ben, burada halkımızı da açlık grevlerine karşı duyarlı olmaya çağırıyorum; Türk, Kürt, Alevi, Sünni kim olursak olalım açlık grevine karşı hukukun hayata geçirilmesini, tecridin kaldırılmasını ve zindanlarda süren açlık grevlerinin son bulmasını diliyorum, Leyla Güven'in yaşatılması için bu mücadeleye destek verelim diyorum.

Bakın Emile Zola'nın şöyle bir sözü var, diyor ki: "Bir kişiye yapılmış haksızlık insanlığa yapılmış haksızlıktır." Eğer siz İmralı'da tecrit uygularsanız, kendi hukukunuzu, Anayasa'nızı ihlal ederseniz o zaman Türkiye'de hiç kimse hukuk güvenliğinden söz edemez. Bu ülkede kanun hükmünde kararnamele 100 bini aşkın, 130 bine yakın insanın bir gecede işsiz kalması bunun bir sonucudur ya da akademisyenlerin ihraç edilmeleri bunun sonucudur; e, açlık, yoksulluk, bunun sonucudur. İşsizlik ve bütün sorunların kaynağında işte bu hukuk güvenliğinin olmaması yatmaktadır. Dolayısıyla ben, buradan bir kez daha Parlamento'yu göreve çağırıyorum ve Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlarını, başkan vekillerini konuyu gündemlerine almaya çağırıyorum.

Değerli arkadaşlar, gündemimiz Maden Yasası. Dilerdim ki burada emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili bir yasayı konuşalım biz ve bu sorunu çözelim ya da "İş cinayetlerini nasıl önleyebiliriz?"i, böyle bir yasayı konuşalım. Bakın, iş cinayetleri ocak ayında, yine, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin açıklamalarına göre son derece yüksek boyutlarda seyrediyor. 155 işçi ocak ayında -en az 155 işçi yaşamını yitirdi ve madenlerde işçiler yaşamını yitiriyor.

Bu yasa teklifi, Komisyon Başkanının ifade ettiği gibi, aslında, işçi sağlığı, iş güvenliği daha iyi olsun diye getirilmiş bir yasa teklifi değil; tam tersine, bu yasa teklifi "Madenleri nasıl daha çok sömürebiliriz; doğayı, ormanları, meralık alanları nasıl daha hızlı bir şekilde maden işletmeleri hâline dönüştürebiliriz; patronları cezasızlık politikasıyla nasıl kurtarabilir ve madenlerde yaşanan iş cinayetlerini, iş güvenliğiyle ilgili sorunları sadece o madenlerde çalışan insanlara yükleyip cezasızlık politikasıyla bu sömürü politikasını, sömürü rejimini nasıl sürdürebiliriz."i anlatıyor. Bugün baktığımız

zaman, Türkiye'nin bir enerji sorunu yok; Türkiye enerji kapasitesinin neredeyse sadece yüzde 50'nin altındaki, yüzde 60'ın altındaki kısmını kullanabiliyor. Enerji kapasitesini yüzde 60'ların altında hayata geçiren bir ülkenin yeni maden alanları, sahaları açmasının altında yatan temel şey, aslında yeni yandaş sermayeler oluşturmak ve bu sermayeye dayalı bir şekilde kendi iktidarını sürdürmek.

Yani, burada gördüğümüz gibi, redevans meselesi yine karşımıza çıkıyor; oysa, redevansın ne kadar büyük bir cinayet olduğunu hepimiz biliyoruz. Soma'da 301 maden işçisi toprağın altında yatıyor fakat işte, biz burada o redevans şirketlerinin, taşeronların yarattığı bu işçi kıyımının sürdürülmesi için yasada redevans sistemine yeni yetkilerin verilmesini konuşuyoruz. Oysa, redevansın ortadan kaldırılması gerekiyor.

Yine, madenler halkın yaşamını, topraklarını, ormanını, merasını, doğasını elinden alan, halkı sadece bu katil şirketlere mecbur bırakan sistemler; o nedenle bu talanın, yağmanın durması gerekiyor. Eğer enerji ihtiyacı varsa bu, ancak yenilenebilir ve o yöre halkının, yerel halkın ihtiyacı olan bir şekilde tasarrufta bulunulabilir, hayata geçirilebilir. Fakat biz görüyoruz ki burada, sadece ve sadece sermayenin ihtiyaçları, yandaş şirketlerin ihtiyaçları ön planda.

Bir Maden Yasası 14 kez değiştirilir mi, bunu sormak istiyorum. Yani, Maden Yasası on altı yılda 14 kez değiştirilmiş. Yani, her ay, her yıl ve on altı yıl boyunca İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi Türkiye'de iş cinayetlerinin sürdüğünü açıklıyor; bununla ilgili bir tane denetim, iş cinayetlerini ortadan kaldıracak yeni bir yasa üzerinde çalışmak gibi bir çaba göremiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkürler.

Fakat bunun karşısında, Maden Kanunu 14 kez değiştiriliyor.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları burada tamamen dışarıda bırakılıyor. Belki fikirlerine başvurulmuş olabilir fakat bu yasa içerisinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ortadan kaldırılıyor.

Yine, burada millî menfaatlere uygun olarak maden çıkarılacakmış. Sormak istiyoruz: Yani bu “millî menfaatlere uygunluk” ne demek? Siz bu rant şirketlerini, bu talan, yağma şirketlerini “millî menfaatler” adı altında örtüyorsunuz. Bu “millî menfaatler” adı altında yaratacağımız şirketler acaba kaç işçiyi katledecekler, doğayı nasıl tahrip edecekler, talan edecekler? Bu millî menfaatler neden hep sizin bu talanınızı ve yağmanınızı örtmek için kullanılıyor diye sormak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Dolayısıyla bu Maden Yasası, sadece ve sadece sermaye kesimleri için getirilmiş bir yasadır diyorum ve yasaya karşı olduğumuzu söylemek istiyorum.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bölüm üzerinde gruplar adına son söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin'e aittir.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri partimiz ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi -sayın iktidar milletvekilleri, hadi muhalefetin görüşlerini almadınız ama- meslek odalarının, sendikaların, üniversitelerin görüşü alınmadan, sektörün görüşü alınmadan tek taraflı olarak, toplum içerisinde tartışmaya açılmadan, kapalı kapılar ardında kimi çevrelerin özel talepleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Kanun teklifi, ilk maddesinden son maddesine kadar teklifin amaç maddesinde belirtilen millî menfaate ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından sürekli olarak dile getirilen yerli ve millî madencilik politikasına aykırı olduğu için derhâl geri çekilmesi yönünde gerek sivil toplum örgütleri gerekse sektör temsilcileri ve odaların bütün önerilerine rağmen, alencele öncelikle bir günde alt komisyonda, daha sonra da bir günde Komisyonunda görüşülerek Meclis Genel Kuruluna getirilmiştir.

Kanun teklifi, kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının anayasal bir hak olarak meslektaşları üzerindeki denetim yetkisini ortadan kaldırarak en riskli sektörlerden biri olan madencilik alanında niteliksiz mühendislik hizmetlerinin önünü açan ve meslek odalarının üyeleriyle olan bağlarını yok etmeye yönelik ve onları yalnızlaştıracak bir düzenlemedir.

Kanun teklifi, gerek daimî nezaretçi gerekse yetkilendirilmiş tüzel kişilerde istihdam edilen maden, jeoloji, jeofizik mühendislerinin günah keçisi ilan edilerek emeğinden ve ekmeğinden edilmesinin önünü açacaktır.

Yine bu kanun teklifi, MAPEG'in görev ve sorumluluklarını daimî nezaretçilere yüklerken onlara hiçbir mesleki yetki ve güvence vermeyerek cezalandırmaktadır.

Kanun teklifi, kömür havzalarında özellikle havza madenciliğini ortadan kaldırarak zaten sorunlu olan redevans sisteminde böl, parçala ve sat yöntemini getirmektedir.

Yine bu kanun teklifiyle, UMREK kodları üzerinden tamamen yerli ve millî olan 50 bine yakın maden, jeoloji ve jeofizik mühendisinin diplomaları yok sayılmakta ve bunlar, kimler tarafından kurulduğu anlaşılmayan YERMAM diye bir derneğin vereceği uzmanlık belgesine mahkûm edilmektedir.

Yine bu kanun teklifi, Türkiye Taşkömürü ve Türkiye Kömür İşletmelerine ait sahaların redevans üzerinden devredilerek özelleştirileceği için işsizliğin, güvencesizliğin ve ölümlerin kol gezdiği bir kanun olacaktır.

Kanun teklifi, EÜAŞ'ın, yandaş firmaların yurt dışından getirdiği kömür alımını kolaylaştırarak rant aktarmayı amaçlayan bir düzenlemedir.

Kanun teklifi, artırılan cezalar ve ruhsat bedelleri nedeniyle sektörün sorunlarını daha da artıracak ve üretimi düşürecektir. Kanun teklifi, iş cinayetleri ve maden kazalarının önünü açacaktır. Yine bu kanun teklifi, ruhsat iptallerine, ihalelerde keyfilğe, hukuksuzluğa ve adaletsizliğe neden olacaktır. Kanun teklifi, mülkiyet hakkını ortadan kaldıracak, çevre sorunlarını yaratan firmalara süre uzatımı vererek örtülü bir af getirecektir.

Hükûmet her ne kadar kabul etmese de ülkemiz bir ekonomik krizle karşı karşıyadır. 1970'li yıllarda sanayi bir miktar canlanmaya başlamıştı ama şu anda sanayi bitirilme noktasına getirilmiştir, tarım bitirilmiştir, şimdi de sıra madencilğe gelmiştir.

AKP hükûmetleri döneminde 4'ü köklü olmak üzere bu Maden Kanunu tam 14 kez değiştirilmiştir ancak hiçbir yaraya merhem olmamıştır. Siyasi istikrar özel sektörün en önemsedığı şeydir sayın iktidar milletvekilleri, siz de bunu sık sık vurgularsınız. Böyle her çıkan kanun, bir diğer kanunu yeniden aratır hâle geldiği için âdeta vergi ve ceza kanununa dönüştürülmüş ve madencilerin hiçbir sorununa çözüm getirmemiştir.

Şimdi, sizlere soracağım değerli milletvekilleri: 14 kez yapılan bu değişiklikle sektörde faaliyet gösteren madencilerin işleri kolaylaşmış mıdır? Çalışan işçi ve memurların sorunu çözülmüş müdür? Madenciliğin gayrisafi millî hasıla içerisindeki payı artmış mıdır? Meslek örgütlerinin sorunları çözülmüş müdür? Madencilik sektöründe yaşanan iş kazaları veya iş cinayetleri önlenmiş midir?

Ülkede üretilen ham maddenin uç ürüne dönüştürülerek ülke ekonomisine katkısı artırılmış mıdır? Çevrenin korunmasına hizmet etmiş midir? Ekonomileri madencilğe bağlı illerimizin, ilçelerimizin gelişmesine katkı sunmuş mudur? Ülkemizin insan varlığı veya teknik kapasitesinin geliştirilmesine katkısı olmuş mudur? Kocaman bir “Hayır.” Peki, bu düzenleme tüm bu sorunları çözmeye dönük olarak yine bir çözüm getirecek midir? Yine kocaman bir “Hayır.”

Madenciler, ülkemizde yaşanan ekonomik krizi aşabilmek için sorunlarına çözüm beklerken yeni yükümlülükler içeren yasal düzenlemelerle karşı karşıya bırakılmıştır. Bu kanun teklifiyle cezalar artırılmakta, ruhsat iptalleri kolaylaştırılmakta ve devlet hakkı yükseltilmektedir. AKP hükümetlerinin Maden Kanunu’nda her fırsatta yaptığı değişiklikler sonucu madencilik sektörü önünü göremez olmuştur. Ekonomik anlamda yatırımcının aradığı en önemli ortam yatırımcı açısından sık sık değişmeyen yasalardır.

Ülkemizde rezervlerin çoğu orta ve küçük boyutta; bu madenleri üreten, sizlerin sıklıkla vurgu yaptığı millî ve yerli madenciler de ağırlıklı olarak KOBİ niteliğindedir. Sektörde yaklaşık olarak 150 bin doğrudan çalışan vardır. Kanun teklifinin yasallaşması durumunda gelecek yük, sektörü daha da küçültecek, bu da üretimi ve istihdamı olumsuz yönde etkileyecektir. Bu küçülmenin hâliyle olumsuz etki, sektörün ilişkili olduğu diğer birçok iş kolunu ve sanayiye de etkileyecektir.

Ülkemizde yabancı sermayeli şirketler ile millî ve yerli şirketlerimiz arasında mevzuat açısından bir farklılık yokmuş gibi görünmektedir ancak ciddi farklılıklar vardır. Yabancı şirketler, şirketin geldiği devlet garantisi altındadır. Türkiye’nin de imzaladığı anlaşmalar incelendiğinde, diğer ülkelerle yapılan anlaşmalarda yabancı sermayeyi ülkemize çekebilmek için 80’in üzerinde ülkeyle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları imzalandığı görülmektedir. Bu nedenledir ki yabancı sermayeli şirketler millî ve yerli madencilik şirketlerine göre daha az vergi ödemekte, bürokratlar yabancı şirketlere daha sıcak bakmakta, onların işini daha hızlı görmektedir. Daha başlangıçta yabancı şirketler, sizin sık sık vurgu yaptığımız yerli ve millî şirketlere göre artılarla işe başlamaktadır.

Madenlerin yerine konulamayan ve milyonlarca yılda oluşan servetler olduğu unutulmamalıdır. Üretilmesi, uç ürüne dönüştürülmesi, ülkemiz sanayisinde kullanılır hâle gelmesi madenlerimizden en yüksek seviyede fayda sağlanması için zorunludur. Kalkınmak isteyen her ülkenin madencilik politikası bu yönde olmalıdır. Ülkemizde tüvenan madenciliğin ihracatını artırmak hedefi, şu anda olduğu gibi bir Hükümetin, bir Bakanlığın madencilik politikası olmamalıdır. Maden ihracatının artırılması amacı ile madenlerin uç ürünlere dönüştürülmesi taban tabana zıttır. Son on beş yıldır Hükümetler, sayın bakanlar, madenlerimizin sömürdüğüünün önemli bir göstergesi olan maden ihracat rakamlarını, ulaşılması gereken hedefleri göstermekte, ihracat değerlerini övünç kaynağı olarak bize sunmaktadırlar. Ülkemizde madenler üretilip ham madde olarak elimizden kayıp gitmektedir değerli milletvekilleri. Bunların uç ürünlere dönüştürülme masalına artık derhâl bir son verilmeli ve ülkemizde sözde değil, özde millî madencilik politikasının hazırlanma zamanı gelmiş de geçmektedir.

Değerli milletvekilleri, İstanbul Maden İhracatçıları Birliği istatistiklerine bakıldığında, mermerin dışardan ithal edilen, para değeri en yüksek ham madde olduğunun yanı sıra; krom, çinko, bor, feldspat, kurşun, bakır ilk sırada yer almaktadır. Bu ürünler katma değeri olmadan, ham madde olarak, konsantre cevherler olarak ihraç edilmektedirler. Neden bunların biz burada tesisini kurup uç ürünler üretmiyoruz?

Ülkemiz 2017 yılında 2 milyar dolar doğal taş ihraç ederken aynı taş ithalatı 170 milyon dolar olarak gerçekleştirilmiştir. Neden özellikle kamu ihalelerinde veya ülkemizde yapılmakta olan bina ve bina türü yapılarda yerli taş kullanma zorunluluğu getirmiyoruz, neden imar planlarına bunu koymuyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bir dakikada toparlayacağım.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Ülkemizin altın dış ticaretine bakıldığında, yine ilginç rakamlarla karşılaşıyoruz. 2000’li yıllarda “150 ton altın ithal ediyoruz. Ülkemizde altın üretildiğinde bu ithalat azalacak, Türkiye takı sektöründe cazibe merkezi olacak.” ifadeleri çok sık kullanılmıştı. Bu söylemlerin üzerinden yaklaşık yirmi yıl geçmiş, 2018 yılına gelindiğinde ülkemizde yıllık altın üretimi 35 tona kadar çıkmış ancak bunun yüzde kaçını acaba İstanbul Altın Rafinerisine gönderilmiştir? Ülkemiz madenlerinde üretilip dore olarak, külçe olarak ihracat var mıdır, varsa kaç tondur, ihracat ve KDV ne kadar ödenmiştir?

Dış ticarete konu olan külçe altının ne olduğu... Ülkemiz, bir taraftan milyarlarca dolar külçe altın ithal ederken diğer taraftan da bir o kadar ihraç ediyor olmasının nedenini birileri çıkıp anlatmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu kanunun yasalaşması durumunda madencilik sektörü cazibesini yitirecek, sektöre yeni yatırım yapılmayacağı gibi, çoğu madenci sektörden uzaklaşacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – ...orta ve küçük boyutlu çoğu maden kapanacak, bunun sonucunda istihdam ve üretim düşecek, sonuçta tarımda ve hayvancılıkta olduğu gibi madencilikte de ülkemizin dışa bağımlı hâle gelmesi kaçınılmaz olacaktır.

Sayın iktidar milletvekilleri, hâlbuki ülkemizin üretime, istihdama daha çok ihtiyacı vardır. Hükümetin sayın milletvekillerine gerçekleri görebilmeleri açısından bu kanuna oy vermeden önce başarılarını ellerinin arasına koyup bir kez daha düşünmelerini önerir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Birinci bölüm üzerinde şahıslar adına ilk söz, Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açlık grevindeki Leyla Güven ağır bir yaşam mücadelesi veriyor; Türkiye’de barışın da yolunu açacağına inandığından, bir insanlık suçu olan tecridin son bulması için yaşamını ortaya koymuş durumda.

Leyla Güven -belki bilmiyorsunuz ama- ömrü boyunca kadın hakları mücadelesi vermiş bir dostumuz. Türkiye’de bugün bile parmakla sayılacak kadar kadın belediye başkanı varken yıllar önce, imkânsız denilecek bir şeyi hayata geçirmiş bir kadın. Bilmediğiniz hikâyeler bunlar.

Leyla, 2004 yılında Adana’nın Küçükdikili Beldesinde Belediye Başkanı olur olmaz belediyenin toplu iş sözleşmesini kadınlarla birlikte değiştirdi ve 4 madde getirdi kendisi bunun üzerinde uğraşarak. Artık, eşinin üzerine kuma getiren personel tazminatsız işten atılacaktı. Eşine şiddet uygulayanın maaşı eşine verilmeye başlandı. Kız çocuklarını okula göndermeyenlerin erkek çocuğuna verilen eğitim yardımı kesildi. Bunlar belki Türkiye’de ilk defa Leyla Güven’in başardığı şeylerdi.

Leyla Güven hep yaşamdan yana tavır aldı aynı annesi gibi. Gülstan Kışanak’a “Kürt Siyasetinin Mor Rengi” kitabını yazarken anlattığı gibi, şöyle diyor Leyla: “Evde annemin sözü geçerdi. Aslında annem yaptıkları kadar konuşurdu. Çok bilge bir kadındı; doğum yaptırır, iğne yapar, çok iyi dikiş dikerdi, civar köylerden akın akın anneme gelirlerdi.” Bilge bir kadının, köyün şifacısı, ebesi, veterineri olan bir yaşam taşıyıcısının kızı Leyla. Annesinden el almış, benim deyimimle bir sosyal şifacı o da,

annesini belki sağlık Şifacısı ama kendisi de bir sosyal Şifacı. Cenazesine katılmadığı annesinden el almış. Bunu bir kez daha yüzünüze vuracağım, belki bu kez utanırsınız: Açlık grevinde olmasına rağmen, cenazeye ring aracıyla gitmeye zorlandığı için annesinin cenazesine katılmadı Leyla Güven. Aslında, Leyla Güven'in açlık grevi, Türkiye siyasetinin, Türkiye barıŐının içinde bulunduğu bu tecride karşı.

Bakın, geöen hafta 2 siyasetöiye, kadın mücadelesinde kol kola verdiğimiz 2 dostumuz Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel'e çok açık, net, tartıŐmasız biçimde siyasi, ısmarlama ve hukuksuz olarak on üç yıl dört ay ve on beş yıl hapis cezası verildi. İnsafın, vicdanın ve hukukun bittiği yer olarak tanımlıyoruz biz bunu. Yüzlerce yılla yargılandıkları davalarda birçok kez mahkemede bulunmalarına bile müsaade edilmedi. Gültan Kışanak'a, 12 Eylülün ağır iŐkencelerinden geömiş bir insana "Sanki yeniden 12 Eylülü yaŐıyorum." dedirttiniz, üstelik "Darbelerle hesaplaŐıyoruz." diyerek iktidara gelen bir hükümet olarak yaptınız bunu. Önce 19 yaşında genç bir kadinken dünyayı iyiye doğru deđiŐtirmeye inanmış, gencecik bir öğrenciyken girdiği Diyarbakır Cezaevinde yaşadığı, "iŐkence" sözünün bile hafif kalacağı travmaları anlattırdınız, enikonu komisyon kurdunuz, bir bir yaŐananları not aldınız, sonra Diyarbakır Cezaevinden bahsetmeyi bile suç sayıp iddianamesine koydunuz.

Gültan Kışanak'ın sözlerini dinleyin istiyorum: "19 yaşında cezaevine girdim ve Esat Oktay'ın zulmüne boyun eğmedim. Yanında ayağa kalkmadığım için beni köpeğinin 2 metrekairelik odasına koydu. İki ay pisliğin içinde kaldım. Zorla okutmak istedikleri marŐları okumadım, askerî saö tıraŐı olmadım diye iŐkenceler gördüm. Bunca olana rağmen zulmün biteceğine inandım, umudumu korudum, böylece ruh sağlığımı da korudum. Bunları hiçbir yerde dile getirmedim ama yaŐadıklarım suçlama olarak karşıya çıkıyor. Diyarbakır Cezaevindeki o vahŐetle yüzleŐilmeden hiçbir sorun çözüme kavuŐmaz. Bu devlet bana özür borçludur ama kalkmış suç olarak önüme koyuyor. Asla suç olarak kabul etmiyorum."

Ya Sebahat Tuncel... Kadın mücadelesini Meclise taşıyan, feministlerin, Kürt kadın hareketinin, pek çok cenahtan kadının Meclisle bağını kuran dostumuz Sebahat Tuncel.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Vekil.

FİLİZ KERESTECİÖĞLU DEMİR (Devamla) – Soma'daki katliamın ardından öğrencilerin işgal eylemi yaptığı İTÜ Maden Fakültesine pencereden girecek kadar sokaktan kopmamıŐ; sakallı, bıyıklı bu Meclisle, erkek siyasetle sürekli mücadele etmiş, Mecliste kadın mücadelesinin simgesi olmuş isimlerden biri. Sebahat Tuncel ve Gültan Kışanak neden on beş yıl ceza aldı biliyor musunuz? 8 Mart ve "Nevroz" mitinglerinde yaptıkları konuşmalar, 25 Kasım Kadına Yönelik Őiddetle Mücadele Günü'ndeki kadın etkinlikleri, Sur'daki sokağa çıkma yasağının kaldırılması ve halkın mağduriyetinin önlenmesi talebiyle adliye önünde basın açıklaması ve belki de en acısı, 12 Eylül Dönemi'nde Diyarbakır Cezaevinde yaŐananları eleŐtiren bir konuşma yapmak. Bunların hangisi suç? Hepsi ifade özgürlüğu, hepsi siyasete katılım hakkını kullanmak.

"Özgürlük" demeyi hapisle eşit kıldınız artık bu ülkede. Ama bugünler geöecek ve özgürlük dolu günleri el birliğiyle kuracağız.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.31

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.45****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeymus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci madde üzerinde iki önerge vardır, aynı mahiyetteki bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin (3)’üncü fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “alınmaksızın” ibaresinin “alınarak” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tuba Vural Çokal	Ayhan Erel	Hayrettin Nuhuğlu
Antalya	Aksaray	İstanbul
Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Hüseyin Örs	İmam Hüseyin Filiz
Adana	Trabzon	Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan	Müzeyyen Şevkin	Tahsin Tarhan
Denizli	Adana	Kocaeli
Ahmet Akın	Tacettin Bayır	Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Balıkesir	İzmir	Manisa

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhuğlu.

Buyurun Sayın Nuhuğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; selamlarımı sunarak sözlerime başlıyorum.

Her ne kadar “Maden Kanunu” deniyorsa da bir torba kanunla karşı karşıyayız gene. Böyle olunca da söz aldım ve son günlerde yapılan önemli gaflardan birine değinerek konuşmamı sürdürmek istiyorum.

Bir Sivas Milletvekili 25 Ocakta Sivas'ta bir toplantıda yaptığı konuşmada belediye başkan adayına oy isterken “Desteğinizi bekliyorum, vereceğiniz destek yarın ruzumahşerde beraat belgelerinizden biri olacak diye düşünüyorum.” demiş. Tepkiler üzerine söylediklerini düzeltmek isterken “Benim cümlemdede ‘cennet beratı alır’ şeklinde bir ifade kesinlikle yoktur, kimin cennete gideceğini Allah bilir, bizim cümlemiz ‘Ruzumahşerde beratlarınızdan bir berat olacaktır.’ şeklindedir.” demek suretiyle verilen desteğin bir berat olacağını tekrarlayarak sözünü teyit etmiştir.

Değerli arkadaşlar, dinin siyasete alet edilmesi hiçbir zaman makul görülemez. Türk halkı için din kutsal bir değerdir ve değerlerin en büyüğüdür. Aslında hiçbir dindar kendisinin ve dininin şu veya bu şekilde istismar edilmesini istemez, buna bilerek göz yummaz. Din istismarı yani din üzerinden siyasi veya maddi çıkar sağlama çabası çok iğrenç bir şeydir ama ne var ki seçim dönemlerinde sıkça görülen bu tür faaliyetler nedense hep aynı kesimlerde yapılmaktadır. Hem de çoğu zaman yalan ve iftira üzerine kurulan kötü propagandalarla yürütülür. Bu defa bu istismarı yapan kişi, daha önce yaptığı devlet görevleri göz önüne alınınca çok önem kazanıyor. Milletvekili olmadan önce müsteşarlık ve Ulaştırma Bakanlığı yaptıktan sonra Millî Savunma ve Millî Eğitim Bakanlıkları yaptı. Türk gençliğini yarınlara taşıyacak olan okullar, güvenliğimizi sağlayan Türk Silahlı Kuvvetlerinin kışlaları bu bakanlıklara bağlıydı. Bir de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yaptı. Atatürk'ün oturduğu o koltukta oturmanın önemini ne yazık ki kavrayamamış.

Hep söyledik, bir kez daha söylüyorum: Siyaseti camiye, okula ve kışlaya sokmak bu millete yapılacak en büyük kötülüktür. Ama Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde en etkin şekilde bu üç kuruma da siyaset maalesef sokulmuştur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Doğrudan dinî bir kurum olan müftülüklerin de siyaset merkezleri hâline getirilmek istendiği görülüyor. Size bir örnek vermek istiyorum: İstanbul'da, 17 Kasım 2018'de, Kutlu Doğum Haftası dolayısıyla Sinan Erdem Spor Salonu'nda yapılan toplantıya İstanbul'daki bütün camilerin imam ve müezzinleri davet edilmiştir. “Davet edilmiştir.” benim bu işi biraz daha nazik hâle getirmemden kaynaklanıyor, “Mecbur edilmiştir.” Orada kalabalığı sağlamak için müftülüklerden cami görevlileri aranarak “Gelip gelmeyenler kamera kaydıyla tespit edilecek.” denilmek suretiyle tehdit edilmiştir. Camileri dolduran cemaat hangi parti taraftarı olursa olsun aynı safta, aynı imamın arkasında namaz kılarlar. Namaz ibadetinin huşu içerisinde kılınması esastır. Bunu bozmak cemaatin birliğini de bozar. Birliğe çok ihtiyacımız olan bir dönemde bunu niçin yapıyorlar? Çünkü camileri oy deposu, hatta arkabahçelerden biri olarak görmek bana göre bu millete yapılacak en büyük kötülüklerdendir.

Seçimler yaklaşırken kutsal değerlerimize saygı gösterilmesini ve istismarlardan kaçınılmasını ülkeyi yönetenlerden, yönetmeye talip olanlardan ve mahallî seçimlerde aday olanlardan beklemek Türk milletinin en tabii hakkıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, 60'a göre bir söz...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Muş.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, sayın hatibin dile getirdiği konuyla alakalı dün bir açıklama yaptım. Sanırım takip edemedi hatip. Bir kere daha izah etme ihtiyacı hasıl oldu Genel Kurulda, gördüğüm kadarıyla.

Kimin cennete, kimin cehenneme gideceğini Cenab-ı Hak bilir. Herkes yaptıklarıyla, amel ettikleriyle, sevaplarıyla, günahlarıyla ahirete irtihal ettiğinde onun değerlendirmesini Cenab-ı Hak yapacaktır, ona göre karşılığı ne olursa alacaktır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu açıdan, ne bizim ne Bakanımızın veya başka birisinin -ötesine de gidiyorum- bu anlamda bir şeyi tayin etme gibi bir durumu söz konusu değildir. Ben, Bakanımızın da böyle bir maksatla... Yani “Verirseniz cennete gidirsiniz.” veya farklı bir noktaya çekilmesi konusunda da sanırım o da üzgün. Böyle bir kastı olmadığını -ben görüşüm kendisiyle- o anlamda ifade etti.

Bir diğer konu: Tabii ki dinin siyasete alet edilmesi bizim tasvip ettiğimiz bir şey değildir. Biz muhafazakâr demokrat bir partiyiz. Geleneklerimiz göreneklerimiz bellidir ama hiçbir kurumda... Kurumlar kanunlara göre hareket ederler, geleneklerine göre hareket ederler. Bunu da özellikle belirtmek isterim.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yüce Meclise kastını belirtmesinde yarar var.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatiroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 1’inci maddesinde yapılmak istenen değişikliğe verdiğimiz önergeyle MTA üzerinden kurulacak şirketlere geçecek personelin kurumdaki görevlerine geri dönerken haklarının korunması amaçlanmış, personelin göreve dönüşünde görevden ayrılmadan önceki kadro ve pozisyonlarının dikkate alınmasının yolu açılmak istenmiştir. Personeli kurumundan ayırıp özel şirkete geçiren hükmün kıdem tazminatına engel teşkil etmesinin önüne geçilmek istenmiştir. Bu madde yasalaşursa MTA üzerinden kurulacak şirkete kamu izniyle geçen personel zaman içinde şirketten ayrılarak eski görevine yani kurumuna döndüğünde kurumunda daha önceden aldığı hiçbir kadro ve pozisyon dikkate alınmayacak, bu personelin hangi şartlar altında görevine geri döneceğini o anki siyasi kadrolaşmanın karar vermesi beklenecek, liyakat ve kurumsal hafıza arka plana itilecektir. Beraberinde, İş Kanunu hükümleri de yok sayılacak, çalışma mevzuatına aykırı biçimde bu personel geri dönüşü hâlinde şirketten kıdem tazminatı alamayacaktır. Özetle, şirketleşme uğruna personelin kıdemi, birikimi, liyakati ve iş tatmini görmezden gelinmektedir.

Değerli milletvekilleri, MTA Genel Müdürlüğü, 1935 yılında Ulu Önder Atatürk’ün talimatıyla ülke sanayisinin ihtiyaç duyduğu ham madde, yer altı ve yer üstü kaynaklarının aranarak bulunması ve geliştirilmesi amacıyla kurulmuştur. Bu çerçevede MTA Genel Müdürlüğü bir yandan ülkemiz yer bilimlerinin ihtiyaç duyduğu insan varlığının geliştirilmesi için çaba sarf ederken diğer yandan kendisine verilen görevleri yerine getirmiştir. Bugün ülkemizin sahip olduğu Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü İşletmeleri, TÜPRAŞ, Petrol Ofisi gibi dev kuruluşların oluşmasında da ana kaynağı oluşturmaktadır.

Ülkemizin göz bebeği olmuş bu önemli kuruluşların oluşumuna ve gelişmesine vesile olmuş MTA Genel Müdürlüğünün tarihsel süreç içerisinde görev fonksiyonları değişmiştir. Bugün ve gelecekte ülkemizin ihtiyaç duyduğu kaynak ve varlıkların araştırılması, bulunması, geliştirilmesi, çevreye duyarlı bir şekilde işletilmesi süreçlerinde karşılaşılabilecek problemlerin çözümü noktasında yeterli olup olmadığını sorgulamamız gerekmektedir. Tek kelimeyle cevap vermemiz gerekirse buna cevabımız “Hayır.” olacaktır.

MTA Genel Müdürlüğü, ülkemizin jeolojik araştırma kurumudur. Ancak gelişmiş ülkelerin jeolojik araştırma kurumlarının, Amerika'nın USGS yani Amerika Birleşik Devletleri Jeoloji Araştırmaları Kurumu, İngiltere'nin BGS, Japonya'nın JGS, hatta bırakınız, İran'ın İGS gibi kuruluşlarının şu anda oldukça gerisinde yer almakta; bugün gösterilen kötü yönetim anlayışı nedeniyle ülkenin ihtiyaç duyduğu jeolojik araştırmaları zamanında ve yeterince yapamamaktadır.

Örneğin, ülkemizin üç tarafı denizlerle kaplıdır ve ülke coğrafyası büyüklüğünde denizel alanlarda bir ekonomik münhasır alanımız bulunmamasına rağmen kurumsal yapılanmasını gerçekleştiremediği için denizel alanda sahip olduğumuz kaynak ve varlıklarımız hakkında yeterli bilgiye sahip değiliz. Doğu Akdeniz bölgesinde İsrail 2000'li yılların başından itibaren, ardından Mısır ve Güney Kıbrıs kaynak aramalarını hızlandırıp bu kaynakları realize ederken MTA Genel Müdürlüğü ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı geç kalmış, bugüne kadar elle tutulur, doğru dürüst bütünlüklü bir araştırma programı ortaya koyamamıştır.

Yine, ülkemiz coğrafyasının yüzde 70'i deprem tehlikesi altında yaşarken tüm dünyada o ülkelerin deprem araştırma kurulları ülkenin jeolojik kurumuna bağlı faaliyet gösterirken bizde bu birim götürülüp ilgisi olmayan İçişlerine bağlandı. Deprem araştırma ile İçişleri Bakanlığının Allah aşkına ne alakası var? Bugün herhangi bir depremde ilk söz söylemesi gereken o ülkenin jeolojik araştırma kurumu olması gerekirken MTA Genel Müdürlüğü susup oturuyor, ülkemiz insanları Amerika'nın USGS'si yani Amerika Birleşik Devletleri Jeoloji Araştırmaları Kurumundan bilgi alıyor. Nerede kaldı millîlik arkadaşlar? Bugün Çin, ülkesinin sanayisini geliştirmek için gelecekteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla jeolojik araştırmalar kurumunu yeniden yapılandırmış, 80 bin kişiye ulaşıp dünya kaynakları üzerinde hegemonik bir yapı inşa ederken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – ...AKP iktidarı zamanında MTA Genel Müdürlüğü, ihtiyaç duyduğu mühendislerin teminini Anayasa'ya da aykırı biçimde, taşeron firma, daha doğrusu temizlik firmaları vasıtasıyla temin ederek çalışmalarını yürütür bir pozisyona itilmiştir.

Ulu Önder Atatürk yurt dışına genç beyinleri göndererek İhsan Ketin gibi dünya çapında yer bilimleri tarihine adını yazdıran insanlarımızın yetişmesine vesile olurken, MTA, AKP iktidarında taşeron temizlik firmalarından teknik eleman temin eden bir MTA Genel Müdürlüğü hâline dönüştürülmüştür.

MTA Genel Müdürlüğü çok acil bir şekilde, dünyadaki benzerleriyle yarışabilecek şekilde ülke ihtiyaçları çerçevesinde yeniden yapılandırılmalı, ilk kurulduğu aşamada olduğu gibi, insan kaynağını temizlik ve taşeron yoluyla değil, uluslararası seçkin akademik kuruluşlardan temin etmeli ve ülkenin gelecekte ihtiyaç duyabileceği kaynak ve varlıkların araştırılması ve gelişmesine odaklanacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde iki adet önerge vardır, önergeleri ayrıntılı sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinde yer alan "istinaden" ibaresinin "dayanılarak" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ahmet Kamil Erozan

Ayhan Erel

Feridun Bahşi

Bursa

Aksaray

Antalya

İsmail Koncuk

Zeki Hakan Sıdal

Adana

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hatırlarsanız ocak ayında bu Genel Kurulda kabul ettiğimiz son kanun teklifini ben bir "çuval kanun teklifi" olarak ifade etmişim rakamından ötürü, 71 tane madde vardı. Bugünkü ondan çok farklı değil, bunda da 52 tane var ve birbiriyle alakasız maddeler arka arkaya sıralanmışlar, âdeta bir çuvala tıklımışlar.

Ben, tabii, 2'nci maddeyi ele aldığımda, gerekçesini de okuduğumda çözemedim bilmecesini ve bir bilene danışayım dedim ve o bilene danıştığımda da garip bir tabloyla karşılaştım TAEK açısından. Ben onu, TAEK'i bir "cadı kazanı" olarak tarif edeceğim ve anlayabildiğim kadarıyla size TAEK'teki garabeti tarif etmeye çalışacağım.

Hâlen TAEK'te kadro karşılığı sözleşmeli, kadrolu personel ve uzman yardımcısı olmak üzere farklı özlük haklarıyla üç ayrı kategoride teknik personel çalıştırılmaktadır. Ayrıca 2003 yılında bir yönetmelik değişikliği yapıldı ve sınavların yazılı ve sözlü yarışma sınavı olması kabul edildi alınacak personel açısından ama bu da 2016 yılında değiştirildi ve şöyle bir cümle eklendi bu yönetmeliğe: "Veya yalnızca sözlü sınav" yani yazılıyı unuttular. Yani yazılı bir çöpe atıldı, sadece sözlü sınavla nükleer mühendis alınıyor, yazılısı yok, ne bildiği meçhul, mülakat yapılıyor. Dünyanın hiçbir yerinde mülakatla nükleer enerji mühendisinin işe alındığını ben bilmiyorum, duymadım ama Türkiye'de olabiliyor.

Sayıştay raporlarıyla bu personel kanunundaki çeşitli aksaklıklar, eksiklikler hep TAEK'e bilgi olarak getirildi ve kurum da "Biz bunu yeni bir teşkilat yasasıyla gözden geçireceğiz, her şeyi ayarlayacağız." dediler ama ben size şunu tavsiye ediyorum: TAEK'in internet sayfasına girin ve karşınıza çıkacak teşkilat yasasına bir bakın. Yasa teklifine ben "bohça" dedim, teşkilat yasası ise yamalı bohça. Yani çuval, bohça, neye benziyorsa şüpheli.

Akkuyu'da bir nükleer santralin kurulması gündeme geldiğinde TAEK'in Enerji Bakanlığına bağlı bulunması sorun hâline gelmişti. Bunun üzerine birtakım değişiklikler yapıldı ve bir Nükleer Düzenleme Kurumu kuruldu. Bu Nükleer Düzenleme Kurumunu çıkaran TAEK'in aynı vesileyle bilim, sanayi ve teknoloji alanında başka kurumlar varken ya da TAEK bağımsız olabileceken neden hâlen de Enerji Bakanlığına bağlı kaldığı meçhul bir vakıa olarak ortada duruyor.

2012 yılından beri istihdam edilen uzman yardımcısı ve uzmanların da Nükleer Düzenleme Kurumuna geçişiyle birlikte son yedi yıldır istihdam edilen personelden hiçbiri TAEK'te kalmamıştır. TAEK'in teknik personel sayısı hâlihazırda yeterli değildir ve bundan sonra da bu değişikliğe rağmen yetersiz olmaya devam edecek, TAEK'te farklı özlük haklarına sahip birkaç sınıf personelin istihdam edilmesine devam olunacaktır.

Çok iyi bir şeymiş gibi sunulan sözleşmeli personel istihdamının koşulları da iş güvencesi açısından vahim hükümler içermektedir. Ayrıca kadro karşılığı sözleşmeli çalışmış olmanın emeklilik maaşlarına da herhangi bir yansıması yoktur. Örnek vermek gerekirse TAEK'te otuz yıl boyunca hizmet vermiş teknik hizmetler sınıfından bir fizikçi 1'inci derecenin 4'üncü kademesinden 3000 ek göstergeyle emekliye ayrıldığında ancak 3 bin TL emekli maaşı alabilmektedir. Hem Nükleer Düzenleme Kurumu hem de TAEK'te görevli üstün yetenekli elemanların her an sözleşmeden çıkarılma riskiyle yaşamaları ve bununla tehdit edilmeleri kabul edilemez. Sayıları 500'ü bile geçmeyen söz konusu personelin emekliliklerine de yansiyacak yeni özlük haklarına ve kariyer açısından da yeni kadrolara, ayrıca eşit fırsatlara kavuşturulmaları gerekmektedir.

İzinizle bir başka kurumun, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün de sivil personelinin sorunlarına değinmek isterim. Emniyet teşkilatında görevli polislerin yüzde 27'si yani her 4 polisten 1'i sivil personel eliyle yürütülmesi gereken büro işlerinde çalışmaktadır. Büro hizmetlerinde görev yapan bu polis memurları fazla mesai yapıp yapmadıklarına bakılmaksızın fazla mesai ücreti almaktadırlar. Emniyet teşkilatı bünyesinde sosyal tesislerde, kantinlerde, kreş ve gündüz bakımevlerinde binlerce polis memuru çalışmakta, bunların çoğu da rütbeli personelden oluşmaktadır. Buna mukabil sivil personelin küçümsenmeyecek bir kısmı görevleri dışında angarya olarak tabir edilecek işlerde, çaycılık, bulaşıkçılık, bariyer taşıma, temizlik gibi işlerde çalışmaktadır. Oysa yapılan hesaplara göre büro işlerinde çalışan 66 bin polis memuru yerine alanında uzman 35 bin sivil memur alınabilse bunun devlet bütçesine aylık tasarruf miktarı 200 milyon TL olacaktır.

Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatlarında çalışan sivil memurlar için on beş yıldır görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları yapılmamıştır. Buna karşılık, emniyet hizmetleri sınıfında yer alan personel için bu sınav her sene yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Görevde yükselme ve unvan değişikliğine tabii kadrolarda ilk seçenek olarak liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde eldeki personelden yararlanmak gerekirken bu da yapılamamaktadır. Dolayısıyla, ayrıca farklı hizmet sınıflarındaki bu personel doğusuyla batısıyla, kuzeyiyle güneyiyle ülkenin her yerinde ve her biriminde beraber çalıştıkları hâlde emniyet hizmetleri tazminatından, terör tazminatından, yıpranma payı gibi emniyet hizmetleri sınıfının yararlandığı haklardan yararlanamamaktadır. Dolayısıyla bu tedbirlerin alınması suretiyle bu sivil memurların haklarının da verilmesinden yanayız.

Son bir hususa değinmek isterim. Dün Aden Körfezi'yle ilgili bir tezkere onayladık burada. Bu onaylama çerçevesinde üç muhalefet partisi altmış dakika, ayrıca Cumhuriyet Halk Partisinden bir arkadaşımızı kişisel olarak on dakika eleştirilerde bulundu. Bu eleştirilerin karşılığını iktidar partisinden kim cevaplayacak diye merak ettim. Zor bir işti yetmiş dakikanın karşılığını vermek. Zor olduğu da ortaya çıktı çünkü iktidar partisi ancak dokuz dakika konuşabildi. Benim de üstüme düşen vazife, bu dokuz dakikayı tutanaklara geçirmektir.

Saygılarımı sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin geçici madde 5 içerisinde yer alan "sözleşmeli personel statüsünde bulunan" ibaresinin "sözleşmeli personel statüsünde çalışan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Müzeyyen Şevkin

Tahsin Tarhan

Denizli

Adana

Kocaeli

Tacettin Bayır

Ahmet Akın

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

İzmir

Balıkesir

Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Önergeye katılmadığımı ifade ediyorum.

Sayın Başkan, biraz önceki konuşmacı 2'nci maddeyle ilgili bir konuyu ifade etti, yönetmeliklere aykırı olarak yapılan bir alım konusunu dile getirdi, "Yazılı varken yazılı yapmıyorlar, sözlü sınavla doğrudan doğruya mülakata çağırıyorlar." diye ifade kullandı. İşin aslı şu: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bugüne kadar, 2003 yılından bu tarafa KPSS'de belirli bir puan sıralamasına tabi tutarak ihtiyacı olan personelin 4 katını çağırıyor ve onlar içerisinde yapılan mülakatla alım gerçekleştiriliyor. Bugüne kadar, 2003'ten bu tarafa yapılan alımlarda hiçbir yazılı sınavın yapılmadığı TAEK tarafından bildirildi.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 10, geçici 12 ve geçici 16'ncı maddeleri dikkate alınarak uygulamasına devam olunacağına açıklığa kavuşturulmasına yönelik bir düzenleme yapılıyor. Bu düzenleme, bizim açımızdan da onayladığımız bir düzenlemedir. Neden? Çünkü biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zaman, her koşulda emeğin ve emekçinin yanındayız, bu konuda da emeklerinin karşılığının alınması için buna biz de olumlu görüş bildirdik.

Yalnız, Sayın Başkan ve değerli milletvekili arkadaşlarım; maden sektörü başta olmak üzere, enerji, petrol, nükleer santrallerle ilgili yeni düzenlemeler getiren, çevre ve insan sağlığını olumsuz yönde etkileyecek bu teklif geneli anlamında geri çekilmelidir bize göre. Çünkü iktidarımızın anlayışını kısaca özetlersek karbon salınımını azaltan ve enerji güvenliğini artıran, hava kirliliğini azaltan bir kaynak olarak ve devamlı sığındığımız nükleer enerjiyi ortaya koyarken mesela, bir taraftan da orman katliamı, doğa katliamı durmadan bir şekilde devam ediyor, hatta AK PARTİ hükümetlerinin bir ismi de "doğa katliamı hükümetleri" olarak yenilenmiş oldu. Çünkü yaptığımız bütün enerji projelerinde asla ve asla çevrenin geldiği duruma bakma gibi bir anlayışınız yok. Yani net olarak anlayışınız ve kamuoyunda da net olarak gözükten, yeşile düşman bir anlayışınız var, bunu rahatlıkla görebilirsiniz. Mesela bir örnek Sinop, Sinop cennet. Sinop'a birkaç kere gittim, arkadaşlarımızla beraber dolaştık, resmen bir cennet ama orada proje sahası endüstriyel orman niteliğine sokularak 650 binin üzerinde ağaç katliam hâlinde kesiliyor. Yani şimdi, ormanları kim tehdit ediyor, kim ormanları savunuyor ve iktidarınız bu tehdidi nasıl destekliyor, bunu kendi kendinize sormanızı rica ediyorum. Bakın, bu teklifte orman alanlarını, izinsiz enerji tesislerini, başvurdukları tarihteki bedellerin ödenmesiyle ne yapıyorsunuz?

İzinli hâle getirmiş oluyorsunuz yani kendi kendinize bir af çıkarmışsınız, bu afı da aslında bu -6831 sayılı Kanun gereğince bu bir suçtur- suç ortadan kaldırıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Siz gelin, ormanları yakın, yağmalayın, istediğinizi yapın, biz bir sorun çıkarmayız, biz geliriz bunları affederiz.” Yani bir de ondan sonra bu teklifi buraya, Meclise getiriyorsunuz yani bu akılla, mantıkla örtüşecek bir şey değil. Düşünebiliyor musunuz, öncesinde enerji tesisini yapmak için izin almadan ormanları kesmesine göz yumuyorsunuz, sonra da affı için böyle alavereli dalavereli yolları getiriyorsunuz.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdiye kadar ithal kaynakları hep öne koydunuz. Çünkü neden? İthal ederek yönetmek en basitidir yani doğal kaynaklar yerine, alternatif çözümler yerine ithal edelim, yapalım anlayışımız devam ediyor. Hani diyoruz ya her seferinde, politikanızın esasında millîlik, yerlilik olması lazım; bu, sadece sizin ağzınızda veya bildirgelerinizde. Ama inanın ne politikalarınızda ne de yaptığınız eylemlerde ne yerlilik var ne de millîlik var. Şimdi, nükleer santrallere yerli diyorsunuz, millî diyorsunuz ama civatasından tutun insan kaynağına, her türlü malzemesine kadar ithal olan bir enerji kaynağından bahsediyorsunuz. Politikalarınızı değiştirin değerli arkadaşlar. Sizlere buradan, sözde değil, özde millî ve yerli olmanızı tavsiye ediyoruz.

Bakın, enerjide önümüzde bir sürü alternatif var. Enerji verimliliği var, tek başına yüzde 20'nin üzerinde enerji kaynağı. Onun yanında, sık sık dile getiriyoruz, Allah'ın bize verdiği bir sürü nimet var, doğal kaynaklarımız var, sonuna kadar değerlendirin. Onu da yapamıyorsanız -her zaman bizim projelerimizi kopyaladığınızı, yapıştırdığınızı gibi- enerji kooperatifleri projemiz var, gelin bu enerji kooperatiflerini belediyelerinizde de her yerde de canlandırın. Biz belediyelerimizde enerji kooperatiflerini hayata geçirmeye başladık. Buradan, bunun da bir alternatif olduğunu düşünüyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde iki adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun'a eklenmesi teklif edilen ek madde 7'nin son cümlesine aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederim.

“EÜAŞ ve ilgili şirket arasında yapılan sözleşmeye göre yapılacak kömür alımında sözleşme kapsamında devlet alım garantisi uygulanmaz.”

Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Ayhan Erel	Feridun Bahşi
Adana	Aksaray	Antalya
İmam Hüseyin Filiz	Metin Ergun	Bedri Yaşar
Gaziantep	Muğla	Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, maddenin kendisi zaten işletme ile devlet arasında iki tarafın da uygun görmesi hâlinde yapılacak bir süreci gerektiriyor. Burada alım garantisi diye bir durum söz konusu değil. Devlet ihtiyaç duyduğu anda, üretimin herhangi bir şekilde aksamasını engellemek için bu şirketlerden yapacağı sözleşme kapsamında kömür alımı yapabilir; sözleşme neyse o şartlara uygun olarak yapılacak, onun için katılmadığımızı ifade ediyorum.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu teklif incelendiğinde göze çarpan önemli hususun maden emekçilerinin, jeoloji, elektrik, maden mühendislerinin ve odalarının, sivil toplum kuruluşlarının, ilgili sendikaların, konuya hâkim akademisyenlerin yani üniversitelerin, ilgili kurumların görüşlerinin alınmaması olduğunu gözlemliyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2017 yılı Sayıştay Türkiye Taşkömürü denetim raporu da göstermektedir ki özellikle redevans artışı kaçak usulde madenciligi büyötmektedir, işçinin sağlığı ve güvenliğini de risk hâline getirmektedir. Sorun, mühendisi cezalandırmakla, işletmeciyeye ceza vermekle çözülecek bir konu değildir. Sorunun kaynağı redevans işletme anlayışıdır. Bu teklifle maden sahalarının havza işletmeciliğiyle işletilmesi gerekirken ruhsat sahalarını daha fazla parçaya bölmek rezerv kaybına neden olacaktır.

Doğal kaynakların insan ve toplum yaşamındaki önemi bilinmektedir. Yaşamı fonksiyonel hâle getiren araç ve gereçlerin yüzde 90'ı doğal kaynaklardan, özellikle madenlerden sağlanmaktadır. Toplumların refah ve gelişmişlik düzeyleri ile madencilik faaliyetleri arasında çok yakın bir ilişki vardır. İnsanlar ilk çağlardan itibaren madencilik faaliyetlerinden ve madenlerden yararlanmaya başlamış, bu faaliyetlerin sonucunda da medeniyetin doğuşu sağlanmıştır. Günümüzün gelişmiş ülkeleri, madenlerini 16'ncı yüzyıldan itibaren etkin şekilde üretmiş ve sonucunda 18'inci yüzyılda da endüstri devrimini gerçekleştirmişlerdir. Türkiye gibi madenlerini yeterince üretemeyip endüstrisini geliştiremeyen ülkeler ise gelişmiş ülkelerin pazarı konumunda kalmışlardır. Uzun çağ ve sanayi ötesi bilgi toplumunun doğuşu da maden ürünlerinden sağlanan özel metal alaşım ve malzemeler sayesinde gerçekleşmiştir.

Ülkelerin kalkınma ve ekonomik gelişiminde önemli yer alan madencilik ve entegre üretim sanayisi en büyük katma değeri yaratmaktadır. Bizler madenlerimizi üretirken, daha çok ham madde satışıyla gündeme geliyor. Hepimizin bildiği gibi, özellikle bor madenlerinin yaklaşık yüzde 73'ünü Türkiye üretirken pazardaki payımız yaklaşık yüzde 45. Aynı şekilde, bugün, Zonguldak Taşkömürü İşletmeleri, üretiminin tamamını Demir Çelik İşletmeleri almaya hazırken, maalesef, yeterli üretimi sağlayamadığı gibi, pazarın sadece yüzde 10'unu karşılamaktadır. Ama bununla paralel olarak Taşkömürü İşletmelerinin sadece 2018 yılı itibarıyla zararı 900 milyon lira civarındadır.

Buradan anlatmak istediğimiz şu: Bizim, bir an önce, özellikle Zonguldak'la ilgili, Taşkömürüyle ilgili şu an 1.500'ün üzerinde kadro açığı olmasına rağmen... Yeterli taş kömürü üretimi de yok ama maalesef şu an orada işe başlamayı bekleyen 1.500 kişi var. Aynı şekilde Zonguldak taş kömürünün üretimi hâlâ eski teknoloji olduğu için işletme zarar ediyor. Dolayısıyla bu tür işletmelerin bir an önce yenilenerek üretim kapasitelerinin modern teknolojiyle artırılması şart. Dolayısıyla özellikle cari açığın bu derece yüksek olduğu ülkemizde kendi madenlerimize, kendi kaynaklarımıza dönmekten başka çaremiz de yok. Bunu aynı şekilde toryum madeni için de söyleyebiliriz, çinko için de söyleyebiliriz.

Ha bire limanlarımıza ham madde taşıyoruz. Bunun yerine, entegre tesislerle üretimimizi artırarak mamul madde olarak ihracatımızı desteklememiz lazım, cari açığımızı ortadan kaldırmamız lazım.

Bugün dünya ülkeleri için oldukça öneme sahip olan madencilik gelişmiş ülkelerde gayrisafi milli hasıladaki payı ABD’de yüzde 4,2; Almanya’da 4, Kanada’da 7,5; Avustralya’da 8,7; Rusya’da 20 ile 25; Türkiye’de ise sadece 1,2. Türkiye’de ham madde olarak yüzde 1,5; entegre ürünlerle birlikte yüzde 3,5 düzeyindedir. Bunlar, Türkiye’nin madenlerini yeterince işletemediğinin, ekonomiye sunamadığının, katma değer oluşturamadığının en bariz örnekleridir.

Aynı şekilde, Sayın Komisyon Başkanımız personel alımıyla ilgili cevap verdiği için söylüyorum. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Diyor ki: “Atom Enerjisi Kurumunda biz sınavlarda, sınav sonuçlarına göre 4 katı eleman çağırıyoruz, bunun yüzde 25’ini alıyoruz.” Yüzde 75’ini nasıl eliyorsunuz? Eğer ortada bir inisiyatif varsa otomatikman bir haksızlık da vardır. Biz diyoruz ki ister 99 yılından itibaren uygulansın, ne zaman uygulanırsa uygulansın ortada inisiyatif varsa haksızlık olma ihtimali yüksektir. Dolayısıyla bu mülakat sistemini orta yerden kaldırıp fakirin fukaranın çalışarak bu sınavlara hazırlanıp aldığı sonuçlar neyse bunun aynı zamanda iş alımı sonuçlarına da yansımaları, hak ve hukuk açısından hepimizin üzerinde titizlikle durması gereken en önemli hususlardan biridir. İnisiyatifi orta yerden kaldıralım; kim, hangi puanı alıyorsa bu şartlarda sınava girsin diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin, ek madde 7 içerisinde yer alan “etkin” ibaresinin “aktif” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Ömer Fethi Gürer	Tahsin Tarhan
Denizli	Niğde	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın
Manisa	Adana	Balıkesir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sıra sayısı 41 olan Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni görüşüyoruz.

Burada kanun teklifinde 7 milletvekili arkadaşımızın adı yazıyor. Tabii, bu torba kanun olduğu için 1 milletvekilinin adı yazılsa ayıp olur diye düşünmüşler herhâlde, 7 tane isim yazmışlar. Ama kanunun bütününe incelediğiniz zaman görüyorsunuz ki Bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmış ve Meclise getirilmiş. Yani Anayasa değişikliğiyle ortaya çıkan bence ucube durumun somut yansımaları.

Şimdi, burada milletvekili arkadaşlarımız gündemde halkın var olan sorunlarıyla ilgili kanun tekliflerini getirme yerine, bakanlık bürokratlarının düzenlemelerini buraya kanun teklifi diye getiriyorlar. Adalet ve Kalkınma Partisinin bir alışkanlığı var, her yıl Maden Kanunu'nda bir değişiklik yapıyor. Bu kanun teklifinin 3'üncü maddesinde "Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) ihtiyaç duyulması halinde kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacı ile bu Kanun kapsamında elektrik üretim tesisleri kurması ve işletmesi ile ticaretinin yaptırılması konusunda görevlendirilen veya kendisine üretim tesisi işletme hakkı devredilen sermaye şirketlerinin sözleşme kapsamında tahsis edilen sahasından kömür alımı yapabilir." diyor. Böyle bir maddeye neden ihtiyaç duyuldu ve milletvekili arkadaşlar niçin böyle bir maddeyi burada kanun teklifi olarak huzurumuza getirdi, açıkçası kendi aramızda da biraz evvel tartıştık. Çünkü buradaki uygulamada satır arasına gizlenen olay, acaba burada enerji üretmek için kömür sahasını işleten firmaların, kendilerinin enerji üretmesi dışında, devlete kömür satıcılığına da mı soyunacağı konusunda bir kaygı açıkçası var. Kömür alımıyla ilgili yapılan düzenleme için Cumhuriyet Halk Partisi olarak "Bu kömür alımı, Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve ilgili sermaye şirketi arasında yapılan sözleşmeye devlet alım garantisi uygulanmaz." şeklinde değişiklik önerisini Komisyona arkadaşlarımız getirmesine rağmen kabul edilmedi. Oysa, bu sayede, çöken elektrik devlet alım garantili modelin kömür alımı garantisi modeline çevrilerek EÜAŞ tarafından uygulanmasını ve devlet kaynaklarının verimli kullanılmasını, zarar etmesinin önüne geçilmesini istemiştik; bu öneri dikkate alınmadı.

Değerli arkadaşlar, konu enerji olunca, tabii, Niğde'yle ilgili de Niğde Milletvekili olarak olanları anlatmazsam olmaz. Niğde'mizde bu konuda bekleyen yatırımlar var. Örneğin, Karaman'la birlikte enerji ihtisas bölgesinin Niğde'ye kurulacağı 2015 yılından beri söyleniyor. Bu dönemde, 2019 yılında tekrar devreye alınacaktı ama bununla ilgili hâlâ bir çivi çakılmadı. Bor Enerji İhtisas Bölgesi Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları tahsisi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ihaleye çıktı; Resmî Gazete'de yayımlanan ihale kararı, gerekçe gösterilmeden, 13 Ocak 2019 tarihinde iptal edildi. 2014 yılında enerji ihtisas bölgesi kurulması Karaman'dan önce de Niğde'de konuşuluyordu; ne yazık ki bundan Niğde mahrum kaldı şu aşamada. Bununla ilgili 2.539 hektar yatırım alanı ayrıldı. Yatırımın ne zaman yapılacağını Niğdeliler soruyorlar.

Yine, Niğde'de özel sektörün bir yatırımı vardı, bu yatırım da güneş panelleriyle ilgiliydi. Bor Karma Organize Sanayi Bölgesi'nde 32 bin metrekaare alanda güneş paneliyle ilgili yatırımın da temeli 2016 yılında siyasilerin de katılımıyla atıldı. O günden bu yana bir değişim olmadı; temel, temel olarak kaldı. Bu arada, 23 Haziran 2018'de Resmî Gazete'de burayla ilgili de süper teşvik desteği sağlanan bir karar da alındı. Umarım, dilerim bir an önce bu yatırım bölgeye gelir.

Yine seçim geliyor. Niğde'de petrol aramasıyla ilgili haberler gazetelere düştü. Değerli arkadaşlar, bunu ben Türkiye Petrolleri Anonim Şirketinin Genel Müdürüne sordum, dedim ki: "MTA 'Niğde'de petrol var.' diyor." Bu konudaki KİT toplantısında Genel Müdüre sorduğum soruya verilen yanıt şu: "Kesinlikle Niğde bölgesinde petrol kaya sayacına rastlandı. İşletilmesi olası olmadığı için gittim, mührü ben çaktım, orada petrol yok." E, şimdi bu neyin nesi? Devletin kurumlarının birbirinden haberi yok mu? Keşke Niğde'de petrol çıksa ama olmayan petrol niye hep seçimden önce "Niğde'de petrol aranıyor." diye gündeme geliyor, bunu anlaşılır bulmak da mümkün değil.

Ayrıca, milletvekili arkadaşlarıma tavsiyemdir: Bu ara tarımda yaşanan sorunları hepiniz biliyorsunuz. Yer altından enerjiyle çıkarılan su var. Çiftçilerin bundan dolayı borçları bulunuyor, icralıklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Bu konuda çiftçilerin yer altından çıkardıkları su için enerji borçlarından dolayı yapılandırmaya yönelik bir kanun teklifi de verdim. Milletvekili arkadaşlarımız bunlara destek versinler. Onunla ilgili çiftçilerin sorunlarını en azından kısmen hafifletecek, icralık olanların da mağduriyetini giderecek bu tür kanunlar Meclisimizde gündeme gelsin, bunları görüşelim. İşçinin, çiftçinin, esnafın, köylünün, emeklinin, engellinin beklentileri var; atanamayanların, atanıp da hakkını alamayanların, taşeronların, EYT'lilerin. Bunlarla ilgili bu Meclise kanun teklifleri getirsek de bakanlık bürokratlarının teklifini milletvekilleri getiriyormuş gibi gündeme taşımayıp Meclisimizin çalışmasını verimli kılacak başka alanlara yönelsek daha yararlı olur diye düşünüyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde üç önerge vardır. İlk okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Muazzez Orhan

Zeynel Özen

Kemal Bülbül

Van

İstanbul

Antalya

Züleyha Gülüm

Musa Piroğlu

Ayşe Acar Başaran

İstanbul

İstanbul

Batman

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kazım Arslan

Tacettin Bayır

Tahsin Tarhan

Denizli

İzmir

Kocaeli

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Müzeyyen Şevkin

Ahmet Akın

Manisa

Adana

Balıkesir

Hasan Baltacı

Kastamonu

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, “millî menfaatlere uygun olarak” ibaresi, 30 Mayıs 2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Patent Kanunu'ndaki amaç maddesi kısmında var olduğundan dolayı paralellik sağlamak amacıyla buraya da, Maden Kanunu'na yerleştirilmiş. Eğer değerli milletvekillerimiz bu söylediğim kanunun Genel Kurul görüşmelerine baktıkları takdirde “millî menfaatlere uygun” ibaresinin, muhalefet partilerinin verdiği bir önergeyle bu kanuna girdiğini görürler.

Bir paralellik sağlamak açısından olduğunu, o anlamda da bu çıkarma önergelerine katılmadığımızı ifade ediyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerge hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Kemal Bülbül.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herkese iyi akşamlar, sevgi ve saygılar.

Aslında kanunla ilgili murat hasıl oldu. İlk birkaç konuşmada kanunun neye hizmet edeceği, mahiyetinin ne olduğu, nereye evrileceği, bununla amaçlanan şeyin ne olduğu çok bariz bir şekilde görüldü. Şu anda biraz havanda su dövüyoruz, biraz güzelleme yapıyoruz, biraz da başka başka amaçlar peşindeyiz.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, Antalya’da meydana gelen hortum felaketi nedeniyle Kumluca, Finike, Kemer yöresindeki, Kundu ve çevresindeki üreticilere geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Yine dün akşam saat 18.10 itibarıyla Antalya’da bir deprem meydana geldi, bugün beş altı ilçede yine hava koşulları nedeniyle okullar tatildi. Antalya’mız bir felaketle karşı karşıya maalesef. Felaketler bitmiyor ki her dakika, her saniye bir felaketle karşılaşılıyor. Efendim, Kartal’da 7 katlı bina çökmüş ve bu da başlı başına bir afet.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu “yerli ve milli” kavramı kullanıla kullanıla aşındırılmış. Kimileri, bazı kavramları kendi yaşamsal, düşünsel, kültürel anlayışından şüphe duydukları için sıkça kullanırlar. Bu sahte dindarlar da böyledir, bu sahte politika üretenler de böyledir. O nedenle zaten bu ülkede ülke yurttaşları için yapılması amaçlanan ve planlanan şeyler için ayrıca “yerli” ya da “milli” kavramını kullanmış olmanın hiçbir anlamı söz konusu değildir değerli arkadaşlar.

Kaldı ki Maden Dağı dumandır, memleketin hâli yamandır. Bakınız, Soma’nın, Ermenek’in, Zonguldak’ın, Şırnak’ta kaçak madenlerde katledilenlerin hesabı sorulmadan bu ne maden yasası? Bununla ilgili karikatürize laflar ortadan kalkmadan, yok işin fitratı gereğiymiş, yok kaderde varmış gibi ipe sapa gelmeyecek laflar ortadan kalkmadan kalkıp da böyle bir yasa teklifi getirmek, son derece gayriciddi bir tutumdur değerli arkadaşlar.

Sevgili dostlar, tam doğanın uyandığı, cemrenin 19-20 şubatta önce havaya, sonra suya, sonra toprağa düşeceği ve cemrenin kendisinin de ateş olması hasebiyle doğanın çâr anasırdan, 4 elementten canlanacağı bir süreçte kürsüye gelen hemen herkesin Şeyh Edebali’den devşirdiği ama anlamını saptırdığı, farklı yorumladığı, farklı tefsir ettiği bir lafla bazı hakikatleri anımsatmak istiyorum. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” deniyor ya, o ulu, o veli, o Hakk’ın ve hakikatin mürşidi Şeyh Edebali, bugünkü inkârcı, ırkçı bir devleti kastetmedi. Hakk’ın, hakikatin, adaletin, merhametin, eşitliğin, özgürlüğün olduğu, kardeşliğin, birliğin, beraberliğin, dayanışmanın olduğu bir yapıyı kastetti ve bu yapı, maalesef şu anda söz konusu değil, Şeyh Edebali’nin lafı böyle bir yapı için alet edilemez. İnsanı yaşat ki devlet yaşasın madem, şu anda 245 can cezaevlerinde açlık grevinde. Leyla Güven’i yaşat o zaman, niye yaşatmıyorsun? 245 canın açlık grevi çılgınlığını niye duymuyorsun? Bu çılgınlıkların sebebi ne? Bu çılgınlıkların sebebi: “Buraya eşitlik, özgürlük, adalet gelsin.” Ama ne yapılıyor? Biz bu konuları gündeme getirdiğimizde hemen kaba bir yaklaşımla, ırkçı, inkârcı bir yaklaşımla refüze etme, suçluluk psikolojisine havale etme, reddetme, susturma... Yok arkadaş, burası Türkiye’nin, Türkiye halklarının kürsüsü; bu Meclis, Türkiye’nin, Türkiye halklarının, Kürtlerin, Alevilerin, Ermenilerin, Süryanilerin kürsüsü. Ben bir Alevi olarak diyorum ki: Bu saydığımız halklarla biz et ve tırnak gibi değiliz, kan ile can gibiyiz. Türklerle, Kürtlerle, Ermenilerle, Süryanilerle, Leyla Güven’le, cezaevinde açlık grevi yapanlarla kan ile can gibiyiz. Kan giderse can da gider. Kanın ve canın gitmesine izin vermeyeceğiz değerli arkadaşlarım.

Sevgili dostlar, tam da Hızır aylarında bulunuyoruz. Hızır, hazır nazır ola; Hızır, mazlum ve masumları gözete, koruya. 13, 14, 15 Şubatta Hızır orucu tutacağız. Takvime göre, kimi yerellere göre, ihtiyaca göre, yerelerde bazı farklılıklar arz etse de Hızır orucu aslında 13, 14, 15 Şubatta tutulmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekilim.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Arkasından cemrelerin getirdiği doğa coşkunluğuyla Heftemal'a gidilmekte, arkasından "Nevroz"a, arkasından Hidirellez'e gidilmekte ve bu, bizim ibadetimizdir. Biz ibadetimizi yaparken baskıya, zulme, tecride, inkâra, ırkçılığa rağmen yapıyoruz. Bu baskı ve zulmün adını bazıları "diktatörlük" koyuyorlar. Bu diktatörlük değil arkadaşlar, bu, olsa olsa "diktakörlük"tür. (HDP sıralarından alkışlar) Türkiye halklarının, bu toplumun gerçeğini görmeyen bir körlüktür. Bu körlüğün gözüne hak ve hakikati, adaleti, barışı, eşitliği, özgürlüğü sokacağız ve Börklüce Mustafa'nın tabiriyle biz "Ne saltanat ne padişah/Tevekkeltütealallah." diye yürüyen bir toplum olarak Türkiye halklarıyla, Türkiye'nin hakikatiyle, inanç birliği, eşitlik, özgürlük, adalet içerisinde bunu gerçekleştireceğiz. Hızır'ı hak bilen, Hızır için, hakikat için ibadet edenlerin niyetleri ve ibadetleri Hak divanına yazıla, cümle dinleyenlere aşk ola, eyvallah. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz isteyen Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada Maden Kanunu ve bazı kanunlar hakkında değişiklik öngören torba yasa teklifini görüşüyoruz. Bu teklifin ulusal kaynaklarımızı çevreye duyarlı, işçi sağlığıyla işçi güvenliğini ön planda tutan, uç ürüne dönüştürüp katma değer yaratılmasının önünü açan mevzuat düzenlemelerini içermesi gerekirdi, maalesef bundan çok uzak.

Seçim bölgesi Kastamonu, sahip olduğu 50 milyon ton görünür bakır rezervi ve kaliteli mermer varlığıyla önümüzdeki süreçte ülkemizin en önemli maden şehirlerinden biri olmaya adaydır. Yalnız, Kastamonu'nun madenleri kadar, bir o kadar da değerli bir ürün daha var ki o da keneviridir. Bilindiği gibi, seçimlere sayılı günler kala Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp izne bağlı kültür bitkisi olan ve aralarında Kastamonu'nun da bulunduğu yaklaşık 16 ilde ekilen kenevirin üretimine yeniden başlanacağını söyledi. Bunun ardından yandaş medyada kenevirin millî politika olduğu, ülke ekonomisine milyarlarca dolar gelir getireceği üzerine haberler yazılıp çizildi. Ancak, şunu belirtmek gerekir ki son on yedi yılda kenevir üretimindeki çarpıcı düşüşten ve SEKA'nın Taşköprü'de kurduğu kenevir selülozundan kâğıt üreten fabrikanın mevcut iktidar tarafından 2003 yılında MOPAK'a satılıp ekonominin dışına itilmesinden hiç kimse bahsetmedi.

Bakın, Türkiye 2000'li yıllarda 43 bin ton kenevir ihracatı yaparken 2018 yılında bu, 1,9 tona düştü. AKP'nin iktidar olduğu 2003-2017 yılları arasında yaklaşık 17 bin ton kenevir tohumu ithal edildi ve yaklaşık 14 milyon dolar para ödendi. Sadece Kastamonu'da 2001 yılında 700 hektarda ekimi yapılan kenevir, 2018 yılında 2 hektara kadar düştü. Yani kenevir ekimi, AKP iktidarı döneminde bitirildi. Bugün, kenevirle ilgili karar almaktan çok daha önemlisi, bu kararların somut politikalara dönüştürülmesidir. Hem çiftçiye hem ülke ekonomisine hak ettiği şekilde katkı sağlanmalıdır.

Üretici köylüye "Kenevir ekin." demek kolay. Üretici üretmekten vazgeçmeyecek ve kenevir de ekecektir, bundan şüphe yok ama üreticinin bilmek istediği bazı gerçekler var: Ne kadar kenevir ekilecek? Kenevirde taban fiyat uygulanacak mı, uygulanmayacak mı? Köylü kenevirini kime satacak? Alım garantisi olacak mı, olmayacak mı? Bu kenevir hangi tesislerde işlenecek? Kenevir üretimine devlet destekleme verecek mi, vermeyecek mi? Üreticilerimiz, köylülerimiz bunu bilmek istiyor. Çünkü, üreticinin en korktuğu şey belirsizliktir, üreticinin en çok korktuğu şey bilinemezliktir.

Bugün Kastamonulu üreticimiz, kenevir ekmeğe hazırđır fakat Kastamonulu üretici, sarımsakta yaşadığını kenevirde yaşamamalıdır, siyezde yaşadığını kenevirde yaşamamalıdır, pancarda yaşadığını kenevirde yaşamamalıdır, belirsizlikler ortadan kaldırılmalıdır. Kenevir üretimi bir devlet politikasıysa eğer, bu devlet politikasının tüm yönlerini ve hatlarını Kastamonulu üretici bilmeli, kenevir ektikten sonra kumar oynadığını düşünmemelidir.

Kastamonu'da geçmiş yıllarda yaklaşık 24 bin tona kadar üretilen kenevir, özellikle Taşköprü Ovası, Germeç bölgesi ve Hanönü havzasındaki köylülerimize iş, ekmek, aş olmuştur. Kenevirin değerlendirilmesi amacıyla kamu tarafından geçmişte yapılan ilk yatırımlar Kastamonu'da kurulmuştur. Sümerbank Taşköprü Kendir Fabrikası, Kendir Sanayii Müessesesi ve özelleştirilen Taşköprü SEKA Fabrikası bunlara örnektir. Sayın Cumhurbaşkanı kenevir üretiminde Vezirköprü'yü merkez ilan etmiştir ama kağıttan ilaç yapımına, kozmetikten kumaşa, otomotivden yakıt üretimine kadar pek çok sektörde ham madde olarak kullanılan kenevirin ülkemizdeki üretim üssü Kastamonu'dur. Kenevir üretiminde merkez yine Kastamonu olmalı, bu hak Kastamonu'ya teslim edilmelidir. Kenevir Taşköprü'dür, Hanönü'dür, Germeç'tir. Geçmiş dönemde kenevirin değerini artıracak ilk kamu yatırımları Kastamonu'ya nasıl yapıldıysa bu tesisler tekrar Kastamonu'ya kurulmalıdır ya da sembolik olarak bugün faaliyet gösteren Taşköprü SEKA Fabrikası, kamulaştırılıp modernize edilmeli, kenevirin ham madde olarak kullanıldığı 50 bin üründen birinin endüstrisi muhakkak Kastamonu'ya kurulmalıdır.

Bu yapılmadığı müddetçe tüm söylemler 31 Marta sayılı günler kala kenevir üzerinden sahte bir millî kahramanlık devşirmekten başka bir anlam taşımayacaktır. Ekonomideki, siyasetteki tüm belirsizlikleri kaldırmak bizim görevimizdir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ayhan Erel	Feridun Bahşı	Aylin Cesur
Aksaray	Antalya	Isparta
Metin Ergun	Bedri Yaşar	İsmail Koncuk
Muğla	Samsun	Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Adana Milletvekili İsmail Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, önemli bir kanun teklifini görüşüyoruz. Bu 4'üncü madde de çok enteresan bir madde. Maddeyle "millî menfaatlere uygun olarak" ifadesi, 3213 sayılı Kanun'un 1'inci maddesine yani amaç maddesine dercediliyor. Ne kadar güzel bir ifade "millî menfaatlere uygun". Az önce Andımız'la ilgili teklif verdim hayır dediniz. Yani Andımız'a gelince hayır ama burada Sayın Başkan da ifade etti hangi kanunla ilgili bir bağlantısı olduğunu, orada olduğu için burada da olsun istedik. Güzel bir ifade. Ben bu "millî" kelimesini çok severim. Milliyetçi bir adam olduğum için bu "millî" kelimesini çok severim. Ama tabii "millî" kelimesine de uygun olarak davranmak lazım.

Yani Andımız'a tekrar dönmek istemiyorum ama içimde bir ukde olduğu için tekrar söylüyorum. Gerçekten bu coğrafya zor bir coğrafya. Yani 1071'de girdiğimiz bu coğrafyada tutunabilmek için çok zorluklar yaşadık, büyük badireler atlattık ama bunu millî kimliğimizle, millî kimliğimizi sağlam tutarak, adımızı unutmuyarak, nereden geldiğimizi, nereye gittiğimizi hatırlayarak bu mücadeleyi yaptık. Yani bir İlâhî kelime Allah davamız vardı, onu da adımızla, "Türk" adıyla başardık. Onun için böyle Andımız gibi metinler son derece önemli metinlerdir. Gerçekten millî olmak önemli ama millî olmak öyle sözle olmuyor, yerli olmak öyle sözle olmuyor. Yaptıklarımızın, eylemlerimizin fikirlerimizle örtüşmesi lazım.

Onun için, değerli milletvekilleri, gerçekten bu coğrafyada tutunabilmemiz lazım. Kimliğimizi unutmadan tutunabilmemiz lazım. Onun için Andımız gibi metinlerin mutlaka ama mutlaka okutulması lazım. Kim rahatsız olursa olsun, kim rahatsızlık duyarsa duysun millî varlığımızı devam ettirmenin başka yolları olmadığını hepimizin bilmesi lazım. Onun için bu "millî menfaatlere uygun." ifadesi doğrudur, biz de destekliyoruz. Bunda bir yanlışlık yok.

Tabii, burada muhalefet partilerinin şerhi var, Cumhuriyet Halk Partisinin, HDP'nin, İYİ PARTİ milletvekillerinin, ilgili arkadaşlarımızın, bu kanunu derinlemesine inceleyen arkadaşlarımızın şerhleri var. Hepsini okumaya gayret gösterdim. Hepsinin ortaklaştığı nokta şu: Sektörle yeterli bağlantı kurulmadan bu kanun tekliflerinin hazırlandığı tespiti yapılmış. Yani üç siyasi partinin tespitinde bunlar var ve büyük şirketlere yol açıldığı... Küçük işletmelerin batma riski bu kanundan sonra daha da artabilecektir. Ruhsat izninin tehlikeye girdiği, burada ifade ediliyor. Yani bu 3 siyasi partinin ilgili milletvekilleri –ki bundan anlayan insanlar- araştırmışlar, bu tespitleri yapmışlar.

Şimdi, değerli milletvekilleri, burada birçok kanunda değişiklikler yapıyoruz. Yani geçmişte çıkardığımız kanunları bugün oturup değiştiriyoruz. Neden? Çünkü sormadan, bir ortak akıl oluşturmadan yaptığımız kanunlar olduğu için bugüne cevap verir kanunlar değil. İşte bu kanun da, maden ve madencilikle ilgili son derece önemli bu kanun da böylesine hazırlanmış yani "Ben bilirim." "Ben yaptım oldu." mantığıyla hazırlanmış bir kanun. Böyle kanunlar yaparak neyi başarabiliriz? Yarın rahatsızlıkları artırır bu kanunlar, problemleri artırır. Ve yarın yine gelirsiniz, "Efendim, bu 3213 sayılı Maden Kanunu'nu filan, tekrar değiştirilelim." dersiniz çünkü ihtiyaç doğacak buna. Onun için, bir kere mantaliteyi, kanun yapma mantığımızı değiştirmemiz lazım.

Tamam, gücünüz var, milletvekili sayınız buna uygun, amenna, buna bir çözümümüz yok ama "çoğunluk" değil, "çoğulculuk" diye bir kavram var dünyada gelişen. Yani gelişmiş dünyada gelişen kavram, "çoğulculuk" kavramıdır. Bu kavramı es geçerek devlet yönetebilmek, millete arzu ettiğimiz derecede huzur verebilmek mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bu sebeple, çoğunlukçu anlayışla yapılan ama çoğulcu kavramını göz ardı eden bir mantıkla hazırlanan bu kanun teklifini doğru bulmuyor, küçük işletmeleri zaman içerisinde yok etme tehlikesiyle karşı karşıya bırakan bir kanun teklifi olduğunu ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin dördüncü fıkrasında geçen "herhangi bir durumu" ibaresinin "herhangi belirli bir durumu" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Müzeyyen Şevkin

Tahsin Tarhan

Denizli

Adana

Kocaeli

Ahmet Akın

Tacettin Bayır

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Balıkesir

İzmir

Manisa

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı torba kanun madde 5 üzerine söz almış bulunuyorum.

Bu torba yasa vesilesiyle bugüne kadar yapılan mevzuat çalışmasını incelediğimiz zaman toplam 31 Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve 21 kanun -bunların çoğu torba kanun- ve madde sayısı olarak, bizim burada yaptığımız kanunların madde sayısı toplam 450, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin madde sayısı ise 1.818. Ortak payda şu: Aslında bütün bu mevzuat, atanmışlar tarafından yapılıyor, burası sadece tevsik makamı hâline dönüştürülmüş bulunuyor.

Şimdi bu, o kadar önemli bir kanun ki aslında bu kanun bütün Türkiye'yi, Türkiye çevresini ve Türkiye ülkesini ilgilendiriyor. Ve Türkiye ülkesi aslında farklı torbalara doldurulmak suretiyle tahrip ediliyor, şöyle ki: 6 torba kanunda çevreyle ilgili olarak 9 yasada değişiklik yapılmış bulunuluyor, 3 kez Mera Kanunu'nda, 2 kez İmar Kanunu'nda ve 2 kez de Kıyı Kanunu'nda değişiklik yapılmak suretiyle hep giderek Türkiye'nin tahrip edilmesi, çevre ve doğanın bozulması farklı torbalar yoluyla gerçekleştiriliyor.

Bu teklif, bir Türkiye kanunudur çünkü bütün Türkiye'yi ilgilendirmekte, bütün Anayasa'yı ilgilendirmekte ve aynı zamanda gelecek kuşaklara dair bir kanundur. Neden bütün Türkiye? Çünkü bu, ülkeyi düzenleyen bir kanundur, kamu yararına ilişkin bir yasadır. Hak ve özgürlükler bütününe ilişkindir bu yasa; yaşam hakkından çalışma ve sözleşme özgürlüğüne kadar bu devlet yapısına ilişkin bir düzenlemedir. Zira "kamu hizmeti" kavramı, devletin varlık nedeninin temelinde yer almaktadır. MTA bunun örneğidir. MTA'nın yeni statüsü buna örnek teşkil etmektedir ama daha doğrudan devletin düzenleme yetkisi, devletin denetim yetkisi ve yaptırım yetkileri bu kanunun bağrında yer almaktadır. Burada deprem-maden ilişkisini dikkate aldığımız zaman gerçekten 5'inci madde, düzenleme, denetim ve yaptırımın eşliğini oluşturan bir maddedir. Bu açıdan görev, yetki ve sorumluluk ilkesi de bu çerçevede yer alan üçlüdür.

Bu bakımdan, aslında getirilen kavramlar, diğer maddelerde tartışıldığı üzere "millî menfaatler" kavramı, bir yasa kavramı değildir ama buna karşılık "kamu düzeni" "kamu hizmeti" "kamu yararı" kavramları gibi tıpkı "çevresel kamu düzeni" "orman kamu düzeni" kavramları, kamu düzeni açısından ülke üzerinde kalıcı etkiler yaratan düzen kavramları, hukuki kavramlardır. İşte, bu da hem 5'inci maddenin düzenlediği konuyla hem de bütün teklifle ilişkili bir husustur.

Bu açıdan bakıldığı zaman, 5'inci maddede usul açısından partimiz, alt Komisyonda verdiği önergeyle oda sicil belgesi gerekliliğinin yeniden buraya eklenmesini sağlamıştır. Bu da aslında bu metinlerin tartışılmasının, elden geldiğince ayrıntılı bir biçimde tartışılmasının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Ama buna karşılık, mesela UMREK düzenlemesi: Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu UMREK'in kuruluşu değiştirilmiştir, buna yeni yetkiler verilmiştir, yabancı mühendisler buna dâhil edilmiştir ama bununla paralel olarak UMREK'e sorumluluk yüklenmemiştir. Bu açıdan da bakıldığı zaman görev, yetki ve sorumluluk ilkesi, bir kez daha bu madde bağlamında yetersiz kalmaktadır.

Bu çerçevede, diğer maddeler bütününde 5'inci maddeyi değerlendirdiğimiz zaman, esasen bu yasanın, bu torba yasanın gelecek kuşaklar açısından göz önüne alması gereken "sürdürülebilir gelişme" kavramı burada gözetilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Çünkü sürdürülebilir gelişmeye göre, doğanın tahrip edilmesi durumunda... Ki madencilikte, Cerattepe'de olduğu üzere, bütün Türkiye'de olduğu üzere, doğanın tahrip edilmesi kaçınılmazdır ama bunu önlemek için birçok ülkenin anayasasında eski hâle getirme yükümlülüğü öngörülmektedir girişimci için. Yani eski hâle getirme yükümlülüğü eğer öngörülürse o zaman doğa daha az tahrip edilerek inşaat yapılacaktır ve sürdürülebilir gelişme kurallarına uygunluk ilkesi gözetilecektir. Şimdi, bununla bağlantılı olarak mesela havza madenciliği yerine, tıpkı HES'lerde olduğu gibi parçalı madencilik tercih edilmesi, esasen ÇED açısından da bir olumsuzluktur. Çevresel Etki Değerlendirmesi, ülke genelinde madencilik faaliyetlerinin belkemiğidir.

Sayın Başkan, tamamlayayım izninizle.

Bu bakımdan, sözlerimin başında belirttiğim üzere, çevresel etki değerlendirme; düzenleme, denetim ve yaptırım zincirinin başlangıç eşliğidir. Bu ilke bu 52 maddelik kanunda maalesef gözetilmemiştir. Bu bakımdan, bu yasa, esasen, diğer vekillerin de dile getirdiği gibi, keşke bürokratlar tarafından hazırlanmış bir teklif yerine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından hazırlanmış olan bir Maden Kanunu Teklifi olarak buraya getirilseydi. Ki tam da bugünlerde "Meclis artık kanun yapmasın. Çok ayrıntılı düzenleme yapılıyor, bunun yerine yönetmelik ve kararnamele düzenleme yapılsın." biçiminde basına yansıyan haberler ile bu tarz örtüşmektedir.

Bu vesileyle Anayasa madde 7'yi hatırlatmakta yarar var: "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez."

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yasin Öztürk

Ayhan Erel

Feridun Bahşi

Denizli

Aksaray

Antalya

Zeki Hakan Sıdali

İmam Hüseyin Filiz

Mersin

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifi üzerinde değerlendirmelerde bulunmak üzere İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Madencilik sektörü ülkelerin kalkınmasında rol oynayan en önemli sektörlerden biridir. Maden ürünleri, sanayi, enerji, tarım ve inşaat sektörlerinin yani bütün ana yatırım alanlarının temel girdilerini oluşturmaktadır.

Gelişmiş ülkelerin kalkınma süreci incelendiğinde madencilikğin itici gücünden yararlandıkları görülecektir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler kalkınmalarını maden zenginliklerine dayandırdıkları hâlde ülkemizde madencilik bulunması gereken yerde değildir. Ülkemizde madencilik sektörü uzun yıllardan bu yana yeterli desteği görmediği gibi, göz ardı edilmiş, üretim, verimlilik ve teknolojik açıdan diğer ülkelerle rekabet edebilecek seviyeye ulaşamamıştır. Türk madencilik sektörüne yön verecek kalıcı ve günün koşullarına uygun bir madencilik politikasının olmayışı sektörü içinden çıkamayacağı bir duruma itmiştir. Mevcut yasal düzenlemeler ve işleyişle de madencilik sektöründe bir atılım yapmak mümkün değildir. Artık madencilik sektörüne yön verecek kalıcı ama zaman içinde günün değişen kurallarına, koşullarına uyacak esnek bir madencilik politikası belirlenmelidir.

Maden Kanunu şu ana kadar çok sayıda değişikliğe uğramış durumda. Peki, bu değişiklikler gerçekten madencilik sektörünün önünü açtı mı veya gayrisafı millî hasılamıza ne kadar etkide bulundu? Bugün Meclise sevk edilen mevcut düzenlemenin madencilikğin önünü açmaktan uzak olduğunu görüyoruz. Son yıllarda uygulanan yanlış ekonomi politikalarından en çok zarar gören sektörlerin başında madencilik sektörü gelmekte. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonunda belirlendiğine göre, bir madencinin madenini çalışabilir hâle getirebilmek için 8 tane bakanlık, 92 tane yasa, 87 tane yönetmelik, 16 tane uluslararası sözleşme, 8 tane tüzük ve 21 değişik gruptan izin alması gerekmekte, dolayısıyla böyle bir bürokrasi yoğunluğu söz konusu. Burada çok hızlı alınan kararların ilerleyen dönemde yine uygulamada problemlere sebep olacağı da aşikâr.

Ülkelerin kalkınmasında ve ekonomik gelişiminde önemli yeri olan madencilik ve entegre üretim sanayisi en büyük katma değeri yaratmaktadır. Gelişmiş ülkelerde hâlen gayrisafi millî hasılda madenciliğin payı Amerika'da yüzde 4,5; Almanya'da yüzde 4, Kanada'da yüzde 7,6; Avustralya'da yüzde 8,7; Rusya'da yüzde 14, Çin'de yüzde 13, Hindistan'da yüzde 15 ama Türkiye'de ham madde olarak oran yüzde 1,5 düzeyindedir. Görüldüğü gibi Türkiye'de madencilik, olması gereken yerden çok uzaktadır. İyi bir stratejik planlama ve özendirmeyle bugünkünden çok ileri noktalara taşınabilir. Ülkemizin gerçekten kalkınmasına, cari açığın ortadan kaldırılmasına ve refahın tüm Türkiye'ye, ülkemize yayılmasına, ülke madenlerinin işletilmesi büyük destek olacaktır.

Madencilik sektörü, özellikle çevre standartları, uluslararası standartlar, iş kazaları nedeniyle çok ciddi sıkıntılar yaşıyor. Kanunun uluslararası normda olmaması nedeniyle, Hükûmet de Bakanlık da dönem dönem yeni düzenlemelere ihtiyaç duyuyor. Uluslararası standartlara geçişle ilgili çalışmalar var, bunun da çok sancılı olduğunu biliyoruz. Çünkü, madencilik kültürümüz, yapımız, sistemimiz, ruhsat hukukumuz çok eski. Bu çağda, bu yapıyla, bu işin sürdürülebilir olması mümkün değil. Ancak, bu kanun teklifi çağın ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte değil. Madencilerin en büyük sıkıntıları, önlerini görememekten kaynaklı. Ruhsat güvenliği çok önemli bir konu. Bu konuda işletmelerin yapacağı küçük birkaç hatadan dolayı ruhsatlarının iptal edilmesinin önüne geçilmeli.

Maden Kanunu yapılan değişikliklerle amacından ve hedefinden uzaklaştırılmış, deyim yerindeyse yamalı bohçaya dönüştürülmüştür. Değişiklikler, sektörde faaliyet gösteren madencilerin işini kolaylaştırmamış, çalışanların sorununu çözmemiş, madenciliğin gayrisafi millî hasıla içindeki payını artırmamış, madencilik sektöründe yaşanan iş kazalarını önlememiş, çevrenin korunmasına hizmet etmemiş, ekonomileri madencilige bağlı illerimizin gelişmesine katkı sunmamıştır. Maden Kanunu'muz, ülkemiz yer altı servetlerinin, iş güvenliği ve iş sağlığı çerçevesi içinde, kaynak kaybı olmadan aranıp üretilmesine, zenginleştirilip kullanılabilir hâle getirilmesine yönelik düzenlemeler içermesi, mali ve diğer yükümlülüklerden arındırılması yönünde düzenlenmelidir.

Demokratik toplumlarda, ortada bir sorun varsa, bu sorun tarafların katkı ve katılımlarıyla çözülmektedir. Maden sektörü için önce sorunlar ortaya konulmalı, değişik çözüm önerileri üretilmeli, her önerinin artıları ve eksileri ortaya konulmalı ve en doğru çözüm üretilip uygulanmalıdır. Madenler, milyonlarca yıllık süreç içinde oluşan, bir daha geri kazanılamayan kaynaklardır. Bu kaynakların uluslararası norm ve standartlara göre aranması, araştırılması, çevreye duyarlı bir şekilde işletilerek toplumsal faydanın yaratılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Hazırlanan bu tasarının bu anlayıştan uzak olduğunu, ülke ekonomisine de önemli bir katkı getirmeyeceğini düşünmekteyiz. Bu manada, Maden Kanunu'nu yeniden ele alarak tutarlı, sektörün önünü açacak yeni bir kanunun tamamen yeniden yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.

Daha fazla ekonomik getiri sağlayabilmek için, çıkarılan madenleri ham madde olarak ihraç etmektense, zenginleştirip yarı mamul veya mamul hâlde ihraç etmenin yöntemlerini ve geleceğe yönelik sistemlerini kurmalıyız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, karar yeter sayısı yok.

ŞAHİN TİN (Denizli) – “Var.” dedi Başkan.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Var.” dedi Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Nerede var ya?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Nerede var canım? Böyle bir şey olur mu?

Sayın Başkanım, lütfen...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Cihazla yapalım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.08

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.37****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından verilen önerenin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul etmeyenler...

Madde kabul edilmiştir.

6’ncı madde üzerinde iki önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinde geçen “muamele” ibaresinin “işleme” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Müzeyyen Şevkin

Tahsin Tarhan

Denizli

Adana

Kocaeli

Ahmet Akın

Tacettin Bayır

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Balıkesir

İzmir

Manisa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinde vermiş olduğumuz önerge üzerine söz almış bulunuyorum.

Bugün burada Maden Kanunu’nda önemli değişiklikler yapılmak isteniyor. Havza madenciliği hedefinden uzak, bölünmüş küçük ruhsatlar oluşturma ve devletin sorumluluğunu ortadan kaldırma telaşı içindeyiz. Oysa Cumhurbaşkanı kısa bir süre önce yapmış olduğu açıklamada, 301 madenciye mezar olan ocağı işleten ve bugüne kadar sözleşmesi iptal edilmeyen Soma Kömürleri AŞ’nin Işıklar Ocağı’nda çalışan 2.400 işçinin TKİ’ye ait şirkette kadroya alınacağını beyan etti. Bu durum “Yarın işe

gidebilecek miyim? Maaşım bu ay yatacak mı? Bugün sağ salim evime gidebilecek miyim?” endişelerini her gün yaşayan 2.400 işçimiz için sevindiricidir ancak bir o kadar da gecikmiştir. Gecikmiştir çünkü yaklaşık beş yıl önce ülkemize acıların en büyüğünü yaşatan faciada kusurları ortada olan, neredeyse kasta varan ihmalleri söz konusu olan Soma Kömür İşletmeleri AŞ'nin bu zamana kadar Işıklar Ocağı'nı işletebilmesini kabul etmemiz, anlamamız mümkün değildir. Neden kazadan hemen sonra sözleşme iptal edilmemiştir? Neden bu işçilerimiz beş yıl önce TKİ bünyesine katılmamıştır? Bu kadar işçinin senelerce endişe içinde çalışmak zorunda kalmasına neden göz yumuldu? Bu ocağın bunca sene verimsiz bir şekilde çalışmasına nasıl izin verildi?

Değerli milletvekilleri, sorularımızı uzatabiliriz. Mesela “Kazanın olduğu ocakta çalışan, kazadan sonra bir cep telefonu mesajıyla işsiz kaldıklarını öğrenen 2.831 işçinin tazminatları hâlâ neden ödenmiyor?” sorusunu sormak belki de en doğal hakkımızdır. Bir SMS'le işten çıkartılan bu 2.831 emekçimiz bugün için tazminatlarının yarısını ancak alabilmiş durumda ve birçoğu hâlâ işsiz ve ekonomik sıkıntı içinde.

Evet, bugün 2.400 madencimiz işlerine devam edebilecekleri için seviniyoruz ancak beş yıl önce işten çıkartılan bu kardeşlerimizin, 2.831 emekçinin TKİ bünyesinde işe alınması Sayın Özgür Özel önerdiği zaman neden dikkate alınmadı? Ruhsat sahibi olan yani gerçek sorumlu olan devlet neden bu işçilerimizin tazminatlarını ödemez? Üstelik kelli felli, devletin koskoca bakanı “İşçilerin hakları ödenecek.” diye söz vermesine rağmen neden bunca süre bunca insan mağdur edildi?

Mağduriyetler bununla sınırlı değil ne yazık ki. Benzer durum, Uyar Madencilikte çalışan ve işten çıkartılan 748 işçinin de başına geldi. Onlar da yıllarca en ağır şartlarda çalıştılar, birçok mesai arkadaşlarının ölümüne şahit oldular, sonra kapının önünde kendilerini buldular, alacaklarının ve tazminatlarının büyük bir kısmını hâlâ alamadılar. Uyar Madencilik ismi bizlere yabancı gelmemeli, Ekim 2014'te 18 işçimizin hayatını kaybettiği Ermenek'te de karşımıza Uyar ailesi çıkmıştı.

Değerli milletvekilleri, şimdi sizlere tuhaf bir olaylar zincirinden bahsetmek istiyorum. 2013 yılında Soma'da ocağı kapatılıp 748 emekçisini işten çıkartan bir şirket düşünün; aynı aileye ait bir başka şirketin Ermenek'te maden işletmeye devam etmesi, daha doğrusu devam edebilmesi tuhaf değil mi? Kötü olan ise zaten sabıkalı olan bu şirketin Ermenek'teki ocağında bir yıl sonra yaşanan kazada 18 kişinin hayatını kaybetmesi. Trajikomik olan ise yüzlerce insanı mağdur etmiş olan bu şirketin Konya'da şu an bile madencilik faaliyetlerinde bulunabiliyor olması.

Tüm bu anlattığım olumsuzlukların, saçmalıkların nedeni redevans sisteminde ısrar etmemizdir. Bugün Maden Kanunu'nda birçok değişiklik yapılmak isteniyor, geçmişte de onlarca değişiklik yapıldı; yaptığımız değişiklikler bu sıkıntıları ortadan kaldıracak mı? Bu sistem ortada durduğu müddetçe bu ve buna benzer olaylarla karşılaşmaya ne yazık ki devam edeceğiz, birçok mağduriyet yaratmaya devam edeceğiz.

Yapmamız gereken şey belli esasında, çağın gerçekleriyle örtüşen millî ve yeni bir maden kanununa ihtiyacımız olduğu kesin. Kesin olan bir diğer şey ise kanun metninin 1'inci maddesine “millî menfaatlere uygun” ibaresini koymakla kanunun millî olamayacağıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana

Feridun Bahşi
Antalya

İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Ayhan Altıntaş
Ankara

Ayhan Erel
Aksaray

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Aksaray Milletvekili Ayhan Erel.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesindeki önergemiz üzerine İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizdeki yer altı kaynaklarından mermer, çok fazla katma değer oluşturulmadan blok hâlinde yurt dışına satılmaktadır. Sizi yanlış bilgilendirmek istemem ama bildiğim kadarıyla mermer blok hâlinde metreküpü 300-500 dolara satılmakta; ülkemizde kurulu mermer kesim, silim ve boyutlandırma atölyelerinde işlendikten sonra metreküpü 1.200 dolara kadar satılabilmektedir. Sadece Mersin Limanı'ndan her gün binlerce metreküp mermer işlenmeden blok hâlinde satılmaktadır. İşlendikten sonra satılan mermer hem istihdama katkı sağlıyor hem de ülkemizin vergi kaybını engellemiş oluyor. En azından devletimiz "antidamping" adı altında "Blok hâlde satılsa bile işlenmiş hâliyle aynı vergiyi alacağım." diyebilir, böylece vergi kaybının önüne geçmiş olur. Örnek olarak Mısır'dan kalitesinden dolayı işlenmemiş talk cevherini tonunu 30 dolardan ithal ederken mevcut Mısır Hükümeti bir karar alarak "Talk, ülkemizde işleniyor, işlenmiş hâlinin tonunu 200 dolardan satıyoruz." diyor ve böylece işlenmemiş talk alsanız bile 200 dolar üzerinden vergi ödüyorsunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem olan Aksaray'da Ekecikgödeler köyünde bundan yaklaşık bir yıl önce halkın da katkılarıyla bir sağlık ocağı yapıldı. Gödeler köyüne yakın olarak Cankıllı, Fatmauşağı, Çolaknebi, Şeyhler, Macarlı ve Yağan köyleri bulunmaktadır. Bu köylerde yaklaşık 1.500 kişi yaşamaktadır. Yaklaşık bir yıl önce Aksaray milletvekilimiz buraya hemşire gönderilmesi hususunda söz verdiği hâlde bugüne kadar maalesef hemşire gönderilmemiştir. Oysa tayin bekleyen on binlerce hemşiremiz vardır ve hemşire bekleyen Gödeler Sağlık Ocağı vardır, ilgilileri buradan göreve davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aksaray'ın Güzelyurt ilçesine bağlı, doğal güzelliğe sahip jeolojik bir oluşum olan ve Ihlara köyünden Selime'ye doğru uzanan 14 kilometre uzunluğundaki Ihlara Vadisi, şifalı su kaynakları, çeşitli aktivitelerin yuvası, doğal ve tabii güzellikleriyle dünyada örnektir ve en uzun vadilerden bir tanesidir. Doğanın armağanı olan bu vadiye dünyanın dört bir yanından gelen turistlerden gelir elde edilmektedir. Yılda yaklaşık 6 trilyon, yeni parayla 6 milyon lira Ihlara Vadisi'ne gelen turistlerden gelir elde edildiği hâlde maalesef bu 6 milyon liradan Ihlara Belediyesi bir kuruluş dahi faydalanamamaktadır. Oysa, Ihlara Vadisi'nin çok acil olarak bir cam terasa, bir asansöre ve bir teleferiğe ihtiyacı vardır.

Yine, aynı bölgede bulunan, peri bacalarıyla ünlü, dünyanın en önemli katedrallerinden birinin olduğu Selime de aynı kaderi yaşamaktadır.

Yine, cana yakınlıklarıyla, dostluklarıyla gelen misafirlere çok büyük misafirperverlik örneği gösteren Saratlı'da 7 katlı yer altı şehri vardır ve bu yer altı şehrine yılda yaklaşık 150 bin turist gelmektedir ancak Kültür ve Turizm Bakanlığı buraya bir kuruluş dahi harcama yapmadığı hâlde buradan elde edilen gelirin yaklaşık yüzde 60'ına -pay olarak- el koymaktadır.

Şimdi ben buradan Kültür ve Turizm Bakanlığına soruyorum: İhlara'ya hiçbir katma değer yok, Selime'ye hiçbir şey yapmıyorsun, yine Saratlı'da yer altı mağaralarından dünya kadar gelir elde ediyorsun ama buralara bir kuruluş harcamıyorsun, elektriğini getirmiyorsun, temizliğini yapmıyorsun, çöpünü almıyorsun; gelirini alıyorsun ama hizmet götürmüyorsun.

Yine aynı kaderi Güzelyurt'taki Manastır Vadisi'nde bulunan açık müze de yaşamaktadır. Binlerce turist burayı ziyaret ettiği hâlde Güzelyurt ilçemiz bu turistlerin getirmiş olduğu paradan maalesef pay alamamaktadır. Buradan Kültür ve Turizm Bakanına sesleniyorum: Turizm sadece Antalya'dan, Akdeniz'den ibaret değildir. Aksaray'da bulunan Selime, İhlara, Saratlı, Belisırma, Güzelyurt dünyanın en güzel tarihi ve tabii turizm merkezlerindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

AYHAN EREL (Devamla) - Turizm Bakanını bu bölgeye davet ediyorum. Bugüne kadar bu bölgeye, Selime Belediye Başkan Adayımız Sefer Bey'den, yine Güzelyurt Belediye Başkan Adayımız Doğan Bey'den aldığım bilgilere göre bir tane Turizm Bakanı gelmemiştir, Turizm Bakanını davet ediyor ve turizm aktivitelerinin burada yapılması hususunda ilgilileri uyarıyorum.

Yüce heyetinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde geçen "intikali" ibaresinin "geçışı" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Tahsin Tarhan
Denizli	İzmir	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın
Manisa	Adana	Balıkesir
	Kemal Zeybek	
	Samsun	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Samsun Milletvekili Kemal Zeybek.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünyadaki teknolojik ve teknik gelişmeler ülkemizde enerji ve yer altı madenlerimize yeteri kadar uygulanmadığı gibi, yer altı zenginliklerimiz de istenildiği kadar işlenip ekonomimize katkı sağlamamaktadır. 1950’li, 1970’li yıllardaki linyit kömürü, taş kömürü çıkarılmasında otuz kırk yıl öncesinin çalışma tekniği, malzemeleri kullanılmaktadır. Ülkemizdeki sanayi ürünlerinin verimli kullanılamaması, özellikle on yedi yıllık iktidarda sermaye, bürokrasi oligarşisinin, ülkemizin yer altı madenlerinin, enerji üretimiminin, dağıtımının bir ağzdan talimatlı yönetilmesinden kaynaklanıyor.

Değerli milletvekilleri, Maden Yasası bugün görüşülürken 1980 öncesi Amasya Yeni Çeltrek Linyit İşletmesinden örnekler vererek konuyu aydınlatmak isteyeceğim. Yeni Çeltrek İşletmesinde 1980 öncesi oligarşinin yani hükümet, işveren ve bürokrasinin beraber yürüttüğü, yönettiği dönem içerisinde bin kişinin üzerinde işçi çalışmaktaydı. O dönem, ülkemizde o günkü koşullarda tüm hanelerde kömür yakıldığı, linyit kömürünün olağanüstü kullanıldığı ve sanayimizde de en çok linyit kömürünün kullanıldığı dönem ve yeterli bir şekilde kullanılıyordu. Ne yazık ki o günün koşullarında o günün hükümetleri, aynen bugünkü koşullar gibi “Zarar ediyoruz.” bahanesiyle YERALTI MADEN-İŞ’in işletmiş olduğu o Yeni Çeltrek’i kapatmak istemişlerdi. O günün koşullarında o sendikal yapı, özgür, demokrasiden yana, daha demokratik sendikalarla yönetilen bir dönem içerisinde, YERALTI MADEN-İŞ Sendika Başkanı, o yiğit insan Çetin Uygur’un önderliğinde ve YERALTI MADEN-İŞ’in o günkü koşullardaki o yürekli temsilcisi Osman Fahri Şanlı’nın yönetiminde -bin kişilik yönetim, işçi yönetimi- o günkü sendikasıyla beraber yer altından kömürün çıkarılmasına el koydu. Kömürün çıkarılmasında o günün hükümeti zarar ederken çalışan işçiler aylık 15 ton kömür karşılığı maaş alır durumundaydı, sendikal yönetimlerle beraber o gün o gücü gösterdiler. 15 ton kömür fiyatı, 1 ton tüvenan kömür fiyatıyla eş değerde uyguladığımız zaman bugün 1 ton kömürün ortalama fiyatı 600 TL, 15 ton kömürü hesap ettiğimiz zaman bugünkü fiyatlarla 9 bin TL yapıyor. Yani o günün koşullarında kendi özgür iradesiyle maden işçisi 9 bin TL maaş alabilir durumdaydı, bugün madende çalışan işçilerimiz 3 bin-4 bin TL aralığında ücret alabilmektedir. Bunu uygulayan yönetim, işte o gün 12 Eylül faşizminin 1980’de demokrasiyi kesintiye uğratmasında büyük rol oynamıştı. İşte 12 Eylül -faşizmi- işçi haklarını vermemek için, demokrasiyi yok etmek için, insan hak ve özgürlüklerini engellemek için yapılmıştı. O günden bugüne geldiğimizde bugün Türkiye’nin işçisinin, köylüsünün ürettiği tüm ürünlerin ürün bedellerini elde edilemediği, kazanç sağlayamadığı, alın terinin karşılığını alınmadığı, işçilerimizin daha çok işsiz kaldığı bir dönemde yaşar durumdayız. İşte o günkü koşulları hatırladıkça biz o günkü YERALTI MADEN-İŞ Sendikasının “Üreten de biz, yöneten de biz.” anlayışının yıkılmasında 12 Eylül faşizm damgasının ne kadar etkili olduğunu görüyoruz. Aynı etkin yönetim bugün Hükümetiyle, sermayesiyle, yönetimiyle, sermayedarlarıyla yine iş başında. Bugün iş başındaki yönetim, işte bugün sermayedara yani oligarşiye hizmet etmektedir. Yani oligarşik yönetim bugün yine ülkemize hâkimdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Biz yer altı zenginlik kaynaklarımızı üretimden yana, istihdamdan yana ve çalışanlarımızdan yana kullanacaksa bu üretimimizi -dışarıdan ithal edilmeyen kömürlerle- yer altı kaynaklarımızın en randımanlı kullanılması koşuluyla yeniden ele almak zorundayız. Bugün yer altında çalışanlarımızın durumu otuz kırk yıl öncesinden daha iyi değildir, otuz kırk yıl öncesi hangi mantıkla kömür çıkarılıyorsa bugün de aynı mantıkla kömür çıkarılmaktadır.

Bu zihniyet, bu düşünce devam ettiği müddetçe... Yine ileriki dönemde sarı sendikaların olmadığı, devrimci, demokrat sendikaların olduğu bir dönem içerisinde ülkemizde daha özgür, daha demokratik, daha halkçı bir düzen olacağını düşünüyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Ayhan Erel

Feridun Bahşi

Adana

Aksaray

Antalya

İmam Hüseyin Filiz

Metin Ergun

Zeki Hakan Sıdali

Gaziantep

Muğla

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Muğla Milletvekili Metin Ergun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

METİN ERGUN (Muğla) – Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin 7'nci maddesi üzerinde vermiş olduğumuz değişiklik önergesi için İYİ PARTİ adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime, geçen hafta Milas'ta yaşanan sel felaketinde genç yaşta hayatlarını kaybeden Billur Atik ile Çağlar Bencik'e rahmet dileyerek başlamak istiyorum. Ailelerine sabır diliyorum. Allah bir daha böyle felaketler yaşatmasın.

Ayrıca, önümüzdeki mayıs ayında 5'inci yılını dolduracağımız ve dünyanın en büyük maden kazalarından biri olan Soma faciasında kaybettiğimiz 301 vatandaşımızı rahmetle anıyorum. Bu tarz kazaların bir daha yaşanmamasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Sayın milletvekilleri, bu elim faciadan sonra ortaya çıkan rapor ve verilerin gösterdiği gibi, Soma faciası maden sektöründeki yanlış politikaların bir sonucudur. Ne yazık ki Soma faciasında bedelini acı şekilde ödediğimiz maden sektöründeki iş güvenliği ve denetim problemleri aynı şekilde devam etmektedir. Hükûmetin sektöre yönelik politikaları bu sorunları ortadan kaldıracak yapısal çözümlerden uzaktır. Maden ve enerji sektörünü beraberce ilgilendiren bu yapısal düzenlemeler, başta iş güvenliği olmak üzere, maksimum fayda sağlayacak entegre üretimin teşvik edilmesi, çevre kirliliğini azaltacak ve insan sağlığına zarar vermeyecek önlemlerin alınması konusundadır. Getirilen bu teklif, söz konusu sorunları çözmektedir, çözememektedir. Bu teklif, madenlerin ve ilişkili tesislerin çevreyi kirlletmesini engelleyecek önlemleri alması konusunda yürürlükteki mevzuatta öngörülen süreyi iki yıl daha uzatarak 2021 yılına ertelemektedir. Bu muafiyet ve erteleme, madencilik sektörüyle beraber enerji sektörünü de kapsamaktadır. Bu erteleme Türkiye'deki bütün maden ve enerji tesislerini kapsadığı gibi, seçim bölgem olan Muğla'daki Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerini de kapsamaktadır. Muğla, bu santrallerde söz konusu koruyucu önlemlerin alınmamasından ötürü çok yoğun bir hava kirliliğine maruz kalmaktadır. Bu santrallerin neden olduğu hava kirliliği seviyesi Dünya Sağlık Örgütünün belirlediği azami sınıırın katbekat üzerindedir. Teklifteki bu muafiyet, Anayasa Mahkemesinin 2013 yılındaki, vatandaşlarımızın sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama haklarının her tür ekonomik, bürokratik yükümlülüğün ve enerji arz güvenliği ihtiyacının üstünde bir hak olduğu yönündeki kararına açıkça aykırıdır. Bununla beraber, bu tesislerin çevreye olan zararlı etkilerini azaltacak yasal önlemleri daha fazla erteleme, bu bölgelerdeki insanlarımızın sağlığını riske atmak ve çevreyi kirlletmeye devam etmek demektir.

Sayın milletvekilleri, kömüre dayalı enerji kullanımının çeşitli zararları, çevresel etkileri olduğu konusunda kimsenin şüphesi yoktur fakat bu zararlar gerekli önlemler alındığında minimize edilebilir. Biz İYİ PARTİ olarak kömürü yok sayan bir enerji modeli önermiyoruz, tam tersine Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltabilmek için bu rezervlerini ve potansiyelini harekete geçirmek zorunda olduğunu düşünüyoruz. Biz bunu söylerken bu potansiyelin modern tesislerle, çevreye zararlarını azaltan önlemlerle ve sıkı denetimlerle harekete geçirilmesini savunuyoruz. Türkiye'nin yer altı ve yer üstü kaynaklarını maksimum fayda üretecek şekilde kullanmamız ülkemizin ekonomik ve siyasi geleceği açısından stratejik bir öneme sahiptir fakat maden sektörümüzün gelişmesinin önünde değişik engeller bulunmaktadır. Bu engelleri ortadan kaldırmamız gerekmektedir. Bu engellerin önemlilerinden biri, bürokratik işlerin çok uzaması, hem kaynak hem de zaman kaybettirmesidir. Bu konuda bürokrasiyi azaltacak şekilde de yapısal reformlar gerekmektedir. Türkiye'nin tamamını ilgilendiren böylesi konularda değişiklik yaparken Hükümetin hem sektörün hem de muhalefetin görüş ve onayını alması ve uzlaşmacı yöntemlerle hareket etmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayı numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin altıncı fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Ruhsat sahalarında ruhsat sahibi veya madencilik faaliyeti ve bağlı tesisi olanlar ancak Bakanlık tarafından uygun görülmesi hâlinde ticari veya sınai faaliyette bulunabilir. Bu ticari ve sınai faaliyetler, 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleriyle korunan tarımsal ve hayvansal faaliyetleri sınırlayıcı içerikte olamaz.”

Kazım Arslan	Tacettin Bayır	Tahsin Tarhan
Denizli	İzmir	Kocaeli
Ahmet Vehbi Bakırloğlu	Müzeyyen Şevkin	Ahmet Akın
Manisa	Adana	Balıkesir
	Deniz Yavuzylmaz	
	Zonguldak	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Maden Kanunu’nu ilgilendiren teklif, özellikle ve özellikle iktidar partisinin son aylarda yaptığı devlet ve özel teşebbüslerin yetkilerinin birbirine karıştırılması, yetkililerinin de birbirine karıştırılmasının somut bir sonucudur.

Devlet, Anayasa’ımıza göre, yetkilerini özel firmalara devredemez, aynı zamanda kendi üzerindeki sorumlulukları da yine özel firmalara terk edemez. Anayasa’nın 166’ncı maddesi “Planlama; Ekonomik ve Sosyal Konsey”, 167’nci maddesi “Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi”, Madde 168 “Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi” Yani Anayasa diyor ki: Madenlerle ilgili planlamayı devlet kurumları siz yapacaksınız, siz denetleyeceksiniz, her şey sizin sorumluluğunuzda olacak.

İlgili madde -Arkadaşlar, eğer maddenin detaylarını okumamış olanlar varsa lütfen dikkatli bir şekilde dinlesin- Madde 8 diyor ki: “Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan ya da gerçek veya tüzel kişilere ait diğer yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, kamu yararı açısından yatırımların önceliği ve önemini tespit etmek üzere, ilgili Bakanlığın uygun görüşü alınarak Bakanlık tarafından verilir.” Bu görüş, öncelik görüşü, yatırım önceliği görüşü Bakanlık tarafından veriliyor. “Bakanlık tarafından alınan bu kararlar, kamu yararı kararı yerine geçer.” Tüm kararı Bakanlık veriyor. Sonra devam ediyor, Anayasa’ya aykırılık kısmı zaten burada. “Yatırım çakışması işlemleri nedeniyle Bakanlıkça veya Genel Müdürlükçe herhangi bir sebeple ödenmek zorunda kalınan tutar – herhangi bir sebeple, herhangi- lehine karar verilen tarafa rücu edilir.” Devlet kurumlarının arasındaki koordinasyonsuzluğun bedeli orada kendisine izin verilen ve yatırım yapan özel firmaların üzerine terk ediliyor. Bu Anayasa’ya aykırıdır, bu uygulanamaz, hukuki olarak da geçerliliği yoktur. Dolayısıyla, zaten uygulayamayacağınız bir şeyden, bir konu üzerinde şu anda konuşuyoruz. Bunun, bu kısmının ivedilikle yasadaki çıkarılması gerekiyor.

Aynı zamanda bakın, Madde 1’de MAPEG’le ilgili konular görüşüldü ve yurt dışı firmalarının kurulmasının ne kadar güzel olduğundan bahsedildi. Bir tane örnek vereyim size, bu işin ne kadar üstü kapalı ve üstünde kara bulutların da olabileceğiyle ilgili olarak. KİT Komisyonunda BOTAŞ Genel Müdürüne sorduk, dedik ki: Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hattının işletilmesi için Jersey Adası’nda kurulan “BOTAŞ International”ın çalışan sayısı kaçtır? Genel Müdürün maaşı ne kadardır? Bürokratların ortalama maaşı ne kadardır? Sayıştay denetimine açık mıdır? Bankacılık bilgilerinin gizliliği konusunda Jersey Adası dünyada 16’ncı sırada ve büyük bir eleştiri konusudur dedik. Bakın, gelen yanıt, devlet yönetiminde ne kadar şeffaf olmadığınızın da bir ispatı; yanıt şu: “Genel Müdür maaşı ve personel maaşları benzer işlerin yürütüldüğü sektörlerdeki ücretler, piyasa koşulları, personel nitelikleri ve personel verimliliği göz önünde bulundurularak tespit edilmektedir.” Dalga geçmekten başka bir şey değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Soruyu anlamamış Bakan Bey.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Net bir soru. Biz Sayıştay raporları üzerinden denetleme yapıyoruz, her şey somut, her şey net, maaş ne kadardır sorusunun yanıtını vermek istemeyen yetkililer ancak bu kadar dolandırır sözü. Tekrar buradan soruyorum: MAPEG’i de, MTA’yı da diğer devlet kurumlarını da böyle mi yöneteceksiniz? Bir genel müdürünüzün maaşını KİT Komisyonunda devleti, halkı temsil eden milletvekillerinden böyle mi saklayacaksınız? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – İlgili Maden Kanunu’ndaki değişiklik teklifiniz aslında neredeyse Zonguldak’a da has çıkarılmış bir kanun teklifi. Dolayısıyla çok boyutları var -birkaç tanesine daha temas etmek bakımından- hem devlet sorumluluklarını özel sektörün üzerine atamayacağı gibi, aynı zamanda da özel sektörün sorumluluklarını da üzerine alamaz. Tüm Sayıştay raporları redevanslı sahalar da kaçak ocaklara firmaların izin verdiğini, sevk fişi kestiğini söylerken siz şu anda redevanslı sahaları tamamen bu firmalara bırakıyorsunuz, daimî nezaretçiye bırakıyorsunuz, özel firmanın nezaretçisi zaten. Teknik eleman özel firmanın teknik elemanı, iş güvenliği elemanı özel firmanın iş güvenliği elemanı, yetkilendirilmiş tüzel kişilik zaten proje aşamasında var, sonra tek tük. Dolayısıyla geriye sadece MİGEM kalıyor, yılda 4 kez; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yetkilileri yılda 2 kez... İşçilerimize geçmiş olsun; devletimiz onların üzerindeki kanatlarını, sorumluluğunu, yetkisini tamamen üzerlerinden çekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Sayın Başkan, bir toparlayayım rica ediyorum.

BAŞKAN – Peki, toparlayın.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) – Dolayısıyla da işçilerimizi yapayalnız bırakıyoruz, bütün ruhsat sahalarını özel mülke çeviriyoruz.

Şöyle, bakın, Sayıştay raporundan okuyorum. Sayın milletvekilleri, bunlar benim düşüncelerim değil, Sayıştay raporu. Rapor diyor ki: Havzada kaçak kömür üretiminin önlenememesinin nedenleri olarak redevansçı firmaların kaçak ocaklarda üretilen kömürü satın almaları ve bu kömürler için sevk fişi sağlamaları, ayrıca Zonguldak ve civarı tüketicilerin de bu doğrultuda işçi sağlaması, buna rağbet etmesi gösterilmiş. Dolayısıyla, bu redevans sahalarına tamamen işçilerimizi iş güvenliği olmayan şekilde veriyoruz, maalesef ve maalesef kaçak ocakları redevans sahasının içinde meşru hâle getiriyoruz. Oysa ki bizim devletimiz özel firmalardan daha büyük bir devlettir; işçimizi de korur, kaçak ocakları da yeri geliyorsa kapatmasını bilir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin son fıkrasında yer alan "ruhsat sahaları, hafriyat toprağı, cüruf, inşaat yıkıntı atığı ve benzeri atıklar için döküm alanı olarak kullanılamaz" ibaresinin "ruhsat sahaları, hafriyat toprağı, cüruf, moloz, inşaat yıkıntı atığı ve benzeri atıklar için döküm alanı olarak kullanılamaz" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Lütfü Türkkan
Kocaeli

Durmuş Yılmaz
Ankara

Şenol Bal
Ankara

Orhan Çakırlar
Edirne

Tuba Vural Çokal
Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de partim adına Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesiyle ilgili görüşlerimi paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Madencilik meşakkatli bir iş ve uzun soluklu bir iş. Benden önce burada, kürsüde konuşan arkadaşlarımız madencilerin gerek araştırma, bulma, sondaj gerekse işletme safhasında karşılaştıkları sorunların ne kadar çok olduğunu bir bir söylediler; kamuda ne kadar departmana gideceklerini, hangi bakanlığa müracaat edeceklerini, hangi kanunlara tabi olduklarını, kanunların sayısını vesairesini verdiler. Dolayısıyla şu anda hem madenciler muzdarip hem de madencilüğün doğasında olan tabiatla ilgili, çevreyle ilgili konularda duyarlılık sahibi vatandaşlarımız muzdarip. Dolayısıyla, madencilik gerçekten çok önemli ve çileli bir iş. Maden olmadan olmaz mı, doğaya hiç dokunmayalım? Elbette olmaz. Güzel evlerde oturmak istiyoruz, gemiye binmek istiyoruz, uçağa binmek istiyoruz, sanayileşmek istiyoruz dolayısıyla maden, sanayileşmenin önemli unsurlarından birisi. Dolayısıyla yapılması gereken şey, bir taraftan madencilikten elde edilecek katma değer ile madenin içinde bulunduğu toprak parçası ve onun üzerindeki bitki örtüsünü yok etmek arasında ortaya çıkacak maliyetin karşılaştırılması. Toprağın altından çıkacak katma değer ile üzerinde tahrip ettiğimiz doğa arasındaki fark eğer üzerindeki lehineyse bence üzerindeki lehine karar alınmalı ve ondan vazgeçilmeli. Ama bunun hesabını yapmak pek o kadar kolay bir şey değil. Bu, iyi niyet gerektirir, uzman görüşü gerektirir. Dolayısıyla madencilikte özel kâr maksimizasyonu ile toplumsal faydayı bir arada bulundurmak o kadar kolay değil çünkü özel şirket daima kâr maksimizasyonuna yönelecektir. Hâlbuki bizim burada üzerinde durmamız gereken bu kanunun özünün ve esasının toplumsal faydayı optimize edecek bir sistem ortaya koyması lazım. Kanunun maddelerini okuduğumuzda maalesef böyle bir optimizasyon ortada yok.

Madencilüğün uzun soluklu bir iş olması, belirttiğim gibi, hem araştırma, sondaj aşamasında hem de üretim ve işletme aşamasında uzun soluklu olduğu için maden kanunlarının dört başı mamur, iyi düşünülmüş, ileriye gören bir kanun olarak hazırlanması gerekiyor. Benden önceki arkadaşlarımız da konuşular, hatipler de söylediler, on altı yılda Maden Kanunu 14 kez değişmiş. Elbette kanunlar değiştirilebilir fakat eğer bir kanun çok sık değiştiriliyorsa o zaman o kanun gerçekten ileride olabilecek bilimsel, teknik donanımları ve gelişmeleri dikkate almadan o günkü şartlara göre yapılmış olan kanunlardır ve dolayısıyla eğer biz bugün bu kanunu yapıp uzun müddet ayakta kalmasını ve ileriye yönelik olarak risk alacaklara yön ve yol göstermesini istiyorsak bu kanunun da kendi içerisinde içsel tutarlılığının olması lazım. Bu da bizi şu noktaya getiriyor: Kanun yapma tekniği son derece önemli bir husus. Biz, maalesef, muhalefet olarak söylüyoruz, siz de iktidar olarak söylüyorsunuz. Biz diyoruz ki: Artık, bu torba yasadın vazgeçelim. Torba yasayla kanun yapmak doğru bir şey değil. Torba yasayla yapılan kanunculuk aslında bir hukuk çilingirliği, hâlbuki lazım olan şey hukuk mimarlığı. Hukuk mimarlığının olabilmesi için her kanunun kendi içinde yapılması gerekiyor ama maalesef, böyle bir şey söz konusu değil.

“Torba kanun yabancı dile nasıl tercüme edilir?” diye ben ilk seçildiğim gün buradaki görevli arkadaşlara sordum, bana iki şey söylediler, dediler ki: Ama İngilizcede bunun bir adı “omnibus bill” diğeri “Christmas tree bill.” Yani “Christmas” Noel’de ağaç süslemek gibi üzerine aklınıza gelen her türlü rengi, şekli asıyorsunuz. Hâlbuki bugün hukuk fakültelerinde niçin Roma hukuku okutuluyor diye sorulduğunda cevap şu: “Çünkü onun bir teorik temeli var, doğru hukuk, ileriye yönelik olarak hukuk.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Milletvekili.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Zamanında Romalılar bunu iki maddelik bir kanunla yapmışlar. Millattan önce 98 yılında iki konsül iki maddelik bir kanun teklifi veriyorlar, iki maddelik bir kanun. Bunlardan kanunun 1'inci maddesi, bir yasanın duyurulması ve onaylanması için gerekli en az süreyi belirliyor. 2'nci maddesi ise "İnsanlar tek bir karmaşık yasada toplanmış farklı konular hakkında bir sonuca varmaya zorlanamaz." diyor. İki maddelik yasa. Biz eğer bizden sonra gelen nesillere bir hukuk mirası bırakacaksak bu uygulamadan vazgeçmemiz lazım. Biz bugün, Ahmet Cevdet Paşa'nın bile gerisine düşmüş vaziyeteyiz. Bizden sonra gelen nesiller bizi hayırla yâd etmeyecekler.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Filiz Hanım.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- *Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, bireysel silahsızlanma mücadelesi veren Umud Vakfı Kurucu Başkanı Nazire Dedeman'ın vefatı nedeniyle yakınlarına başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sadece değerli bir insanın kaybının Meclis kayıtlarına geçmesi için söz aldım. Dün, Umud Vakfı Başkanı Nazire Dedeman'ı kaybettik. Nazire Dedeman, gerçekten bireysel silahsızlanma için Türkiye'de çok büyük mücadele veren, oğlunu kaybetmiş ve ondan sonra Umud Vakfı'nı kuran çok mücadeleci bir kadındı. Yakından tanıma ve eğitimlere birlikte katılma şansına da sahip olmuştum. Yarın cenazesi Cebeci Asri Mezarlığında ikinci namazından sonra kaldırılacak. Bunu bilginize sunmak istedim. Umud Vakfı'nın ve yakınlarının başı sağ olsun.

Teşekkür ederim.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *İstanbul Milletvekili Nevzat Şatroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)*

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 8'inci maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 7'nci maddesine eklenen yirmi üçüncü fıkranın birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini ve mevcut ikinci cümlelerin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Ancak maden ruhsat sahalarında rezervin bittiğinin Genel Müdürlükçe tespiti halinde Genel Müdürlükçe kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir."

"Rezervin bittiğinin tespit edilememesi veya rezervin varlığının tespiti halinde ise Genel Müdürlüğe kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan döküm izni talepleri onbeşinci fıkra kapsamında yatırım çakışması olarak değerlendirilir ve ilgili hükümlere göre sonuçlandırılır."

Mehmet Muş

Mehmet Doğan Kubat

Ramazan Can

İstanbul

İstanbul

Kırıkkale

Fehmi Alpay Özalan

İmran Kılıç

Atilla Ödünç

İzmir

Kahramanmaraş

Bursa

BAŞKAN – Komisyon?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel Kurulun takdirine bırakıyoruz Sayın Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Gerekçe...

BAŞKAN – Önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu kurum ve kuruluşlarına döküm izni verebilmeyi kolaylaştırmak amacıyla, rezervi biten alanların Genel Müdürlükçe tespit edilmesinden sonra bu alanlarda döküm izni verilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayı numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kazım Arslan

Müzeyyen Şevkin

Tahsin Tarhan

Denizli

Adana

Kocaeli

Ahmet Akın

Tacettin Bayır

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Balıkesir

İzmir

Manisa

İsmail Atakan Ünver

Karaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama “Maden Kanunu’nun değiştirilmesine yönelik bu teklif, ülkemizde madencilikğin ve madenle yaşayanların sorunlarını çözebilecek mi?” diye sorarak başlamak istiyorum. Mesela, 2014 yılında Karaman Ermenek’teki maden kazası sonrasında, Ermenek için hayat demek olan madenlerin çalışmıyor olma sorununu çözebilecek miyiz? Maden işçilerinin işsizlik sorununu çözebilecek miyiz? Hayatı, Ermenek’teki kömür madenlerinde çalışan işçilerin kazancına bağlı olan Ermenek esnafının sorununu çözebilecek miyiz? Ermenek’ten, Gargara’dan göçüp başka yerlerdeki madenlerde çalışmak zorunda kalan maden işçilerimizi tekrar Ermenek’e döndürebilecek miyiz? Hayır. Bu teklif bunların hiçbirisini yapamayacak. Üstelik Ermenek’e benzer bir tablonun ülkenin birçok yerine de yayılmasına sebep olacak. Zira, teklif, zaten sorunlu olan redevans uygulamasının daha da küçük sahalara bölünmesinin önünü açmaktadır.

Ermenek'te kazadan önce 8 ocak faalken bugün 2 kömür ocağı faaldir. Madenlerde kazadan önce 2.700 işçi çalışırken bugün 380 işçi çalışmaktadır. Ekonomisi kömür madenlerinin çalışmasına bağlı Ermenek'te hayat bitmiştir. Ermenek, Karaman'ın 2018 yılında nüfus anlamında küçülen tek ilçesidir. Bunun sebebi kaza değil, Soma kazasından sonra iş güvenliği tedbirlerinin artırılması yönünde yapılan düzenlemelerin mali boyutunu özel sektörün karşılayamıyor olmasıdır. Ermenek'te redevans uygulamasıyla bölünen maden sahaları çalıştırılmamaktadır. Aslında olması gereken maden sahalarını bölmek değil, birleştirmek ve hatta devletin sahibi bulunduğu madenleri bizatihi kendisinin işletmesidir. Ermenek'te dağların altında kömür var ama ne özel sektör ne de devlet bu kömürü çıkarmayı beceremiyor. İktidar Ermenek'in ve Ermenekli hemşehrilerimin yaşam mücadelesine kayıtsız kalıyor. Oysa ne Ermenek ne de Ermenekli madenciler böyle bir tabloyu hak ediyor. Karaman Ermenek'te dağların altında kömürü çıkaramıyorsunuz ama Karaman Merkez Akçaşehir beldesi ve Ayrancı ilçesi Ambar ve Kavuklar köyleri ile Konya'nın Karapınar ve Ereğli ilçesini kapsayan sahada Konya Ovası'nın göbeğinde, tarım arazilerinin tam ortasında henüz olgunlaşmamış linyit rezervini çıkarıp hem de yanı başına bir de termik santral kondurmayı düşünüyorsunuz. Bu, toprağa vefasızlık; havaya, suya vefasızlık, dahası insana vefasızlıktır.

Konya kapalı havzası dünyada ekolojik açıdan en önemli 200 alandan biridir. Her ne kadar buğday artık para etmese de Türkiye'nin buğday ambarı olarak bilinmektedir. Havzada 2 adet millî park bulunmaktadır. Ülkemizin ortalama yıllık yağışının yarısı kadar bir yağış almaktadır. Bu sebeple havzada yer altı suyu kullanımı oldukça yaygın ve önemlidir.

Bölgedeki rezervin tamamının çıkarılması sırasında 22 milyar ton hafriyat ortaya çıkacaktır. Kazılacak ve başka bir yere taşınacak bu hafriyatın yüzde 1'i bile tozlaşsa bu, yılda 700 bin ton tozun uçması demektir. Bunun yanı sıra işletmenin yapılacağı yerin bu yörede elde kalmış ender tarım topraklarının bir bölümü olduğu unutulmamalıdır. On binlerce yılda oluşan tarıma elverişli toprakların bu şekilde bir etkiye maruz bırakılması bölgenin tarım arazilerine büyük zarar verecektir.

Ayrıca, bölgedeki kömür ortalama 204 metre derinliktedir. Kömürün üzerinde toprağın 20 ila 60 metre altında yer altı suyu bulunmaktadır. Kömüre ulaşmak için yapılacak kazıdan önce bu suyun pompalanması gerekecektir. Bu uygulama ise zaten bölgede yaşanan yer altı suyundaki düşüşü hızlandıracak, bölgedeki obrukların sayısını ve büyüklüğünü artıracaktır. Bu, aynı zamanda bölgenin tarımsal sulama ve içme suyu kaynaklarını da büyük bir riskin altına sokacaktır. Bölgede akarsu ve göller kalmadığından kurulacak termik santral işletmesinin soğutmada kullanabileceği tek su kaynağı yer altı suyudur. Bu da otuz yıl boyunca 8.200 yer altı su kuyusunun sürekli çalışması demektir. Karaman il genelinde sulama kuyusu sayısının 6 bin civarında olması düşünüldüğünde bunun ne anlama geldiğini varın siz düşünün. Bölgede 60 bin kişinin tarımdan geçindiği düşünüldüğünde, madende ve termik santralde yaratılabilecek istihdam da bölge için hiçbir anlam ifade etmeyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – Yine, bölgede, tozlaşma ve termik santral kaynaklı oluşacak çevre kirliliğinin de bölge insanının sağlığı üzerinde yaratacağı riskler, özellikle kanser riski için cabası ve en önemli muhtemel negatif sonucudur. Bu sebeple, başta bu proje ve tarımsal alanları katledecek benzer projeler iptal edilmeli, Ermenek'te olduğu gibi çalışmayan ocaklardaki kömürlerin çıkarılmasının çaresi aranmalıdır.

Son söz olarak şunu söylemek isterim: Önce buğdayımızı, arpamızı aldınız, sonra suyumuzu aldınız, şimdi topraklarımıza göz dikiyorsunuz. Toprağımızı verirsek sonra sağlığımızı ve canımızı alacaksınız; biz de vermeyeceğiz, vermeyeceğiz, vermeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Elitaş, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, hayatını kaybeden Umut Vakfı Kurucu Başkanı Nazire Dedeman'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biraz önce, Maden Kanunu görüşülürken madencilikğin duayenlerinden rahmetli Kemal Dedeman'ın kızı, Umut Vakfının Başkanı Nazire Dedeman'ı kaybettiğimizi öğrendik. Allah'tan rahmet diliyorum.

Nazire Hanım, 17 yaşında bir yavrusunu bir kurşunla kaybeden, 3 çocuğunu da hayatında mezara teslim eden, defneden bir hanımefendi olarak büyük acılar çeken birisiydi. Murat Dedeman'ın ablası, madencilikte önemli faaliyetler göstermiş, Türkiye'nin önemli şirketlerinden biri Dedeman Holdingin Yönetim Kurulu eski Başkan Vekillerinden Nazire Dedeman'ı kaybettiğimizi... Bir Kayserili hemşehrisi olarak Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine, yeni öğrendim, kardeşi Murat Dedeman iki gün önce açık kalp ameliyatı geçirmiş. Değerli dostumuz Murat Dedeman'a da buradan acil şifa dileklerimi ifade ediyorum.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nevzat Şatroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir.” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Arslan Kabukcuoğlu

Ayhan Erel

Feridun Bahşi

Eskişehir

Aksaray

Antalya

Zeki Hakan Sıdalı

İsmail Koncuk

Mersin

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizdeki mevcut altın rezervi dünya sıralamasında 22'nci ve ülkemizde 33 aktif altın ruhsatlı maden bulunuyor. Bunlardan yüzde 68'i yerli firmalara ait. Görüştüğümüz maddeyle altın, gümüş ve platin madenleri için uygulanan devlet hakkı miktarının artırılması amaçlanıyor. Bu değişiklik maden üretimini kesinlikle olumsuz olarak etkileyecek. Geçici kaynak aşkına üretime bir darbe daha geliyor.

2001-2013 yıllarına kadar üretim 1,4 tondan on iki yıl içerisinde 33 tona çıkmış fakat 2013 yılından itibaren de ciddi bir düşüş yaşanmış. 2012 yılında 120 milyon dolar olan maden arama sermayesi 2018'de 10 milyon doların altına düşmüş. Bu, Türkiye'deki altın madenciliğinin sürdürülebilir olmasını sıkıntıya sokuyor. Türkiye'nin altın potansiyeli 6.500 ton ancak bunun yalnızca 900 tonu rezerv hâline getirilebilmiş yani elde altın var ama üretmiyoruz, üretmiyoruz, rezerv hâline getiremiyoruz. Üretmeyince ne yaparız biz? İthal ederiz. İhtiyacımızın yüzde 90'ını da ithal ediyoruz. Dalgalı kur ile metal ve maden fiyatlarındaki artıştan dolayı sadece bu alanda yıllık 15 milyar dolar cari açık veriyoruz. 2017 yılı altın ihracatımız 6,5 milyar dolarken 2018 yılı altın ihracatımız 2,5 milyar dolara düşmüş. Altın ihracatındaki bu düşüş, devlet hakkının artırılması bu rakamı daha da aşağıya çekecek. Sürdürülebilir kalkınmanın tek yolu üreticiyi sürekli her alanda rahatlatmaktan geçiyor.

Hükümet altın madenlerindeki devlet hakkını artırarak kısa vadede kâr etmiş görünse de yüzde 68'i yerli maden şirketlerinin elinde bulunan ve yatırımları azalan altın madenciliğine bir darbe daha vurmuş olacak. Bu, 2013 yılından beri düşüşte olan yerli altın madenciliğinin sonu demek ve altındaki ithalatı daha da artıracak. Her alanda olduğu gibi madencilikte de "Üretmeyiz, ithal ederiz." diyenler, unutmayın, hazıra dağ dayanmaz. Özellikle altın madenleri üzerinden yapılan devlet hakkının artırılması 2017 yılında ilan ettiğiniz Millî Enerji ve Maden Politikası'yla taban tabana zıttır. Bir yandan "Dışa bağımlılığı azaltacağız." deyip bir yandan da kendisine çok yüksek talep olan bir madenin ülkedeki üretimini baltalamak nasıl bir hüsrana takdirlerinize bırakıyorum.

Hüsrandan bahsetmişken ve altın üzerinde bu kadar konuşmuşken Venezuela'dan gelen altınlara da değinmek lazım. 2018 yılında Venezuela'dan Türkiye'ye gelen altın 900 milyon dolara, 24 tona ulaştı. Bir anda patlayan bu altın ticaretinin detaylarını tüm kamuoyu gibi biz de bilmek istiyoruz. Malumunuz, Halkbank Genel Müdürü Amerika'da tutukluysen biz Zarrab'ın sanatçı eşini Amerika'ya devlet onayı ve VIP'ten yanına gönderirken ve devlet itibarımızı yerle bir ederken Hükümetin altın ticareti sicili Zarrab'tan dolayı pek bir kara. İşlenip geri satın alınmak üzere gönderilen altınların Venezuela'ya ulaştığına dair kayıtlara ulaşmak mümkün değil. El konma riski olunca İsviçre'de değil Türkiye'de işlenen altınlar "Altın üzerinde yeni bir skandal mı geliyor?" diye düşündürüyor. Bunu merak ediyor ve bu konuda samimi bir açıklama bekliyoruz. Biz, 1913'te "Güney Amerikalılara doğru adamı seçmesini öğreteceğim." diyen Wilson'ın Amerikası'nın yanında yer alalım demiyoruz ama nerede yer alacağız, neden oradayız, bilmek zorundayız. Orduyu maddi menfaat karşılığı elinde tutan zayıf Maduro ne kadar dayanacak? 2/3'ü halk tarafından seçilmeyen Meclis ile sadece yüzde 32'si seçime giden bir ülke, hileli seçim makineleri, istemediğini seçime almayan sakat demokrasi, muhalif gazetecisiyle, siyasetçisiyle itiraz edenlerin hapiste olduğu, devletin canının istediğine sadakat kartıyla istediği kadar maaş dağıttığı ülke. Dünyanın en çok petrol yataklarına sahip ama maaşların aylık 7 dolar olduğu, yıllık enflasyonun yüzde 1 milyon 350 bin oranına ulaştığı, halkı açlıktan ortalama 11 kilo zayıflayan bir ülke. Mevsim benzerliğinden dolayı yakında Hatay ve Mersin'deki Suriyeli misafirlerinizin yanına Venezuelalı misafirleriniz de katılırsa kimse şaşırmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – İşte, dünyanın çoğunluğuna rağmen bu ülkenin yanındayız. Venezuela'nın başına gelen her şey, hayalî gelirler, üretmeden harcanan paralar ve yüksek dış borçla geldi. Tanıdık geldi mi bilmiyorum.

Tabii ki Türkiye Venezuela değil, kıyaslanamaz bile ama ders alacak duruma adım adım gidiyoruz. Anlık, devlet aklıyla verilmeyen kararlar bizi sadece kaosa sürüklüyor. Dünya devleti olmak yerine dünya devletlerinin dalgasında sağa sola savrulan bir ülke oluyoruz, Türkiye bunu hak etmiyor.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde üç önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

Mahmut Toğrul

Kemal Bülbül

İstanbul

Gaziantep

Antalya

Züleyha Gülüm

Muazzez Orhan

İstanbul

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

10'uncu madde üzerinde grubumuzun verdiği önerge üzerine söz aldım. Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarının rant kıskacındaki madencilik anlayışı yaşanan maden facialarıyla su yüzüne çıkmış bulunmaktadır. Yurttaş, güvencesiz bir şekilde, tarım alanları yok edildiği için, orman alanları yok edildiği için madencilikçe mahkûm edilmiş durumdadır.

Yaşanan facialar göz önüne getirildiğinde, iktidarın madencilik alanındaki denetleyici ve düzenleyici rolü askıya alınmış gibi görünmektedir. Madencilik alanı gibi bir alan, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin korunması yönünde devletin düzenleyici ve denetleyici rolünün en ileri düzeyde olması gereken bir alandır.

Kamu düzeninin önceliği en temelde, bu sahalarda çalışan emekçinin can güvenliğini ve menfaatini korumaya yönelik olmalıdır. Maden sahalarında gerçekleştirilecek denetimin işverene bağlı daimî nezaretçilere devredilmesi ise Soma'da yaşanan faciadan hiç ders alınmadığını göstermektedir.

Türkiye’de rant anlayışının bir sonucu olarak, bütün sektörlerde olduğu gibi, özellikle madencilik politikasının temelinde yatan ucuz maliyetle servet edinme anlayışı, dikkatle irdelenmesi ve izlenmekte olan politikanın gözden geçirilmesini gerektiren uyarıcı göstergelerdir.

Soma’da, Şırnak’ta, Ermenek’tte, Zonguldak’ta, Siirt Şirvan’da yaşadığımız ve iş cinayetlerine dönüşen bu madenci ölümlerinin asıl sorumlusu, kamusal varlıklarımızı ve hizmetleri özele ve talana açan, emekçiye güvencesiz çalışmaya ve daha fazla ölüme zorlayan politiklardır. Bu politikaları uygulayan ise siyasi iktidardır.

Yaşamı, emeği ve tarihi hiçe sayan, salt ekonomi endeksli yaklaşımın faturasını maden işçilerinin katledilmesinde sıkça görüyoruz. Neoliberal sistemin ekonomik ve politik organizasyonunun icracısı olan AKP Hükümetinin neoliberalizmde ve vahşi kapitalizmde ustalığa erişmesinin adı Soma, Ermenek ve Şirvan katliamları olmuştur.

Değerli arkadaşlar, 10’uncu maddeyle, işverene bağlı çalışan daimî nezaretçilere ruhsat sahasındaki faaliyetleri denetleme yükümlülüğü verilmektedir ancak “ruhsat sahası” tabiri çok geniş bir tabir olup daimî nezaretçilere ruhsat sahası içerisinde bulunan tüm tesis ve yolların dahi sorumluluğu verilmektedir. Oysaki daimî nezaretçinin asıl sorumluluğu, kanununun 31’inci maddesinde açıklandığı üzere, maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerine nezaret etmektir. Yapılması öngörülen değişikliklerle birlikte, işverene bağlı çalışmalarından ötürü, daimî nezaretçilerin işletme faaliyetlerini denetleme girişimlerinin, bağlı bulunduğu işverenin ceza almamak adına oluşturacağı baskıdan ötürü sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi pek mümkün görülmemektedir. Böyle olduğu ölçüde, maden sahalarındaki yeni iş cinayetlerinin ortaya çıkması ise maalesef kaçınılmaz görünmektedir.

Maddenin (1) bendine göre, mali işleri takip etmekle mükellef olan yetkilendirilmiş tüzel kişiliklere güvence verilmeden mali işleri denetlemeleri açısından sorumluluk yüklenmektedir. Projenin uygun yapıp yapılmadığı yönündeki denetimin devlet tarafından MİGEM eliyle yapılması gerekirken yetkilendirilmiş tüzel kişiliklere devredilerek özelleştirilmektedir. İşveren karşısında herhangi bir yetki ve güvencesi olmayan yetkilendirilmiş tüzel kişilikler işlerini kaybetmemek amacıyla, işveren baskısı sonucunda vergiyi az göstermek için zorunlu olarak kendisini böyle bir baskı altında hissedecektir fakat hukuki açıdan ise sorumluluk işverende değil, tamamen yetkilendirilmiş tüzel kişiliklerde olacaktır.

Değerli arkadaşlar, sınırlı yetkiye sahip olan ve gelir düzeyi görece düşük olan teknik çalışanın ya da daimî nezaretçilerin teklifteki cezalarla karşılaşması meslekten uzaklaşmalarına, sahada sorumluluk almaktan geri durmalarına neden olacaktır. Değerli arkadaşlar, bu yönüyle bakıldığında devlet görevini özele terk etmektedir.

Burada ayrıca özellikle vurgulamakta ısrar etmekten vazgeçmeyeceğimiz, bu Meclisin bir üyesi olan ve bugün itibarıyla doksan bir gündür açlık grevinde olan Leyla Güven’i dile getirmekten siz kulaklarınızı tıkasanız da biz asla vazgeçmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Milletvekili.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Güven’in kendi hayatını ortaya koyması, âdeta kendi taleplerini değil toplumun barışını kendi geleceğinin ana belirleyicisi olarak ortaya koymuş olması Türkiye’nin barışı ve demokratikleşmesi açısından aslında tarihî bir fırsattır. Leyla Güven’in taleplerine kulak tıkamak, tüm Türkiye’de barış isteyenlerin cezalandırılması anlamına gelmektedir. Leyla Güven’in talebi çok özel bir talep değil değerli arkadaşlar; bu ülkenin kendi iç hukukuna uyması, altına imza koyduğu uluslararası hukuka uyması çağrısıdır. Bu çağrıyla dillendirmekten vazgeçmeyeceğimizi, Leyla’nın sesine ses olmak zorunda olduğumuzu bir kez daha belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 41 sıra sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin çerçeve hükmünde geçen "fıkra eklenmiştir" ibaresi "fıkralar eklenmiştir" şeklinde değiştirilmiş ve maddenin işlenecek hükmüne aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Daimi nezaretçilerin hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür. Daimi nezaretçilerin iş sözleşmelerine bu Kanun ve ilgili mevzuat ile belirlenen görevlerini yerine getirmelerinden dolayı son verilemez ve bu kişiler hiçbir şekilde hak kaybına uğratılamaz. Aksi takdirde işveren hakkında bir yıllık sözleşme ücreti tutarından az olmamak üzere tazminata hükmedilir. Daimi nezaretçilerin iş kanunları ve diğer kanunlara göre sahip olduğu hakları saklıdır. Açılan davada, kötü niyetle gerçek dışı bildirimde bulunduğu mahkeme kararıyla tespit edilen daimi nezaretçinin belgesi, altı ay süreyle askıya alınır."

Kazım Arslan

Müzeyyen Şevkin

Tahsin Tarhan

Denizli

Adana

Kocaeli

Haydar Akar

Cavit Arı

Kani Beko

Kocaeli

Antalya

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İzmir Milletvekili Kani Beko, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

KANI BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyaset ne için yapılır? Benim bildiğim siyaset, bir ülkenin yer altı ve yer üstü kaynaklarını adaletli bir şekilde dağıtmak için yapılır.

Osmanlı'nın en önemli ulemalarından Şeyh Bedrettin şöyle bir ifade kullanır, Şeyh Bedrettin der ki: "Gelin, beraber üretelim; ürettiklerimizi beraber tüketelim, beraber yönetelim. Yârin yanağından gayrı her şey her yerde ortak." Bizim ülkemizde böyle mi? İstatistiklere baktığımızda maalesef böyle değil.

Sevgili milletvekillerim, değerli arkadaşlarım; Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Önemli bir kanunu görüşüyoruz. Madenler, maden işleri ve enerji konusunda, enerji alanında Türkiye son dönemde başka ülkelere çok fazla bağımlı hâle gelmiştir maalesef. Yerli enerji üretiminin talebi karşılama oranı yüzde 48'den yüzde 24'e gerilemiştir. Bu ise maalesef dışa bağımlı bir enerji politikamızın olduğunu göstermektedir. Petrolden elde edilen ürünlerin büyük bir kısmı Rusya'dan gelmektedir, bu oran yüzde 23,5'tir. Kullandığımız doğal gazın yüzde 53'ü maalesef Rusya'dan gelmektedir. Görüyoruz ki şu anda Türkiye Cumhuriyeti devleti enerji konusunda Rusya'ya aşırı bir şekilde bağımlı hâle gelmiştir. Bir devlet düşünün ki enerji konusunda başka bir devlete yüzde 60'ın üzerinde bağımlı olsun, bununla da yetinmesin, nükleer santrali de aynı ülkelere

yaptırsın yani siz eğer sadece tek bir ülkeye bu kadar bağımlı hâle gelerseniz maalesef bunun sonu olmaz diye düşünüyorum. Türkiye'nin sağlıklı ve tutarlı bir enerji politikasının olmadığını görmekteyiz. Hiçbir ülke, Türkiye kadar enerji konusunda bir devlete bu kadar yüksek oranda bağımlı olmamıştır. Bu, sizin egemenliğinize verilebilecek olan en büyük zararın kaynağıdır. En fazla kömür üreten 7'nci ülkeyiz, dünyada en fazla doğal gaz ithal eden de 5'inci ülkeyiz. Enerji ithalatında 2016'da 27 milyar dolar verdik, 2017 yılında ise maalesef 37 milyar dolar ödedik. Enerji ithalatında, bu konuda yapmış olduğumuz çalışmalar, maalesef, gerçekten sadece ama sadece emperyalist ülkelere yaramaktadır.

Sevgili arkadaşlarım, kamunun sahibi olduğu yer altı ve yer üstü zenginliklerin kamusal bir anlayışla üretilmesi temel bir yaklaşımdır ama gelin görün ki ülkemizde redevans-taşeronlaştırma ilişkileriyle madencilik sahaları özel sermayeye peşkeş çekilmiş, madenlerin çalışma koşulları, ücretler ve işçi sağlığı, iş güvenliği uygulamaları da daha kötüye gitmiştir. Taşeron, güvencesiz, sendikası, yerin yedi kat dibinde değer üreten maden işçilerinin bu ülkede zerrece bir değerlerinin olmadığı herkes tarafından bilinmektedir. Daha fazla üretimin ve daha fazla kârın daha fazla kan demek olduğunu bu ülke insanı madencilik üretiminde maalesef görmektedir. Soma bunun en yalın ama bir o kadar kitlesel katliamın yaşandığı bir örnektir. Resmî kurumlarca oluşturulmuş detaylı raporlarda en temel sorunlar saptanmış olmasına rağmen uygun dönemlerde yapılmamıştır. Bu ülkede gerçekten olması gereken ellerinin tersiyle itilmiş ve dolayısıyla "Biz biliriz, biz yaparız." mantığıyla -burada defalarca söyledim- işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri de alınmadığından dolayı AKP iktidara geldiği günden bu yana madenlerde ve diğer iş yerlerinde 25 bine yakın işçi arkadaşımız iş cinayetlerinde, iş kazalarında ölmüştür.

Sevgili arkadaşlarım, değerli kardeşlerim; bunun değişebilmesi için bizim önerilerimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

KANİ BEKO (Devamla) – Peki.

Taşeronluk kesinlikle yasaklanmalıdır, madenler kesinlikle kamu eliyle yönetilmelidir. Redevans Anayasa'ya aykırıdır, hukuksuz olarak yapılan bu sözleşmeler feshedilmelidir ve tekrarı kesinlikle olmamalıdır. Sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalıdır. Maden işçilerinin sendikalı olmasının önü açılmalıdır. Madenlerin denetim mekanizması bağımsız olmalıdır ve harcamalar kurulacak bir fondan karşılanmalıdır. Ayrıca devletin denetimi güçlü bir hâle getirilmelidir. ILO'nun madencilik ve diğer çalışma alanlarıyla ilgili sözleşmeleri ve diğer uluslararası mevzuat en uygun bir şekilde düzenlenmelidir. Madenlerde yaşam odalarının kurulması hızla gerçekleştirilmelidir. Madencilikte havza üretimlerine geçmeli ve havza bazlı üretim haritaları çıkarılmalıdır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatları oluşturulmalı ve merkezden yönetilmesi anlayışından vazgeçilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KANİ BEKO (Devamla) – Bitiriyorum, son cümlem.

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Beko.

KANİ BEKO (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Eğitim ve uygulamayla ilgili maden ocağı sistemi geliştirilmeli ve bu ocaklarda eğitim ve uygulamayı tamamladıktan sonra madenci sıfatı işçilere verilmelidir.

Bundan sonra her yıl 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'nü sevgiyle, sevinçle kutlayabilmenin yolu, ölümlerin engellenebilmesi için bizim bu önerilerimiz mutlaka maden ocaklarında uygulanmalıdır diyorum; Genel Kurulu tekrar sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1410) esas numaralı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin sekizinci fıkrasının (h) ve (ı) bentlerinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş	Ayhan Erel	Feridun Bahşi
Ankara	Aksaray	Antalya
Zeki Hakan Sıdalı		İsmail Koncuk
Mersin		Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 10'uncu maddesi hakkında söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlk çağlardan beri madenlerden elde edilen ürünler insanlığın gelişimini ve yaşamını kolaylaştıran en büyük etkenlerden biri olmuştur. Bu nedenle, Maden Yasası'nın çok dikkatli ve millî servetin en iyi koşullarda ortaya çıkmasını sağlayacak şekilde hazırlanması gerekmektedir.

Yasa teklifine bakacak olursak gereken özen ve titizliğin gösterilmediği anlaşılmaktadır.

Vaktimin kısıtlı olması nedeniyle eksikliklerin hepsini anlatamayacağım, sadece bazı örneklerle konuyu dikkatlerinize sunacağım.

Teklifin 10'uncu maddesinde, daimî nezaretçiye tespit ve önerilerini her hafta deftere kaydetme sorumluluğu getirilmektedir. Bu hükme uymayan denetçilere 5 bin TL para cezası verilmesi öngörülmektedir. Bu hüküm düşük ücretlerle çalışan daimî nezaretçiler ve teknik elemanlar için çok ağır bir yaptırım olacaktır. Neredeyse daimî nezaretçi ve teknik eleman, ruhsat sahibine verilecek her cezanın müteselsil sorumlusu hâline gelmektedir. Ayrıca bu defterlerin bakanlık yetkililerince haftalık kontrolü mümkün değildir. Bundan dolayı daimî nezaretçilerin deftere yazdıkları haftalık kayıtlarını Bakanlık nezdinde oluşturulacak anında takip ve izleme programıyla, müfettişlerin yerinde ve zamanında müdahale ve kontrolüyle ileride oluşabilecek maden kazalarının ve işçi ölümlerinin önüne geçilebilecektir. Dolayısıyla daimî nezaretçilere getirilen ağır ceza hükümleri de ortadan kalkmış olacaktır. Teklifte öngörülen söz konusu para cezaları, maden mühendislerinin daimî nezaretçilik görevini kabul etmelerinde çekimsiz davranmalarına yol açacaktır. Bu bakımdan teklifte daimî nezaretçi ve teknik elemanlar için öngörülen idari para cezalarının tekliften çıkarılması önem arz etmektedir.

Daimî nezaretçi, Maden Kanunu'na göre atanmakta, faaliyetlerin işletme projesine göre yürütülüp yürütülmediğini takip etmektedir. Ani ortaya çıkan riskleri tespit etmek ayrı bir uzmanlık dalıdır. Kaldı ki maden sahasında bulunan tesislerde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılacak denetimler 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çerçevesinde iş güvenliği uzmanları tarafından gerçekleştirilmektedir. Kanun'un 10'uncu maddesine eklenen fıkrayla "Yetkilendirilmiş tüzel kişilere Genel Müdürlüğe vermiş oldukları her türlü bilgi, belge ve beyanın doğru olmaması hâlinde 31.054 lira idari para cezası uygulanır. Bu fıkradaki ihlalin üç yıl içinde tekrarı hâlinde idari para cezası iki katı olarak uygulanır ve bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır." hükmü eklenmektedir. Hâlbuki Maden Kanunu'nun 29'uncu maddesiyle "Yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından hazırlanan rapor, proje ve tüm teknik belgeler ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilir." denilmek suretiyle yetkilendirilmiş tüzel kişilerce hazırlanan belgelerin ruhsat sahipleri tarafından Genel Müdürlüğe verileceği öngörülmüştür. Hâlihazırda yetkilendirilmiş tüzel kişiler Genel Müdürlüğe herhangi bir evrak teslim etmemektedirler ancak kanun teklifiyle, yetkilendirilmiş tüzel kişilere teslim ettikleri evraklar üzerinden idari para cezası uygulanacağı belirtilmektedir. Yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından Genel Müdürlüğe teslim edilen herhangi bir evrak bulunmadığı için, ilgili madde gereği yetkilendirilmiş tüzel kişilere idari para cezası uygulanabilmesi mümkün değildir.

Bütün bu nedenlerle teklifin 10'uncu maddesine olumlu oy veremeyeceğimizi belirtir, yüce Meclise saygılarımı sunarım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.01

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 23.02****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Barış KARADENİZ (Sinop)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 7 Şubat 2019 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.03

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- *Muğla Milletvekili Mürsel Alban 'ın, Bodrum Kissebükü'ndeki bir otel yatırımına ve şahsına yönelik iddialara ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un cevabı (7/7707)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Mürsel ALBAN
Muğla Milletvekili

Kültür ve Turizm Bakanı olarak şahsınıza ait olduğu ifade edilen, Bodrum ilçemizde bulunan Kissebükü'ndeki otel yatırımıyla ilgili yazılı basında haberler çıkmıştır.

Haberde ifade edildiğine göre, yapmakta olduğunuz yatırımla ilgili olarak imar planında değişikliğe gidildiği, 28 Aralık 2018 tarihinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nde askıdan indirilen 1/1000 ve 1/5000'lik planlara göre, şirkete 95 dönümlük alanın bitişiğindeki 25 dönüm alanın da tahsis edildiği belirtilmiştir.

Buna göre;

- 1- Kültür ve Turizm Bakanı olarak, bakir koyların imara açılmaması için mücadele eden ilk kişinin şahsınız olması gerekirken, isminizin bu talanın öznesi olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 2- Kültür ve Turizm Bakanı olarak göreve başlamadan önce, adı geçen bölge ile ilgili yatırımlarınız hakkında “Çok da içimize sinmiyor bu güzel doğa parçasına yatırım yapmak... Ama 5 milyon dolar para yatırdık, bakanlık geri verse vazgeçeriz” şeklinde bir söyleminiz olmuş mudur?
- 3- Şu an konuyla ilgili olarak en yetkili kişi konumunda bulunduğunuza göre, yatırdığımız parayı geri alarak, bu koyun talan edilmesinden vazgeçmenizin öntünde ne gibi engeller vardır?
- 4- Neden yatırımdan vazgeçmek yerine, bitişik konumdaki 25 dönümü de yatırıma dahil ederek, talamı katlatarak büyütüyorsunuz?

- 5- Yapılan imar değişikliği sonucu güzelim doğa parçasının talanı ile ilgili bakanlık koltuğunu kullanarak, şirketinizin yatırımlarını büyüttüğünüz konusunda öne sürülen iddialar hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- 6- Şirketinizin bu yatırımlarla büyümesi, Türkiye turizminin büyümesi anlamına mı gelmektedir?
- 7- Bu tür bakir koyların ve buna benzer yerlerin talanına devam mı edeceksiniz, yoksa bu yatırımdan vazgeçerek örnek bir davranış sergileyip, "talana dur" mu diyeceksiniz?

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIğI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Soru Önergeleri Birimi

Sayı : 72416558-610-E.95417

31.01.2019

Konu : Muğla Milletvekili Sn. Mürsel ALBAN'ın
7/7707 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 24.01.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.416652 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan Muğla Milletvekili Sn. Mürsel ALBAN'ın 7/7707 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

e-izimlidir

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : 7-7707 Cevap

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN MÜRSEL ALBAN'IN 7/7707 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Muğla ili, Bodrum ilçesinde bulunan Kissebükü Koyu'nda Bakanlığımız veya başka bir bakanlık tarafından yapılan herhangi bir tahsis veya verilen yapılaşma izni yoktur.

Soru önergesinde bahsi geçen alan, muhtemelen, Kissebükü Koyu'na yaklaşık 3 km. uzaklıktaki Adalıyalı mevkiinde bulunan ve Bakanlığımızca yaklaşık 13 yıl önce 22.12.2005 tarihinde yapılan tahsis ihalesinde en yüksek bedeli teklif eden Ersoy Otelcilik A.Ş.'ye tahsis edilen alandır.

Yine, aynı yerde bulunan 25 dönümlük ek alan ise bu şirkete, Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre oluşturulan Arazi Tahsis Komisyonu'nun 15.02.2018 tarihli ve 2/2 no.lu kararıyla ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun tahsis edilmiştir.

Ayrıca, ilgili Yönetmelik hükümlerine göre, yine tahsis işlemi kapsamında ve bu işleme bağlı olarak bu alana ilişkin imar planı yapılmıştır.

Soru önergesinde iddia edilen diğer söylemler tarafıma ait değildir.

Diğer taraftan, korunması gereken alanlar; başta 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve benzeri kanuni düzenlemeler ile bu kanunların uygulama yönetmelikleri olmak üzere ilgili mevzuat hükümleri ile koruma altına alınmıştır.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

**49'UNCU BİRLEŞİM
6 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00**

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun,

6, 7, 12, 13 ve 14 Şubat 2019 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü Birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

6 Şubat 2019 Çarşamba günü Birleşiminde 41 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

7 Şubat 2019 Perşembe günü Birleşiminde 41 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

12 Şubat 2019 Salı günü Birleşiminde 29 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

13 Şubat 2019 Çarşamba günü Birleşiminde 17 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

14 Şubat 2019 Perşembe günü Birleşiminde 18 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

41 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 22’nci maddeyle bağli Geçici Madde 38, 39, 40, 41 ve 42 dahil olmak üzere 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 34’üncü maddeyle bağli Geçici Madde 6 ve 7 dahil olmak üzere 26 ila 52’nci maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 5.2.2019 tarihli 48’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

6.2.2019 Çarşamba - Saat: 10.00

* Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu

6.2.2019 Çarşamba - Saat: 10.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

49'UNCU BİRLEŞİM

6 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 41) İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve 6 Milletvekilinin Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1410) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.01.2019) **(*)(**)(X)**

2.- (S. Sayısı: 33) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

3.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

4.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1187) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

5.- (S. Sayısı: 18) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1188) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

6.- (S. Sayısı: 19) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1189) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

7.- (S. Sayısı: 20) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1190) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

8.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

9.- (S. Sayısı: 22) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1192) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

11.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

12.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

13.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

14.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

16.- (S. Sayısı: 32) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

18.- (S. Sayısı: 35) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşma'ya Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

19.- (S. Sayısı: 36) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Asya Verimlilik Teşkilatı Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

TBMM Basımevi/2019